

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Vestergaard, R. R.
Titel Title:	<u>Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : i Kommission hos G.E.C. Gad, 1891
Fysiske størrelse Physical extent:	[7], 189 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

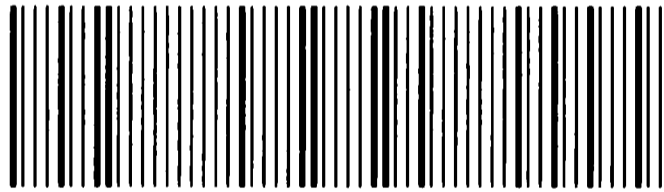
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

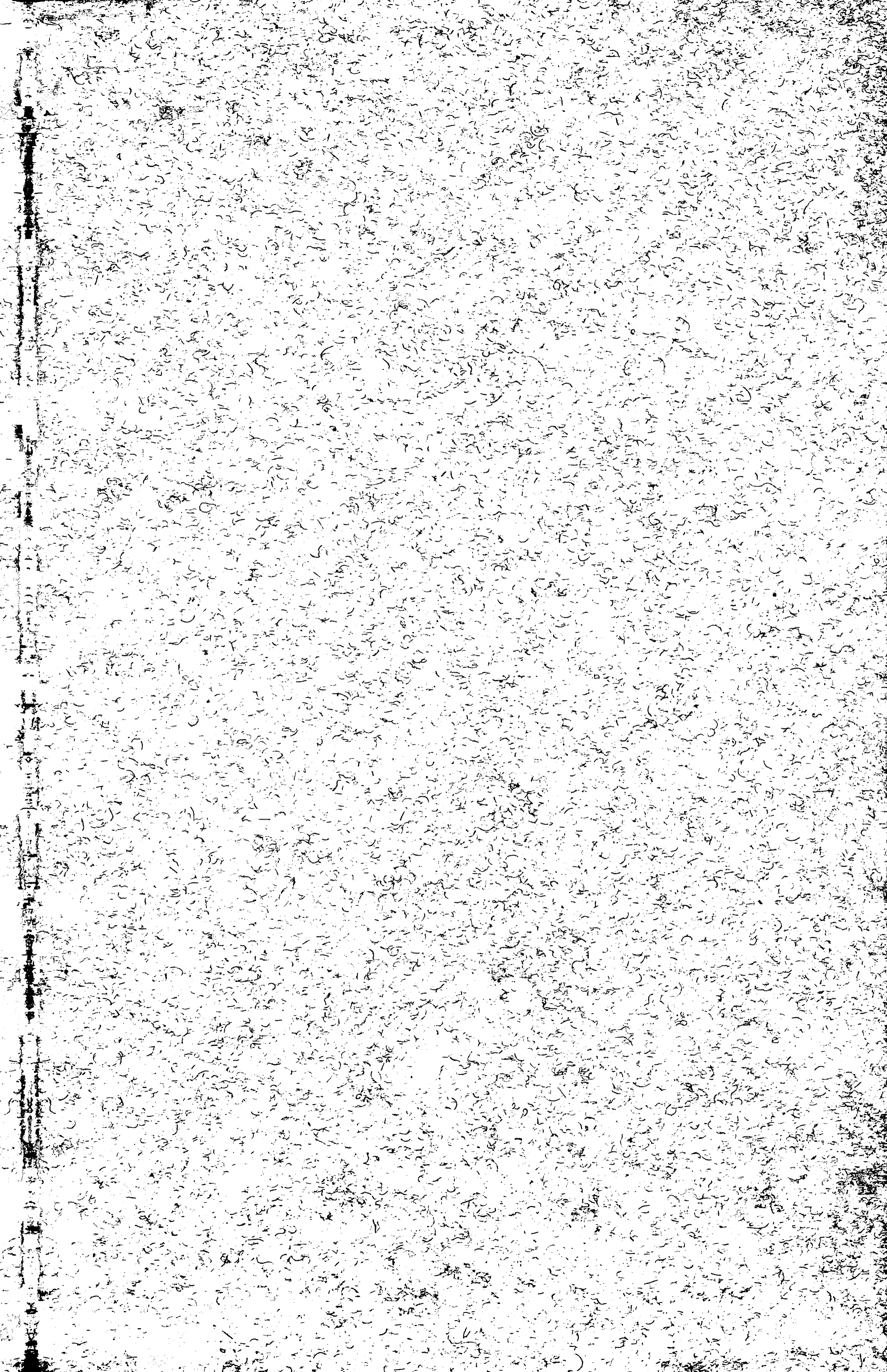
34³ - 114 - 80

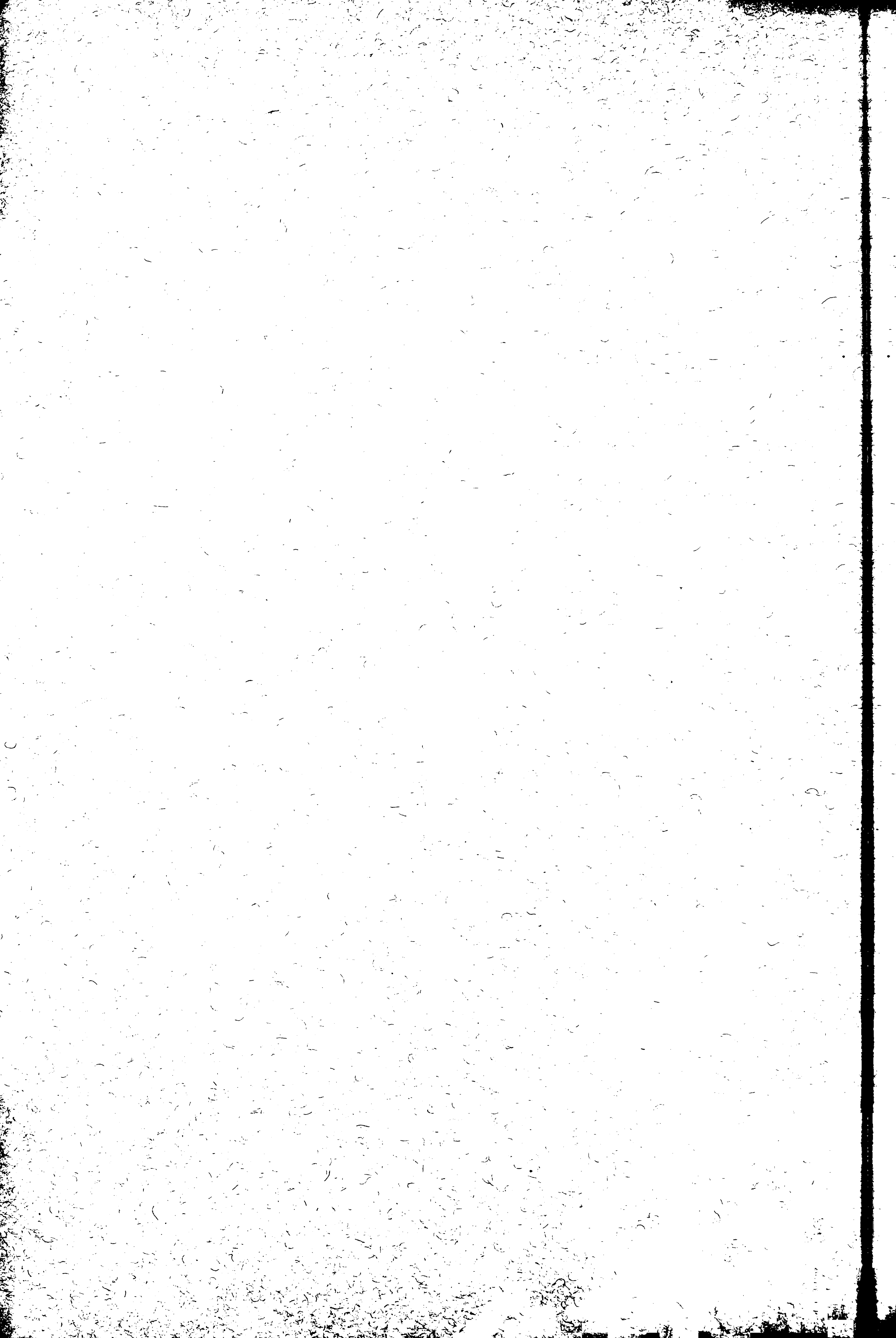
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

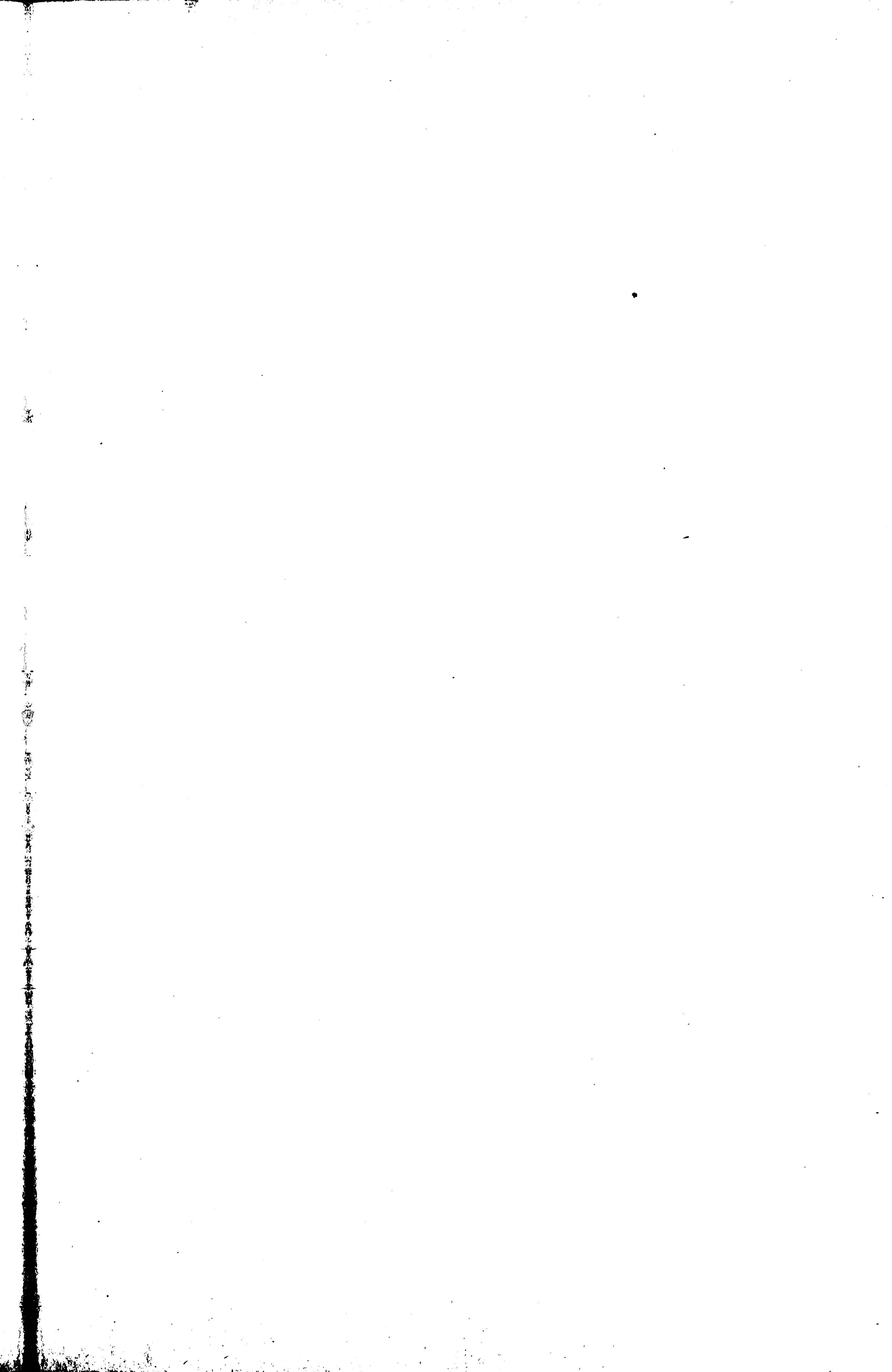

130021864049

BIDRAG
TIL
ELERS' COLLEGIUMS
HISTORIE

VED DETS 200 AARS JUBILÆUM

DEN 29. NOVEMBER 1891

AF

R. R. VESTERGAARD

KATEKET VED HELLIGAANDSKIRKEN

UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF
MINISTERIET FOR KIRKE- OG UNDERVISNINGSVÆSENET

KJØBENHAVN

I KOMMISSION HOS UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

1891

ELERS' COLLEGIUMS EFOR

Prof. Dr. phil. & jur. J. L. USSING

C.1, D. M., N. ST. O., GR. FR.

TILEGNES DETTE SKRIFT

MED ÆRBØDIGHED OG HØJAGTELSE

AF

FORFATTEREN

Forord.

Dette Skrift udgives paa Elers' Collegiums Foranstaltning i Anledning af dets 200 Aars Jubilæum, og der skyldes en Tak til de Autoriteter, som har muliggjort Udgivelsen, deriblandt ogsaa Collegiets nuværende Efor. For mit eget Vedkommende vilde jeg gjerne ved dette Skrift afbetale en Del af den Gjæld, hvori jeg staar til Collegiet, hvor jeg har været Alumne indtil for faa Maaneder siden. Jeg ved meget vel, at et Arbejde som det foreliggende kun har en begrænset Interesse. Men der gives dog paa den anden Side ikke saa faa, som elsker Collegiet, ikke blot paa Grund af den materielle Støtte, det har ydet dem, men ogsaa fordi de her har levet et befrugtende Ungdomsliv og samlet en Skat af lyse Minder.

Pladsen har kun tilladt en fragmentarisk Behandling af det sidste Aarhundrede, hvorfor der heller ikke her findes nogen Kildeangivelse.

Kjøbenhavn i Nvbr. 1891.

R. R. V.

Indhold.

	Side.
§ 1. Jørgen Elers og Anna Margrethe Vandal	1.
§ 2. Elers' Testamente. Fundatsen for Collegiet. Dødsboets Forvaltning	7.
§ 3. Collegiets Opførelse og Indvielse	15.
§ 4. Collegiets Skjæbne indtil Branden 1728	27.
§ 5. De første Alumner. De bekendteste iblandt dem ..	36.
§ 6. Collegiets anden Indvielse 1751	70.
§ 7. Alumnerne i denne Periode. Disputationer og Declamationer	77.
§ 8. Eforen. Patronerne. Adgangen til Collegiet	94.
§ 9. Bibliotheket	103.
§ 10. Bekjendte Alumner fra 1751 til 1800	107.
§ 11. Kort Udsigt over Collegiets Historie i det 19. Aarhundrede	149.
Elers' Collegiums Eforer 1705—1891	159.
Alumnerækken paa Elers' Collegium fra Indvielsen 18. Nvbr. 1705 til 1891	161.
Navneliste	185.
Trykfejl og Rettelser	191.

§ 1.

Jørgen Elers og Anna Margrethe Vandal.

Omkring Midten af det 17. Aarhundrede boede der i Helsingborg en anset og rig Kjøbmand ved Navn Eggert Elers. Denne Mand var født 1610 i Itzeho i Holsten, hvor Faderen Jørgen Elers, der ligeledes var Kjøbmand, opholdt sig paa Handelens Vegne. Egentlig hørte den Elerske Slægt hjemme i Burg paa Femern, hvor den synes i flere Slægtled at have været meget anset¹⁾. Herhen rejste da ogsaa Jørgen Elers, da Sønnen var 3 Aar gammel, og forblev der indtil Aaret 1624. I dette Aar drog han nemlig atter ud, men denne Gang til Rønneby i Bleking, hvor han havde to Brødre Jakob og Matthias; den første var Kjøbmand og den anden Borgmester i Byen. Eggert, som nu var 14 Aar gammel fulgte med Faderen til Rønneby for at besøge sin Slægt der. Farbroderen Jakob syntes saa godt om ham, at han bad Faderen om at faa Lov til at beholde ham i nogen Tid. Jørgen Elers sejlede nu atter hjem til Femern, medens Sønnen blev tilbage hos Far-

¹⁾ I programma funebre over Jørgen Elers hedder det om Faderen Eggert, at han var e Femaria, ubi Majores sui longa serie dignitate consulari iminuerant.

broderen. Hos denne lærte nu Eggert Handelen, og efter Jacob Elers' Død forblev han endnu nogle Aar hos Enken indtil 1631. Han var nu 21 Aar gammel og ønskede at drive Handel paa egen Haand. Han skiltes da i god Forstaaelse fra sin Faster og indskibede sig i December 1631 med Varer til Femern. Her forblev han Vinteren over hos sine Forældre, men hen paa Foraaret drog han atter ud. I Sommeren 1632 traf han i Lybek en Fætter af sig ved Navn Andreas Mäes, som hørte hjemme i Helsingborg og var Kjøbmand der. Eggert Elers modtog her Fætterens Tilbud om at drage med ham hjem og tjene ham i Kramboden, og saaledes gik det til, at han kom til Helsingborg. Efter to Aars Forløb gik Fæteren i Compagni med ham, saaledes at han overlod Eggert Elers at styre Forretningen, medens han selv med Kone og Børn indskibede sig til Femern. Allerede 1636 overlod imidlertid Fæteren efter indbyrdes Opgjørelse hele Forretningen til Eggert Elers, som altsaa fra nu af i en Alder af 26 Aar var selvstændig Kjøbmand i Helsingborg. Hans Anseelse i Byen steg nu efterhaanden; 1642 blev han Kæmner i Byen, 1648 Hospitalsforstander, 1650 Raadmand og endelig 1655 af Leensherren paa Helsingborg Admiral Ove Gjedde udnævnt til Borgmester.

Først i en Alder af 36 Aar saa Eggert Elers sig om efter en Hustru og fandt hende i det ligeoverfor liggende Helsingør. Den 8. Febr. 1646 holdt han nemlig Bryllup med Sofie Christensdatter f. 1615 i Helsingør, hvor hendes Fader Christen Davidsen var Borgmester og Toldskriver. Frugten af dette Ægteskab blev to Børn, nemlig en Søn, som blev opkaldt efter sin Farfader og fik Navnet Jørgen, og en Datter Sofie, hvilken sidste imidlertid døde i

Vuggen. — Eggert Elers blev ingen gammel Mand, men døde allerede 1667 af Skjørbug. Han pristes i sin Grav for Fromhed og Godgjørenhed, ligesom han ogsaa maa have været en virksom Mand, saa det er ham, der har samlet den betydelige Formue, der senere gik over paa Sønnens Haand. Enken sad nu alene tilbage med sin førstefødte, Sønnen Jørgen Elers, om hvem nu hele hendes Haab samlede sig.

Jørgen Elers er født i Helsingborg den 16. Avgust 1647 og opdroges i sine Forældres Hus indtil sit 17de Aar, da han blev sat i Huset hos sin Moster Dorthe Christensdatter, gift med Toldskriver Anders Nielsen Bøgvad i Helsingør. I denne rigt bevægede By fik Elers Lejlighed til at se adskilligt mere end i Helsingborg. I det Bøgvadske Hus blev han desuden undervist saa godt, at han 1665 kunde blive optaget i Roskilde Latinskoles øverste Klasse under Rektor Johannes Calundanus (Hans Kalundborg) og dimitteredes Aaret efter til Universitetet. Han var da 19 Aar gammel. Aaret efter 1667 døde hans Fader, men Moderen vedblev endnu i nogen Tid at bo i Helsingborg.

Det har sikkert været Forældrenes Ønske, at Sønnen skulde gaa Embedsvejen, hvortil han ogsaa havde gunstige Betingelser, da han baade var et godt Hoved og var eneste Arving til en betydelig Formue. Skulde han imidlertid vente at gjøre Carriere paa Embedsstigen, maatte hans Synskreds udvides ved at færdes i fremmede Lande. I en Alder af 20 Aar tiltraadte han da en Udenlandsrejse i Følge med to jævnaldrende Slægtninge. De rejste over Hamborg og Bremen til Nederlandene. hvor de tilbragte over et Aar. De drog da 1669 til Paris og besøgte en stor Del af Frankrig. 1671 kom

de til Strasborg, hvorfra Rejsen gik videre igjennem Tyskland til Heidelberg, Frankfurt, Thüringen, Leipzig, Dresden, Wittenberg, Magdeburg, de brunsvig-lüneburgske Lande, og kom hjem i Sommeren 1671 efterat have været borte i omtrent 4 Aar. Endelig aflagde Elers endnu i Slutningen af samme Aar et 4 Maaneders Besøg i Stokholm. Verden laa nu aaben for den 24 aarige unge Mand. I en enkelt Henseende var hans Stilling dog mindre behagelig. Fra Faderen havde han vel arvet en stor Formue, men denne var for største Delen anbragt i Jordegods i Skaane, hørte altsaa siden 1658 under den svenske Krone. Vel havde man jo endnu ikke opgivet Haabet om at vinde de tabte Provinser tilbage. Men efter det uheldige Udfald af den skaanske Krig var Haabet udslukt. For Elers blev Stillingen nu vanskelig, idet hans Formue var anbragt i Skaane¹⁾, medens han ellers med Hjærtets Baand var knyttet til Danmark, hvor hans Slægt paa mødrene Side hørte hjemme. Hans Kjærlighed til Konge og Fædreland, uden Tvivl særlig en Arv fra Moderen, gjorde dog Udslaget, saa han valgte at leve og dø som dansk, skjønt han derved udsatte sig for betydelige økonomiske Tab²⁾. Den Resoluthed, hvormed Elers valgte Danmark, gav ham en høj Stjerne hos

¹⁾ Progr. funebr. siger, at han der ejede fundos patrios et latissima amoeni campi jugera.

²⁾ Hvor meget Elers har tabt, vides ikke. Men endnu i 1706 mente man, at der fandtes Midler i Skaane, som kunde indrives til Fordel for Dødsboet. Thi en Procurator fik i dette Aar paa derom indgiven Begjæring til Consistorium udleveret en Del Documenter for at inddrive, hvad der »endnu udi Skaane kunde findes. Sl. Etatsraad Elersøns Stervboe til gode« mod at faa Halvdelen af de inddrevne Penge. Han havde dog sikkert intet Held med sig, da intet senere forlyder derom (Jfr. Acta Consistorii af 19 Juni 1706).

Christian V, saa at han efter den skaanske Krigs Slutning 1679 steg fra den ene Værdighed til den anden. 1672 var han bleven ulønnet Secretær i Danske Cancelli, men 1679 blev han Assessor i Kammercollegiet, 1682 Assessor i Højesteret, 1684 Kammerraad, 1687 Cancelliraad og Justitsraad og endelig næste Aar Etatsraad. Dertil kommer, at han i Tidens Løb ogsaa fik andre offentlige Hverv. Hidtil havde Elers nydt godt af Lykkens Sol, men i Aaret 1689 indtraf der en Begivenhed, som bragte Sorgen til Huse for Resten af hans Liv. Men før vi omtaler denne Begivenhed, maa vi nævne hans Giftermaal.

28 Aar gammel trolovede Elers sig med Jomfru Anna Margrethe Vandal, en Datter af Sjællands Biskop Hans Vandal og Anna Cathrine Vinstrup. Hun er født den 27 Juli 1654 i Lund, hvor hendes Morfader Peter Vinstrup var Biskop. Hun var i det hele af bispelig Slægt. Hendes Oldefader paa mødrene Side var Sjællands Biskop Peter Jensen Vinstrup. Hendes Farfader var Viborgbispen Hans Vandal, der atter var en Sønnesøn af den første evangeliske Biskop i Ribe Hans Vandal. Den 24 Juni 1677 stod hendes Bryllup med Elers. Deres Hjem blev en stor Gaard ved Stranden paa Hjørnet af Naboløs og her henlevede de 11 lykkelige Aar. Elers' Moder flyttede nu ind til dem og forblev der til sin Død 1684. Deres Ægteskab velsignedes med 4 Børn, hvoraf de to døde som smaa. De to andre, Eggert og Sofie, kom ynkelig af Dage ved Operahusets Brand den 19 April 1689. I Anledning af Kongens Fødselsdag havde man den 15 April 1689 opført et Stykke (Der vereenigte Götterstreit), og Forestillingen gjentoges den 19 April for et Publicum af Byens bedste Familier. Men midt

under Forestillingen udbrød der Ild, og da Operahuset var af Træ og kun havde to Udgange, hvoraf den ene uheldigvis var aflaaet, medens den anden kun kunde aabnes indad, blev Følgen, at kun meget faa slap ud. og Resten omkom i Flammerne, omtrent 250 Mennesker. Blandt de omkomne var ogsaa Elers' to Børn og Fru Elers' ugifte Søster Helvig Marie Vandal. Denne frygtelige Ulykke slog Byen med Skræk, og den paafølgende Søndag blev der i alle Hovedstadens Kirker prædikeret meget »bevægeligt« derover ¹⁾. Blandt dem, hvem Ulykken ramte dybest, var Elers og hans Hustru, som nu stod barnløse. Sorgen ældede dem længe før Tiden. Men ligesom de dybeste Sorger har det tilfælles med de højeste Glæder, at de lutrer og rensner Menneskets Sind, saaledes stemte ogsaa denne Ulykke Ægtefællernes Hjerter maaske mere end tidligere for det, som er evigt. De bøjede sig begge under Guds Villie og besluttede at lade deres betydelige Formue komme fattige og nødlidende til Gode. Allerede i November 1691 opsatte de deres Testamente og udstedte Fundatsen til det Collegium, som bærer Elers' Navn; men derom skal blive talt nærmere nedenfor. Elers levede kun to Aar efter Ulykken og døde den 19 Februar 1692. Hans Hustru overlevede ham en Del Aar og døde den 17 September 1700. De ligger begge begravne i Trinitatis Kirke ²⁾.

1702 fandtes paa Consistorium et Billede af Elers i forgyldt Ramme ³⁾. Men dette Billede maa senere paa en

¹⁾ Jfr. O. Nielsen Kjøbenhvns. Historie V pag. 390 ff.

²⁾ Som Kilder ere benyttede: G. L. Wads Afhandling i Personalhistorisk Tidsskrift 2. Række III pag. 218 ff. og Universitetets Progr. funebria over Jørgen Elers, Anna Margrethe Vandal og Sofie Christensdatter.

³⁾ Jfr. Collegiets Regnsk. 1702.

eller anden Maade være gaaet til Grunde. Sandsynligvis er det efter Collegiets Indvielse overført hertil og saaledes ødelagt ved Branden 1728.

§ 2.

**Elers' Testamente. Fundatsen for Collegiet.
Dødsboets Forvaltning.**

Den 22. December 1691 indleverede Jørgen Elers paa Consistorium en forseglet Pakke med Paaskrift, at den ikke maatte aabnes før efter hans Hustrues Død. Da Elers selv den 19. Februar 1692 var afgaaet ved Døden, nedlagdes Pakken i Borchs Collegiums Skrin paa Consistorium og aabnedes først den 4. Oktober 1700 efter Fru Elers' Død¹⁾. Ved Aabningen fandt man deri 4 Documenter, nemlig en Copi af Kongens Tilladelse til Elers at gjøre Testamente som han vilde, selve Testamentet i Original, Fundatsen for Collegiet, ligeledes i Original, og endelig en Fortegnelse over Elers' Midler, saaledes som de fandtes den 11. December 1691²⁾. Her fandt man altsaa Elers' sidste Villie.

Da Ulykken nemlig havde gjort Ægtefællerne barnløse, besluttede de at anvende deres betydelige Formue i Velgjørenhedens Tjeneste og saaledes skabe sig et Afkom af en anden Art. Uden særlig Tilladelse kunde Elers imidlertid ikke disponere over mere end Halvdelen

¹⁾ Acta Cons. 4. Okt. 1700.

²⁾ Pakken med alle 4 Dokumenter findes i Universitetets Arkiv.

af sine Midler¹⁾. Han ansøgte derfor Christian V om Lov til at gjøre Testamente som han vilde, og Tilladel- sen blev ham givet den 18. Maj 1689²⁾. I Følelsen af, at den Ulykke, som havde ramt ham, maatte volde hans Død, har han altsaa strax indgivet Ansøgningen til Kongen og saaledes ilet med at beskikke sig og sit Hus. I Testamentet siger han selv, at den naadige Gud »ved særrig Svaghed« minder ham om hans Afskedstid her fra Verden. Derfor vil han nu gjøre sig rede, at naar Tiden kommer, han da maa fare i Fred. Han beder Gud, at hans Synder maa være ham for Christi Skyld tilgivne, at han ikke skal fortabes, men have det evige Liv. Han takker Gud for alle hans Velgjerninger imod ham, befaler sin Sjæl i hans Haand og ofrer sit Gods til fattige Lemmer her paa Jorden. Testamentets Bestemmelser gaar da ud paa, at hans Enke efter hans Død skal nyde og bruge alle hans Midler, og »maa ingen turbere hende i denne hendes possession«. »Men hvis hun skulde ville forandre og gifte sig, da hun nu dertil ikke findes inclineret, men fast declareret sig dertil ingen Løst at have«, skal hun forlods af Boet udtage 10,000 Rdlr., men overlade Resten til Consistorium at forvalte efter Testamentets øvrige Bestemmelser. Hans Kones ugifte Søster Maren Vandal skal have sit Ophold hos Enken, men hvis hun gifter sig have 2000 Rdlr. i Medgift³⁾. Ganske forbigaa sin og sin Hustrues Slægt kunde Elers ikke, og Testamentet indeholder da ogsaa

¹⁾ Saaledes lyder nemlig Danske Lov (5--4--14) for dem, som ikke have Livsarvinger.

²⁾ Originalen i Univ. Arkiv.

³⁾ Hun naaede at blive 3 Gange gift, første Gang med Raadmand Bøfke, sidste Gang med Oberst Frank, om hvem senere (Leng-nicks Stamtavler).

Bestemmelser om forskjellige Summer, som tillægges Slægtingene, ialt 14,000 Rdlr. Fru Elers Broder den theologiske Professor Dr. Hans Vandal betænkte med 1500 Rdlr. Desuden fik Fru Elers Ret til inden sin Død at uddele 4000 Rdlr. efter Behag, hvortil senere føjes 6000. Naar denne Del af Testamentet er fuldbyrdet, skal Resten af Elers' Midler anvendes som følger: til Trinitatis Kirke 1000 Rdlr., til fattige, syge og senge- liggende 5000, til Vartov 1500, til et Collegium 30,000, til vor Frue Skoles Børn til Brød 500, til en studerende Persons Rejse udenlands 3000, til Professores for Umage 1300 Rdlr. Med disse Legater forholdes som Fundatsen bestemmer. Dette betegner Elers som sin yderste og sidste Villie, men forbeholder sig dog Ret til at foretage Forandringer inden sin Død. Dertil maa han dog ikke have fundet nogen Anledning. Testamentet er underskrevet den 27. November 1691.

2 Dage senere udstedte Elers Fundatsen for Collegiet. Fundatsen er skrevet paa Papir og findes i Universitetets Arkiv¹⁾. Men før vi omtaler dens Indhold, nogle foreløbige Bemærkninger. Man kunde maaske undres over, at Elers, der ikke personlig var knyttet til Universitetet, faldt paa den Tanke at oprette et Collegium. Her maa det dog erindres, at han selv var academisk Borger og som saadan meget vel kunde have Forstaaelse og Sympathi for den akademiske Stand. Dertil kommer, at Fru Elers' Broder Prof. Dr. theol. Hans Vandal sikkert ogsaa er bleven taget med paa

¹⁾ Testamentet og Fundatsen er trykte i Hofmans Foundationer I pag. 93 ff. Fundatsen desuden i Badens Universitetsjournal for 1794 pag. 145 ff. og i Goos' Samling af Universitetets Retsregler II pag. 14 ff.

Raad ved Oprettelsen af Testamentet. Borchs Collegium var desuden nylig bleven indviet¹⁾, og dette Collegium første Efor Prof. Etatsraad Povl Vinding var i Slægt med Elers²⁾, og det er maaske netop særlig ham, der har tilskyndet Elers til at gaa i Borchs Fodspor. Et nyt Collegium kunde desuden ingenlunde siges at være en Overflødighed, da der var en stor Rigdom paa fattige Studenter. At Vandal og Vinding har været medvirkende ses ogsaa deraf, at Elers i Fundatsen gjorde disse to Mænd til executores testamenti under Ansvar for Consistorium.

Fundatsen falder i to Hoveddele. Den første angaar selve Collegiet og er altsaa den Del, som nærmest vedkommer os her. Den anden Del træffer Afgjørelse med Hensyn til de andre Legater, Elers stiftede, og hvis Bestyrelse ogsaa lagdes ind ind under Consistorium — rigtignok til ubodelig Skade for Collegiet, som vi senere skal se. Collegiefundatsen bærer tydelige Mærker af sit Forbillede, Fundatsen for Borchs Collegium, flere Sætninger er kun en ligefrem Udskrift af denne. Efter en kort Indledning, hvori bl. a. siges, at de Midler, hvorover Elers disponerer, er en Arv fra hans Forældre, følger den egentlige Fundats afdelt i syv Punkter. Antallet af Alumner sættes foreløbig til 16, og til disse 16 udsættes en Capital paa 16,000 Rdlr. »imod god og nøyagtig forsichring, saaledis som Børnepenge efter Loven udsættis, dog at Capitalen icke till nogen af Pro-

¹⁾ Jfr. Olrik Borchs Col.s Hist. pag. 20 ff.

²⁾ Elers kalder ham i Fundatsen sin »Svoger«. Vinding var gift med Margrethe Sofie Bøgvad, en Datter af Toldskriver Anders Nielsen Bøgvad i Helsingør og Elers' Moster Dorthe Christensdatter (Lengnicks Stamtavler).

fessoribus at maae udlaanis¹⁾«. Renten af disse 16,000 Rdlr. skal udbetales til Alumnerne i to Terminer, 11. Juni og 11. December, saaledes at hver faar lige meget, dog at Inspector, »som skal være den besynderligste og hafue Indseende med de andre«, nyder $\frac{1}{3}$ mere end nogen af de andre. Det forventes desuden, at det theologiske Facultet vil lade saa mange af Alumnerne, som fortjener det, nyde Kosten paa Communitetet²⁾.

Det andet Punkt i Fundatsen bestemmer, at 4000 Rdlr. skal staa til Fremvæxt, dog at først de aarlige Reparationsudgifter til Collegiet skal afholdes af Renterne. Denne sidste Bestemmelse gjør rigtignok en væsentlig Indskrænkning i Fremvæxten. Desto mærkeligere er det derfor, at man har tænkt sig Alumnetallet forøget ved Fremvæxtcapitalen i Tidens Løb. Naar nemlig de 4000 Rdlr. med Rentes Rente var voxet saa meget, at et Aars enkelte Renter var nok til en ny Stipendiarius, skulde en saadan udnævnes, og saaledes videre indtil Collegiet var fuldt. Derpaa skulde Fremvæxten staa saa længe, at Renterne forslog til Forøgelse af selve Bygningen og Indrettelsen af nye Kamre, som saa atter efterhaanden skulde forsynes med nye Alumner, og saa fremdeles. Denne Tanke har dog aldrig faaet praktisk Betydning, thi faktisk er Alumnernes Tal aldrig bleven forøget paa denne Maade.

¹⁾ Denne Bestemmelse blev dog ikke altid overholdt. Saaledes laante Prof. math. superior. Jørgen Rask med Consistoriums Tilladelse 100 Rdlr. af Elers Collegiums Midler i Aaret 1712 (jfr. Eforens Regnskab 1712—13 og Acta Cons. af 18. og 25. Juni 1712).

²⁾ Det theologiske Facultet havde den overvejende Indflydelse i Styrelsen af Communitetet (jfr. Reinhardt Kommunitetet og Regentsen pag. 44 ff.).

Det 3die Punkt i Fundatsen fordeler Studiefagene imellem Alumnerne. Halvdelen, altsaa otte, skal studere Theologi, medens paa Borchs Collegium de theologiske Alumners Tal er sat til ti. Det fastsættes ogsaa, hvilke Grene af Theologien enhver skal lægge sig efter. To skal »tractere controversias Theologicas eller Theologiam polemicam«, hvilket i Nutidens Sprog nærmest vil sige Dogmatik og Symbolik. Tre skal lægge sig efter Kirkehistorie og Kirkefædrene; og de tre andre studere gl. og ny Testamentes Exegese. Af de otte andre skal to studere Medicin; og hvis nogen af disse to driver det saa vidt, at det medicinske Facultet vil give dem Lov til at øve Lægepraxis blandt fattige, skal de have Tilladelse til at bo paa Collegiet, »saalænge dennem lyster«, naar de ellers holder sig Collegiets Statuter efterrettelige. To skal studere Historie, Statsvidenskab og Jura¹⁾, to Mathematik og to latinsk Philologi. Det forventes, at Professorerne vil vejlede Alumnerne under deres Studium og fordre Beviser af dem for Fremgang i Fagene. Findes nogle af Alumnerne ikke at kunne eller ville gjøre tilstrækkeligt Fremskridt, skal Eforen udvise dem af Collegiet og sørge for, at andre antages i deres Sted. Det fjerde Punkt i Fundatsen handler om Adgangen til Collegiet, det femte om Disputatser og Declamationer, det sjette om Eforen, det syvende om selve Collegiebygningen og de dertil legerede 8000 Rdlr. Om disse Punkter vil der senere blive Lejlighed til at tale. Derpaa følger i Cap. II—VI Bestemmelserne angaaende de

¹⁾ At Juraen er slaaet sammen med Historien har sin Grund deri, at et juridisk Facultet først oprettedes ved Universitetsfundatsen af 1732 og den fuldstændige juridiske Embedsexamen først 1736 (Matzen Univ.' Retshist. II pag. 87 ff. og 176 ff.).

øvrige Legater, Elers stiftede. Alle Legater tilsammen udgjør 41,200 Rdlr. Af denne Sum ångaar dog kun 30,200 Collegiet, og derfra maa saa atter trækkes de 1300 Rdlr., hvis Renter tillagdes Consistorium for Umage.

Til Executores Testamenti udnævner Elers Povl Vinding og Hans Vandal. »som godvilligen sig hafue paataget at være mine Mandatarii effter min og min hustruis død«. »Til Vitterlighed og ydermere bekræftelse hafuer Jeg alt dette, som forskrefuet, med egen haand underskreffuet og mit vaanlige Zignet ¹⁾ hosstrygt«. Fundatsen er udstedt den 29. November 1691 og undertegnet Jørgen Elers, P. Vinding, Hans Vandal, med vedføjede Segl.

Da Fru Elers den 17. September 1700 var afgaaet ved Døden, blev Dødsboet strax forseglet af Retten, men derpaa den 16. Oktober udleveret til Consistorium, som derefter besluttede, at Vandal og Vinding skulde lade alt Godset og Løsøre bortsælge ved offentlig Auction ²⁾. Auctionsdirectøren gjorde Fordring paa at afholde Auctionen, men blev af Consistorium afvist med den Bemærkning, at Boet allerede efter Testamentet var udleveret til Consistorium, som derpaa besluttede at lade Auctionen forrette ved sine egne Betjente ³⁾. Ifølge den Fortegnelse over sine Midler, som Elers i sin Tid havde indleveret paa Consistorium, var han Ejer af en Sum paa 51,744 Rdlr.; deri beregnet den Gaard, hvor han

¹⁾ Elers' Vaaben er Skjold og Hjelm, i Skjoldet et Egern med en Kvist mellem Forpoterne, og paa Hjelman samme Figur mellem to Vesselhorn.

²⁾ Acta Cons. 16. og 23. Okt. 1700. En Mappe indeholdende en Fremstilling af Forvaltningen af Elers' Dødsbo findes i Univ. Arkiv.

³⁾ Acta Cons. 20. og 27. Novbr. 1700.

selv og efter ham Enken boede, ved Stranden paa Hjørnet af Naboløs, vurderet til 6000 Rdlr.¹⁾. Desuden et Bibliothek til 2,500 Rdlr., Guld, Sølv og Juveler for 2,500 Rdlr., møntede Guld- og Sølvmedailler for 700 Rdlr., Resten i Obligationer. Ved Auctionen lykkedes det ikke at faa Gaarden ved Stranden solgt, skjønt den var tre Gange under Hammeren, alt det øvrige blev derimod gjort i Penge, og man disponerede da over en Capital paa 50,841 Rdlr. 4 Mk. 1 Sk., deri dog iberegnet Gaarden, som man nu vurderede til 8000 Rdlr., rimeligvis Grunden til, at den ikke vilde gaa af ved Auctionen. Man maatte saa leje den ud og havde i de følgende Aar mange Bryderier dermed. Efter at en Række større Udgifter var afholdte, bl. a. Omkostningerne ved Fru Elers' Begravelse efter Maren Vandals (da Raadmand Bøfskes Enke) Regning 600 Rdlr., blev der til Slutning kun 48,577 Rdlr. 4 Mk. 13 Sk. tilbage. Men endnu forestod en uhyre Reduction af Capitalen, thi Arvingerne var endnu ikke tilfredsstillede. Disse meldte sig nu med deres Fordringer til Consistorium. Man besluttede da at indkalde dem alle til et Møde paa Consistoriet for at overtale dem til at lade sig en Del afkorte i de Summer, som var dem tillagte i Testamentet. De gav ogsaa alle Møde og indgik et Forlig og blev derefter den 11. December »fornøiet og afbetalt« af Executorerne²⁾. Det blev dog en dyr »Fornøjelse«. Den kostede 20,853 Rd.

¹⁾ Elers' Gaard gik helt ud til Læderstræde, Bindingsværk til denne Side og Grundmur til de to andre (O. Nielsen Kjbhs. Diplom. III pag. 761). Desuden maa Elers eller hans Enke endnu være kommen i Besid. af en Ejendom i Møntergade, thi i Regnsk. bemærkes, at en Gaard i denne Gade ved Auctionen solgtes til Regiments-Kvartermester Schrader for 2150 Rdlr.

²⁾ Acta Consist. 23. Juli og 29. Oktober 1701.

2 Mk. 8 Sk. Nu stod man tilbage med en Capital paa 27,752 Rdlr., altsaa omtrent kun Halvdelen af den Sum, hvormed man var begyndt. Man kan derfor ikke andet end undre sig over det Hastværk, Consistorium havde med Opførelsen af Collegiet, tilmed da Elers udtrykkelig i Fundatsen havde bestemt, at »dersom ofuenbente Capital iche skulde forslaae, da skal Dni Consistoriales hafue magt, den ganske Capitals Rentte at indeholde udj 1, 2 eller fleere aar, indtill den kand beløbe sig saa høit, at deraf magelig kand bekostis, huis fornøden er«. Denne Bestemmelse efterkom man imidlertid ikke, men tog strax fat paa Opførelsen af Collegiet.

§ 3.

Collegiets Opførelse og Indvielse.

Først paa Aaret 1702 begyndte man at se sig om efter en Byggegrund til Collegiet. Den skulde selvfølgelig ligge i Nærheden af Universitetet. Fundatsen (Cap. I, 7) giver følgende Bestemmelser. Naar Lejlighed gaves, skulde man købe en af de Professorresidentser eller andre Gaarde, som findes »in vicinia Universitatis« og har bekvem Gaardsplads og Have. Bygningen skulde være grundmuret. Saafremt den ikke var tilstrækkelig rummelig, skulde man »efter den fornemste Bygmesters Raad« lade den saaledes udvide, at der i det mindste kunde indrettes 8 dobbelte Kamre foruden et »skickeligt Oratorium« og et Bibliothek. Alt skal udføres med »beste menage, og saavitt mueligt er, zirligen«. Under

Bygningen skulde indrettes Kjælderrum til Alumnernes Brænde. Denne Forskrift havde man nu altsaa at gaa efter.

Der tilbød sig to Ejendomme, som begge laa i Kannikestræde. Den ene var Holger Vinds store Gaard, som beboedes af Enken og optog hele Grunden mellem Trinitatis Præstebolig og Borchs Collegium. Den tilhørende Have gik ud til Skidenstræde (Krystalgade) og strakte sig om bag Borchs Collegiums Have helt hen til Hjørnet af Fiolstræde, foruden at den rimeligvis ogsaa har strakt sig langs en Del af Kannikestræde¹⁾. Det var altsaa en meget stor og herskabelig Ejendom. Den anden Gaard, som var til fals, tilhørte Justitsraad Johan Worm og laa der hvor nu Collegiet findes²⁾. Denne Gaard var langt fra saa stor som Vinds, men dog ret betydelig. Grunden gik helt ud til Skindergade³⁾ ligesom nu, men ud til denne Gade laa der dengang to Baghuse, et større og et mindre⁴⁾. Alt tyder paa, at saavel Hovedbygningen ud til Kannikestræde, som de to Baghuse har været gamle og brøstfældige. Hele Ejendommen var i Grundtaxt sat til 755 Rdlr.⁵⁾. Op til Gaarden imod Vest laa en af Universitetets Professorboliger, og mod Øst en mindre privat Bygning.

1) Jfr. O. Nielsen Kjøbenhavn paa Holbergs Tid pag. 5. Olrik Borchs Col.'s Hist. p. 41.

2) Johan Worm døde 1718 som Conferentsraad og Deputeret for Finautserne, var en Søn af den bekjendte Prof. med. Ole Worm († 1654) i dennes tredie Ægteskab med Magdalene Motzfeldt († 1691), der som Enke havde boet i Ejendommen før Sønnen (O. Nielsen Kjbh.'s Diplom. III p. 707). Johan Worm var gift med Marie Georgine Crone † 1714 (Jfr. Worms Lexicon o. l. Mænd II.)

3) O. Nielsen Kjbh.'s Diplom. III, 708.

4) Disse to Baghuse omtales ofte i Regnskaberne.

5) O. Nielsen Kjbh.'s Dipl. III 707.

Den 11. Marts 1702 omsendte Rector magnificus Caspar Bartholin en Rundskrivelse til Consistoriets Medlemmer og afæskede dem heri deres Vota med Hensyn til disse to Gaarde, som man havde Valget imellem¹⁾. Det synes at fremgaa af de afgivne Vota, at man helst vilde have Vinds Gaard, hvilket ikke er at undres over, da Pladsen her var langt den største og man desuden her kunde have føjet Collegiet ind mellem Regentsen og og Borch. Men den Pris Fru Vind forlangte, 8000 Rdlr., faldt dog de fleste for Brystet. Prof. H. G. Masius havde ladet Fru Vind »sondere« ved Mag. Friedenreich, om ikke det var muligt at faa bedre Kjøb, men hun erklærede, ikke »een Skilling«. Povl Vinding fandt Prisen »ulidelig«. Johan Worm havde for sin Gaard forlangt 2500 Rdlr. og 50 Rdlr. i »Discretion« til sin Frue²⁾. Denne Pris syntes man bedre at kunne forlige sig med, og Resultatet blev derfor, at alle stemte for Worms Gaard. Handelen med Worm blev derfor sluttet, saaledes at man besluttede at betale ham den Sum, han havde forlangt, og indgik paa at udrede Omkostningerne med Skjødet, medens Worm lovede at flytte til Fardag³⁾. Pengene udbetaltes Worm til Juni Termin 1702, og den 1. Juli fremviste Vandal Skjødet paa Consistorium. Da der ikke kunde være Tale om at benytte eller omdanne Worms gamle og brøstfældige Gaard til Collegium, besluttede man at lade den stille til Auction til Nedbrydning, men ingen indfandt sig paa Auctionen, og man maatte derfor selv nedbryde Gaarden, beholde hvad der nogenlunde kunde bruges af de gamle Materialier og

1) Skrivelsen findes i Univ.'s Arkiv.

2) Acta Cons. 18 Marts 1702.

3) Acta Cons. 8 April 1702.

sælge Resten¹⁾. Naar Jacob Baden²⁾ bebrejder Consistoriet, at man ikke havde set sig for ved Kjøbet af Worms Gaard, men faaet en Bygning, som man først troede kunde bruges til Collegium, men senere viste sig at maatte nedbrydes, saa er denne Bebrejdelse vistnok ubeføjet. Det har sikkert aldrig været Consistoriums Mening, at Worms Bygning kunde bruges til Collegium. Det er derimod ikke usandsynligt, at Vinds Gaard kunde have været benyttet med en Del Ændringer. Dette fremgaar ogsaa af Professorens Vota i Sagen Masius's Ord er i denne Henseende afgjørende, idet han siger, at Vinds Gaard vilde foruden Indkjøbsprisen sluge en Del til Reparation, medens man ved Kjøbet af Worms Gaard vilde kunne faa alt indrettet »nyt og commode«. Det vilde da ogsaa være uforklarligt, Consistorium i et og samme Møde (22. Juni 1702) forhandlede om Indkjøb af Materialier og om Bortauktioneringen af Worms Bygning. Bebrejdelsen maa, som ovenfor paavist, rettes mod et andet Punkt.

Man tog nu fat paa Nedrivningen af den gamle Bygning, og den 7. September 1702 blev Grundstenen lagt til Collegiet. Mærkeligt nok blev det ikke Hans Vandal men Caspar Bartholin, hvem dette Hverv blev overdraget³⁾. Dette var dog rimeligvis en Ære, man viste Bartholin, som i dette Aar var Rector magnificus. Stadsbygmester Johan Conrad Ernst havde leveret Tegning til Bygningen og havde Tilsyn med Opførelsen⁴⁾, medens

¹⁾ Acta Cons. 22 Juni og 8 Juli 1702.

²⁾ Universitetsjournal II pg. 153, jfr. ogsaa Olrik Borchs Col.'s Hist. pag. 54.

³⁾ Nova litteraria maris baltici et septentrionis for Oktober 1702. Bruun Fr. Rostgaard og hans Samtid I pag. 113.

⁴⁾ Regnskaberne 1705 og Acta Cons. 22. Juni og 9. Sept. 1702.

Vandal førte Regnskaberne. Arbejdet skred langsomt frem, saa medens man havde opført Borchs Collegium i Løbet af et Aar, tog det over 3 Aar, inden Elers Collegium stod færdigt. Hvert Aar indsatte man regelmæssigt Vinduer i den færdige Del, men disse blev ligesaa regelmæssigt ituslaaede. Da Collegiet endelig var færdigt, synes de dog at have faaet Lov at sidde i Fred.

Regnskaberne udviser, at der aarlig medgik uforholdsmæssigt store Summer til Bygningen, saa at Collegiet, da det endelig i 1705 var fuldendt, havde kostet henimod 13000 Rdlr., hvori dog maa medregnes Indkjøbssummen, og hvad de to Baghuse havde kostet i Reparation. Naar man betænker, at Fundator kun havde legeret 8000 Rd. til selve Collegiebygningens Opførelse, er altsaa denne Sum i høj Grad bleven overskreden. For at forøge Collegiets Indtægter, lod man foreløbig de to Huse ud til Skindergade blive staaende og lejede dem ud. Dette voldte dog i Længden adskillige Ulemper. Af det større Hus kunde man nok faa Lejen ind¹⁾, men med det mindre kneb det. I Aaret 1711 var dets Beboere endog borttrømte efterat have slaaet alle Ruderne ud²⁾. Da begge Bygninger desuden var gamle og aarlig slugte betydelige Udgifter i Reparation, besluttede man 1718 at nedbryde dem og anvende en Del af Materialet til en Brandmur Haven rundt³⁾ og sælge det ubrugelige ved Auction. I det følgende Aar foregik da den betydelige Ændring, at Grunden ud til Skindergade blev udlagt til Have og omgiven med en Brandmur. Heraf følger, at Collegiets Have først skriver sig fra 1719. Mellem Haven

¹⁾ Dette Hus beboedes i flere Aar af Læge Dr. Johan Eichel.

²⁾ Jfr. Regnsk. for nævnte Aar.

³⁾ Acta Cons. 22. Okt. 1718.

og Gaardspladsen opsatte man derpaa det store Jernstakit, som endnu findes. Endelig opførte man ogsaa i dette Aar de to smaa Huse, som endnu staar i Gaarden¹⁾. Ved disse Ændringer havde man givet Collegiet en Form, som svarede til dets Bestemmelse at være en hyggelig Studenterbolig. Vi skal nu omtale selve Hovedbygningen med et Par Ord.

Af det ældste Collegium findes, saavidt jeg ved, ikke nogen Afbildning eller nogen Beskrivelse. Albert Thura²⁾ giver ingen Oplysninger om Collegiets Udseende og er i det hele meget knap i sin Beretning. Erik Pontoppidan³⁾ giver noget mere, men dog temmelig ufuldstændigt. Han bemærker, at Bygningen er anselig og høj, regelmæssig og prydet med halvt fremstaaende Pilastre paa Muren; desuden nævnes Auditoriet og Raritetskammeret. Der er derfor ikke Tvivl om, at det første Collegium har haft samme Udseende som det nuværende, at altsaa Fasadens til Gaden har været brudt ved de fremspringende 8 Piller imellem Vinduerne. Af Regnskaberne kan man desuden slutte sig til en Del Enkeltheder. Kongens (Frederik IV) Medaillon var ligesom nu anbragt over Porten i forgyldt Bremer Sandsten; men desuden fandtes en lang Navneplade, som vel sagtens har baaret Collegiets Navn Collegium Elersianum og maaske enkelte andre Oplysninger⁴⁾. Vinduerne i Stuen til Gaden var forsynede

¹⁾ Jfr. Regnskaberne 1718—20.

²⁾ De collegiis cathedralibus, 1721, Disp. fra Borchs Col.

³⁾ Theatrum Daniæ I pag. 48—49, trykt anno 1730, men omhandler dog Tiden før Branden 1728.

⁴⁾ Collegiets Navn har i Tidens Løb undergaaet en mærkelig Metamorphose. Fundators Ønske har været, at det skulde hedde Collegium Elersianum (Fundatsen I, 7.) og saaledes kaldes og Collegiet i den første Tid. Men efter Branden synes Elers'

med Skodder udvendig af Hensyn til Datidens Lyst til at hjemsøge Ruder. Trappegangen synes at have været ligesaa stor og rummelig som nu med den mærkelige Udvidelse paa første Sal, hvor Gulvet er gjenembrudt af en firkantet Aabning ned i Porten og den øvrige Del belagt med Fliser. I Stuen og paa første Sal fandtes Alumnernes Kamre, medens derimod anden Sal havde et ganske anderledes Udseende end nu. Her fandtes nemlig imod Vest et rummeligt Auditorium med et Catheder og 12 Stole betrukne med Ruslæder¹⁾ og rimeligvis desuden en Del Bænke. I den østlige Ende fandtes Bibliothekssalen med et stort ovalt Bord i Midten og Reoler ved Væggene²⁾. I Stuen og paa første Sal fandtes 8 dobbelte Kamre til Alumnerne. Til Udstyrelsen af disse Kamre anskaffedes 8 Senge, 8 større Borde og 8 mindre og 16 stærke Ruslæders Stole. Fra Kongsberg i Norge forskreves desuden 9 Kakkellovne, »støbte efter en sær Form med begge fundatorum Nafne, Vaaben og Zifre«³⁾. Den ene af disse Ovne er rimeligvis bleven opstillet i Auditoriet og de 8 andre i Alumnernes Kamre. Det synes heraf at fremgaa, at Alumnerne to og to har været Kontubernaler i snævreste Forstand, saa at de endogsaa har maattet dele Seng. Dog kan det selvfølgelig ikke have været dem forment selv at supplere Meu-

Navn næsten at være glemt, og man havner da i Urimeligheder som Elerts, Ellerts og Eilersens Collegium. I Slutningen af det 18. og Beg. af det 19. Aarh. hedder det Elertsens eller Eilersens Col., derefter Ehlers. indtil man endelig i de senere Aar atter har faaet den rette Form Elers frem, hvorved man forhaabentlig bliver staaende.

¹⁾ Regnskaberne 1705.

²⁾ Regnsk. 1705—6.

³⁾ Regnsb. 1705—6.

blementet efter Behag. Det yderste Værelse brugtes til Sovekammer, det inderste til Dagligstue¹⁾. Værelserne har ligesom nu været lyse og rummelige, naar undtages de to Sæt Dobbelt-Kamre i Stuen til Højre, thi bag ved disse tog man saa megen Plads fra, at der kunde indrettes Bolig for en Portner²⁾. Gulvene synes at have været af Brædder; dog er det ikke usandsynligt, at Auditoriet har haft Flisegulv. Nogen kunstnerisk Udstyrelse, saaledes som ved Borchs Collegium, har der ikke været. I Gaarden fandtes som almindeligt i denne Tid et Springvand, som forøvrigt aarligt slugte ikke ringe Udgifter. Ligesom Borchs Collegium havde ogsaa Elers' et Kunst- og Raritetskammer, som dog aldrig synes at have indeholdt noget af Betydning³⁾. Til Collegiet anskaffedes fremdeles en Klokke, som vejede $58\frac{1}{2}$ Pund⁴⁾ og bestemt til at kalde Alumnerne sammen Morgen og Aften til Andagt (*preces sollennes*). Arbejdet paa Collegiet sluttede 1705 med forskjellige Brolægninger i Gaarden og til Gaden, og Bygningen stod saaledes færdig til Indvielse hen paa Efteraaret.

¹⁾ Jfr. Reinhardt Kommunitetets og Regentsens Historie p. 90.

²⁾ Først langt senere fik nemlig Portneren sin Bolig til Gaden i i Porten til Højre.

³⁾ 1715 skjænkede en Mand ved Navn Jørgen Hansen Tange adskillige exotiske Rariteter til Collegiet og lovede flere (*Acta Cons.* 21. Decbr. 1715).

⁴⁾ Regnsk. 1705. Klokken kostede 19 Rdlr. For 1837 opføres i Regnskaberne: For en gammel Klokke indkom ved Salg 21 Rdlr 36 ß. For saa vidt det tør antages, at Klokken har overlevet Ildebranden 1728, er det altsaa denne gamle Klokke, man har fundet for godt at sælge i hint Aar, lidet pietetsfuldt handlet mod et saa gammelt Stykke, der dog maatte siges at have sin egen Historie. Vi drister os dog ikke til at tro, at man allerede den Gang har været smittet af en senere Tids Afsmag for Klokketoner i det hele.

Den 18de November 1705 oprandt Indvielsesdagen, og ligesom i sin Tid ved Indvielsen af Borchs Collegium var denne Dag en Fest i hele den academiske Verden. En kort Beretning om Højtidelighederne findes foran i Collegiets Kvitteringsbog, skrevet med Hans Vandals Haand. Som naturligt var, blev nemlig Dr. Vandal Collegiets første Efor. Han var jo Fru Elers' Broder og havde hele Tiden ført Opsynet med Bygningens Fuldførelse. Efter hans Indstilling havde Consistorium udnævnt de første 16 Alumner med Studiefagene fordelt efter Fundatsens Bestemmelser og med Magister Hans Sidelmann i Spidsen som Inspector. Højtidelighederne begyndte om Eftermiddagen Kl. 3 og varede til 4¹/₂. Ifølge Vandal overværedes Acten af »Hands Høygrefelige Excellentz, Gross-Canceller og Academiæ Patrono Gref Conrad Reventlow, samt adskillige Høyfornemme Personer, Gejstlige og Verdslige, samtlige Professoribus, og en stor frequentz aff Studiosis«¹). Acten, der selvfølgelig afholdtes i Auditoriet, begyndte med en »herlig Musique«, hvorpaa Inspector Sidelmann steg op paa Cathedret og holdt en latinsk Tale²). Han begynder med den Bemærkning, at han føler sig trykket af at skulle tale i denne store og lærde Forsamling. Det kunde let gaa ham som hin Skuespiller i Oldtiden, der skulde spille Hectors Rolle, men var lovlig lille af Væxt til at give denne Helteskikkelse, hvorfor Tilskuerne raabte til ham, at de kun saa Astyanax, men savnede Hector. Efter denne indledende Bemærkning følger den egentlige Tale. Fortiden har været saa overtroisk at mene det

¹) Jfr. ogsaa A. Thura: De Collegiis cathedralibus (1721). Holberg Danmarks og Norges Beskriv. 3die Oplag p. 196.

²) Findes i Store kgl. Bibliothek Ny kgl. Sml. 1244 b. 4.

nødvendigt at reise sig Mindesmærker i Form af Statuer og andre unyttige Monumenter. Men Nutiden er klogere. Nu rejser man saadanne Mindesmærker, som sætter Folk, der er fødte i ringe Kaar, i Stand til at svinge sig op til Ærens Tinde. Hos os kan man saaledes henvise til Regentsen, hvorfra der er udgaaet ligesaa mange berømte Mænd som fordum Krigere af den trojanske Hest. Valkendorfs Collegiums Ry vil blomstre, saalænge der grønnes et Træ i Haven; og nylig har rejst sig et nyt Collegium, vor herlige Søster med det beskedne Navn¹⁾. Dernæst prises Elers for den kongelige Rundhaandethed, hvormed han har ladet rejse en Bygning til en stadig Bolig for Muser og Chariter. For det Afkom, som Vulcans Raseri berøvede ham, har han nu faaet rigelig Igjæld, thi nu har han skabt sig en Skare af Børn, som vil bære hans Navn til de seneste Slægter. Fru Elers er Moder til os alle, og om hende kan anvendes Salmens Ord (Ps. 112): hun spreder, hun giver til de fattige hendes Retfærdighed varer evindeligt. Taleren henvender derpaa Ordet til Eforen Hans Vandal, der prises for sine Fortjenester af Collegiet. Dog til at udtrykke en Vandals Ros maatte der mindst kræves en anden Vandal. Endelig vender Taleren sig til sine Kammerater (*Vos commilitones, nostra enim res agitur*) og retter en Appel til dem om at være ivrige Dyrkere af Videnskabernes, »thi det er vor Opgave at kaste Glans over Collegiets Navn, at kvæge vor Aand paa Videnskabens grønne Enge og der finde vor Tilflugt og vor Trøst«. Naar man saa hen til de to andre Collegier i Gaden,

¹⁾ Borchs Collegium. Fundatoren af dette Collegium vilde »af sær Betænkende« ikke have, at Collegiet skulde bære hans Navn, men at det skulde hedde Collegium Medicum.

Regentsen og Borch, kunde man jo paa en Maade sige, at her havde nu Karthago rejst sig overfor Rom, men dette Carthago vilde kun bevare sin Styrke, naar dets Indvaanere levede i Fred og god Forstaaelse som ægte Musasønner.

Talen ender med en Bøn for Kongen, Universitetspatronen Reventlow, Rector magnificus og Universitetet, for Eforen, og endelig for Collegiet, »Elers' Datter«.

Talen er som sagt skrevet paa Latin. Der er anvendt megen Flid paa Udarbejdelsen, og Sproget er let og flydende, om ikke just paa alle Punkter klassisk. Et vist oratorisk Sving karakteriserer den, og flere Partier er ganske kjønne. Vandal kalder det en smuk Oration. Da Sidelmann steg ned af Cathedret, faldt Musikken atter ind, og man afsang da Davids Salme 127, som er særdeles vel valgt¹⁾. Dermed var den egentlige Højtidelighed forbi. De nye Alumner blev nu af Hans Vandal introducerede i deres Kamre og fik Inventariet overdraget med den Forpligtelse at svare dertil. Samme Aften kaldte Klokkens Toner for første Gang Alumnerne sammen til preces sollennes.

Den 20aarige Hans Gram, som var blandt de første 16 Alumner, havde i Dagens Anledning klemmt sin Muse og aflokket hende følgende latinske Digt²⁾:

¹⁾ Salmen hører til de saakaldte »Trappesalmer« og lyder saaledes: Dersom Herren ikke bygger Huset, da arbejde de forgjæves, som bygge derpaa. Dersom Herren ikke bevarer Staden, da vaager Vægteren forgjæves. Det er forgjæves, at I staa aarle op, sidde længe, æde Brød, med Bekymring, thi sligt giver han sin Ven i Søvn. Se, Børn ere en Arv fra Herren, Livsens Frugt er en Løn. Som Pile i den vældiges Haand, saa ere Ungdoms Sønner. Lyksalig den Mand, som har fyldt sit Kogger med dem; de skulle ikke beskæmmes, naar de tale med Fjender i Porten.

²⁾ Findes tilligemed en kort Berætning om Indvielsen i Nova

Sta, domus. et nullam numera ductura ruinam
 Secla, Codanoniis Filia digna Diis.
 Sta Genio sacrata domus, domus illa Camoenis,
 Illa domus Patriæ spes pretiosa meæ,
 Divus Hyperboreæ quam jussit Elersius oræ
 Et Famæ et Sophiæ sustinuisse decus;
 Tamque pio voluit splendescere Pallada sumptu,
 Surgeret ut nitido, culta sed ipsa, loco.
 Qvalia Niliacus jactasse palatia portus
 Fertur et Aonio plena habuisse Deo;
 Seu Brito, seu reliqui turbatrix Sequana mundi,
 Sive remotarum prædo Batavus opum;
 Tanta sed Hauniacis modo nos gratamur Athenis,
 Grataque posteritas quæ veneretur habet;
 Quosque sibi placidos meruit pretiosa recessus,
 Ipsa suos virtus cernit adire procos.
 At tu, Cimbriaci soboles et Regia Phoebi,
 Unaque Elersiadæ tot monumenta suo,
 Indue sidereo vicina cacumina coelo,
 Veraque sis, Clarium quæ ferat, ossa, polum;
 Quotpue vel exsultans Tibi pignerat Arctos alumnos,
 Tot dederis Famæ pignora, totque polo ¹⁾.

litter. maris balt. et septentr. for Juni 1706, desuden i Pontoppidans Collectanea Thottske Sml. 736. Folio. pag. 25.

- ¹⁾ De slemme Trykfejl, som gjorde Digtet uforstaaeligt, er rettede af Professor Ussing og Professor Gertz. Sidstnævnté har velvillig meddelt følgende Oversættelse: »Staa, Hus, og tæl Aarhundrederne, idet du aldrig skal falde, du værdige Datter af de Codanoniske Guder (V. 1—2). Staa du til Genius indviede Hus, du Hus, der er Musernes, du Hus, der er mit Fædrelands kostelige Haab, du Hus, som den salige Elers har villet skulde bære baade Ærens og Visdommens Pryd for de nordiske Lande (V. 3—6); og han har villet, at Pallas skulde straaale i Glans ved hans saa fromme rige Gave, saa at hun hævede sig op paa en rigt smykket Plads, selv rigt udsmykket (V. 7—8); men ligesaadanne Paladser [Bibliotheket og Museet], som Havne-staden ved Nilen [Alexandria] siges at have brystet sig af og at have ejet, opfyldte af den Aoniske Gud [Apollo], eller som

Collegiets Skjæbne indtil Branden 1728.

Efterat Collegiet nu var bleven indviet og belagt med de første Alumner, var Elers's Villie altsaa for saa vidt bleven gennemført, og Prof. Hans Vandal har sikkert glædet sig over den statelige Bygning og over den Skare af taknemlige Studenter, som her færdedes under hans Tilsyn og drev deres Studier med en Lyst og Iver, som varslede godt for Fremtiden. Desto større en Skuffelse maa det derfor have været for ham, da de fortvivlede økonomiske Forhold snart gjorde det umuligt at fortsætte i det begyndte Spor. Allerede medens Collegiet var under Opførelse havde han sørget for, at Bygningen fritoges for flere tyngende Skatteafgifter, idet han 1703 indgav en Ansøgning til Kongen i denne Anledning, og ved kongelig Skrivelse af 22. Sept. samme Aar fritoges Collegiet for »grundskat og andre deslige paalæg og besværinger lige som andre publique gaarde og byg-

Briten ejer, eller Seinen, som bringer hele den øvrige Verden i Uro [den spanske Arvefølgekrig!], eller Hollænderen, som røver de fjærne Landes Skatte, — ligesaa vældige Paladser lykønske vi nu det Kjøbenhavnske Athen til, og dem har en taknemlig Eftertid til at ære (V. 9—14); og selve Dyden ser nu sine Bejlere ile hid til de rolige Tilflugtssteder, som den har fortjent sig ved sit Værd (V. 15—16). Men du Hus, den Cimbriske Phoebus' Datter og Kongeborg, du som, skjønt du kun er enkelt, udgør saa mange Mindesmærker for din Elers, hæv du dine Tinder nær op til den stjernebesatte Himmel, og gid du maa være det sande Ossa, der kan bære den Clariske Guds [Apollos] Himmelborg, og gid du maa skænke Ryet, gid du maa skænke Himmelborgen ligesaa mange Kærligheds-panter, som Norden, endog højt jublende, betror dig Foster-sønner«.

ninger her i staden«¹⁾. Men i Forhold til de store Udgifter, som Alumnestipendiet krævede, havde en saadan Lettelse kun lidt at sige. Man begyndte Aaret 1706 med en Beholdning paa 18718 Rdlr., hvori dog er medregnet 8000 Rdlr., som var den Sum, hvortil man vurderede Elers' Gaard ved Stranden, som man endnu sad inde med. Da man ikke kunde fra Gaarden afhændet under Haanden, blev den stillet til Auction. Først solgtes Vaaningen ud til Læderstræde særskilt for sig 1706 for en Sum af 2230 Rdlr., og Aaret efter Hovedbygningen ved Stranden efterat være stillet 4 Gange til Auction for 5000 Rdlr., som indbetalles paa Consistorium den 23. Juni 1707, idet der dog manglede 5 Mrk.²⁾. Disse Penge blev strax anbragte i kongelige Obligationer, noget man dog vistnok senere fortrød, da Regeringen havde Vanskeligheder ved at svare Renterne i rette Tid. De daarlige Pengeforhold nødte da Vandal til allerede 1708 at gjøre Indstilling til Consistorium om, at Alumnernes Tal maatte reduceres til 11 Inspector iberegnet. Til hver Alumne havde han kun formaaet at udbetale 24 Rdlr. i aarligt Stipendium, og dette var altfor lidt naar man tog Hensyn til, at der aarlig skulde bekostes en Disputats trykt, og Portneren skulde have Godtgjørelse for Renholdelse af Kamrene³⁾. Alumnerne satte derfor

¹⁾ Regnsk. 1703. O. Nielsen Kjøbenhavns Diplom. VII. pag. 708.

²⁾ Acta Cons. 19. Decbr. 1705, 17. Juli 1706, 4. Juni 1707 og Regnsk. for de nævnte Aar.

³⁾ Collegiets første Portner var Borger og Urtegaardsmand Matthias Stahl, som kun fik 10 Rdl. i aarlig Løn foruden 1 Rdl. af hver Alumne. Dermed fulgte dog tillige fri Bolig paa Collegiet (Acta Cons. 29. Juli 1702). Det var i det hele i lange Tider ikke nogen Sinecure at være Portner. I Aaret 1787 døde den daværende Portner i saa stor Fattigdom, at Collegiet maatte bekoste hans Begravelse (Jfr. Regnsk. for nævnte Aar).

ikke megen Pris paa at blive paa Collegiet, og endnu mindre brød de sig om at efterleve Statuterne, hvilket voldte Eforen megen Fortræd. Man vedtog derfor Vandal's Forslag og besluttede at belægge de ledige Kamre med skikkelige Studiosi, som kun forpligtede sig til ikke at forvolde nogen Skade paa Collegiet¹⁾. Kvitteringsprotocollen udvîser, at Alumnetallet i de følgende Aar svingede mellem 10 og 14, indtil endelig Aaret 1716 medførte en Katastrofe, som umuliggjorde en regelmæssig Fortsættelse af Alumner for lange Tider. Men denne Begivenhed oplevede Hans Vandal ikke. Han døde nemlig den 10. Marts 1710. Som den, der har forestaaet Collegiets Opførelse og efter alt at dømme har deltaget i dets Skjæbne af sit fulde Hjærte, fortjener han at mindes. Han ragede ikke op over sin Samtid og har ingen Mærker af Betydning sat i Historien. Han havde Forkjærlighed for den Spenerske Pietisme, men var tilige saa bøjelig, at Masius altid i Tide fik ham overtalt. Han var en ivrig Patriot og hørte til dem, der ikke kunde forsone sig med Tanken om, at Provinserne hinsides Sundet skulde være tabte for stedse. Han var derfor stærkt optagen af Krigen med Sverrig og havde været med til at ivre for Landgangen i Skaane. Han skal have erklæret, at hvis Udfaldet blev ulykkeligt, vilde det blive hans Helsot. Mærkeligt nok døde han samme Dag, som Stenbock oprev den danske Hær ved Helsingborg. Erik Pontoppidan finder i denne Anledning Lejlighed til at bemærke, at det maa have været »en underlig rencontre i de dødes Rige mellem denne danske Doctor og saa mange danske Soldater, som han

¹⁾ Acta Cons. 24. Marts 1708. Baden Universitetsjournal II. p. 153.

havde befordret til Slagterbænken«¹⁾. Det kunde dog være, at de danske Soldater paa nævnte Sted har haft andre Regnskaber at opgjøre end deres Mellemværende med »denne danske Doctor«.

Hans Vandals Eftermand som Efor blev den juridiske Professor Christian Reitzer. Det ser ud til, at han en kort Tid har troet at kunne redde de synkende Actier, thi i Aaret 1712, da Alumnernes Tal kun var 11, foreslog han Consistorium at antage endnu en tolvte, da Capitalen var voxet saa meget, at dette kunde ske. Consistorium bifaldt. Men derved forblev det ogsaa, Tallet blev ikke yderligere forøget²⁾. Under Reitzers Eftermand, den theologiske Professor Hans Steenbuch indtraf endelig den Begivenhed, som gjorde enhver Redning umulig. Det er ovenfor berettet, hvorledes Elers i sit Testamente havde lagt Bestyrelsen af en Del Collegiet uvedkommende Legater ind under Consistorium. Disse Capitaler var ikke blevne holdte ude fra Collegiets, og Renterne var til 1715 stadig anvendte til Fordel for Collegiet, hvilket selvfølgelig ikke kan siges ganske at være i sin Orden. Man er formodentlig bleven klar over, at dette ikke længere kunde vedblive at gaa, men at de fremmede Capitaler maatte ekstraderes. En Bestemmelse i Fundatsen (Cap. VI) gav Consistorium Ret til at frasisige sig Bestyrelsen af disse fremmede Legater, ifald man følte sig for meget tynget deraf. Dette gav da Anledning til at man i 1715 henvendte sig til de committede for Fattigvæsenet og bad dem selv overtage Styrelsen af de til de fattige legerede Capitaler ialt 6500

¹⁾ Jfr. Pontoppidans Collectanea Thottske Sml. 736. Folio. og sammes skrevne Fortsæt. til Annal. Eccles. for Aaret 1710.

²⁾ Acta Cons. 29. Okt. 1712.

Rdlr., hvortil kom 1000 Rdlr. til Trinitatis Kirke og 500 til Frue latinske Skole. Consistoriets Skrivelse angaaende denne Sag udgik den 26. Novbr. 1715, og nu begyndte en længere Forhandling. Consistorium havde nemlig blot tænkt sig en Udbetaling af selve Hovedsummerne uden Renter. Men dermed vilde Commissionen ikke lade sig nøje, men forlangte enkelte Renter fra 1711 at regne. Det nyttede ikke at Consistorium beraabte sig paa, at Collegiet som den Institution, der var nævnet først i Fundatsen, maatte gaa forud, thi Commissionen erklærede sig heri ganske enig med Consistorium, men mente forøvrigt ogsaa at have taget dette Hensyn til Collegiet ved at være saa skikkelig ikke at forlange Renter fra 1701 at regne. Biskop Worm, som skulde kvittere for de 500 Rdlr. til Frue Skole, og Værgen for Trinitatis Kirke var mere medgjørlige og erklærede at ville nøjes med Hovedsummerne. Biskop Worm var endog saa skikkelig at gaa til den gjenstridige Commission og gjøre den indtrængende Forestillinger. Men lige meget hjalp det. Den havde nu en Gang bidt sig fast i Aaret 1711, og derved blev det. Endelig bekvemmede Consistorium sig til Eftergivenhed og tilskrev Commissionen, »at i hvor vel Renterne kunde disputeris, i henseende till det skaar, som er skeed i capitalen, i det gaarden ved stranden blev solt flux ringere end vurderingen var og andet mere, at vi intet skall mælde, at renterne fra H. K. Mayestæt saa silde paa aaret indkommer, at $\frac{1}{2}$ aars rente derover aarligen tabis, dog efterdi de ere fattige Mand haver at gjøre med paa begge sider, skal til næstkommende 11te Junij, efter de Høye Herrers endelig paastand, skjønt till collegii afbræk, blife Dennem tilstillet hem^{te} Sum med fem aars

enkelte renter«. Man ser heraf, at Regeringens Penge-
 trang ogsaa er gaaet ud over Collegiet. Udbetalingen
 af Capitalerne fandt først Sted til December Termin 1716
 og skete i kongelige Obligationer. Derved extraderedes
 ialt 9625 Rdlr.¹⁾. Derefter begyndte man næste Regn-
 skabsaar med en Capital paa 13897 Rdlr., som vel var
 en ringe Sum, men dog altid havde den Fordel udeluk-
 kende at tilhøre Collegiet. Allerede medens Forhand-
 lingerne med Commissionen stod paa, tog Consistorium
 den 24. Maj 1716 den Beslutning, at herefter skulde
 ingen nye Alumner udnævnes til Collegium Elersianum.
 De, som fandtes paa Collegiet, skulde have Lov at blive
 der deres Tid ud og nyde Stipendium eller ogsaa »pro-
 moveris til Collegium Mediceum, dog efter senium fra
 Collegio til Collegium at avancere« og ikke nyde Borchs
 Col. længere Tid, end de havde tilbage paa Elers²⁾.
 Dette Avancement er dog, uvist af hvad Grund, ikke
 bleven nogen af Alumnerne til Del. Fra nu af tager
 Alumnetallet af Aar for Aar. 1720 fandtes kun en Alumne,
 en Nordmand ved Navn Christian Stub, som var sin
 egen Inspector, og med ham slutter den første Række
 af regelmæssige Alumner.

Da Collegiet saaledes truede med at komme til at
 staa tomt, foreslog Eforen Hans Steenbuch 1718, at
 saasom der nu kun var 6 Alumner tilbage, man da
 skulde lade Collegiet være Bolig for de Seminarister,
 som uddannedes til Missionærer, saa at disse kunde

¹⁾ Ang. denne Sag jfr. Cons. Copibog af 1716 og Acta Cons. 19.
 Okt. 1715 og 17. Jan. 1. Febr. 7. og 21. Marts, 9 og 24. Maj,
 19. Sept. og 12. Decbr. 1716. Regnsk. 1716—17 og Baden Uni-
 versitetsjournal II p. 153—54.

²⁾ Acta Cons. 24. Maj 1716.

nyde »hospitium gratuitum«, indtil man atter kunde befolke Collegiet med fundatsmæssige Alumner¹⁾. Dette gik Consistorium ind paa. Som bekjendt havde den Interesse, som Pietismen vakte for Missionen, medført, at der oprettedes et særligt Collegium 1714 med den Op-gave at varetage Missionens Tarv. Dette Collegium oprettede da næste Aar et Seminarium til Uddannelsen af Missionærer, og Consistorium fik kongeligt Paalæg om særlig at tage sig af de Studenter, som meldte sig til Seminariet. Paa Regentsen fik de indrømmet en særlig Inspection og derfra skulde de, saavidt muligt, forfremmes til de andre Collegier og Beneficier²⁾. Da Hans Steenbuch var Medlem af Missionscollegiet, kan man ikke fortænke ham i, at han sørgede for sine egne og saaledes fik en Del af Missionseleverne indlagt paa Elers' Collegium. Dette blev endnu yderligere taget i Missionscollegiets Tjeneste, idet man her opstillede et eget Trykkeri. Her tryktes da foruden andre Skrifter de første Udgaver af den saakaldte Missionsbibel; da et saadant Trykkeri selvfølgelig har taget megen Plads, kan der ikke samtidig have boet ret mange Missionselever paa Collegiet. Den første Udgave af Missionsbiblen er fra 1717, og man vedblev i den følgende Tid at fortsætte med Trykningen, indtil endelig den store Ildebrand 1728 samtidig med Collegiet ødelagde Trykkeriet og mange Tusende Exemplarer af Biblen. Efter denne Tid anskaffede Missionscollegiet ikke noget særligt Trykkeri, men lod Trykningen og Forlaget besørge af Waisenhuset,

¹⁾ Acta Cons. 5. Marts 1718. Baden Univ. Journ. II p. 154. Hammond Den nord. Missions Hist. p. 300.

²⁾ Acta Cons. 4. Maj 1715. Cons. Copibog af 1715. Reinhardt Kommunitetet og Regentsen p. 89.

hvorefter Biblerne fik Navn af Waisenhusbibler¹⁾. Den Omstændighed, at Missionscollegiets Bogtrykkeri var opstillet paa Elers' Collegium, har rimeligvis givet Anledning til, at dette i disse Aar kom til at huse en Mærkelighed. Da nemlig Frederik Rostgaard i Aaret 1725 var falden i Unaade og derfor maatte forlade Kjøbenhavn, blev der i den Anledning ryddet op i hans store Gaard paa Kjøbmagergade (der hvor senere den kongelige Porcellainsfabrik laa), og blandt de Mærkeligheder, man ved denne Lejlighed fandt, var ogsaa de arabiske, persiske og tyrkiske Typer, som Rostgaard i Aaret 1712 havde ladet Professor Matthias Anchersen købe i Amsterdam. Rostgaard forærede da disse Typer til Universitetet, og Kisten med Typerne blev foreløbig bragt hen i Prof. Steenbuchs Hus, men derfra senere overført til Elers' Collegium¹⁾.

Først med Aaret 1751 blev Collegiet atter i Stand til at optage regelmæssige Alumner. Navnene paa de mange, som Collegiet i denne lange Mellemtid har huset, kjendes ikke. En Fortegnelse over dem findes, saa vidt vides, ikke. Af spredte Oplysninger hist og her er¹⁾ jeg dog kommen til Kundskab om en Del, hvis Navne senere vil blive meddelt.

Den store ulykkelige Ildebrand, som hjemsøgte Kjøbenhavn 1728 og ødelagde saa mange Værdier, lagde ogsaa Elers' Collegium i Grus. Torsdagen den 21. Ok-

¹⁾ A. Thura De collegiis cathedralibus 1721. Pontoppidan Theatrum Daniæ I p. 49. L. de Thurah Hafnia Hodierna p. 360. Hofman Saml. af Foundationer I. p. 90—91. Lorck Beyträge zu der neuesten Kirchengesch. in den dän. Reichern 1757 p. 305. Helweg Den danske Kirkes Hist. eft. Reform I p. 546.

²⁾ Cons. Copibog af 1726. Chr. Bruun Fr. Rostgaard og hans Samtid. I. p. 394—95.

tober om Eftermiddagen brændte Collegiet. Kun de to smaa Huse i Gaarden synes at være blevne reddede ¹⁾. Derved fik Collegiet atter et stort økonomisk Knæk, da man ikke i de Tider i Almindelighed kjendte noget til Assurance. 1729 fik Consistorium kongelig Befaling til at lade Collegiet opføre for dets egne Midler paa det sparsommeligste, dog saaledes at der blev Bolig for mindst 16 Studerende. Dette skete da i Løbet af 1729—30 og medførte en Udgift af omtrent 5000 Rdlr. Rimeligvis har man kunnet benytte det meste af Ydermuren, saa at det andet Collegium i alt væsentligt har faaet samme Skikkelse som det første. Ogsaa det andet Collegium forsynedes med Inventarium i Lighed med det første. Men de gamle ejendommelige Kakkellovne var naturligvis ødelagte og maatte erstattes af andre af en simplere Form. Haven havde selvfølgelig ogsaa lidt en Del ved Branden og maatte derfor underkastes en Grundforbedring. Man begyndte Aaret 1731 med en Beholdning paa omtrent 13000 Rdlr. og med en saa ringe Sum var det umuligt at fortsætte Collegiet med regelmæssige Alumner. Man maatte derfor gjøre som før Branden, lade Collegiet beboes af Studerende, som kun nød den fri Bolig og derfor ikke var forpligtede til at overholde Statutterne ²⁾.

¹⁾ Ang. Ildebranden i Alm. se Olrik Borchs Col. Hist. p. 152 ff.

²⁾ Baden Universitetsjournal II p. 154. Pontoppidans Danske Atlas II p. 135. Kallske Sml. 148. Folio (Peter Holms Papirer). Regnskaberne 1729—31.

De første Alumner. De bekendteste iblandt dem.

Den første Alumnerække begynder 1705 og slutter 1720 og omfatter ialt 52 Studenter. Med Hensyn til Studenternes Stilling i Almindelighed i Samfundet og som akademiske Borgere maa vi nøjes med at henvise til tidligere Behandlinger af dette Emne¹⁾. Det er bekendt, at Studenterne gjennemgaaende levede i stor Fattigdom, og at mangen En af denne Grund har maattet bukke under og gaa til Grunde eller maattet tage til Takke med en meget beskeden Stilling som en Landsbydegns lidet misundelsesværdige Lod. I selve Studietiden var de stærkt bundne af de akademiske Love. Det var den Tids Opfattelse, at der burde kjøres med stramme Tøjler, hvilket netop gav Anledning til, at Tøjlerne sprængtes. Naar der er overleveret saa mange Exempler paa Overtrædelse af de akademiske Love og Opsætsighed mod foresatte fra Studenternes Side, maa man dog ingenlunde deraf drage den Slutning, at sligt var Regel. Thi det følger af sig selv, at den Slags Ting lettest falder i Øjnene, og at det støtte og alvorlige Arbejde glider mere ubemærket hen. En lignende Bemærkning kan ogsaa gjælde de mange Exempler paa Raahed, navnlig Slagsmaal dels indbyrdes, dels med Officerer og Lakajer, Vægterdrillerier og andet lignende, som er os overleveret fra Datiden. Den Kaarde, som Studenterne bar siden Deltagelsen i Kjøbenhavns Forsvar mod Karl Gustav 1658—60, var dem ofte en Fri-

¹⁾ Jfr. saal. Matzen Universitetets Retshistorie II. Reinhardt Kommunitetet og Regentsen. Olrik Borchs Collegiums Historie.

stelse. Elersianerne har vel ogsaa baaret Kaarde. Det vides i hvert Fald om en, nemlig Hans Gram, at han som Student i flere Aar bar en Kaarde, som han dog senere forærede til en Italiener, som muligvis har haft mere Brug for den.

De Studenter, som nød Beneficier, var selvfølgelig særlig forpligtede overfor de akademiske Love. Men desuden medførte Beneficierne særegne Forpligtelser. Dette gjælder navnlig saadanne Studenter, som nød Communitetet eller Collegierne. Foruden de Bestemmelser, som allerede findes i de vedkommende Fundatser, føjede man hertil en Række Vedtægter, som skulde være en nærmere Udvikling af Fundatsernes Mening. Saaledes blev for de Elersianske Alumnens Vedkommende strax ved Collegiets Indvielse vedtaget 24 Artikler, hvorefter de havde at rette sig. De findes foran i Eforens Kvitteringsbog, paabegyndt 1705, og foran i Collegiets Protocol, paabegyndt 1751. De er kun en Efterligning af hvad der allerede fandtes for Valkendorfs og Borchs Collegiums Vedkommende¹⁾. Enkelte af Bestemmelserne er kun et ligefremt Uddrag af Fundatsen. »Alumni Collegii Elersiani skulle lefve gudfrygteligen, erligen, kydske og fredsommeligen«; hvis ikke dette sker, og Paaminde- lser ikke frugter, skal de strax udelukkes. Saaledes lyder den første Artikkels. De maa ikke rejse »tit og længe af Byen«, ikke ud over 3 eller 4 Uger ialt om Aaret, med mindre nogen uforbigængelig Nødvendighed kunde

¹⁾ For Borchs og Elers' Collegiums Vedk. er Artiklerne dog muligvis affattede samtidig (jfr. Olrik Borchs Col. Hist. p. 55). Artiklerne for Elers' Col's Vedk. er trykte i Udtog i Goos Univ.s Retsregler II p. 30—31, hvor dog Affattelsestiden er sat for sent.

indfalde, hvilket næsten maa betragtes som en klosterlig stabilitas loci. Vil nogen rejse, skal han først melde det til Inspector Collegii og indhente Tilladelse hos Rector magn., Eforen og sin private Præceptor. Øverst iblandt Alumnerne staar Inspector, som vælges af Eforen, men forøvrigt i Reglen er den ældste som Alumne. Han er Mellemedet mellem Eforen og Alumnerne og skal have Indseende med disse og med Bygningen. Hans Værelse skal være »det Kammer, som er i den nederste Gang«. Inspector har Nøglen til Collegiets Port; om Somren aabner han Porten Kl. 6 om Morgenen og lukker den Kl. 10 om Aftenen, om Vinteren aabnes Kl. 7. Morgen og lukkes Kl. 9 Aften. Inspector er foruden Eforus den eneste, som har Nøgle til Bibliotheket; han skal svare til Bøgerne, og bortkommer en Bog eller ødelægges, skal han erstatte den af sine egne Midler, med mindre han kan paapege den skyldige. For at lette ham dette Arbejde, maatte Bøgerne ikke fjernes fra Bibliothekssalen, i hvert Fald ikke ved Udlaan eller paa anden Maade fjernes fra Collegiet. Inspector fører og aflægger for Eforen Regnskabet over Fiscus. Ved denne Institution forstaaes en Kasse, som var bestemt til at afholde en Række mindre løbende Udgifter. Fiscus ernæres dels ved et aarligt Tilskud fra Eforen — i Reglen 10 Rdl. — dels ved de Mulkter, Alumnerne kunde idømmes for visse Forsømmelser. Regnskaberne udviser, at Fiscus hele sit Liv har maattet kæmpe med stor Fatigdom. — I Lighed med hvad der fandt Sted paa de andre Collegier skulde Alumnerne hver Morgen og Aften til de Tider, da Porten aabnedes, samles paa Auditoriet til Andagt (preces sollennes), efterat der to Gange var ringet med Klokken. Forsømte nogen Andagtstimen

uden lovlig Grund, maatte han bøde 4 ß til Fiscus for hver Gang. Det var rimeligvis til Brug ved denne Andagt, at man 1705 købte Christian IV's Bibel in folio paa en Auction for 9 Rdl.¹⁾ Regnskaberne udviser, at Alumnerne ikke alle var ivrige for at møde til Andagt. Allerede blandt det første Aars Alumner fandtes forfømmelige Sjæle, saaledes navnlig Iohan Daniel Ramus og Jens Lyder Lassen, som til sidst løb væk baade fra preces og Collegium. Alumnerne skulde leve roligt og stille paa deres Kamre, og »ingen maa holde nogen Børneskole i sit Kammer, ei heller holde nogen Drik, Giestebud eller nogen anden Sambquemb med Dobbelt, være sig med Kort, Bretspil eller anden Usømmelighed«. »Dersom nogen af Alumnis fordrister sig til at blive ude af sit Kammer om Natte-tiide, eller at have nogen Nøgel til Gadedøren, og derigiennem, efterat Døren af Inspectore til de bestemte og anbefalede Tiider om Aftenen er lugt, at ud- eller indgaae, eller andre til sig om Natte-tide at indlade, om hand efter en og anden Paaamindelse ikke vil rette sig, skal hand af Collegio strax forviises«. Allerede to af de første 16 Alumner, nemlig Christian Knopper og Islænderen Thorleif Haltorius fik af Consistorium gjentagne Formaninger, baade fordi de forsømte preces og blev ude om Natten og drev andre Uskikkeligheder¹⁾.

Artiklerne gjenoptager og formulerer nærmere Fundatsens Bestemmelser angaaende Alumnernes Forpligtelse til at disputere eller declamere, men om disse Øvelser vil senere blive talt.

¹⁾ Jfr. Regnsk. 1705.

²⁾ Acta Cons. 14. Januar 1708.

Som Regel har man vistnok levet temmelig roligt paa Collegiet og passet sine Studier. Om nogen Deltagelse i det offentlige Liv, kan der ikke godt blive Tale for et saa snævert Samfund. Her skal dog omtales et Par Begivenheder, som ogsaa spores indenfor Collegiets Mure, nemlig de to Reformationer 1717 og 1736. Som bekjendt regnes Reformationens Begyndelse fra den Dag, Luther opslog sine Theses paa Kirkedøren i Wittenberg, den 31. Oktober 1517. Det er rimeligt, at 200 Aars Dagen for en saadan Begivenhed fejredes rundt i de lutherske Lande. Ogsaa her hjemme blev der jubileret med al den Pomp og Herlighed, som man i de Tider yndede og virkelig ogsaa formaaede at udfolde¹⁾. Ved et særligt Kongebrev dateret Koldinghus 4. Avgust mindedes Universitetet om at holde Jubelfest fra 31. Oktober til 7. November. Samtidig med Universitetet skulde ogsaa de Institutioner, som var knyttede dertil, jubilere, nemlig Regentsen og Collegierne. Om Formiddagen skulde der holdes Orationer paa Universitetet, medens Regentsen og Collegierne skulde »perorere« om Eftermiddagen. Først paa Festens 3die Dag Tirsdag den 2. Novbr. kom Collegierne med i Festen. Om Formiddagen havde Prof. Hans Steenbuch talt paa Universitetet; Kl. 2 om Eftermid. talte Communitetsprovsten Peder Lavritsen Hunderup paa Regentsen, og samtidig var der Fest paa Valkendorfs Collegium; Borchs Collegium holdt sin Fest Kl. 3, og endelig kom Kl. 4 Elers' Collegium, hvor Inspector Adam Levin Rossing talte

¹⁾ Om Jubelfesten i Alm. jfr. H. Olrik i Kirkeh. Sml. 4. Række, 1. Bind 2. Hefte, hvorfra ogsaa det følgende er taget; sammes Borchs Col.s Hist. p. 75 f. Cons. Copibog 1716. Acta Cons. 4. Sept. 1717.

om Papisterne voldsomme og underfundige Forfølgelser mod de evangelisk-lutherske Menigheder. Samme Eftermiddag Kl. 2 talte den fordums Elersianer Conrector Hans Gram paa Frue latinske Skole om Litteraturens og Videnskabernes Tilstand i de nordiske Lande før Reformationen. Den 4de Dag den 3. Novbr. stor Fest paa Universitetet, hvor Biskop Worm talte; om Eftermiddagen paa Regentsen og Collegierne ved samme Tid som den foregaaende Dag; paa Elers' Collegium talte denne Eftermiddag Andreas Engberg om Kirkens Fordærvelse under Pavedømmet og om den ved Luther fuldbyrdede Reformation af Kirken. Paa Festens 5te Dag talte paa Elers' Collegium Lavrits Brorson om den samtidige Jansenistiske Strid i Frankrig, et Vidnesbyrd om, at man ogsaa her hjemme har fulgt med Tiden. Paa Festens syvende Dag afsluttede paa Elers' Col. Nordmanden Christian Wilhelm Lund med en Tale om et evangelisk Jubilæums Fortrin fremfor andre Religionssamfunds Fester. Det vil heraf ses, at Collegiet, i hvert Fald hvad Kvantiteten angaar, har ydet et ret rigeligt Bidrag til Festens Forherligelse. og det samme maa gjælde de andre Collegier. For Elers' Collegiums Vedkommende saa meget desto mere, som det paa denne Tid kun husede 6, i det højeste 7 Alumner.

I Sammenhæng hermed skal vi ogsaa omtale 200 Aars Jubelfesten 1736 for Reformationens Indførelse, da denne Fest ogsaa kom til at berøre Collegierne. Et Vidnesbyrd om, at man er rykket længere frem i Tiden er det, at man ved denne Lejlighed ikke gik slet saa omstændeligt til Værks som 1717¹⁾. Ogsaa denne Gang

¹⁾ Om denne Fest jfr. Dänische Bibliothek I p. 256—335 og Thottske Sml. 813 Folio.

udgik der kongelig Befaling til Universitetet om at holde Fest, men kun i 3 Dage fra 30. Oktb. til 1. Nvbr. (Tirsdag, Onsdag og Torsdag). Det hedder i den kgl. Forordning, at paa Festens anden Dag skal der »peroreres« paa Collegierne, om Formiddagen af Inspectorerne og om Eftermiddagen af »de bedste Alumnis«. Paa Festens første Dag holdtes højtidelig Gudstjeneste i Frue Kirke i Overværelse af Kongefamilien. Den egentlige Universitetsfest faldt om Onsdagen. Hele det theologiske Facultet var da i Virksomhed, og der holdtes ikke mindre end 4 Foredrag in auditorio superiori. Først talte Hans Steenbuch Kl. 9 om Form.; derefter faldt Hovedtalen Kl. 12 og holdtes af Biskop Christen Worm¹⁾ i Overværelse af Kongefamilien. Kl. 2 om Eftermid. talte Markus Wøldike, og Kl. 3 Jeremias Reuss. Samme Dag faldt ogsaa Regentsens og Collegiernes Deltagelse. Paa Regentsen talte om Formiddagen Communitetsprovsten Peter Holm, om Efterm. Søren Sevel. Paa Valkendorfs Collegium talte om Formid. Inspector Christian Fredrik Irgens, om Efterm. Alumne Jens Hansen. Paa Borchs Col. talte om Formid. Inspector Magister Niels Horrebow og om Eftermid. Alumne Caspar Kølichen. Paa Elers' Collegium talte om Formiddagen Inspector Magister Jørgen Westerholt²⁾, hvis Tales Titel var:

¹⁾ Sjællands Biskop var som saadan Medlem af det theologiske Facultet, og indtil 1788 ogsaa af Consistorium (jfr. Matzen Univ.s Retshist. II p. 81).

²⁾ Jørgen Westerholt er født 1705 og blev 1725 Alumne paa Valkendorfs Col. 1728 blev han Rector i Svendborg, men rejste allerede 1730 udenlands og tog Magistergraden i Wittenberg. Efter sin Hjemkomst fik han Bolig paa Elers' Collegium, hvor han holdt Forelæsninger for studerende. Han havde glimrende Evner og tegnede til at blive en udmærket

Memorabilia Memorabilium Personarum fata, tum ex ordine nobilium, tum ex ordine ecclesiastico, quæ reformationis negotium in Dania promovere strenue allaborarunt; og om Eftermiddagen forklarede Jens Blichert et Skriftsted af en af Davids Salmer. Alle Foredragene holdtes paa Latin. 3die Dagen sluttede Festlighederne med Gudstjeneste.

Elersianerne synes at have levet et temmeligt fredeligt Liv med Omverdenen. Om Stridigheder, der har fundet Sted med andre, er der overladt os saare lidt. Det er bekjendt, at Studenterne i Almindelighed ikke var fine Venner med Officerer og Lakajer, og at de paa Gader og Stræder jævnlig trakterede hverandre med Skjældsord og Slag. I Aaret 1719 var Landkadetterne blevne meget blodtørstige og mente ikke at kunne finde Ro, før de havde nedlagt 10 Studenter. Til dette Formaals Opnaaelse foretog de den 10. Fbr. om Aftenen i et Antal af omtrent 60 en formelig Storm paa Regentsen, ved hvilken Lejlighed det ogsaa gik ud over Elers' Collegium, Regentsens Gjenbo. Studenterne vilde imidlertid ikke modtage Udfordringen, men lukkede Regentsporten. Kadetterne anfaldt da denne med dragne Kaarder og hakkede i den, og for dog i det mindste at ødelægge noget, slog de en Del Ruder ind baade paa Regentsen og Elers' Collegium og skjældte Studenterne ud for »Hundsvotter,

Mathematiker, men da han blev Rector i Svendborg, forfaldt han og paa Udenlandsrejsen blev det værre. Han kom tilsidst i stor Nød og Fattigdom og levede af Sømmeskud fra Communitetsalumner, som havde kjendt og skattet ham i hans Velmagtsdage. Der bruges endog det stærke Udtryk om ham, at han blev »et stedsevarende Vidunder i Liderlighed«. Han døde 1766. (Jfr. Worms Lexicon II og Bruun Danske Sml. IV p. 115).

Kanailler og Kujoner«. Efter en Del Tumult fjernede de sig, men i de følgende Dage forefaldt atter en Del Skjærmydsler. Studenterne indgav da en Klage, som bevægede Regeringen til at nedsætte en Commission, som standsede videre Udskejelser¹⁾. Ved en senere Lejlighed forefaldt en lille Strid mellem Regentsianerne og Elersianerne. Det drejede sig her om et Privilegium, som Regentsen mente udelukkende at have, nemlig den Besynderlighed, at Studenterne havde faaet Eneret til at være Ligbærere. Da Kjøbenhavn nemlig 1711 hjemsøgte af en frygtelig Pest, som bortrev en Mængde Mennesker, svigtede de bestaltede Ligbærere deres Pligter, og efter en fælles Overenskomst med Myndighederne tog da Studenterne fat. Dette gav Anledning til, at de 1714 fik et ligefremt Privilegium paa Ligbæring. Privilegiet var væsentligt knyttet til Regentsen, men hjemlede dog ogsaa Collegierne Ret til i visse Tilfælde at bære Lig. 1725 havde Johan Drewsen paa Papirmøllen henvendt sig til Badstuemand Kresmer om at skaffe ham 12 Studenter til at bære hans Hustrus Lig til Gjentofte Kirke. Dette Hverv blev da overdraget 12 Studenter fra Elers' Collegium, som ganske sikkert nok har kunnet trænge til at tjene et Par Skilling. Men Regentsianerne fandt saadant for et Indgreb i deres Rettigheder og klagede derover. Politicollegiet og to Professorer, som var tilkaldte for at være Meddommere i Sagen, frikjendte dog Elersianerne under Henvisning til Forordningen af 21. Decbr. 1714, som ogsaa tillod Beboerne af Collegierne at bære Lig, naar det begjæredes af den afdødes Venner, og denne

¹⁾ O. Nielsen: Kjøbenhavn paa Holbergs Tid p. 322 ff. Reinhardt Kommunitetet og Regentsen p. 157. Collegiets Regnsk. 1719.

Ligbegængelse desuden foregik udenfor Byen¹⁾. Om Elersianere oftere har fungeret som Ligbærere vides ikke med Vished, men er vel troligt. I hvert Fald maa det anses for givet, at de har baaret deres egne Kammerater til Graven, naar nogen af disse døde. Collegiets Protocol udviser nemlig, at i det 18. Aarhundrede mindst fire Alumner ere døde som saadanne, nemlig stud. med. Jacob Kiølmer død 1755, stud. med. Niels Gram død 1759 og stud. theol. Jens Melchior Gad død 1782, og stud. jür. Andreas Biering Andreassen død 1797.

Der forefalder ogsaa Exempler paa indbyrdes Stridigheder mellem Alumnerne i denne Periode. Blandt de første Alumner var en Student Peter Knopper, en Broder til den ovenfor nævnte Christian Knopper. Disse to Brødre var komne med blandt Alumnerne, fordi de var af Fru Elers' Slægt, men synes ellers at have været meget uværdige. Peter Knopper var saaledes peremptorie stævnet for Consistorium i Aaret 1708²⁾, men mødte stadig ikke, hvorfor han tilsidst fradømtes sin Plads paa Collegiet. Af Barmhæertighed bevilgede man dog hans Ansøgning om Gjenoptagelse, men bad ham herefter tage sig bedre i Vare³⁾. Dette gjorde han imidlertid ikke, men overfaldt kort efter en af sine Medalumner Hans Høyer med saa ærerørige Skjeldsord, at denne klagede til Consistorium. Under Forhøret her opklaredes ogsaa, at Knopper havde begaaet »andre usømmelige Pueriliteter, som ikke anstaar en skickelig og ærekiær Student«, og at han i det hele havde opført sig

¹⁾ Reinhardt: Kommunitetet og Regentsen p. 168 ff. O. Nielsen: Kjøbenhavn paa Holbergs Tid p. 317. Cons. Copibog af 1725.

²⁾ Det maa her erindres, at Studenternes egentlige Forum var Consistorium, naar ikke Sagen var af saa graverende Natur, at den krævede andre Instanser.

³⁾ Cons. Retsprotocol af 3. Marts 1707 og Acta Cons. af 14. Juli 1708.

»til Naboernis fortræd og Collegii beskiemmelse«. Consistorium fradømte ham da atter hans Plads og tvang ham til at gjøre Høyer en Undskyldning og for Fremtiden lade ham i Fred¹⁾. Den ihærdige Peter Knopper fik da sin Fader Magister Fredrik Knopper til at indgive en Ansøgning om Sønnens Gjenoptagelse paa Collegiet. Men nu havde Consistorium tabt Taalmodigheden og nøjedes med at henvise til sin Dom²⁾. I Sammenhæng dermed kan nævnes en Strid, som en Alumne Severin Paynck havde med en anden Student Jørgen Kaas, som dog ikke var Elersianer. Kaas havde blameret Paynck i nogle Vers og Paynck havde skjeldt Kaas ud for »en Pietist«. Det var nok til, at de begge kom for Consistorium, som erklærede, at Kaas ikke maatte skrive saadanne Vers og Paynck ikke skjelde Kaas ud for Pietist³⁾. Begivenheden er i sin Lidenhed dog et Vidnesbyrd om den spenerske Pietismes Indtrængen i Studenterverdenen allerede paa dette Tidspunkt.

Det er allerede omtalt, at Alumnerne var forpligtede til at møde hver Morgen og Aften til Andagt. Allerede Fundatsen fremhæver, at Alumnerne skal være gudfrygtige, hvilket efter Datidens Opfattelse tillige vil sige, at de ikke maatte afvige fra den rene lutherske Lære. Dette var jo, som bekjendt, i det hele et Punkt, man i Enevoldstiden holdt skarpt Udkig med, og Opposition mod den rene Lære var ikke uden Fare. Heller ikke

¹⁾ Cons. Retsprot. 28. Juli 1708.

²⁾ Acta Cons. 8. Debr. 1708.

³⁾ Cons. Retsprot. 18. Decbr. 1707. Severin Paynck er født 1674 og tog theol. Examen 1701 og Magistergraden 1708 og forlod samme Aar Collegiet for at gaa med Garden som Feltpræst til Skaane. 1711 blev han Sognepræst til Nørre Vedby og Alslev og døde som saadan 1731 (jfr. Wibergs Præstehistorie III.).

blandt Studenterne taaltes sligt, og en Opposition mod den herskende Dogmatik vilde i alt Fald medføre Tab af Stipendier. Noget af det værste, man kunde mistænkes for, var Papisme eller Calvinianisme. Skjønt det var strængt forbudt Katholikerne at drive Propaganda her i Landet, blev den dog drevet i Smug. Elers' Collegium har i denne Henseende et Exempel at opvise, idet en af dets første Alumner Nordmanden Johan Daniel Ramus kom ind under katholsk Paavirkning og senere blev Convertit. Ramus er født 1682 i Trondhjem, hvor Faderen Magister Melchior R. var Lector i Theologien. Han deponerede omtrent 1700 og var 1703—4 Alumne paa Klostret. 1705 fik han Elers' Collegium. Han har rimeligvis været et vel begavet Menneske. Hans to yngre Brødre Christian og Joachim Frederik R. var det i hvert Fald. De var begge Alumner paa Borchs Collegium, og den første af dem endte som Biskop i Fyen, den anden som Professor i Matematik ved Universitetet¹⁾. Allerede inden J. D. Ramus blev indlagt paa Elers' Collegium havde han gjort sig bemærket, dels ved en Række Disputatser, men dels ogsaa ved andre Ting. I Consistoriums Retsprotocol figurerer han saaledes flere Gange, og navnlig i en Sag, som var for i Consistorium 1704. En Student Jacob Rhode havde nemlig citeret Ramus og nogle andre for usømmelig Opførsel i Regentskirken under en Disputats. Blandt andre Vidner i Sagen optraadte ogsaa ved denne Lejlighed den 15 aarige Peder Hersleb. Han var ganske vist først kommen, da det næsten var forbi med Disputatsen, men dog tidsnok til at se, at

¹⁾ Olrik: Borchs Collegiums Hist. p. 138—39.

der blev kastet Sten ned ovenfra, hvor ingen andre befandt sig end Ramus og Hans Nordrup. Andre vidnede, at Ramus havde været med til at hidse en Hund paa Rhode. Student Jørgen Krog havde ikke set noget til Hunden, men derimod set en Kjæp fremvise. Consistoriums Dom faldt saaledes ud, at Ramus' Medhjælpere under Optøjerne skulde vandre to Dage, Ramus selv 3 Dage in carcerem¹). Nogen Tid efter havde Rhode atter stævnet Ramus for at have fixeret ham og rykket ham i Haaret. Consistorium truede da Ramus med alvorlig Straf, hvis han ikke for Fremtiden lod Rhode være i Fred. Derpaa gav de begge hverandre Haand²). Efter denne Fortid var det mærkeligt, at Ramus blev optaget blandt Elers' Collegiums Alumner 1705. Man har formodentlig haabet trods hans Drengestreger dog at faa noget ud af ham. I Begyndelsen gik ogsaa alt vel. 1706 holdt Ramus paa Collegiet en Disputats: De ancilibus Romanorum. Men senere hen paa Aaret var han stævnet for Consistorium for at afgive Forklaring, hvorfor han var undvejet fra Collegiet. Der fremkom da ganske interessante Oplysninger. Ramus var kommen i Ledtog med den ovenfor nævnte Student Hans Nordrup, som atter var under Paavirkning af en tredie Student Matthias Olai Bagger. Denne sidste havde været Udenlands og havde blandt andet været i Strassburg, hvor han var falden i Hænderne paa Jesuiterne og af disse bevæget til at gaa over til Katholicismen.

¹) Dette Carcer eller Fængsel er Kjælderne under Consistorii Hus. En Part af disse Kjældere var tiltænkt Studenterne, en anden Universitetets Bønder (jfr. Holberg Danmarks og Norges Beskrivelse 3. Opl. p. 194).

²) Cons. Retsprotocol af 16. Febr. og 9. Marts 1704.

Han synes da i al Hemmelighed at være sendt her hjem for at gjøre Propaganda ¹⁾. Bagger havde nu beskrevet for Nordrup, hvor yndigt man kunde have det i Strassburg, Han havde faaet to Ducater om Ugen og andet mere. Nordrup beskrev nu Herligheden for sin Ven Ramus, og de blev da enige om i al Hemmelighed at flygte ud af Landet. Men med Pengene var det smaat. Ramus ejede 12 Rigsdaler, Nordrup kun een. De henvendte sig da til en Skipper, som foer paa Lybæk og fik ham overtalt til at tage dem med, mod at de skulde gjøre Arbejde ombord. Fra Lybæk har de saa tænkt sig at kunne fægte sig frem til Strassburg, hvor Jesuiternes Ducater vinkede. Imidlertid havde det kjøbenhavnske Præsteskab faaet Nys om Matthias Baggers Færd og bedet Politimester Ole Rømer have et vaagent Øje med ham. Det lykkedes ogsaa Rømer i Tide at opdage Ramus' og Nordrups Plan, og han lod dem da begge arrestere, just som de var i Færd med at afsejle. I en saa vigtig Sag burde Kongen forespørges, og det blev da resolveret, at Rømer skulde udlevere de to Syndere til Consistorium. Dette nøjedes med at tage en Revers af dem, hvori Ramus erklærede, at det ikke havde været hans Hensigt at gaa over til Katholicismen, »saasom hans Hierte detesterede den papistiske Religion«. Hans Nordrup forklarede, at han havde i Sinde at rejse til Paris og der søge Hjælp hos sin Slægtning Jacob Vinsløv ²⁾, Da Consistorium spurgte, hvor mange Penge han havde haft hos sig, svarede han, at han havde, hvad han behøvede. Derefter fik han Lov at gaa. For

¹⁾ Helweg Den danske Kirkes Hist. efter Reform. I. p. 509.

²⁾ Den bekjendte Convertit, som 1699 i Paris gik over til Katholicismen.

Nordrups Vedkommende fik Sagen et Efterspil. Han gav nemlig sin Harme Luft paa Prædikestolen i Trinitatis Kirke til Aftensang 19. Søndag efter Trefoldighed. Han gav her meget tydelige Hentydninger til den Behandling, han og Ramus havde været Gjenstand for. Denne Prædiken vakte naturligvis Opsigt, og Politimester Ole Rømer bad Consistorium tage sig af Nordrups Opdragelse. Rector Magnificus Hans Vandal lod da Nordrup kalde for sig og bad ham om Opskriften til hans Prædiken. Hertil svarede Nordrup, at alle, der kjendte ham, vidste, at det ikke var hans Maner at skrive sine Prædikener. Rector lod ham nu indstævne for Consistorium, hvor der blev holdt et Forhør over ham af Vandal. Denne spurgte ham om han havde sagt, at Moses var Guds egen beskikkede Politimester og anført 5. Mosebog 13. med Hensyn til, hvorledes man bør handle med Affald fra Religionen. Dertil svarede N. Ja. Han maatte ogsaa indrømme, at han havde sagt: Nu gaar det anderledes til, et løst Rygte er Angiveren, og for Resten sidder Retten i Spydstagen. Fremdeles spurgte Vandal, om han havde sagt, »at Paulus og Timotheus¹⁾ kommer ved een flod udenfor Staden, hvor de bleve angrebne af Høvidsmændene, at Magistraten lod dem føre paa Raadstuen og rev Klæderne af dem og befalede, at man skulde hudstryge og kaste dem i Fængsel, men at Sluttermændene, som skulde tage vare paa dennem, saae dem an for to smukke unge Mennesker, der intet ondt havde gjort, og hand tog dem ind i sit huus og tog dem til bords etc.«. Nordrup indrømmede det. Han tilstod fremdeles at have sagt, »at Hø-

¹⁾ Maa være en Forveksling med Silas, jfr. Apostl. Gj. 16.

vidsmændene sendte deris Politie-betiente, som man kalder dem hos os, eller efter Ordets Bemerkelse i sproget Bøddelknechte til Sluttermænden, at han skulde slippe dem løs«. Vandal spurgte videre, »om han havde talt om Susanna, som blev beskyldt af tvende arrige Skalche for Horeri, og at en liden Propheteske dreng bandt Munden paa dem med et spørgsmaal og saaledis confunderede dem«. Nordrup svarede Ja. Tilsidst spurgte Vandal, om han havde lagt det til, »at de som beskyldte andre for Kætteri, skulde see til at de icke selv vare Kættre«. Dertil svarede Nordrup, »at det var een ting hand kunde vedstaa, men han havde dog ikke sagt det.« Man lod da Nordrup gaa med den Formaning at blive til Stede, indtil Sagen var endt. Men da Consistoriets Forhandlingor ikke senere indeholder noget om Sagen, er den rimeligvis dermed endt¹⁾. Om Ramus er at bemærke, at han senere saa Lejlighed til at slippe ud af Landet og døde 1762 som Jesuit og Bibliothekar hos Biskoppen af Cölln²⁾. Nordrup derimod maa have betænkt sig, thi han døde 1750 som Sognepræst til Thoreby, ja udsendte endog »et Jubelskrig« i Anledning af Reformationsfesten 1736, men var ilde lidt paa Grund af sine bidende Vers³⁾.

At Consistorium ogsaa tog sig af andet end det religiøse Forhold hos Studenterne, udviser følgende Episode, som ganske vist fandt Sted paa Valkendorfs Collegium, men som dog maaske her kan finde Omtale.

¹⁾ Ang. Sagen med Ramus og Nordrup jfr. Acta Cons. 17. Juli, 24. Juli, 16. Okt. og 23. Okt. 1706.

²⁾ Nyerup og Kraft Litteraturlexicon. Baden Universitetsjournal II. p. 153.

³⁾ Wibergs Præstehist. III.

Det var i Aaret 1723 rygtedes, at en Alumnus paa nævnte Collegium gav sig af med at optræde som Skuespiller. Sligt burde ikke taales. Man erindre, at Holberg just lige var optraadt som Comedieforfatter til stor Forargelse for sine Colleger paa Universitetet. Rector magnificus Hans Bartholin foreholdt vedkommende Alumne, Jens Høberg, at det i ingen Maade kunde forsvares eller tillades ham at optræde som Comediant og daglig at lade sig se paa et Theater, saafremt han ellers agtede at nyde sit Stipendium. Men det mest forargelige var, at Høberg endog samtidig understod sig i publice at disputere. Høberg havde imidlertid overrakt Bartholin et Brev fra Oversekretær Fr. Rostgaard, som paa det kraftigste intercederede til Fordel for »denne Høberg«, ja endog lod forstaa, at det vilde mishage Universitetspatronen (Ulrik Adolf v. Holstein til Holsteinborg), hvis man foer frem mod Høberg »efter rigueur«. Ikke desto mindre fradømte Consistoriet Høberg hans Plads paa Collegiet, men besluttede dog at give ham 4 Rdlr. med paa Rejsen som en Slags Belønning for hans sidste Disputats. Høberg delte ikke Consistoriets Opfattelse, men forblev ganske rolig paa Collegiet. Consistoriet besluttede da i sit Møde den 8. Maj, at hvis Høberg ikke inden førstkommende Onsdag havde forladt Collegiet, skulde han tiltales. Efter at dette var blevet Høberg bekjendt, fandt han det raadeligst at fortrække og tilskrev Consistorium, at han fraflyttede Collegiet af Ærbødighed for sin Øvrigheds »sentiment« og takkede for udvist »faveur« ¹⁾.

Idet vi efter denne lille Digression vender tilbage

¹⁾ Acta Cons. 13. Marts, 3. April, 8. Maj og 12. Juni 1723.

til Elers' Collegium, skal anføres en Del biografiske Oplysninger om de mest bekjendte blandt de første Alumner. Det følger af sig selv, at en saadan Biografi ikke er udtømmende, men at Hovedvægten maa lægges paa vedkommendes Collegietid, for saa vidt hvad der er sket i denne er bekjendt. For dog ikke at faa lutter Brudstykker vil ogsaa Alumnernes øvrige Liv blive angivet i Hovedtrækkene. For enkeltes Vedkommende vil disse Oplysninger ogsaa give Bidrag til Collegielivet i dets Helhed. Naturligst følges her den kronologiske Orden. Varigheden af Alumnernes Collegietid er angivet i Klammer lige efter Navnet.

Hans Sidelmann, theol. (¹⁸/₁₁ 1705—Marts 1707) er Collegiets første Inspector og aabner Alumnernes Række. Han er født i Mern 21. Juni 1678, deponerede 1697 og tog theologisk Examen 1701. Som ovenfor bemærket holdt han Talen ved Collegiets Indvielse den 18. Novbr. 1705, og den 3. Maj 1706 holdt han den første Disputats paa Collegiet: De maxilla Samsonitica. Samme Aar tog han Magistergraden. Paa Universitetet var han vel anskreven, og sit Hverv. som Inspector røgtede han saa godt, at Povl Vinding, som da var Efor for Borchs Collegium, havde opdaget ham og mente at kunne bruge ham til Inspector paa sit Collegium. Paa Vindings Forslag overflyttede da Consistorium ham i Marts 1707 som Inspector til Borchs Collegium. Glæden blev dog kun kortvarig, thi allerede 3. Maj samme Aar udnævntes Sidelmann til residerende Capellan ved Helligaandskirken i Kjbhvn. Som saadan døde han 1727 20 Aars Dagen efter sin Indsættelse¹⁾.

¹⁾ En Skriv. fra Hans Vandal i Cons. Arkiv Pakke 158. Olrik Borchs Col. Hist. 99. Wibergs Præstehist. II 148.

Hans Feddersen Høyer, theol. (¹⁸/₁₁ 1705—1708). Født 1682 paa Skagen, hvor Faderen Fedder Høyer var den sidste Borgmester der paa Stedet. Moderen Helvig Christensdatter. Deponerede fra Aalborg 1703 og tog theol. Exam. 1705 med laud. Paa Collegiet holdt han 3 Disputatser: 1706 De idolo Maachæ 1. Reg. 15,13 et 2. Paralip. 15,16 (1. Kong. og 2. Krøn. omtaler paa de citerede Steder den Astartedyrkelse, som blev drevet af Maacha, Moderen til Juda Konge Asa), 1707 De hæresi Marcitarum, 1708 Stricturæ breves in novas qvasdam et paradoxas hypotheses. I Slutningen af 1708 forlod han Collegiet for at gaa med et Kavalleriregiment som Feltpræst. Kom senere tilbage og blev Magister 1710. 1711 blev han Sognepræst for Sortebrødre Menighed i Viborg og 1726 Spr. til Budolphi Kirke i Aalborg, hvor han døde 1737¹⁾.

Helmuth Otto Sebbelow, theol. (¹⁸/₁₁ 1705—Avg. 1706). Født 4 Okt. 1681 i Odense, hvor Faderen Jørgen Clausen Sebbelow var Capellan ved Frue Kirke. Moderen Karen Jensdatter Groth. Han blev sat i Gymnasiet i sin Fødeby og deponerede derfra 1702. 2 Aar efter tog han theologisk Attestats med laud. Paa Collegiet disputerede han 1706: De Philippi Arabis Augusti Christianismo. I August 1706 forlod han Collegiet for at overtage en Huslærerplads hos Etatsraad Eggers. I Foraaret 1709 blev han Rektor paa Herlufsholm og tog det følgende Aar Magistergraden. 1717 blev han kaldet til Sognepræst paa Herlufsholm, i hvilket Embede han døde ugift 1751²⁾.

¹⁾ Tauber Disciple fra Aalborg II 65—66, hvor dog en Del Angivelser er fejlagtige. Wiberg I 25. Worms Lexikon over lærde Mænd I.

²⁾ G. L. Wad Meddelelser om Rektorerne paa Herlufsholm p. 498—99. Wiberg I 605. En Skrivelse i Univ. Arkiv Pakke 158.

Peter Blicher, theol. (¹⁸/₁₁ 1705—1708). Født 11. Februar 1683 i Bælum, hvor Faderen Jens Ove B. var Sognepræst. Moderen Maren Pedersdatter. Depo-nerede fra Aalborg Skole 1700 og tog theologisk Attes-tats 1703. 1706 blev han Decan paa Communitetet og 1708 Magister. Paa Collegiet leverede han en Dispu-tats 1706: De obitu Johannæ Evangelistæ, og 1708 Theses miscellanæ. 1709 blev han Feltpræst og var med Armeen i Skaane; blev derpaa 1715 Sognepræst i Stokkemark paa Lolland til sin Død 1746, »endskjønt han for sit excellente Hoved og Gaver havde vist ventet at bære en af de bedste Bispehætter.« Han fristede den Skæbne, at hans Præstegaard brændte to Gange, og at han næppe reddede Klæderne. Paa Biskop Ra-mus' Opfordring havde han en Tid lang den bekjendte lollandske naturalistiske Smed under Behandling uden dog at kunne omvende ham. Paa Grund af sin noget stærke Selvbevidsthed var han ikke vel lidt af sine Em-bedsbrødre, saa at disse, da der var Tale om, at han skulde være deres Provst, vægrede sig ved at antage ham ¹⁾).

Jens Kaalund, jur. (¹⁸/₁₁ 1705—1710), Collegiets tredie Inspector, er født 24. Juni 1682 i Thorkildstrup paa Falster, hvor Faderen Christoffer Jensen K. var Sogne-præst. Moderen var Karen Lavridsdatter. Blev 1703 Student fra Nykjøbing Skole. Skjønt han sammen med Jens Lyder Lassen, der løb fra Collegiet, var antaget til at studere jus publicum, tog han dog 1708 theol.

¹⁾ Rhode Samlinger til Laallands og Falsters Historie I 211—12. Kirkehist. Sml. 3. Række 4. B. 880 ff. Suhm Nye Samlinger 3. B. p. 308, Bruun Danske Sml. 1V 77. Jantzen i Bricka Dansk biogr. Lex. II. Beckman Kommunitetets Hist. 148.

Attestats og blev samme Aar Magister. I Overensstemmelse med hans Alumneplads er hans Disputatser af juridisk Art. Deres Antal er 4, nemlig 1706 De danda peregrinis civitate, 1707 De jure talionis, 1708 Una et altera thesis juridica og 1709 De natura et vi consuetudinis obligativa. Han var ogsaa Decan paa Klostret. Mens han boede paa Collegiet, fik han to fordelagtige Tilbud om Præstekald. Det ene kom fra Fru Anna Vind Banner, Friherreinde til Gyldenkrone, der 1709 tilbød ham Embedet til Tirsted-Skjørringe-Vejleby paa Lolland, Men Kaalund undslog sig og gav hende Anvisning paa en Slægtning, Hans Olsen Bernhoft, som mere trængte til Befordring til dette Levebrød. Det andet Tilbud kom fra Enkedronningen Charlotte Amalie, som 1710 gav ham Ventebrev paa Lyngby Kald. Men allerede 1717 døde den ovennævnte Slægtning Bernhoft, og Friherreinden henvendte sig da atter til Kaalund om at modtage Tirsted Embedet med den Bemærkning, at hvis han denne Gang undslog sig, vilde han miste hendes Gunst. Kaalund tog da mod Embedet og forblev der til sin Død 1743. Han var en livlig og munter Mand, og der siges, at hans Hus altid stod aabent for studerende, men han havde ondt ved at holde Ligevægt mellem Indtægt og Udgift¹⁾.

Peter Hersleb, med. (¹¹/₁₈ 1705—April 1707) er en af de Alumner, som har opnaaet Berømmelse. Han er født 25. Marts 1689 i Stods Præstegaard i Indherreds Provsti i Trondhjems Stift, hvor Fæderen Mag. Christoffer Hersleb var Sognepræst. Moderen hed Sofie Borch og var en from og gudfrygtig Kvinde, som med Tak-

¹⁾ Rhode Saml. t. Laal. og Falsters Hist, I 548—49. Barfod Den falsterske Gejstlighed II 178—79. Wiberg III 330.

nemlighed og Kjærlighed blev bevaret i Sønnens Erindring. Fra 5—11 Aars Alderen undervistes Hersleb hjemme og sattes da 1701 tilligemed en ældre Broder i Trondhjems Skole, hvorfra han 14 Aar gl. deponerede 1703. Ved Universitetet gjorde han sig strax bemærket ved sin Flid og Dygtighed og ved den Iver, hvormed han deltog i Disputatserne. Allerede samme Aar som han deponerede, var han to Gange Respondens ved Disputatser paa Borchs Collegium, nemlig ved Lavrids Terpagers Disp. De Ambone veterum og ved I. G. Grubes Disp. De natura et usu salis. 1704—5 optraadte han selv ikke mindre end 4 Gange med Disputatser, nemlig 1704 med 2 Disputatser De Vesta et virginibus vestalibus og 1705 to andre, nemlig en De ἐλιολατρεία qvam Christianis objecerunt pagani og en De duobus Jacobis. Da Elers Collegium indviedes, var han med blandt de første 16 Alumner, men mærkelig nok som medicinsk Student. Formodentlig har han ikke kunnet komme med paa anden Maade. I Følge sin Forpligtelse leverede han da her en Disputats: Meletema medicum de coenæ et prandii qvantitate 1706. 1707 tog han theologisk Attestats, dog forinden den samme Aar (1. Avg. 1707) indførte nye Ordning af denne Embedsprøve¹⁾, og forlod i April Maaned Collegiet, hjemkaldt af Faderen for at undervise sin yngre Broder, hvormed han beskæftigede sig i 6 Aar. Faderen sporede i disse Aar hos ham en vis Ængstelse for at træde op som Prædikant og tog derfor det Løfte af ham, at han i hvert Fald ikke før i 30 Aars Alderen vilde opgive Tanken om at blive Præst. Denne Frygt maa senere have fortaget sig; han

¹⁾ Om den theologiske Embedsprøve indtil 1707 jfr. H. F. Rørdam i Kirkeh. Sml. 2. R. 2. B. p. 609--665.

blev i alt Fald en udmærket Prædikant. Suhm giver ham langt senere det Vidnesbyrd, at han besad »en saa ugemeen Veltalenhed, saa mig synes deri aldrig at have seet eller hørt hans Lige.« 1713 rejste Hersleb med sin yngre Broder til Kjøbenhavn, og her optraadte han samme Aar under en offentlig Disputats mod Prof. theol. Hans Steenbuch og gjorde ved denne Lejlighed sine Sager saa vel, at Consistoriet alene paa dette gjorde ham til Magister. 1714 raadede hans Landsmand og Velynder kgl. Confessionarius Dr. Peter Jespersen ham til at tage Pladsen som Feltpræst ved Kronprinsens Regiment, som laa i Glückstadt og Krempe. Her kom Hersleb til at prædike baade paa Tysk og Dansk. 1715 var han med i Meklenborg og Pommern, og efter Stralsunds Erobring kom han igjen tilbage til Holsten. Dette Ophold her har rimeligvis bidraget til hans pietistiske Paavirkning, som man ikke sporer noget til i Studenterdagene. 1718 blev han Spr. til Gunderslev paa Falster, men allerede samme Aar udnævnt til Slotspræst i Fredriksborg. Det var under hans Ophold her, at han indgav et Forslag angaaende en Skole for Bønderbørn i Annexet Herløv, hvilket Forslag vandt saadant Bifald, at det gav Stødet til Oprettelsen af de 240 Skoler. 1725 blev Hersleb Hofpræst i Kjøbenhavn og 1727 Medlem af Missionscollegiet og Meddirectør for det kgl. Waisenhus. 1730 Biskop i Christiania og 1737—57 Sjællands Biskop¹⁾.

Hans Gram. math. (¹⁸/₁₁ 1705—1710) hører til Collegiets berømte Alumner. Han er født den 28. Oktober 1685 i Bjergby i Aalborg Stift, hvor Faderen Niels

¹⁾ Zwergius Sjæl. Cleresi p. 381—96. Faye Biskop Peter Herslebs Embedsskriv. med Biografi Christiania 1865. Helweg Den danske Kirkes Hist. efter Reform. I og II flere Steder.

Gram var Præst. Moderens Navn er Anna Mule. Ved Fødselen var han saa svag, at Forældrene allerede opgav Haabet om hans Liv. Som Dreng hængte han over Bogen, og Moderen maatte tit rive ham fra den eller nægte ham Lys om Aftenen, at ikke hans Helbred skulde tage Skade. Faderen forberedte ham selv til Universitetet og henvendte sig 1703 til Rectoren i Aalborg om at foretage en Overhøring af Sønnen og, saafremt han fandt ham moden, dimittere ham. Men Rectoren forlangte en saa ublu Betaling derfor, at Niels Gram foretrak selv at dimittere sin Søn. Han gav ham en Anbefalingskrivelse med til Biskop Bornemann, som tidligere havde været Biskop i Aalborg. Bornemann tog sig ogsaa af den unge Gram og skaffede ham 1704 Regent-
sen. Gram tiltrak sig strax Professorernes Opmærksomhed. Ved den philosophiske Examen 1704 gjorde han et saa fordelagtigt Indtryk paa Povl Vinding, at denne samme Dag bød ham til Gjæst i sit Hus og fra nu af var hans Beskytter og Velynder. Dette blev ogsaa Tilfældet med den juridiske Professor Christian Reitzer. Søren Lintrup, som da var Provst paa Communitetet og Professor designatus, stod en Dag ved sit Vindue og saa Gram gaa forbi og bemærkede da til nogle hosstaaende: »Naar han der træder frem, vil han gjøre os Palmen stridig.« Ved Udnævnelsen af de første 16 Alumner paa Elers' Collegium kom Gram med, men som matematisk Student, fordi det var den eneste Plads, der var tilovers, da han kom paa Tale. Da Ole Rømer hørte dette, udbrød han; »Jeg elendige, hvilke Matematikere!« Om end det muligvis nok har været lidt sløjt med den matematiske Viden, saa viste dog Gram Aaret efter 1706, at han var ganske godt hjemme i Matematikens ældste

Historie hos Ægyptere og Grækere, idet han udgav en lærd Disputats, hans første literære Arbejde: *De origine Geometriæ opud Ægyptios*. Hvorledes han forherligede Collegiets Indvielse ved et latinsk Digt er ovenfor omtalt. I disse Aar vandt Gram sig endnu en mægtig Beskytter og Ven, nemlig Frederik Rostgaard. Det ældste Vidnesbyrd om det Venskab mellem de to lærde, som bevaredes lige til Rostgaards Død, er fra 17 August 1706, da Gram overrakte Rostgaard nogle latinske Vers. Det ovennævnte Skrift er desuden dediceret til Rostgaard og Povl Vinding. Den første af de to Mænd aabnede nu Gram Adgang til sit rige Bibliothek, som laa i Nærheden af Collegiet (Rostgaards Ejendom var den senere kgl. Porcellænsfabrik paa Kjøbmagergade). Efter Forældrenes Ønske studerede Gram i Begyndelsen Theologi, og en ældre Præst i Jylland havde allerede udset ham til sin Eftermand. Men Hans Vandal og Povl Vinding fraraadede ham dette Studium, da en stammende Udtale rimeligvis vilde hindre ham i Prædikegjerningen. Det blev saaledes navnlig den græske Arkæologi, som lagde Beslag paa hans Interesser; og man har Exempler paa, at han allerede i sin Collegietid vexlede Breve med udenlandske Lærde om dette Æmne, saaledes findes 6 Breve skrevne fra Elers' Collegium til den lærde Joh. Albert Fabricius i Hamborg. Mærkelig nok tog Gram aldrig nogen Embedsexamen, men blev 1710 Magister. Foruden den ovennævnte Disputats udgav han endnu en paa Collegiet 1707, nemlig *Archytæ Tarentini fragmentum περί τῆς μαθηματικῆς* cum disquisitione chronologica de ætate Archytæ; og i Stedet for Disputatser 1708 *Observationes ex scriptoribus an-*

tiqvís i to Dele, 1709 Thesium decas og 1710 Observationes Græcæ ad Arati Phænomena. Dette sidste Skrift er dediceret til Chr. Reitzer, som 1710 efter Vandals Død var bleven Efor for Collegiet. Bag i Bogen er aftrykt et latinsk Digt, som Borchianeren Joachim Wielandt har forfattet til Grams Pris.

I sine første akademiske Aar maatte Gram kæmpe med økonomiske Vanskeligheder. Der blev saaledes om Vinteren ikke altid Raad til at anskaffe Brænde til Kakkelovnen. Han sad da i Kulden og læste, og naar Fingrene blev saa kolde og følesløse, at han ikke kunde holde Pennen, sad han og tøede dem op paa Brystet, indtil de atter kunde fatte Pennen. Portnerens Kone, som fandt ham i denne Situation, ynkedes over ham og tilbød ham Brænde af sit eget Forraad.' Han fik dog bedre Vilkaar, da Bogtrykker Hans Lavrentsen 1710 antog ham til Hovmester for sin Søn og et Par andre Børn mod en ret rigelig Løn. Under Pesten 1711 flygtede Lavrentsen som saa mange andre fra Byen med sin Familie, og Gram bestyrede da hele hans Forretning. Samme Aar bortrev Pesten Conrectoren ved Frue Skole, og Gram fik den ledige Plads og dermed et sorgfrit Udkomme. Den 29. Januar 1714 udnævntes han, samme Dag som Holberg, tillige til Prof. ved Universitetet med græsk Sprog som Hovedfag. 1719 nedlagde han sit Embede som Conrector. Ved sit Giftermaal med en rig Enke, som døde et halvt Aar efter Brylluppet, fik han Midler i Hænde til at udfolde en friere Virksomhed. 1730 blev han kgl. Historiograf og Bibliothekar, 1731 Gehejmearkivar og Justitsraad, 1745 Etatsraad. Døde den 19. Febr. 1748. I Anledning af hans Død blev der

slaaet en Sølvmedaille af tre Lods Vægt med hans Brystbillede ¹⁾).

De hidtil nævnte 7 Alumner har alle været samtidige paa Collegiet, idet de nemlig blev indlagte ved Indvielsen. Man faar her et Bevis for, at der ved Siden af de mindre heldige Elementer, som de to Herrer Knopper og J. Lyder Lassen, ogsaa har været særdeles dygtige Kræfter, og at der er bleven gjort et flittigt og ihærdigt Arbejde paa Collegiet. Vi skal nu nævne nogle af de følgende Alumner, som paa forskjellig Maade har gjort sig bemærkede.

Bertel Wellejus, theol. (Avg. 1710— Juni 1712) er født 1689 i Hjortlund Prstgrd. i Ribe Stift, hvor Faderen Povl Wedel var Sognepræst (Sønnen skrev sig og kaldtes altid Wellejus). Han gik i Ribe Skole og dimitteredes derfra 1708. 1709 tog han Baccalaurgraden og blev derefter Hører ved Frue latinske Skole i Kjøbenhavn. og som saadan boede han altsaa i to Aar paa Collegiet. Her disputerede han 1710 De pulpito Levitarum musicorum. 1712 tog han theol. Ex. med laud. og blev 1717 Rector for Nyborg Skole og Aaret efter Magister. I 10 Aar styrede han Skolen og var baade en dygtig Rector og Lærer, men meget hidsig. Saaledes kom han engang i Klammeri med Byens Postmester, en Svensker. Skjænderiet udartede til Slagsmaal, og Svenskeren, gav Wellejus et saa voldsomt Slag i Hovedet, at han havde

¹⁾ Utrykt Levnedbeskrivelse af ham (forf. af Broderen Lavrids Gram) Ny. kgl. Sml. 2011. C. 4to. Jens Møller Hans Grams Levned 1810. C. Paludan-Müller Dansk Historiografi i det 18. Aarh. i Histor. Tidsskr. 5. R. 4. B. p. 56—77. Stolpe Dagspressen i Danmark II 269 f. Bruun Fr. Rostgaard og hans Samtid I 112—13. Suhms Nye Saml. IV 179. Sylloge nova Epistolarum (Nürnberg 1760) I p. 552 ff.

Meen deraf hele sit Liv. 1727 forflyttedes han som Sognepræst til Gundslev paa Falster. Her forfaldt han efterhaanden til Drik. Dog hørte man hverken ondt eller godt om ham før 1740, da der indløb Klage fra Menigheden over ham, at han brugte utilbørlige Skjældsord fra Prædikestolen. En Provsteret satte ham i Rette og paalagde ham at holde Capellan. Men imidlertid indløb der to nye Klager over ham, som foranledigede hans Afsættelse 1742. Hans Forraad af Skjældsord mod Degnen var navnlig udsøgt; han betegnede ham som »en liderlig Fisker«, »en Aalestanger«, »en gammel graa Hund«, »en Kanaille«, »en Glopande«, osv. Han døde som afsindig 1752¹⁾.

Peter Simonsen Aarhus, theol. (Sept. 1710—1712) kan henregnes til de saakaldte Vidunderbørn, hvis Skjæbne er at komme og forsvinde. Han er født 4. Juni 1686 i Halsted Præstegd. paa Lolland, hvor Faderen Mag. Simon Aarhus var Præst. Som 10 Aars Dreng blev han af Faderen dimitteret til Universitetet 1696. Her vakte han uhyre Forbavselse ved sin Lærdom, hvorpaa man strax lod ham aflægge en særskilt Prøve paa Rundetaarns Bibliothek. Kong Christian V var til Stede, og den unge Aarhus holdt en latinsk Tale til ham i mange Ministres og Professorers Nærværelse. Tyske og danske Aviser, som man forelagde ham, oversatte han paa staaende Fod paa Hebraisk. Kort efter Depositsen var han Respondens ved en Disputats, som Jørgen Ursin 9. Decbr. holdt paa Borchs Collegium. Imidlertid blev han hjemkaldt af Faderen og af denne vejledet i Studiet af Syrisk og Arabisk. 1705 blev han Hører ved Nak-

¹⁾ Im. Barfod den falsterske Gejstlighed II p. 70—76. Hundrup Lærerstanden ved Metropolitanskolen II 117—18. Wiberg I.

skov Skole. Da han ønskede at komme til Kjøbenhavn og tage Embedsexamen, indgav han en Ansøgning om Optagelse paa Elers' Collegium, hvilket Consistorium bevilgede 6. Sept. 1710, saasom »han var bekjendt for sin store Lærdom«. Paa Collegiet leverede han 1711 en Disputats *De iis quibus expiatio deest*. Allerede 1710 havde han taget theol. Embedsexamen og prædiket til Demis. 1712 forlod han da Collegiet for at gaa som Sognepræst til Horbelev paa Falster. Men den Overkultur, han havde været Genstand for, havde svækket ham saaledes paa Hjerne og Øjne, at han døde inden sit 30te Aar 1716¹⁾.

Bernhard Schnabel, theol. (Jan. 1712—1714) er født 17. Februar 1691 i Vemmelev, hvor Faderen var Præst. 1698 blev han sat i Slagelse Latinskole og dimitteret derfra 1707. 1708 blev han Baccalaur og lod sig 1710 examinere i Theologien af Biskop Worm og Prof. Hans Bartholin, som begge gav ham stor Berømmelse og skaffede ham Elers' Collegium og Communitetet. Paa Collegiet udgav han to Disputatser, nemlig 1712 *De saltatione Davidis ante Arcam*, og 1713 *De Parallelismo inter Ebr. ישיע, Græc. Σωτήρ et Lat. Salvator*. Endvidere manuducerede han yngre studerende og tjente ved denne Virksomhed saa meget, at han 1714 kunde rejse udenlands i to Aar paa egen Bekostning. Efter et længere Ophold i Wittenberg drog han til Paris, hvor han tøvde en Tid 1715 og blandt andre Landsmænd traf sammen med Holberg. Paa denne Tid optraadte i Paris i St. Sulpicekirken en Pater Casset som Disputator. Denne

¹⁾ Barfod Den falsterske Geistligh. I 193—94. Rhode Sml. til Laallands og Falsters Hist. II 72. Olrik Borchs Col. Hist. p. 123.

Pater havde været virksom ved Winløvs Overgang og var Gjenstand for Mængdens Beundring. Det hed sig i Folkemunde, at han kunde omvende Fanden selv. Holberg gik flere Gange hen for at høre ham og fik ogsaa Schnabel med. Efterat de havde hørt paa Pateren nogle Gange, opfordrede Holberg Schnabel til at angribe ham. Skjønt Schnabel var en udmærket Disputator, vægrede han sig dog i Begyndelsen. Men endelig besluttede han sig til at gjøre Forsøget. En Dag da ogsaa Holberg var til Stede, angreb saa Schnabel Pateren, idet han dog følte sig trøstet ved at have en Landsmand i Ryggen. Men i sidste Øjeblik, lige da Disputatsen skulde begynde, svigtede denne hans tro Achates ham og blegnede af Skræk. Saaledes beretter Schnabel. Han maatte da gaa alene i Ilden. Pateren talte nødig andet end Fransk og havde kun sin Slagfærdighed i dette Sprog. Men Schnabel angreb ham paa Latin og tvang ham efterhaanden til at svare i samme Sprog, idet han lod, som om han ikke forstod Fransk. I Begyndelsen behandlede Pateren denne fremmede med stor Overlegenhed, men blev efterhaanden mere myg, da Schnabel blottede hans Uvidenhed baade i Kirkehistorie og Hebraisk. Disputatsen fortsattes i flere Dage, og Schnabel drev det snart saa vidt, at Pateren, naar han fik Øje paa ham, hilste ærbødigt. Men da Pateren søgte at klare sig med Vittighed og Fjas, hvor hans Viden bristede, sagde Schnabel baade Stedet og Manden Farvel. Han drog nu hjem igjennem Holland. Efter Hjemkomsten fik han Ansættelse hos Bogtrykker Lavréntsen, og hos denne arbejdede han i Forening med Gram paa en ny Udgave af den Svaningske Bibel. Han gav sig desuden af med at manuducere efter Hans Bartholins

Elementa Teologiæ. Da han 1718 af Biskop Worm kaldedes til Rector i Kjøge, tog han i et spøgefuldt latinsk Digt Afsked med Bartholins Elementer. Skolen i Kjøge var da i en daarlig Forfatning. Mesterlectien stod helt tom. Men under Schnabels Haand blev det snart anderledes. Da han 1726 forflyttedes som Rector til Roskilde, fulgte ikke mindre end 10 Mesterlectianere med ham fra Kjøge. I Roskilde forblev han nu til sin Død 1754 og viste sig som en særdeles dygtig Rector. Han dimitterede i det hele 213 Elever til Universitetet¹⁾.

Edvard Wium, med. (Juli 1712—1714). Født 7. Maj 1690 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Peter W. var Toldinspectør og gift med Bodil Hansdatter. Han gik i Skole i Kjbh. og deponerede 1709, immatriculeredes den 13. Juli og betegnedes ved denne Lejlighed som udmærket dygtig. 1712—14 paa Elers' Collegium og udgav i denne Tid to Disputatser, nemlig 1713 De respiratione foetus in utero et urinatorum vita sub aquis, og 1714 De foetificatione activa et passiva. 1714 rejste han udenlands til Holland (findes immatriculeret i Lejden 17. Sept. 1714), Frankrig og Tyskland, kom derefter hjem 1717 og tog samme Aar den medicinske Doctorgrad. 1718 blev han Stadsphysicus i Kjøbenhavn og døde omkring 1732²⁾.

Henrik Christoffer Bytzov, theol. (Juli 1712 til

¹⁾ I. Chr. Saxtorph Memoria Schnabeliorum. Skoleprogr. fra Roskilde 1768. Lorck Nachrichten v. d. Zustand. der Wissensch. I 467—73. Maanedsskriftet Athene for 1813 p. 208—17. S. N. J. Bloch Forsvar for Rector Berndt Schnabel i Hist. Tidsskr. II R. 5. B. p. 467—81.

²⁾ Ingerslev Danmarks Læger og Lægevæsen II 185. Hundrup Biograf. Efterretn. om Doctores II 153. Personalh. Tidsskr. I. R. 5. B. p. 54.

Debr. 1717), Insp. V. Født i Kolding den 5. Marts 1693, hvor Faderen Ole Bytzow var Præst. Moderen Margrethe Bertelsdatter. 1709 dimitteredes han fra Kolding Skole. Da Faderen var død 1708, kunde Bytzow ingen Støtte faa hjemmefra og havde det derfor uhyre trangt i sine første Studenteraar, indtil Søren Lintrup blev opmærksom paa ham, lod ham komme i sit Hus og skaffede ham Communitetet. Paa Klostret viste han sig som en stor Disputator og blev Decan 1712. Han forstod den Kunst at sige meget i faa Ord. 1712 fik han Elers' Collegium, hvor han holdt ikke mindre end 6 Disputatser, to De veter. Romanor. Candidatis 1712 og 1713, to De lustratione veterum Roman. sive de ritibus ὀνομαθείας infantium 1714—15 og endelig to De Jove Eliæo 1716—17. Han gav sig ogsaa af med at informere fornemme Folks Børn og dimitterede flere til Universitetet, blandt andre den senere medicinske Prof. Christian Lodberg Friis, dim. 1716. 1715 havde Bytzow underkastet sig den theol. Examen under Bartholin og Steenbuch og holdt samme Aar Demisprædiken. I Begyndelsen af 1718 drog han til Norge, og næste Aar blev han ansat som Feltpræst, men allerede 1720 udnævnt til Sognepræst til Øls-Hørby-Døstrup i Viborg Stift. Her tog han sig meget af Skolevæsenet. 1741 blev han »trekket med paa Professorvallet i det Theologiske« og opponerede mod Prof. Reuss, men undskyldte sig, da Handlingen trak for længe ud. Samme Aar blev han da udnævnt til Stiftsprovst i Viborg, 1747 i samme Egenskab forflyttet til Aalborg og endelig 1754 Sognepræst til Frue Kirke i Kjøbenhavn og Stiftsprovst. 1761 tog han Magistergraden og døde 1763. Hans Mæle blev i de senere Aar saa svagt, at Kjøbenhavnerne

kaldte ham »den uhørlige Præst.« Men han var i høj Grad gavmild og døde selv i stor Fattigdom. I sine Velmagtsdage havde han været noget drastisk i sine Skildringer paa Prædiskestolen, naar han saaledes talte om Bryluppet i Kana, beskrev han, hvorledes der blev danset, Disciplene i deres store Fiskerstøvler, det gik »Slumpe til Slump«, Maria og de andre Kvinder i deres pæne Tøfler, det gik »Sippe til Sip«¹⁾.

Andreas Engberg, theol. (Nvbr. 1713—1718), Insp. VIII, er født 1692 i Stubbekjøbing, hvor Faderen Magister Jesper Engberg var Spr. og Provst; blev sat i sin Fødebys Skole og dimitteret derfra 1712. Aaret efter blev han Baccalaur og fik Elers' Collegium, hvor han disputerede 5 Gange, 1714 De dialecto hellenistica, 1715—16 to Disp. De fascibus quibus olim imperii Romani dignitas eminebat, 1717 De syllepsi casuum, 1718 De necessitate et usu accuratioris logicæ. Desuden var han, som ovenfor bemærket, med til at fejre Collegiets Deltagelse i Jubelfesten 1717. 1719 blev han hjemkaldt af Faderen og efter dennes Død 1724 kaldet til Rector i Kjerteminde, hvilken Stilling han beklædte i 13 Aar; blev derpaa Sognepræst til Flødstrup og Ullerslev paa Fyen, hvor han døde 1766. Thura siger, at han var Decan paa Klostret og giver ham det Vidnesbyrd, at han var en meget øvet Disputator og en ivrig Dyrker baade af Philosophien, Philologien og Theologien²⁾.

Jacob Hasse, jur. (Febr. 1715— Juli 1719), Insp.

¹⁾ Giessing Jubellærere II 2. p. 126—30. Danske Saml. IV 79—80. Saml. til jysk Historie og Topografi IV 337 ff. Jantzen i Bricka D. biogr. Lex. III. Worm I.

²⁾ Saml. til Fyens Topografi og Historie III 84—85. Wiberg I 376.

IX, er født i Viborg 2. September 1694. Faderen Lavrids Christensen Arctander var Kjøbmand og Vinhandler. Moderen Hylleborg Jacobsdatter Hasse. 1713 deponerede han fra sin Fødebys Skole. 1715 fik han Elers Collegium, hvor han studerede Jura og udgav tre Disputatser af juridisk Indhold; 1716 *De moderamine inculpatæ tutelæ*, 1718 *De pluralitate sententiarum ad juris Dan. Lib. I. Cap. 5. Art 26*, 1719 *De juramento necessario ad illustrationem Cap. 14 Lib. I. Juris Dan.* 1719 forlod han Collegiet og rejste udenlands paa det Lassonske Stip. indtil 1722. Nogle Aar efter sin Hjemkomst blev han Præst i Skive; derfra 1750 forflyttet som Stiftsprovst til Viborg, hvor han blev Peter Rosenstand-Goiskes Efterfølger, da denne 1749 blev Prof. i Theologien ved Universitetet. Hasse døde 1765¹⁾.

Peter Andreas Stokkemærk, theol. (Febr. 1715—1716) er født 28. Maj 1695 i Kjøbenhavn, hvor Faderen var Skrædder, deponerede 1712 fra Nykjøbing paa Falster og tog 1716 theologisk Examen med laud. Han har leveret to Disputatser: 1715 *De veris causis, cur Judæos olim divino Coelum honore prosecutos calumniati sunt gentiles*, 1716 *Examen nominum dualium apud Ebræos*. I Slutningen af 1716 forlod han Collegiet for at gaa som Huslærer til Wedelsborg paa Fyen. 1721 blev han 5te Lectiehører ved Ribe Skole og Cantor sammesteds; 1725 Spr. til Balslev og Ejby i Fyen. 1741 Sognepræst til Domkirken i Ribe og Stiftsprovst. Døde 1766 næsten blind. Han hyldede samme kristelige Aandsretning som sin Biskop Hans Adolf Brorson, hvis Efterfølger han var bleven som Stiftsprovst²⁾.

¹⁾ Wiberg III. Worm I. Nyerup og Kraft Litteraturlexicon.

²⁾ Worm II. Wiberg II 601.

Collegiets anden Indvielse 1751.

Det er allerede ovenfor bemærket, at der i Collegiets Historie gives en mørk Periode, som kun gennemtrænges af enkelte Strejflys, nemlig Tiden fra 1720 til 1751. Collegiets økonomiske Forfatning havde gjort, at ingen regelmæssige Alumner kunde udnævnes, hvilken Omstændighed har bevirket, at Collegiets Forhold ikke længere var Gjenstand for Consistoriets Forhandlinger, men kun er blevene indenfor Eforernes Værge. Dertil kommer, at Consistoriets Forhandlingsprotocoller for største Delen af dette Tidsrum ikke længere findes. Men selv om de fandtes, vilde de rimeligvis ingen Oplysninger give. Protocollerne fra 1748 af og fremdeles viser nemlig, at Collegiernes Forhold faar mindre og mindre Plads i Forhandlingerne, idet man rimeligvis har ment bedst at kunne overlade sligt til vedkommende Eforer. Ikke en Gang en Begivenhed som Elers' Collegiums anden Indvielse findes antydnet, skjønt det dog nødvendigvis først maa have været for i Consistorium.

Elers' Collegiums Ulykke culminerer med Branden 1728 og efter den Tid voxer Capitalen kun langsomt. 1742 mente dog Collegiets daværende Efor den matematiske Prof. Peter Horrebow, at Capitalen var stor nok til, at der atter kunde optages regelmæssige Alumner. Capitalen var i dette Aar omtrent ligesaa stor som Valkendorfs Collegiums, nemlig circa 17000 Rdlr. Horrebow gjorde derfor den 5. September følgende Indstilling til Consistorium¹⁾. Idet nu »alting efterhaanden

¹⁾ Indstillingen findes i Univ. Arkiv Pakke 158. Baden Univ. Journ. II 154.

dresserer sig bedre og bedre«, forespørger han, om man ikke nu strax til 11. Juni Termin kunde begynde med Distributsen, hver Alumne kunde faa 20 Rdlr. og Inspector 30 Rdlr. aarlig. Forslaget kom dog ikke til Udførelse, rimeligvis fordi Consistorium har ment, at det var bedst at opsætte Distributsen, indtil man var sikker paa at kunne fortsætte den. Desuden var en Understøttelse paa 20 Rdlr. om Aaret ikke meget bevendt, især naar man samtidig dermed vilde forpligte Alumnerne til at lade Disputatser trykke¹⁾).

Den 22. Juli 1750 valgte Consistorium den theologiske Professor Nordmanden Peter Holm, som tillige i dette Aar var Rector magnificus, til Efor for Elers' Collegium²⁾, og med ham oprandt der lysere Tider for Collegiet. Denne Mand har i det hele Fortjenester ikke alene af Elers' Collegium, men ogsaa af Regentsen og de to andre Collegier. Navnlig havde han Øje for Be-

¹⁾ Angaaende Valkendorfs Collegium findes i samme Indstilling af Horrebow en Bemærkning saalydende: »Det er en stor Jammer at se, hvorledes Collegii Walkendorfiani Auditorium og Bibliothecæ ligger i megen Fugtighed under Jorden og vil blive værre, naar Gaards-rummet muligen maa forhøjes efter Gaden og Haugen, at Vandet kan faa Afløb. Nogles Tanker fulde derhen (Velsagtens i et Consistoriumsmøde), at Haugen maa ved Mur indhegnes som før Branden, Auditorii og Bibliothecæ Mur forhøyes 3 Alen, saavel som Gulvet under begge, at alting kunde fries fra Fugtighed, og under samme 3 Alen forhøiede Gulv indrettes en Kielder, som kunde separeres til Alumnorum Brænde«. Ogsaa i Collegiets Regnskaber klages over den elendige Tilstand, saa at man endog kaldte Collegiet for »collegium obscurum«. Men denne Bemærkning forekommer først i Regnskabsaaret 1744-45, og i dette Aar blev da ogsaa Ombygningen foretaget og kostede 2500 Rdlr., hvoraf man laante 800 af Elers' Collegiums Midler. Jfr. Elers' Col.s Regnskaber 1744-45 og Baden Universitetsjournal I 114.

²⁾ Acta Cons. af nævnte Datum.

tydningen af en velordnet Økonomi, og han har bidraget meget til en større Sikkerhed og Fasthed i Collegiernes Pengesager ¹⁾. For Elers' Collegiums Vedkommende var Capitalen nu vokset saa meget, at man nok kunde tænke paa atter at indføre regelmæssige Tilstande. Beholdningen var 1751 steget til 24611 Rdlr. Man besluttede derfor i Slutningen af Aaret at udnævne 16 Alumner og samtidig foretage en højtidelig Indvielse af Collegiet. Nu opstod imidlertid det Spørgsmaal, om man skulde lade Collegiets daværende Beboere gaa over til at blive stipendienydende Alumner eller udnævne helt nye. Det første vilde jo være det letteste og naturligste, saafremt ellers disse Studenter var værdige dertil. Men det synes de ingenlunde allesammen at have været, hvilket en Del af dem selv har leveret Bevis for i en Ansøgning til Prof. Holm om endelig ikke at blive ekstruderede af Collegiet ²⁾. Ansøgningen er fra 4 Collegiebeboere, nemlig Marcus Ludvig Hjorth, Jonas Rørbye, Petrus Wiinholt og Georgius Tulstrup. Den er stilet til »Deres Magnificence Høyædle og Høyærværdige Hr. Doctor, Allerrhøystrespecterede Velynder!« Skjønt Skrivelsen er udateret, og det heller ikke oplyses, hvem Magnificen-

¹⁾ Det var saaledes paa hans Tilskyndelse, at Consistorium 1760 tog meget energiske Forholdsregler til, at Valkendorfs Collegiums Fremvækstcapital for Eftertiden kunde staa urørt. For nemlig i Øjeblikket at gjøre Alumnernes Stipendier saa meget desto større havde Eforerne taget deres Tilflugt til Fremvækstcapitalen, men derved gjort ondt værre. Prof. Holm fik nu vedtaget, at de 2000 Rdlr., som efter Fundatsen skal staa til Fremvæxt, skal staa urørt, »i hvad slags Tilfælde der end maatte indfalde, og at dette i al Eftertiden maa vorde i Agt taget«. (Jfr. Acta Cons. 10. Sept. 1760. Baden Univer. Journ. I 114—15.).

²⁾ Ansøgn. findes i Univ. Arkiv Pakke 158.

cen er, tyder dog alt paa, at denne sidste er Prof. Holm, og at Ansøgningen er fra den Tid, da de nye Alumner skulde udnævnes, altsaa 1751. De 4 nævnte Herrer beder ynkeligt for sig. De ansøge om ikke nu efter i saa lang Tid at have boet paa Collegiet at skulle »extruderer som uskikkelige og uværdige Alumni«, hvilket de nødvendigvis vil blive anset for af dem, som ikke kjende Sagens rette Sammenhæng. At de endnu ikke har underkastet sig den theologiske Examen har alene sin Grund i, at de ønsker at faa saa grundig en Kundskab som mulig i de Ting, de i Fremtiden tænker, »om det er Guds Villie, at undervise og overbevise andre om«. Desuden vidste de ikke, hvad Fundatsen krævede af Alumnerne. De haaber at faa Lov til at blive paa Collegiet, naar de forpligter sig til — »det vi næst Guds Hjælp utvivlagtigen formode« — at opnaa en af de Karakterer, som foreskrives i Fundatsen. De henviser sluttelig til »den ved Collegii Stiftelse uventelige, men nu eksisterende casus, at Alumni i saa lang Tid intet Stipendium har nydt«. Med en anden Haand er paa Ansøgningen tilføjet: »De øvrige paa Collegio ere Insp. Christian Lodberg Elers, Erritzøe, Studsgaard, Nyeholm, Ferslew, Hans Pedersen Lange, Jens Jespersen (kalden bort), Langemack, Halling og Rathenborg«. Det ses altsaa, at der ialt har været 14 Beboere af Collegiet. Af de 4 Ansøgere kom kun de to, nemlig Wiinholt og Rørbye, med blandt de nye Alumner; af de øvrige nævnte Studsgaard, Lange, Langemack og Rathenborg.

Forinden Indvielsen maatte der foretages en Del Reparationer af Collegiet, hvorom Regnskaberne vidner. Allerede forinden Holm blev valgt til Efor, havde Inspector paa Collegiet henvendt sig til ham og klaget

over Collegiets Tilstand, da der intet var bleven gjort af Reparationer under Eforen Etatsraad Christian Thestrups Sygdom. Inspector bad da Holm tage sig af Sagen. Holm talte nu derom i Consistorium, og da Thestrup imidlertid døde, valgte man Holm til Efor¹⁾.

Efterat alt nu saaledes var lagt til Rette, fastsattes Indvielsesdagen til den 22. December 1751 (den Dag paa hvilken Elers havde indleveret sit Testamente paa Consistorium) og i den Anledning blev der bestilt baade Vocal- og Instrumental-Musik, som var componeret særlig i denne Anledning. Alt tydede paa, at Festligheden skulde være stor. Men uheldigvis indtraf der en Begivenhed, som forstyrrede Højtidelighedens Afholdelse. Frederik V's Dronning Louise døde nemlig den 19. December, og Landesorgen forhindrede den højtidelige Indvielse, som derpaa udsattes til at skulde afholdes Aarsdagen derefter, altsaa 22. December 1752. Man nøjedes derfor med at introducere de ny Alumner i deres Kamre og forelæse dem de ovenomtalte Artikler, som affattedes ved Collegiets første Indvielse 1705²⁾. Efter Bestemmelsen skulde man nu vente paa Indvielsen et helt Aar. Det har man dog syntes var lovlig længe, og der blev derfor Onsdag den 26. April 1752³⁾ holdt en Indvielses-højtidelighed, dog uden Musik, da en saadan endnu ikke maatte bruges paa Grund af Landesorgen. Højtideligheden holdtes om Formiddagen Kl. 11 og synes med Undtagelse af Savnet af Musikken ikke at have staaet

¹⁾ Kallske Sml. 152 a Folio.

²⁾ Jfr. Beretningen foran i Collegiets Protocol, paabegyndt 1751, og Holms Bemærkninger i Regnskabsprotocollen for Aaret 1751. Holms egenhændige Beretn. i Eforprotocollen.

³⁾ Jfr. Collegiets Protocol.

tilbage i Pragt for den første Indvielse. Festen overværedes af Universitetspatronen Grev Johan Ludvig v. Holstein, en stor Mængde gejstlige og verdslige fornemme Herrer, Rector magnificus og alle Professorerne samt en Del Studenter, saa mange Auditoriet har kunnet rumme. Inspector Magister Hans Pedersen Lange holdt en Tale, som for dette Aars Vedkommende erstattede hans Disputats. I Anledning af Festen forfattedes ogsaa et længere latinsk Digt, som findes trykt paa et Folioblad i Universitetsbibliotheket. Forfatterens Navn er ikke angivet, men mulig er det Johan Ludvig Bernth¹⁾. Den noget vidtløftige Titel lyder saaledes: In memoriam initiationis iteratæ Collegii Elersiani sub *ἐφορία* viri illustris et summe venerabilis D. Petri Holmii vigilantissima renati, et in illum, quem illustr. conditor intendit, statum restituti, hæcce qvaliacunqve composita sunt, ipso initiationis die VI. Calend. Maji An. MDCCLII data. Derpaa følger et af 64 Vers bestaaende latinsk Digt. Efter en længere Indledning følgende:

Adde, qvod et rerum, vitæ qvas flagitat usus,
 Crebro cura, licet, vexat, avara minus,
 Multos, ingenio superare, cacumen Atlantis
 Qvi poterant, Iri sors nisi dura premat.
 Hinc patet, illorum studium, qvêis cura mederi
 Hisce malis, laudes exsuperare suas.
 Inter eos magnus confessus Elersius olim
 Est nomen, cujus nescia fama mori.
 Ille domum struxit, qvæ sex habitata colonis
 Atqve decem, Musis sacra dicata foret.
 Nec satis, haud in se Musarum claudier ulla
 Commoda permittens annua dona dedit.
 Jussit et æterno positos in foenore nummos

¹⁾ G. L. Wad Meddelelser om Rectorerne paa Herlufsholm p. 112.

Pluribus assiduó multiplicare bono.
 Fata domus vero cupias si noscere, lector,
 Plura fuisse scias, usque nec æqva satis,
 Inter eas autem, subiit qvas condita formas,
 Esse duas, dignas, qvas memorare velim.
 Prima fuit, qvam moesta dedit vulcania pestis,
 Hos ferme totos igne vorante Lares,
 Digna dies, atro qvæ sit carbone notanda,
 Plusqvam Cimmerii condita nocte Poli.
 Altera læta magis præsentî tēpore rursus
 Sidere qvam dextro tota renata subit.
 Fausta dies, nostris semper celebranda Camoenis,
 Postulat hæc Musas, hæc pia facta dies.

Derpaa følger de ganske vellykkede Slutningsstrofer saalydende:

Pagina volvatur sacra nunc noctuqve diuqve,
 Floreat ut domus hæc cognitione Dei!
 Discatur valeant qvid jura hominumqve deûmqve,
 Floreat ut domus hæc, et tua sacra, Themî!
 Artis Appollineæ vigeat cultura perennis,
 Floreat ut domus hæc Hippocratisqve labor!
 Lingvarum augescat veterumqve scientia rerum,
 Floreat ut domus hæc, Pieridumqve chorus!
 Spectetur coeli et terræ motusqve situsqve,
 Floreat ut domus hæc, Uraniesqve decus!
 Floreat, et nullam formidatura ruinam
 Stet fato major! stet sine morte domus!

Efter denne Indvielse har der ikke fundet nogen Af-
 brydelse af Alumnerækken Sted. Der har nok af og til
 været økonomiske Vanskeligheder, men dog først i det
 19. Aarhundrede. Hele det 18. Aarh. ud gaar alt regel-
 mæssigt, og Collegiets ydre Historie frembyder derfor
 ingen Afvexling. Collegiets Capital viser sig temmelig
 constant, 27 à 28000 Rdlr. En væsentlig Betyggelse

var det, at man 1767 fik Collegiet assureret og derved for Fremtiden afværgede en saa forfærdelig Ulykke som den, der overgik det 1728¹⁾).

§ 7.

Alumnerne i denne Periode. Disputationer og Declamationer.

Det følger af sig selv, at den Menneskealder, der henløb, inden man atter kunde optage fundatsmæssige Alumner paa Collegiet, i mange Henseender har ændret Tidsforholdene, saa at den anden Række af Alumner ikke kommer til at leve ganske under samme Vilkaar som den første. Der var i mange Stykker brudt en ny Tid frem. Navnlig maa det her erindres, at Holbergs Virksomhed i Mellemtiden har haft en mægtig Indflydelse. Ihvorvel Theologien endnu sad som Højskolens Dronning, havde dog ogsaa de andre Videnskabsfag arbejdet sig frem og netop i Holberg fundet en ivrig Forsvarer. Man sporer ogsaa denne Ændring indenfor et saa snævert Omraade som Collegiets. En mere videnskabelig Stræben var kommen frem og voxede for hvert Aar. Vel hængte man endnu i mange Stykker fast i de gamle Former, hvorom Disputerevæsenet, som endnu tortsattes i en Aarrække, er et Vidnesbyrd, og flere af Universitetslærerne stod stift paa det gamle, saaledes navnlig den theologiske Prof. Peter Holm, men deres Tal er stadig i Aftagende. Ogsaa paa Collegiet spores en

¹⁾ Regnskaberne 1767.

dygtig videnskabelig Stræben. Vi kan saaledes nævne Navne som Christian Friis Rottbøll, og noget senere Matthias Saxtorph, Jens Bang og Morten Thrane Brünnich. Disse 3 sidste var samtidige paa Collegiet i Tredserne. En anden i samme Tidsrum er den dygtige Islænder Hans Finsen. I Begyndelsen af Tredserne faldt der i det hele en videnskabelig Glans over Collegiet. Foruden de allerede nævnte kan endnu blandt Alumnerne i de første 15—16 Aar fremhæves O. L. Bang, Esaias Fleischer, Jacob Baden, Michael Treschow og Christian Bastholm. En religiøs Bevægelse som Pietismen spores ikke indenfor Collegiet, hvilket dog maa søge sin Grund i, at denne Aandsretning havde culmineret inden Collegiets anden Indvielse. Den wolfiske Philosophi derimod, som holdt sit Indtog paa Universitetet med Rosenstand-Goiske, har ogsaa haft Repræsentanter paa Collegiet, saaledes navnlig Bastholm; og Rationalismen, for hvilken den wolfiske Philosophi kun var et Gjennemgangsled, har talt mange og flere dygtige Tilhængere blandt Alumnerne. Gjennem de biografiske Notitser, som senere vil blive givet om en Del Alumner, vil de Forhold, som er paapegede, vise sig tydeligere. Endnu kan nævnes, at ogsaa den franske Indflydelse kan kjendes indenfor Collegiet. Medens altid Alumnerne tidligere benævnedes som Studiosus den eller den, lyder Titulationen nu stadig paa Monsieur den eller den, selv naar de gav hverandre Ørefigen, hvad nemlig ogsaa kunde hænde, som vi snart skal se.

Med Hensyn til den økonomiske Støtte, som en Student nød ved at blive Alumne, var den i Virkeligheden ikke saa ringe. For det første fik man gode og rummelige Værelser, og Møblementet synes at være blevet

en Del forøget. Foruden Sengested og to Borde fandtes nu ogsaa et Klædeskab og 4, senere endog 6 Stole paa hvert af de dobbelte Kamre, som det kan ses af Collegiets Protocol. Stipendiet var nu regelmæssigt 45 Rdlr. om Aaret; senere sank det dog til 40, af og til gik det ogsaa ned til 36. Men det maa her erindres, at mange af Alumnerne samtidig nød Communitetet, et Ønske som allerede Elers havde udtalt i Fundatsen. Inspektoren nød stadig en tredie Del mere end de andre. For enkelte Alumner blev Stipendiet af og til formindsket ved Bøder, som de idømtes enten for Forsømmelse af Morgen- og Aftenandagten eller for ulovlig Udeblivelse af Collegiet. For denne sidste Forseelse idømtes saaledes 1784 tre Alumner ikke mindre end 15 Rdlr. i Bøde, som blev trukket fra i Distributsen¹⁾. Ogsaa Forsømmelse af Disputationspligten medførte Tabet af Stipendiet. Dette var saaledes Tilfældet med et ulykkeligt Menneske Hans Svane (Alumne 1756—62), som synes at have været sindssvag. Professor J. C. Kall, daværende Efor, betegner ham som »en ulyksalig Hypochondriacus, der hverken havde taget Attestats eller disputeret«. Hans Distributs blev da indeholdt i 6 Terminer, medens man tillod ham at blive boende paa Collegiet. 1760 fik han dog efter kongelig Resolution udbetalt 30 Rdlr.²⁾. Hans Svanes Kvittering er skrevet med meget rystende Haand. Nogen pecuniær Støtte udover Distributsen ydede Collegiet ikke. Dog maa det her nævnes, at Højesteretsadvocat Peter Uldall, som i sin Ungdom havde været Alumne paa Collegiet (fra 1762—66), af Taknemlighed for den Støtte, han i sin Tid havde nydt, ved et Gavebrev af

¹⁾ Jfr. Collegiets og Eforens Protocol.

²⁾ Smstds.

16. Juli 1791 oprettede et Legat paa 300 Rdlr., hvoraf Renten skulde tilfalde den ældste juridiske Alumne paa Collegiet. Dette Uldallske Legat er det eneste, som særlig er skænket til Alumner paa Elers' Collegium¹⁾.

Collegiets Have har selvfølgelig været Fælleseje for Beboerne. Man synes mere at have lagt Vægten paa Nytten end paa det behagelige; dog muligvis ogsaa en skjøn Forening af begge Dele. Medens Haven for Tiden er af den Beskaffenhed, at den udelukkende er en Skyggehavede, hvor ikke synderlig andet kan trives end de store Elme- og Lindetræer, synes man tidligere at have tilstræbt en Frugthave. Hvert Kammer skal endog have haft sit tilsvarende Jordstykke i Haven med »Lyst-Quarter og sine visse Frugtræer«²⁾. Har dette været Tilfældet, kan Haven ikke som nu have tjent som et samlende Midtpunkt for Alumnerne ved Sommertid. Hverken til Auditoriet eller til Bibliotheket havde Alumnerne Adgang uden Inspectors Tilladelse. Heller ikke paa Loftet maatte de hensætte noget uden hans Tilladelse. En Resolution herom gav Prof. Kall (Efter 1755—61)³⁾. Resolutionen, som tillige giver Oplysning om den Misbrug af Loftet, som havde indsneget sig, er saalydende: »Det er vel tilladt Alumnis at betiene sig

¹⁾ Baden Universitetsjournal II p. 158 f. Engelstoft Univ. og Skole Annaler f. 1812 p. 227. Goos Saml. af Univ. Legater p. 586—87.

Peter Uldall er f. 1743 i Assens og dim. 1755, cand. jur. 1763. Blev 1769 Højesteretsadvocat, 1783 Generalfiscal og døde 1798 kun 55 Aar gl. Foruden at han var en dygtig Jurist, havde han tillige stor Indsigt i Philosophi og ejede en værdifuld privat Bogsamling, som i sin Tid kun stod tilbage for den Suhmske (Baden Universitetsjournal f. 1798 p. 189.

²⁾ Jonge Kjøbenhavns Beskriv. I p. 323.

³⁾ Collegiets Protocol.

af Loftet, der at giemme, hvad de ikke kunne rumme paa deres Kamre. Men Vasker-Koner bør og maae ikke have deres Klæder der ophængt at tørre, thi naar dermed først begyndes, da, saasom maaske hver Alumnus haver eller kunde med Tiden faae sin egen Vasker-Kone, da, naar disse maatte tørre Klæder paa Collegii-Loft, vilde samme aldrig være ryddelig, og det meste af Vasken dog være Alumnis selv uvedkommende. Inspector raader for Loftet, og hand alleene bør have Nøglen dertil, da hand nok vil agte paa, hvad som kand eller ikke kand med Føye vorde tilladt en eller anden i specielle Tilfælde, hvilket heller maa skee siælden end for ofte.« Dermed var Loftsregimentet afgrænset.

Selvfølgelig var ikke alle Kamrene lige gode, og der synes at have været Strid mellem Alumnerne om deres Belæggelse. Prof. Chr. Horrebow (Efor 1765—71) bestemte da 1767, at ved indtrædende Vacance skulde Alumnerne have Ret til efter Anciennitet at optere de ledige Kamre¹⁾. Samme Bestemmelse skærpede Prof Th. Bugge 1797 og gav samtidig Tilladelse til, at Contubernaler, forsaavidt de ellers kunde enes derom, gjerne maatte tage »Gratister« (populært kaldet »Grise«) ind til sig, men giver dog samtidig Alumnerne at betænke, at Collegiet jo egentlig ikke er stiftet for saadanne »Gratister«.

Det maa her bemærkes, at det ogsaa var forbundet med Udgifter at bo paa Collegiet. Fundatsen bestemmer saaledes, at hver Alumne aarlig skal betale Portneren en Rdlr. De fleste af Alumnerne var desuden forpligtede til hvert Aar at lade en Disputats trykke paa egen Bekostning. Fra 1789 af maatte desuden hver Alumne

¹⁾ Collegiets Protocol.

ved de to aarlige Distributser (11. Juni og 11. Decbr.) betale til Fiscus 2 ₤, til Universitetspedellen 1 ₤ 8 β, til Eforens Tjener 12 β; til Portnerens Kone eller Pige 4 ₤ 4 β, til Haven 3 ₤ 12 β, hvilken sidste Afgift dog bortfalder om Vinteren; enhver, som disputerer, erlægger for hver Gang 4 ₤ 4 β til Portneren, rimeligvis for Rengjørelse af Auditoriet. Ved Udnævnelse til Alumne forestod en større Udskrivning, 3 Rdlr. til Inspector, 1 Rdlr. til Portneren og til Havens Vedligeholdelse 1 Rdl. ¹⁾.

Inspéctors Virksomhed synes efterhaanden at være bleven en Del udvidet. Det Omraade, som er lagt ind under Fiscus, er saaledes større end tidligere, rimeligvis for at spare Eforen en Del Ulejlighed. En Række Reparationsudgifter afholdes af Fiscus, ligeledes alle Udgifter til Haven. Man havde nemlig ikke den Gang saaledes som nu en særlig Haveinspector, men Havens Orden og Vedligeholdelse varetoges af Collegiets Inspector. Omkostningerne ved Indbindingen af de Bøger, som anskaffedes til Bibliotheket, falder ligeledes paa Fiscus. En stadig tilbagevendende Udgift er Drikkepenge til Vægterne i Kannikestræde og Skindergade ved de store Højtider. Inspector aflægger nøjagtigt Regnskab for Eforen. Han afleverer alt i behørig Orden til sin Eftermand mod dennes Kvittering. Foruden Inventariet i Auditoriet og Bibliothekssalen er der en hel Række andre Collegiet vedrørende Redskaber, som han skal svare til, saaledes afleverede Insp. Bredsdorff 1797 til sin Eftermand Baden følgende Gjenstande: 1 Stige, 13 Brandspande, 2 Løgter, 1 Tragt, 1 Strippe, 1 Hage, 3 Kanapeer af Træ (i Haven), 2 Frugtkurve, 2 Skufler,

¹⁾ Collegiets Protocol.

1 Jernrive og en Spade, fremdeles et Lad til Sengklæder om Somren bestaaende af 6 Bukke og 20 Brædder, en Brækkestang af Jern, en Øxe og en Jernhakke osv., altsammen Ting, som synes bedre at have kunnet sortere under Portneren.

Kun en enkelt Inspector har været uredelig i sin Omgang med Fiscus nemlig Johan Jacob Milche. Denne afleverede 1771 Kassen til sin Eftermand med et Deficit af 37 Rdlr. 4 ſ 11 β , foruden at der manglede Bøger paa Bibliotheket. Milche, som var bleven Auditor i Hæren, blev nu stævnet af Consistorium at møde for dette 1. Febr. 1772, men han undskyldte sig med sine Forretninger i Hæren. Man gav ham da 3 Maaneders Henstand og senere, efterat han havde givet en Indberetning til Consistoriet, endnu 1 Aars Henstand med Betalingen¹⁾. Regnskaberne for Fiscus viser dog, at Milche ikke har indbetalt sin Gjæld.'

Med Hensyn til Alumnernes indbyrdes Forhold synes dette at have været meget fredeligt. At imidlertid ingen Stridigheder skulde forefalde er utænkeligt. Naar der nu skal berettes om en Strid mellem et Par Alumner, maa man vel vogte sig for at opfatte sligt som Regel. Meget mere maa det betragtes som Undtagelse. Sagen er i sig selv ubetydelig. Det mest karakteristiske er den Vidtløftighed, hvormod den blev forhandlet. Blandt Alumnerne fandtes 1753 Juristen Engelbert Hesselberg og Medicineren Jacob Kjølmer. Disse to kom en Dag i Skjænderi, og i Stridens Hede gav Juristen Medicineren et Ørefigen. Kjølmer klagede nu til Consistorium over, at Hesselberg havde overfaldet ham med Ørefigen i hans

¹⁾ Acta Cons. 1. Febr. og 8. Avg. 1772: Col.'s Protocol.

eget Kammer. Hesselberg paastod, at han ikke kunde erindre det; men havde han givet Kjølmer et Ørefigen. saa havde denne fortjent det. Portnerens Pige Anna Thomasdatter var mødt som Vidne og erklærede, at hun havde set H. give K. det omtalte Ørefigen. Student Rørbye, ligeledes Vidne, paastod, »at hand noget efter et Qvarters-tid havde paa Monsr Kjølmer endnu kunnet kiende, at hand paa høyre Kind var slagen.« Hesselberg, hvis Hukommelse bedrede sig, dømtes da af Consistorium til at gjøre Kjølmer Afbigt og miste $\frac{1}{4}$ Aars Stipendium. Den 3. Okt. berettede Prof. P. Holm, Collegiets Efor, i Consistorium, at han havde tilsagt Hesselberg og Kjølmer at møde hos sig en bestemt Dag. Men førend denne kom, havde Hesselberg en Dag paa Gaden traadt hen for Eforen, just som denne kom af Kirken, og sagt, at Sagen med Kjølmer var afgjort; hvorpaa Holm havde svaret, at han ikke kunde forstaa, hvorledes Sagen kunde være afgjort uden hans Vidende, idet han mente, at Afgjørelsen maatte ske efter Consistoriums Beslutning, nemlig at Hesselberg hos Holm i Inspectors og et Par Alumnens Nærværelse skulde gjøre Kjølmer en Undskyldning. Derpaa svarede Hesselberg: »Det sker som mænd ikke,« drejede sig rundt og gik. Holm spurgte nu Consistorium, om det ikke nok maatte blive ved den en Gang tage Beslutning, selv om — som det forlød — Hesselberg andetsteds havde gjort Kjølmer Undskyldning. Rector magn. J. C. Kall erklærede nu, at han efter Consistoriums Conclusum havde ladet H. og K. kalde for sig i sit Hus, og at H. der havde gjort K. en Undskyldning, hvorpaa de begge havde rakt hinanden Haand og lovet Venskab for Fremtiden. Han fandt, Sagen dermed var afgjort »brevissima manu«. Forøvrigt

henstillede han Sagen til Consistorium, rejste sig og gik. Han synes at være bleven stødt over Holms Vidtløftighed. Holm bad nu Consistorium, om ikke Hesselberg og Kjølmer ogsaa maatte komme op i hans Hus, og Hesselberg der i Inspectors og et Par Alumners Overværelse erklære, at han i Rectors Hus havde gjort Kjølmer Afbigt. Dette vedtog Consistorium, og besluttede atter, at Hesselberg skulde miste $\frac{1}{4}$ Aars Stipendium¹⁾. Derved blev det.

Vi gaar derefter over til at omtale en Side af Collegielivet, som har gjort dette ganske forskjelligt fra den Form, hvorunder det leves nutildags, nemlig Disputations- og Declamationsøvelserne, de saakaldte exercitia. Det maa lige strax bemærkes, at hvad der her siges om disse ligesaavel gjælder det første Tidsrum; Omtalen finder her Sted under Eet for ikke at sprede Fremstillingen altfor meget. Den Form, hvorunder disse Øvelser dreves efter Collegiets anden Indvielse, er desuden ikke væsentlig forskjellig fra den, hvorunder de fandt Sted i den første Tid. Den eneste Forskjel, der kan spores, er den, at en Del af Disputatserne — ingenlunde alle — med Hensyn til deres Indhold er komne det virkelig videnskabeligt nyttige noget nærmere end tidligere, hvad der simpelthen er en Følge af den store Tidsafstand. Disse Øvelser er selvfølgelig ikke noget for Elers' Collegium ejendommeligt, men kun en Optagelse af hvad der fandt Sted paa Regentsen og de andre Collegier. Fundatsen nøjes ogsaa med den Bestemmelse, at »med Exercitiis Disputatoriis og Declamatoriis... forholdis dett paa samme maade som in collegiis Walkendorphiano og

¹⁾ Acta Cons. 12. Sept. og 3. Okt. 1753.

Mediceo.« Disse Øvelser skulde ikke blot være en Slags Flidsattester, men, hvad allerede Navnet antyder, først og fremmest være et Led i hele den videnskabelige Opdragelse, nærmest en Disciplin for Tanken til hurtigt og let at finde sig til Rette i et givet Stof og at ramme det rette Udtryk, en Udvikling af den dialektiske Evne og Slagfærdighed. Som bekjendt holdtes Disputatser ikke alene af Studenter, men ogsaa af Professorerne ved Universitetet. Holberg angreb stærkt hele denne videnskabelige Methode; dog har Angrebet mere været rettet mod Sagens Karikatur end imod Sagen selv. Vist er det, at de danske Akademikers Disputations-evne var i stort Ry, saa at endog mange tyske Studenter kom herind for at overvære disse Øvelser. Ogsaa blandt Elersianerne har der været dygtige Disputatorer. Vi har saaledes allerede nævnt Bernhard Schnabel, som satte den Parisiske Pater i Knibe. For en senere Tids Vedkommende kan nævnes Christian Friis Rottbøll¹⁾, som ved en Disputats paa Universitetet 1751 »aldeles tilintetgjorde« den bekjendte Botaniker Øder²⁾. Allerede i et saadant Udtryk ligger dog skjult en af de svage Sider ved hele Disputationsvæsenet, forsaavidt nemlig Maalet var Modstanderens »Tilintetgjørelse«, thi en saadan Sejr er i mange Tilfælde kun tilsyneladende og ikke virkelig. Paa den anden Side kan det imidlertid ikke nægtes, at en slagfærdig dialektisk Evne er et Vaaben, hvis Betydning ikke maa undervurderes, og som lagt i den rette Haand kan bidrage til Sandhedens virkelige Sejr, selv om man ikke vil gaa vidt som Jacob Baden

1) Om det dermed stod i Forbindelse, at Rottbøll senere blev gift med en Datter af Schnabel, vides ikke.

2) Baden Univ. Journ. for 1797 p. 136.

(ogsaa Elersianer), der mener, at Ære beror paa Mængdens Beundring, og at »man ikke bør give Slip paa det, hvorved man har opvakt Beundring, om det saa var at kaste Kjærner igjennem et Naaleøje«¹⁾. Thi herimod kan dog med Føje bemærkes, at det ikke saa meget er den nævnte Sport, som bør fortsættes, som det snarere er Mængden, der trænger til en bedre Opdragelse. Det ligger i Sagens Natur, at de Disputationshandlinger, som dreves af ganske unge Mennesker, umulig kunde holdes oppe i Alvorens og Værdighedens Region, men heller ikke kunde holdes indenfor den sunde Vittigheds Grænser. Saare let vilde hele Handlingen synke ned til Kaadhed og andre Udskejelser. Vi har ovenfor set Exempler herpaa. Vi skal her anføre en Udtalelse af Rottbøll, der som sagt selv var en dygtig Disputator. Dog maa det bemærkes, at hans Dom fældes over den svundne Tid og ikke over hans egen. Han siger: »Det saa ud til, at hine Disputationsøvelser efterhaanden i Tidernes Løb var sunkne ned til et snakkesaligt Ordgyderi og en højrøstet Strid om Kejsereus Skjæg, saa at hele Acten hos Deltagerne snarere opflammede et usømmeligt larmende Skjænderi end Iver for en besindig Efterforskning af Sandheden«²⁾. Selv om man vel kan indrømme, at de Udskejelser, hvortil der her sigtes, ikke saa meget fandt Sted i den Periode, hvorom Talen er paa nærværende Sted, saa er det dog indlysende, at det store Flertal af Disputatorer kun har leveret det middelmaadige, eftersom

¹⁾ Univ. Journ. for 1793 p. 62.

²⁾ Exercitia ista disputatoria tractu temporum in loqvacissimam garrulitatem et clamorosa de lana caprina altercationem, subinde degenerasse, ita ut totus actus proprius ad petulanter rixantium strepitum quam sobrie veritatem disqvirentium zelum accessisse videretur (Baden Univ. Journ. for 1793 pag. 62).

Disputationen ikke var frivillig men en Pligt. Efter disse almindelige Bemærkninger gaar vi over til det, som særlig angaar Collegiet.

Det paahviler enhver Alumne aarlig at levere enten en Disputats eller en Declamation (Tale). Kun de, som havde taget Baccalaurgraden, maatte disputere; alle andre maatte nøjes med en Declamation. Men da de allerfleste Alumner var Baccalaurer, har Disputationen været det almindelige. Medens Declamationerne ikke tryktes, var dette Tilfældet med de allerfleste af Disputatserne, navnlig i den første Tid. Senere hen i Slutningen af Aarhundredet blev kun de færreste trykte, hvilket Jacob Baden beklager sig stærkt over og finder heri den egentlige Grund til den Mangel paa Iver og Lyst, som Studenterne viste for Disputationerne paa hans Tid. Borchs Collegium var da det eneste Sted, hvor man endnu lod Disputatserne trykke¹⁾. Hertil kan dog bemærkes, at de fleste Produkter næppe fortjente at komme under Pressen, og desuden i det hele Disputatsernes Tid var forbi. De Studenter, som i de to sidste Decennier af Aarhundredet, disputerede, gjorde det næppe af Lyst, men af Pligt. Den ny Fundats for Communitetet af 1777 og den ny Universitetsfundats af 1788 i Forbindelse med Tidernes Fremskridt i det hele havde efterhaanden gjort det klart, at der gaves andre Maader, hvorpaa Studenten kunde bevise sin Dygtighed og sit Fremskridt. De trykte Disputatser fra Elers' Collegium er for største Delen i Qvart. Fra 1770 af bliver det mere almindeligt at lade dem trykke i Octav. Da Disputatserne tryktes paa Forfatterens egen Bekost-

¹⁾ Baden Univ. Journal I p. 110—11.

ning, er det rimeligt, at de fleste kun er ganske smaa Piecer. Consistorium havde desuden resolveret, at ingen Disputats med Titel og alt maatte være over halvandet Ark¹⁾. Forfatteren valgte selv sin Respondent, som i Almindelighed har den Ære at figurere paa Titelbladet. Andre havde ogsaa Lov til at opponere, men ikke ud over en, to eller tre. Argumenterne skulde være korte og klare, og ingen maatte optage et tidligere brugt Argument. Til Vejledning for Oponenterne angives paa Titelbladet Tid og Sted for Disputatsen, og denne opsløges i Forvejen paa en Tavle paa Collegiets Port²⁾. Selvfølgelig er Latinen det Sprog, hvorpaa Disputatsen er skrevet, og som benyttes under selve Disputationsacten. Denne holdtes i Auditoriet, hvor Præses tog Plads paa Cathedret, Respondenten og Oponenterne nedenfor dette, medens Tilhørerne besatte Stole og Bænke. Respondenten er tit en Medalumne, men ofte ogsaa en anden, ikke sjælden fra et af de andre Collegier. At Alvoren altid er bleven bevaret under disse Acter er ikke at tænke, ligesaa lidt som man har talt klassisk Latin. Der er her bleven Plads for mangan en Vittighed, af og til vel ogsaa Kaadhed. At Argumenterne ikke altid ved slige Lejligheder var af aandelig Art, har vi tidligere set, da man under den ovenfor omtalte Disputats i Regentskirken benyttede sig af Sten, Stokke og Hunde. Om saadanne Excesser forlyder der dog intet fra Elers Collegium.

Som Regel er der bleven disputeret ret flittigt paa Collegiet, enten dette nu har været af Dyd eller af Nød-

¹⁾ Acta Cons. 17, Juli 1706.

²⁾ Regnsk. for 1706: Taflen som Disputationes heftis ved paa Porten kostede 1 Rd. 8 ø.

vendighed. Procantsler Erik Pontoppidan fremhæver i sine Indberetninger af 1759 og 60 at der disputeredes flittigt paa Collegierne i det hele. Der holdtes i hvert af disse to Aar 13 Disputatser paa Elers' Collegium, det samme Antal som paa Borchs. Men Pontoppidan berømmer sig ogsaa af at urgere Fundatsernes Efterlevelse¹⁾. Fortegnelsen over Disputatserne i Collegiets Protocol (fra 1751 og videre) viser ligeledes, at Elersianerne gennemgaaende ikke har forsømt Disputationspligten. Da Acten altsaa hyppigt gjentages har den i Forening med preces sollennes været et samlende Midtpunkt for Alumnerne og har fremkaldt et ejendommeligt Liv paa Collegiet. Det hele maa have været en Slags Fest, særlig naar Præses stod sig vel overfor fremmede Opponenten, eller muligvis blev aalet grundigt af sine egne. Det blev efterhaanden Skik at afslutte Højtideligheden med et lille Gilde, hvor Præses tracterede. Det betragtedes tilsidst som en Pligt for Præses at give et saadant Tractement, som vel sagtens har bestaaet i et Drikkegilde. Nogle Studenter klagede da til Consistorium over, at det faldt dem saa kostbart med deres Disputatser paa Grund af disse introducerede Tractementer. Consistorium besluttede da, at sligt herefter skulde forbydes, »efterdi legata ikke vare gjordte for paa den

¹⁾ Engelstofts Univ. og Skoleannaler f. 1811 I 196—97 og for 1813 p. 15. I sin Indberetning af 1760 siger han i Alm. om Studenterne, at deres Lyst opmuntres og deres Smag forbedres. I Kundskab og Dannelse staar de endog over de tyske Studenter, som endnu »i temmelig Mængde« kommer her til Universitetet. I blandt Studenterne findes for Tiden »en Døl meget gode, ja ret excellente subjecta, vel en Snes eller flere«, som kunde agtes værdige til de højeste Embeder i Kirke og Skole, ja selv ved Universitetet.

Maade at bruges, og Studiosi desuden kunde behøvedes Penge til anden Brug«¹⁾. De offentlige Tractementer er vel dermed ophørte, men rimeligvis alligevel af og til drevne i Smug.

Emnerne for Disputatserne har enhver i Reglen taget fra sit Studiefag. I enkelte Tilfælde har man dog været i Vinden med at finde et Emne, naar f. Ex. en Student var kommn ind paa en Alumneplads, som ikke hørte til hans Studiefag. Thi dette kunde vel lade sig gjøre, men hans Disputatser skulde være i det Fag, hvortil han var antaget. Vi har set, hvorledes Hans Gram hjalp sig som Mathematiker. Langt senere kom Frederik Plum, som egentlig var Theolog, ind paa en mathematisk Plads. Han skulde da skrive en mathematisk Afhandling, hvilket ikke altid er saa let for en Theolog. Men han hjalp sig da ved at skrive en Disputats over Josva Bog Cap. 10, V. 12—14²⁾. I saadanne Tilfælde har man maattet lade sig nøje med Skinnet. En tidligere Alumne Christen Thomsen Hee (1756—60), som var i samme Situation som Plum, gik derimod mere uforfærdet løs paa det matematiske. Han skrev 1757 om Polygoners Qvadratur og Qvadratets Reduction til Polygon, 1758 om irrationale Størrelser og 1759 om Forskjellen mellem et physisk og mathematisk Legeme (corpus). En tredie Theolog Jens Listo reddede sig 1768 paa lignende Maade som Plum ved at skrive en arithmetisk Afhandling om Israeliternes Formerelse i Ægypten. Af og til behandles rene Snurrepiberier, saaledes disputerede Niels

¹⁾ Acta Cons. 3. Maj 1758.

²⁾ Under Forfølgelsen af Amoriterne byder Josva her: Sol staa stille i Gibeon, og Maane i Ajalons Dal!

Julbye 1757 om Mannaens Smag, Stefan Bjørnsen 1759 om Astronomiens Brug i Medicinen, Niels Haar 1760 om Saras Slør (Genesis 20, 16). Men bortset fra saadanne enkelte Tilfælde er Emnerne i Reglen valgte med Skjøn-somhed. Undertiden behandles Spørgsmaal, som i Øjeblikket var brændende; saaledes skrev Medicineren Joris White 1759 om den Dysenterie, der 1758 grasserede i Kjøbenhavn. Vi maa her nøjes med at henvise til de Disputatser, som er nævnte i Biografierne i § 5, og til dem, som senere vil blive nævnte i de følgende Biografier i § 10.

Foruden de her omtalte Øvelser, som altsaa har haft en mere sollen Karakter, har der tillige i hvert Fald i den første Tid, fundet en Del andre Sted, i hvilke ikke andre end Collegiets Alumner synes at have deltaget. De fandt Sted om Aftenen i Collegiets Auditorium og bestod i, at en af Alumnerne havde fremsat nogle faa Theses, som han ønskede at forsvare. I et enkelt Aar (1706—7) skete dette ikke mindre end 39 Gange. Forfatteren har rimeligvis slaaet sine Theses op i Forvejen og af og til ledsaget dem med en udfordrende Overskrift. Saaledes skriver Peter Hersleb over nogle af sine: *Impolitæ Theses politicores reddendæ politico opponentium iudicio cui ad diem 22. Aprilis An. 1706 in Collegio Elersiano subjiciuntur a Petro Herslebio.* Over en anden Række Theses skriver han *Poma Eridos.* Antallet af de Sætninger, som fremsattes, er noget forskjelligt, men ikke over 6. Der er ikke Tvivl om, at det ved Afpole- ringen af saadanne Theses er gaaet ret livligt til, og at man her har holdt en Slags Generalprøve paa Methodens ved de større Disputatser. Denne Art Øvelser var selvfølgelig ingen Pligt, men noget Elersianerne har drevet

for egen Regning og Fornøjelse. Man kan vel nærmest jævnstille dem med de Øvelser, som fandt Sted paa Klostret¹⁾.

Alle trykte Disputatser fra Elers' Collegium har som Vignet paa Titelbladet et Billede, forestillende et Egern, som sidder og knækker Nødder, med Omskrift: Nucleos non putamina (Det er Kjærnerne og ikke Skallerne, vi søger), og forneden: Colleg. Elersian. fundat. 18. Nov. 1705. Billedet er naturligvis et Symbol og kan paa en Maade gjælde for Collegiets Vaaben. Egernet er taget fra den Elers'ske Slægts Familievaaben (se § 1).

¹⁾ Jfr. ang. disse Øvelser paa Collegiet Gl. Kgl. Saml. 3002. 4to.

Eforen. Patronerne. Adgangen til Collegiet.

Det fremgaar af Fundatsen, at den øverste Myn-
dighed over Collegiets Anliggender er lagt i Consistoriets
Haand, medens Eforen nærmest maa betragtes at være
i Besiddelse af den udøvende Magt. Han vælges af
Consistorium og skal selv være Medlem af dette. Som
saadan har han Del i den Distributs, der sker af Renten af
de 1300 Rdlr., som Elers havde tillagt Consistorium for
Umage. Men desuden nyder Eforus Renten af 700 Rdlr.,
som er legeret særlig til ham. Fundatsen bestemmer
hans Functionstid til 5 Aar, og at han skiftevis skal
vælges blandt Theologerne og blandt de andre Profes-
sorer. Blandt Eforene er der to forhenværende Elers-
ianere, nemlig Studsgaard og Rottbøll. Den 5 aarige
Functionstid ses at være bleven overholdt lige til Slut-
ningen af Aarhundredet, naar ikke Dødsfald eller For-
flyttelse afkortede Tiden. Saaledes døde Prof. Chr.
Thestrup 1750 efter kun at have været Efor i et Aar.
I. F. Reuss' Eforat varede kun 3 Aar (1746—49), da
han 1749 forflyttedes fra Universitetet og gik til Hertug-
dømmerne som Superintendent. Af lignende Aarsag
varede Prof. Studsgaards Functionstid kun 2 Aar, da
han 1773 forflyttedes til Aalborg som Præst til Budolphi
Kirke. Først i Slutningen af Aarhundredet sker den
første Overskridelse af Fundatsen, idet Prof. Th. Bugge
var Efor fra 1793 til sin Død 1815. Endelig har man
i dette Aarhundrede ganske forladt den 5 aarige Cyclus
og derved undgaaet denne idelige Skiften.

Eforens væsentligste Gjerning er at vaage over Fun-

datsens Efterlevelse, men han kan dog intet væsentligt foretage sig uden Consistoriums Samtykke. Hans Forhold ved Udnævnelsen af nye Alumner er ikke klart fastsat af Fundatsen og gav ogsaa senere Anledning til Stridigheder med Patronerne. En væsentlig Side af Eforens Virksomhed er, at han fører Collegiets Regnskab. I den første Tid sørgede han ogsaa for, at Formuen anbragtes paa den mest frugtbringende Maade. Regnskaberne udviser, at dette har givet Eforene ikke saa lidt Bryderi. Hvert Aar paa St. Jørgens Dag (23. April) skal han aflægge Regnskab for Consistorium. Efter Collegiets anden Indvielse blev det dog mere almindeligt, at Eforene kun aflagde Regnskab, naar de fratraadte Eforatet. Denne Praxis medførte dog i et enkelt Tilfælde en Del Misligheder, nemlig under Prof. Th. Bugges Eforat (1793—1815). Ved denne Mands Død viste det sig, at Collegiets Regnskab var i en sørgelig Forvirring. Ikke saaledes at forstaa, at der skulde være den mindste Grund til at tvivle om Bugges Hæderlighed. Tværtimod viser hans eneste Fejl sig at have været den, at han var for god. Han havde nemlig udbetalt for store Summer ved forskellige Lejligheder. Formodentlig har han paa Grund af sine mange andre Forretninger ikke haft Tid til at føre et ordentligt Regnskab. I Protocolen er en Del Blade forseglede og bærer den Paa-skrift, at det heri indesluttede Regnskab er galt, men at det, som nu følger, er det rette. Sønnen aflægger nu paa den afdøde Faders Vegne et specificeret Regnskab. Efter en Del Forhandling frem og tilbage bliver Resultatet ved den endelige Decision, at Collegiet til Dødsboet skal udbetale 1342 Rd. 3 ƒ $6\frac{3}{4}$ ø , altsaa en ret betydelig Sum. Som en Modsætning til Bugge med

sit uordentlige Regnskab kan nævnes Martin Hübner (1773—78), som gav Regnskabet en nøjagtigere og ordentligere Form end tidligere. En enkelt Side af Regnskabet og den mest glædelige for Alumnerne er Udbetalingen af Distributsen ved de to aarlige Terminer. Denne Udbetaling foretoges af Eforus som oftest paa selve Collegiet, af og til dog ogsaa i Eforens Bopæl, og altid i Overværelse af to eller flere Professorer. For Modtagelsen kvitterer Alumnerne egenhændigt. Kun undtagelsesvis tillades det en anden at kvittere.

Som Eforer, der har taget sig varmt af Collegiets Anliggender, maa vi nævne først og fremmest den første iblandt dem, nemlig Hans Vandal; men dernæst ogsaa Peter Holm, som paa flere Maader viste sin Interesse for Collegiet. Et Exempel herpaa skal vi se i næste Paragraf; Holm bragte Orden og Fasthed i Collegiets Pengesager og vaagede stærkt over Fundatsens Efterlevelse. Han, som selv var en stor Elsker af Disputatser, har sikkert ogsaa ofte været til Stede paa Collegiet, naar disse Øvelser holdtes. Det samme tør vi formode ogsaa har været Tilfældet med de andre Eforer, navnlig med en Mand som Rottbøll, der selv var en dygtig Disputator. I det hele viser den Regelmæssighed, som var i alle Collegiets Forhold i den sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede, at Eforerne har været dygtige og paapassende.

Foruden Eforen maa vi her nævne Patronerne, skjøndt disse ganske vist staar i et løsere Forhold til Collegiet, men dog har en væsentlig Indflydelse paa dette, for saa vidt Denominationsretten ligger i deres Haand. Elers bestemmer nemlig i Fundatsen Art. V: »Og som min Villie er, at saalenge nogen af min eller min hustruis paarørende er till, de da skal hafue rettighed at *nominere*

til alle ofuenbem^{te} mine *Stipendia* og gafuer de Personer, som dennem tiid effter anden niude skulle, saa vil jeg hafue det forstaaet om saadanne udj min og min hustruis *Familier*, som er udj *publique* bestillinger eller nogen hæderlig stand, være sig Mandfolck eller Qvindfolck, som her udj Kongens Riger og Lande bosatte ere. Og for all u-enighed herom imellem begge *Familier* at forekomme, vil Jeg, at den fornemste og ældste i huer *Familie* skal med forn^{te} *nominations*-Rettigheder *alternerere*. Hermed er altsaa givet, at Elers' og Fru Elers' Slægt skiftevis skal udnævne Alumnerne. Men dermed lader sig vanskelig forene en tidligere Bestemmelse i Fundatsen (Art. I, 4) saalydende: »*Magnificus Dnus. Rector* med *Dnis. Consistorialibus* udvælger de dygtigste Personer dertill af dennem, som *Ephorus* velbetænckt *præsenterer*.« Her er der en Uklarhed, som aabenbart kun kan løses ved et Compromis mellem Parterne. Det mangler heller ikke paa Stridigheder om Forstaaelsen af Fundatsens Mening. Det vilde dog føre os for vidt at indlade os paa en Fremstilling heraf. Vi skal nøjes med, saa vidt muligt, at oprede det oprindelige Forhold. I den allerførste Tid synes der ikke at have været noget Spørgsmaal oppe angaaende Denominationsretten. Knuden var i Virkeligheden ogsaa da let at løse. Prof. Hans Vandal var paa en Gang Efor og Denominator, hvilken sidste Ret maatte tilkomme ham som Fru Elers' Broder. Det er imidlertid sandsynligt, at man slet ikke har tænkt paa nogen Denominationsret, men alene har holdt sig til Eforens Præsentrationsret. Expectancevæsenet, som dreves i den første Tid, er ogsaa et Vidnesbyrd herom. Skulde nogen af Elers' Slægt nominere, maatte det blive Povl Vinding (jfr. pag. 10 Anm.). Men der er intet,

som tyder paa, at han har udøvet en saadan Ret. Vandals to nærmeste Efterfølgere som Eforer har efter alt at dømme udøvet Præsentationsretten ubestridt. Consistoriets Forhandlinger udviser i hvert Fald ikke andet. Først 1716 meldte der sig nogen med Fordring paa at nominere, nemlig Oberst A. Franck, gift med Fru Elers' Søster Maren Vandal (se p. 8). Han meldte sig med »pretension« paa Collegiet, men Consistorium svarede ham, at da man nu skulde til at extradere de store Capitaler af Hovedsummen, kunde der indtil videre ikke blive Tale om at udnævne nye Alumner til Collegiet¹). Dermed maatte denne Sag betragtes som falden. Collegiet gik derefter ind i sin mørke Periode, og der kunde ikke blive Tale om nogen Denomination før efter den anden Indvielse 1751. Men det ser da ogsaa ud til, at Denominationsretten strax er bleven gjort gjældende og anerkjendt, hvilket dog ikke udelukkede Strid om Rettens Omfang²). Man faar da en dobbelt Række af Patroner, en af Elers' og en af hans Hustrues Slægt. Den første, som paa Elers' Side fik Nominationsretten var Amtmand over Antvorskov og Korsør Amter Conferentsraad Fredrik de Løvenørn, en Søn af den bekjendte Povl Løvenørn i dennes Ægteskab med Ingeborg Vinding, en Datter af Prof. Povl Vinding. Men Conferentsraaden laa i stadig Strid med Consistoriet angaaende Forstaaelsen af Nominationsretten, idet han paastod, at man var forpligtet til at udnævne den, han indstillede, medens Con-

¹) Acta Cons. 19. Okt. 1715 og 9. Maj 1716.

²) Jfr, herom og m. H. t. det nærmest følgende. Acta Cons. 23. Juni 1756, 11. Maj 1757, 18. Okt. 1758, 21. April 1762, 11. Juli 1764, 17. Okt. 1764, 11. Nvbr. 1772. Univ. Arkiv Pakke 158. Baden Univ. Journal II 155—57. Collegiets Protocol. Lengnicks Stamtavler. Worms Lexicon m. fl.

sistorium mente af Hensyn til Eforens Præsentationsret at burde have flere at vælge imellem. Man vilde dog foreløbig »connivendo« give efter for Conferentsraaden, indtil han blev sig sin »Irrring vahr«, men Conferentsraaden forblev i sin »Irrring«, og i Virkeligheden blev det hans Anskuelser, som sejrede, saa at Consistorium udnævnte den indstillede, naar der ellers ikke i Følge Fundatsen var noget at udsætte paa ham. Efter Løvenørns Død 1779 gik Retten over til en anden Slægtning af Elers, nemlig Gehejmeraad, Overpræsident i Kjøbenhavn Gødert Albert de Braëm, og efter dennes Død 1788 til Conferentsraad Løvenørns Søn Contreadmiral Povl de Løvenørn død 1826. Paa Fru Elers' Side udøvedes Retten i de første Aar af Sognepræst til Taarnby paa Amager Prof. Hans Vandal, en Søn af Collegiets første Efor Hans Vandal. Efter Vandals Død 1757 opstod der Strid mellem Familien indbyrdes, om hvem der nu muligvis kunde være den fornemste og have fortrinlig Adkomst til Nominationsretten. Denne var strax gaaet over til Prof. Jens Schielderup Sneedorff i Sorø, som var en Søsterdattersøn af Fru Elers. Men Familien paa Amager mente ikke at kunne finde sig i Sligt. To aldrende Søstre til den afdøde Sognepræst, nemlig Anna Cathrine Vandal og Maria Dörthea Vandal, indgav 16. April 1757 en Begjæring til Consistorium om Nominationsrettens Overdragelse efter deres afdøde Broder. Faa Dage efter kom der endnu en Ansøgning, nemlig fra Capellänen i Taarnby Niels Randulf With, der ligesom Sneedorff var en Søsterdattersøn af Fru Elers. Han havde nok hørt, at Prof. Sneedorff vilde tilegne sig jus nominandi, men With maatte gjøre gjældende, at hans endnu levende Moder egentlig havde den allernærmeste Ret eller ogsaa

han selv paa Moderens Vegne. For dog ikke at være altfor grusom, bestred han ikke de to ovennævnte Søstres Ret, men skulde denne imod al Forventning ikke blive taget i Betragtning, anmodede han om, at Retten maatte blive ham overdraget. Prof. Sneedorff kunde vel være en fornem Mand, men With maatte gjøre gjældende, at hans Bedstemoder var mere fornem en Sneedorffs, og han fandt ingen Mening i, at han skulde skubbes til Side, fordi Lykken endnu ikke synderlig havde favoriseret ham i Verden. Consistorium overlod imidlertid til Søstrene og Capellanen selv at vindicere sig Retten overfor Sneedorff. De har dog ikke kunnet hamle op med Professoren. Denne blev i Besiddelse af Nominationsretten til sin Død 1764. Først da smilede Lykkens Sol til With, thi fra nu af fik han Retten til sin Død 1788. Efter With gik den over til Prof. Jacob Baden.

Et andet Spørgsmaal, som vi her maa behandle, fordi det staar i Forbindelse med Patronatet, er Adgangen til Collegiet. Det ligger i Sagens Natur, at man allerede ved Udnævnelsen til Alumne maatte kræve visse Qualificationer hos dem, som kunde vente at komme i Betragtning. Fundatsen giver her den fornødne Vejledning. Til de theologiske Pladser maa ingen antages, som ikke har opnaaet mindst Haud ved den theologiske Examen, hvilket altsaa efter Nutidens Sprogbrug vil sige, at man skulde være theologisk Candidat for at komme paa Collegiet. En Ændring heri er først sket i dette Aarhundrede. Af og til lempede man sig dog lidt efter Omstændighederne og gav Studenter Adgang til Collegiet, uden at de endnu havde taget Attestats, men gav dem saa samtidig en vis Frist, inden hvilken de havde at tage Examen. Dette var saaledes Tilfældet med Islænderen

Hans Finsen, som 21. April 1762 udnævntes til Alumne med den Forpligtelse at tage Attestats inden næstkomende 11. Decbr.¹⁾. Af Ikke-Theologer krævedes mindst Haud ved den philosophiske Examen²⁾, som forøvrigt ogsaa kræves af Theologerne, da ingen kunde tage theologisk Attestats uden først at have taget Baccalaurgraden i Philosophi. Desuden kræver Fundatsen af Ikke-Theologerne, at de siden ved den theologiske Examen viste sig ikke ukyndige »in principiis Religionis Orthodoxæ«. Et Offer for denne Bestemmelse blev en iøvrigt dygtig og begavet Alumne, Olav Olavsén, som studerede Astronomi. Han maatte 1783 forlade Collegiet, fordi hans Omstændigheder og andre Studeringer ikke tillod ham at tage den theologiske Examen. Men af daværende Eforus Janson faar han det Vidnedsbyrd, at han er bekjendt for Dygtighed, Flid og anstændig Opførsel³⁾. Af alle, som antages, kræver Fundatsen, at de »ere fødte her i Rigerne af Dansche eller Norsche Forældre,« desuden at de ere bekjendte »iche alleene af ofuenbemeldte *profect*, men endog af gudfrygtighed og skikkelighed i Liff og Lefnet.« Det er altsaa Fundators Mening, at man for at kunne komme ind paa hans Collegium ikke blot skulde have en udvortes Viden i den kristne Tro efter luthersk Opfattelse, men ogsaa en vis Grad af Tilsegnelse deraf. Med Hensyn til den ovennævnte »*profect*« gjøres der dog en Undtagelse, naar Ansøgerne er af Fundators eller hans Hustrues Slægt, kun at de er gudfrygtige, ædruelige og skikkelige. Skjønt Slægten vel

¹⁾ Acta Cons. 21. April 1762.

²⁾ Indført 17. Marts 1675 under Griffenfeldt, jfr. Rørdam i Kirkeh. Sml. IV 636 f. og Matzen Univ. Retshist. II 164 ff.

³⁾ Eforens Protocol.

har tilført Collegiet uværdige Alumner, saaledes blandt de første de to Brødre Knopper, saa har den paa den anden Side ogsaa skjænket Collegiet nogle af dets ypperste Alumner, saaledes navnlig Brødrene Ørsted. Ingen maatte nyde Collegiet længere end 5 Aar. Kun i en enkelt Henseende gjordes en Undtagelse, som ovenfor omtalt (Side 12), nemlig for Medicinere, som fandtes dygtige nok til at øve Lægepraxis blandt fattige. Saa-danne maatte bo paa Collegiet, saalænge de lystede. Enkelte Alumner har derfor en usædvanlig lang Collegietid at opvise, saaledes f. Ex. Jens Bang i 13 Aar (1761—74) og Chr. Caspar Seip i 10 Aar (1775—85). Skjønt det næppe har været Fundator's Mening, at Ansøgere kunde blive sat paa Expectanceliste, ses dog dette af og til at have været Tilfældet. Den første, med hvem dette skete, var Bernhard Schnabel, som først kom ind paa Collegiet 1712, men allerede 2 Aar tidligere ved Consistoriets Beslutning havde faaet Løfte om den første ledige Plads ¹⁾. 1712 besluttede man, at Christoffer Jensen Ledøe efter Rector magn. Joh. Bircherods Begjæring skulde have den første Plads paa Collegiet, som blev ledig ²⁾. Ja, 1715 vedtog man endog, at en Student Henrik Vilhelm Rise skulde have den næstledige Plads, fordi hans Farbroder Jørgen Hansen Tange havde skjænket nogle exotiske Rariteter til Collegiet ³⁾. Han kom dog alligevel ikke ind, rimeligvis fordi man nu af økonomiske Grunde maatte ophøre med at udnævne nye Alumner. Efter 1751 ses ikke nogen at være op-

¹⁾ Acta Cons. 6. Sept. 1710.

²⁾ Acta Cons. 1. Okt. 1712.

³⁾ Acta Ccons. 21. Decbr. 1715.

stillet som Expectant, hvilket ogsaa maatte anses for umuligt, nu da Patronatet er traadt i Virksomhed.

§ 9.

Bibliotheket.

For ikke at vække altfor stor Undren hos nulevende Elersianere maa lige strax bemærkes, at i denne Paragraf ikke skal behandles det som er, men det som har været.

Skjønt Fundatsen forudsætter, at der indrettes et Bibliothek, anvises der dog ikke nogen særlig Sum til et saadant. Dette i Forbindelse med Collegiets daarlige økonomiske Status i det hele er formodentlig Grunden til, at man ikke i den første Tid hører Tale om noget Bibliothek. I Regnskaberne opføres ikke nogen Udgift til Indkjøb af Bøger, hvilket dog ikke udelukker, at man alligevel har haft en mindre Bogsamling. Bibliotheksalen blev i hvert Fald strax forsynet med Reoler og Bord¹⁾, og det er ikke troligt, at Reolerne skulde have staaet ganske tomme.

Det maa her nævnes, at endnu inden Collegiet var helt opført, var der tiltænkt det et Bibliothek, hvortil næppe noget af de andre Collegier havde kunnet opvise Mage. Den 20. December 1703 opsatte Frederik Rostgaard et Testamente, som to Dage efter fik kongelig Confirmation. I dette Testamente fandtes følgende Bestemmelse. Den længstlevende af de to Ægtefæller

¹⁾ Regnsk. 1705—6.

(Rostgaard og Hustrue Conradine Revenfeldt) hensidder i uskiftet Bo. Dør han først, udleverer Enken 3 Maaneder efter til dem af Professorerne, som forestaar Collegium Elersianum, alle hans Codices Manuscriptos og saa mange trykte Bøger, som tillige med Manuscripterne findes optegnede i det gennemdragne og forseglede Catalog, som han derpaa vil lade forfatte, og paa hver Side, hvor noget er skrevet, skal findes autoriseret med hans Underskrift, hvilke Bøger han til bemeldte Collegio forærer, saafremt han dør før hende uden Livsarvinger. Gifter den længstlevende sig igjen, da efterleves det om Bøgerne. Denne Bestemmelse kom dog ikke til Udførelse, hvad der maa betragtes som et Held, da ellers mange litterære Skatte rimeligvis vilde være gaaede til Grunde ved Branden 1728. Bestemmelsen er imidlertid et Vidnesbyrd om Rostgaards gode Sindelag overfor Collegiet, at dette ligesom de andre Collegier skulde have sit Bibliothek ¹⁾).

Af Gaver derimod, som virkelig er komne Bibliotheket til Gode, skal vi nævne følgende. I Regnskabet for 1740—41 anføres følgende: »Vognleye for at føre til Collegium det Bibliothek, som Velærværdige Hr. Mogens Christian Marcussen i Kongsted udi Aars Stift til Collegium skienket haver, 5 ₤.« Der angives intet om Bibliothekets Størrelse. Som Curiosum kan anføres, at denne Gave senere bevirkede, at Consistorium nogle Aar derefter gav Marcussens Søn Peter M. Tilladelse til at indstille sig til den philosophiske Examen, skjønt han ikke havde ligget den tilstrækkelige Tid ved Universitetet, under Henvisning til, at Faderen maatte betragtes som »bene-

¹⁾ Chr. Bruun: Fr. Rostgaard og hans Samtid I 113—14 og II 43 ff.

factor Universitatis«, dog med det Forbehold, at denne Tilladelse ikke maatte have Konsekventser for Fremtiden ¹⁾. Endnu en Gave modtog Bibliotheket 1772 fra Prof. Peter Holm. Han havde til forskjellige Tider foræret en Del Bøger til Elers' Collegium. Han bad da Consistorium om Lov til paa egen Bekostning at lade forfærdige »et beqvemt Skab til Bøgerne med behørig Overskrift.« Consistorium gav gjerne Tilladelsen og takkede Holm for »denne ædel mandige Handling«. Inspector Collegii J. A. Ørsted kvitterede for det store Bogskab ²⁾. Endelig modtog Bibliotheket endnu en betydelig Gave fra en fordums Elersianer. Forhenværende Sognepræst til Oure og Veistrup i Fyn Peter Wiinholt skjænkede nemlig ved Testamente af 12. November 1791 300 Rdlr. til Elers' Collegium, med den Bestemmelse, at Renterne af denne Capital aarlig skal anvendes til Collegiets Bibliothek, helst til Anskaffelse af theologiske Værker ³⁾.

I Regnskaberne findes Bibliotheket ikke omtalt før 1765, da Eforen Rosenstand Goiske foreslaar, at man af de Penge, man indvinder under Vacancerne fra Distributsen, skal danne et Fond til Bibliotheket. 1765 var der indvunden 280 Rdlr. Denne Sum foreslaar han afrundet til 300 og gjort til et Bibliotheksfond med sin egen Conto i Regnskabet, og at man for Fremtiden skal henlægge de Penge, som indvindes under Vacancen, til dette Fond. Consistorium billigede Eforens Forslag, saa meget mere som Fundatsen vel forudsætter et Bibliothek, men ikke anviser noget Fond dertil ⁴⁾.

¹⁾ Acta Cons. 7. og 30. Juni 1758.

²⁾ Acta Cons. 2. Septbr. 1772 Cols. Prot.

³⁾ Baden Univ. Journal f. 1800 p. 43.

⁴⁾ Acta Cons. 11. Dcbr. 1765. Eforprotocollen.

Summen voxer nu Aar for Aar, indtil den 1778 udgjør 1000 Rdlr. Først fra dette Aar af udgives der større Summer aarlig til Anskaffelse af Bøger, 1783 saaledes omtrent 200 Rdlr. 1797 indkjøbtes efter Consistoriums Paalæg Bøger for 300 Rdlr., hvoriblandt kan nævnes Skrifter af David Hume og John Locke, Lessings samlede Skrifter i 30 Bind, Kants vigtigste Værker, Fichte Kritik aller Offenbarung og en Række andre philosophiske Skrifter, Wielands Digte, Skrifter af Schiller, Pierre Bayle's Dictionnaire o. s. v. ¹⁾. I de følgende Aar anvendes fremdeles ret rigelige Summer til Indkjøb.

Det vil heraf ses, at Bibliothekets væsentligste Indhold var af nyere Datum. Desto mærkeligere var det, at man 1822 lod det hele springe under Auctionshammeren. Sagen var imidlertid den, at Universitetet paa Grund af Ødelæggelsen 1807 var i Trang for et Auditorium mere til Forelæsninger. Alle Parter blev da enige om at sælge Elers' Collegiums Bibliothek »til Fordel for« Collegiet. Der fandtes, mente man, næppe 2 à 300 brugbare Bøger, og desuden kunde man henvise de studerende til Universitetsbibliotheket. Det Bibliotheksfond, som i sin Tid var dannet, samt de af Wiinholt til Anskaffelse af Bøger legerede 300 Rdlr. skulde saa, tilligemed hvad der indkom ved Auctionen, henlægges til Collegiets almindelige Fond, og Salen overlades gratis til Universitetet i 10 Aar. Den Sum, som indkom ved Auctionen, var 581 Rd. 2 fl 10 sk ²⁾. Det er et meget stort Spørgsmaal, om man har gjort Collegiet nogen Tjeneste ved saaledes helt at gjøre rent Bord i Bibliothekssalen. Det kan vist ikke bestrides, at et mindre velvalgt Bibliotbek, hvortil Ad-

¹⁾ Baden Univ. Journ. f. 1797 p. 31—32.

²⁾ Engelstoft Efterretn. ang. Univ. pag. 270--73. Regnsk. 1822.

gangen altid er lettere end til det store, vilde kunne stifte stort Gavn blandt Alumnerne.

§ 10.

Bekjendte Alumner fra 1751 til 1800.

Naar her skal anføres biografiske Oplysninger om en Række Alumner, da gjælder her det samme, som er sagt om de tidligere anførte (Side 52—53). Der standses ved Aaret 1800, ikke fordi der særlig kan siges at være et Hvilepunkt der, men fordi Pladsen ikke godt tillader at gaa videre. I hvert Fald kunde der ikke være Tale om at gaa ret langt ind i dette Aarhundrede, og jeg har derfor foretrukket at standse ved Aar 1800. Flere af Biografierne giver Træk til Collegielivet i dets Helhed, saaledes Esaias Fleischer, Jens Bangs lange Collegietid, Claus Pavels og Brødrene Ørsted.

De første 6 anførte hører ikke med til de egentlige Alumner, men er af de Collegieboere, som uden at nyde Stipendium havde fri Bolig paa Collegiet i Tiden før dettes anden Indvielse 1751.

Finn Johnsen, theol. (1726—28), er født 16. Jan. 1704 i Hitardal i Myre Syssel paa Island, hvor Faderen John Haldorsen var Sognepræst og Provst. I to Aar besøgte han Skalholt Skole, tilbragte derpaa to andre Aar i Hjemmet og deponerede ved Univ. i Kjbh. 1725. Hans Gram blev hans Privatpræceptor, og i Arne Magnussens Hus kom han daglig. Paa Collegiet tilbragte han 2½ Aar indtil Branden 1728. Da Ilden væltede

frem i Kannikestræde, forlod Finn Johnsen sit eget paa Collegiet for at være med til at redde fra Arne Magnussens Hus. Han var den sidste, som gik ud af dette og var endog nær selv bleven indebrændt. $\frac{8}{3}$ 1728 havde han taget Attestats med laud. Aaret efter Branden rejste han hjem og blev 1732 Præst i Reikholt. 3 Gange fungerede han som vicarierende Bisp i Skalholt, indtil han endelig 1753 blev virkelig Bisp i Holum. Men allerede Aaret efter, da han kom til Kjøbenhavn med Efterretningen om Skalholterbispen Olaf Gislesons Død, blev han dennes Eftermand. 1774 blev han fraværende creeret til Dr. theol. Døde 1789 som Jubellærer. Han har skrevet Islands Kirkehistorie i 4 Kvarthind¹⁾.

Peter Wartberg, jur. (1732—34), født 1713 i Kjbh., hvor Faderen af samme Navn som Sønnen var Vejermester ved Søetaten. Deponerede 1731 og fik 1732 Communitetet og Elers' Collegium. Her leverede han 3 Disputatser, 1732 De Philautia, actionum omnium humanarum causa, 1734 Compendium Ethicæ Wolfianæ og atter samme Aar Theses philosophicæ de Conscientia. 1734 overflyttedes han til Borch og blev der Inspector. Cand. jur. 1738, 1740 Dr. jur. Blev siden Højesteretsadvocat²⁾.

Christen Hee, math. (1733—34), født 5. April 1712 i Søndbjerg paa Thyholm, hvor Faderen af samme Navn var Præst. Paa Collegiet forsvarede han to Gange frem-satte filosofiske Theses. Fik senere Valkendorf og blev

¹⁾ Acta academica 1774 p. 11—12. Giessing Jubellærere II. 2. p. 345 ff. Büsching Nachrichteu I 615 ff. Hundrup Efterretn. om Drr. I 52. Worm III.

²⁾ Universitetsprogr. i Anl. af Doctorprom. 1740. Hundrup II 114. Worm og Nyerup.

Decan paa Klostret. Gjorde to Udenlandsrejser til Tyskland, England og Frankrig og blev efter sin Hjemkomst Lector i Mathematik ved Marinen. 1759 blev han Professor i Mathematik ved Universitetet. Han betegnes som en dygtig Philosophus. Blev 1761 Magister og døde 1781 som Justitsraad. Var Medlem af Videnskabernes Selskab¹⁾.

Peter v. Haven, theol. (1733—34), f. 9. August 1715 i Odense, hvor Faderen Fredr. Christian v. H. var Spr. til Frue Kirke. Deponerede 1731 fra sin Fødeby og blev 1734 theologisk Candidat. 1735—39 opholdt han sig paa Rejser i Udlandet og var bl. a. i længere Tid i Rusland, kom derpaa hjem og blev Magister 1740, men rejste saa atter udenlands et Par Aar. 1743 blev han Legationspræst ved det russiske Hof, 1747 Prof. i Theologien og Sognepræst i Sorø og 1749 Dr. theol. Døde 1757. Han er Forfatter af det første theologiske System, som er skrevet paa Dansk, men forøvrigt er lidet bevendt²⁾.

Herman Peter Gudme, theol. (1734—38), f. 3. Okt. 1713 i Herslev i Ribe Stift, hvor Faderen Niels G. var Spr. Efter privat Information sendtes han til Odense Gymnasium, hvorfra han deponerede 1730. Han har paa Elers' Col. leveret en hel Række Disputatser, 1734 De ædium judaicarum עלייה et ἰπερωσις, 1735 Critica passionalia, 1736 De causis quæ originem et occasionem fabulis veterum dedisse videntur, 1637 De cognoscendis impedimentis quæ a sensu et imaginatione custodiae legis naturæ circa affectus objiciuntur og 1738 de his impedimentis removendis. 1744 blev han Magister og 1746

¹⁾ Worm. Nyerup.

²⁾ Hundrup Drr. theol. p. 42. Worm I. Wiberg III 162. Helwegs Kirkeh. eft. Reform. II 162—63.

Biskoppens Vicar som Professor ved Universitetet, 1752 Dr. theol., 1754 Sognepr. til Budolphi Kirke i Aalborg og Stiftsprovst. Døde ugift 1772 ¹⁾).

Johan Jacob Mylius, jur. (1749), f. 6. April. 1727. Faderen Landsdommer i Sjælland Justitsraad Peter Bentzen M. Leverede paa Collegiet 1749 en Disp. De admiralitate ad Legis Lib IV. 7. Blev 1769 Herredsfoged og Skriver i Ravnebjerg Herred i Fyn, 1785 tillige Vicelandsdommer over Fyn og Langeland. Døde 1803 ²⁾).

Christian Beverlin Studsgaard, theol., Insp., (²²/₁₂ 1751—Sptbr. 1754), født 12. Juni 1727 i Kjbhvn., hvor Faderen Niels Jensen S. var Overkornmaaler. I to Aars Alderen var han Døden nær, men da Barnet, imod al Forventning, kom sig, lovede Moderen Maren Høyer efter gammeltestamentlig Vis, at hendes Søn skulde vies til Herren ω : blive Præst, og hun opdrog ham i Fromhed og Guds frygt. Efter i 6 Aar at være bleven undervist af Decan paa Klostret Matthias Hvistendahl († 1777 som 2den Cap. til Frue Kirke i Kjbhvn.) deponerede Studsgaard 1745 og studerede ivrigt Hebraisk og Syrisk under Prof. J. C. Kall og tog Attestats 1748 med laud. Ved Kalls Hjælp fik han Communitetet, hvor han 1751 blev Decan, og samme Aar Elers' Col. Her udgav han 4 Disputatser over samme Emne, nemlig *Sectarum Judaismi ortus et interitus* (1751—54). 1754 tilbød Prof. P. Holm ham det Vinstrup-Resenske Rejsestip. Studsgaard forlod da Collegiet og drog til Tyskland, opholdt sig nogen Tid i Jena og Halle. Paa Hjemrejsen 1757 blev han Magister i Rostok og det følgende Aar ansat som Bispens Vicar til at holde Forelæsninger ved Univ.

¹⁾ Hundrup Drr. theol. p. 44. Worm I og Nyerup.

²⁾ Nyerup.

1759 Præst og Lector i Theologi paa Herlufsholm. 1769 ordentlig Prof. theol. ved Universitetet, og som saadan var han to Aar (1771—73) Efor for Elers' Collegium. 1773 blev han paa Grund af Svagelighed ansat som Præst ved Budolphi Kirke i Aalborg. 1778 Biskop over Aalborg Stift og næste Aar Dr. theol. i Anledn. af Universitetets 300 Aars Jubelfest. Entlediget 1806 og død samme Aar¹⁾.

Johan Ludvig Bernth, theol. (²²/₁₂ 1751—53), født 10. Sept. 1724 i Nørrelyndelse paa Fyen, hvor Faderen Lars B. var Degn, deponerede 1745 fra Odense Gymnasium og tog theol. Attestats 1750. Samtidig med at han var Alumne paa Collegiet, var han tillige Decan paa Klostret. I sin Collegietid udgav han to Disputatser om samme Emne De expansione manuum Dei ex Es. 65,2 (1752 og 1753), 1753 blev han antaget til Lærer for de kongelige Pager, hvormed han var sysselsat i to Aar, indtil han 1755 blev kaldet til Rektor for Herlufsholm Skole. Skjønt han samme Aar var bleven designeret Professor i Philosophi, forblev han dog hele sit Liv som Rektor paa Herlufsholm og var som saadan dygtig og afholdt. Døde 1804²⁾.

Christian Friis Rottbøll, med. (²²/₁₂ 1751—²⁷/₅ 1756), er født 3. April 1727 paa Hørbygaard i Sjælland, hvor Faderen Christian Mikkelsen R. var Forvalter. Moderen Margrethe Christiane Friis. Han deponerede 1745 fra Roskilde Skole, hørte altsaa til den forhenværende

¹⁾ Autobiographi i Acta Jubilæi 1779. Molbech Hist. Aarb. III 154—55. Melchior Efterretn. om Herlufsholm p. 407—8. Beckman. Büsching Nachrichten for 1756 p. 444—49 og for 1754 p. 303—8.

²⁾ G. L. Wad Rektorerne paa Herlufsholm p. 210—16. Worm. Büsching Nachrichten for 1756 p. 444—49.

Elersianer Bernhard Schnabels Elever, og det er rimeligvis hos denne sin Lærer, at Rottbøll har erhvervet sig den store Færdighed i Latinen, han senere viste sig at være i Besiddelse af. 1748 fik han Valkendorfs Collegium, men ombyttede dette med Elers 1751. I Begyndelsen lagde han sig efter Theologien og tog theologisk Attestats 1652, men kastede sig derpaa over Medicinen og forsvarede i dette Fag flere Disputatser paa Collegiet: 1752 *De motus muscularis causis præsertim occassionalibus*, 1753 *Trifolium observationum medicarum*, 1754 *De morbis deuteropathicis seu sympathicis* og samme Aar *Succincta balneorum historia*. Endelig endnu imens han boede paa Collegiet, forsvarede han sin for den medicinske Doctorgrad skrevne Afhandling *De theoria balneorum*. Forsvaret skete den 20. Marts 1755 under Chr. Lodberg Friis som Præses, og efter endt Handling kunde Rottbøll gaa hjem til Collegiet og lade sin Doctorhat beundre. Den Uforfærdethed, hvormed han 1751 angreb Tyskeren Øder under en latinsk Disputats paa Universitetet i Overværelse af Hovedstadens fornemste og lærdeste Mænd, er oven for omtalt. Skjønt Disputatsen fik et uheldigt Udfald for Øder, der ikke nær kunde klare sig mod Rottbøll i Færdighed i Latinen, blev han dog Prof. i Botanik ved Universitetet, og Rottbøll saaledes foreløbig berøvet Udsigten. 1754 var Rottbøll bleven ansat som Læge ved Waisenhuset. 1756 forlod han Collegiet og blev samme Aar Professor designatus i Medicinen, hvorpaa han rejste til Sverrig for at høre Linnè. Aaret efter begav han sig ud paa en længere Udenlandsrejse til Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig og Italien og kom hjem 1761. 1776 blev han endelig ordentlig Prof. i Medicinen ved Universitetet og var som

saadan Efor for Elers' Collegium 1783—88. Blev 1784 Conferentsraad. Ved Øders Bortgang blev han Forstander for botanisk Have. Døde 1797. Han var et lyst Hoved, flittig og lærd, afholdt i vide Kredse, men ikke heldig som Læge. Selv havde han et svageligt Helbred. Suhm giver ham følgende Vidnesbyrd: Lumen Daniæ, Medicinæ scientiæ clarus, Latinæ lingvæ clarior, Botanices et Anatomiae clarissimus ¹⁾).

Frederik Seidelin, med. (²²/₁₂ 1751—Nvbr. 1752), hører til de Begavelser, som er gaaet til Grunde. Han er født 13. April 1733 i Nykjøbing paa Falster, hvor Faderen Claus S. var Apotheker, og deponerede 1751 fra sin Fødeby. Paa Collegiet havde han Rottbøll til Contubernal. Men allerede i November 1752 fik han som en af Slægten det Elers'ske Rejsestipendium og drog til Göttingen, hvor han forblev i 3 Aar. Senere drog han til Italien og Frankrig, 1760 kom han hjem og tog 1752 Doctorgraden i Medicin, hvorefter han rejste til Faderen i Nykjøbing. Her forfaldt han til Drik, rejste uden Faderens Vidende og Villie til Kjøbenhavn og lod sig hverve til et Dragonregiment i Holsten, hvorfra Faderen senere udløste ham og fik ham anbragt i Odense. Derfra kom han til Thy og anbragtes senere i en Præstegaard paa Bornholm, men Drikeriet fulgte ham overalt. Han døde endelig 1775 hos sin Svoger Apotheker Jessen i Nakskov som et nedbrudt og ødelagt Menneske ²⁾).

Oluf Lundt Bang, jur. (²²/₁₂ 1751—Juni 1755), er

¹⁾ Nyt Bibliothek for Læger I 211 ff. Ingerslev Danmarks Læger II 414 ff. Hundrup Efterretn. om Doctorer II 168. Baden Univ. Journal II 105—7 og V 136—37.

²⁾ Ingerslev Danmarks Læger II 584 f. Hundrup Doctores II 171. Worm II og III.

født 1731 i Egebjerg Sogn paa Sjælland. Faderen Niels Christian B. var Forvalter over de kongelige Godser i Ods Herred. Han deponerede 1747 fra Frederiksborg Skole og tog 1750 theologisk Attestats, men kastede sig derpaa over det juridiske Studium. 1750 disputerede han pro Beneficio Regio over Emnet De justo bello et publico, og da han 1751 havde faaet Elers' Collegium, udgav han to Disputatser over det samme Emne 1752—53; desuden 1754 De cautelis contractuum jure Danico, og endelig 1755 Qvæstiones juridicæ. Først 1758 tog han juridisk Examen og blev samme Aar Højesteretsadvocat, 1763 Kammeradvocat. 1777 blev han optaget i Adelen og 1780 Assessor i Cancellicollegiet og extraordinær Assessor i Højesteret, 1783 Conferentsraad, 1784 Generalprocurør, 1788 Justitiarius i Hof- og Stadsretten. Han døde 1789. Han var med til at virke for Bondestandens Frigjørelse ¹⁾).

Esaias Fleischer, philol. (²²/₁₂ 1751—Maj 1752), er født 19. Febr. 1732 i Egeslevmagle, hvor Faderen var Sognepræst. 11 Aar gammel kom han i Roskilde Skoles 3die Lectie, hvor han fik »idelige Hug«, men desuagtet arbejdede med den Jernflid, som fulgte ham hele Livet. Hans Rektor Bernhard Schnabel, som »næsten var ulignelig«, gav ham ved Afgangen til Universitetet et udmærket Vidnesbyrd. Ved Depositsen opgav Fleischer ikke saa lidt ud over det krævede Pensum, saaledes hele Matthæi Evangelium paa Syrisk, hvilket Sprog Prof. Munthe, som examinerede under J. C. Kalls Sygdom, dog ikke forstod, hvorfor han meget ærligt i Examensprotokollen skrev: scribo, sed non intelligo. Fleischer

¹⁾ Kringelbach i Bricka I. Büsching Nachrichten for 1756 p. 444—49. Worm og Nyerup.

blev nu strax ansat som vicarierende Hører ved Roskilde Skole og læste her til philos. Examen, som han rejste ind til Kjøbenhavn og tog 1750. De orientalske Sprog var hans Lyst. Han kunde oversætte hele den hebraiske Bibel og havde læst det nye Testamente paa Syrisk, lærte sig fremdeles selv Chaldæisk, Samaritansk og Arabisk og var ikke ubevandret i Persisk og Armenisk. Men hans Velynder Prof. Kall mindede ham om, at der i Danmark kun gaves eet Levebrød for en Orientalist, og at han derfor helst maatte antage et andet Studium. Han kastede sig da over Theologien og rejste allerede 1751 ind til Kjøbenhavn og tog Attestats. Hans Vicariat i Roskilde ophørte nu, men han var da saa heldig at komme med blandt de nye Alumner, som 22. Decbr. 1751 udnævntes til Elers' Collegium. Her tilbragte Fleischer nu $\frac{1}{2}$ Aar under Studiet af Latin og Græsk. I dette halve Aar havde han kun 20 Rd. at leve af. Klæderne maatte se nogenlunde ud, da han kom hos Professorerne og benyttede deres Bibliotheker. Det fik saa gaa ud over Føden. To Gange om Ugen fik han gratis Middagsmad, den ene Gang hos Provst M. Hvid ved Holmens Kirke, den anden hos Raadmand Munck. De øvrige Dage levede han som oftest af tørt Brød og The uden Fløde og Sukker. Til Contubernal havde han »det bedste Menneske«, John Rørbye († 1810 som Sognepræst til Udby ved Kallundborg). De boede paa Nr. 4 i Stuen ud til Gaarden og havde Springvandet lige udenfor Vinduerne. De havde gjort den indbyrdes Aftale, at hver af dem skulde have sin Uge, i hvilken han skulde staa først op, tænde Lys, lægge i Kakkelovnen og koge The, hvilket alt skulde være færdigt inden Kl. 5 (det var om Vinteren), da den anden skulde vækkes. Havde

vedkommende ikke sine Sager i Orden til det nævnte Klokkeslet, gjaldt det 2 Skilling til en fælles Kasse, hvoraf købtes The og Lys. Fleischer var i Reglen i sin Uge tidlig paa Færde og stod og fyldte sin Thekjedel med Vand, naar Vægteren raabte 4, noget han siden paa sine gamle Dage mindedes med Fornøjelse. I Maj 1752 blev Pladsen som Hører i Roskilde Skoles nederste Lectie ledig, og Fleischer fik denne Stilling med 130 Rd. i aarlig Løn. Han dyrkede nu de levende Sprog og Kirkehistorien, af hvilket sidste Frugten blev Pavedømmets Historie i 3 Bind. Kjød af Skoleslaveriet søgte han over 100 Præstekald baade i Danmark og Norge, endog af de allermindste, men opnaaede desuagtet intet. Han slog sig da paa Landvæsenet og arbejdede selv som en almindelig Daglejer paa sin Jordlod i Roskilde. Samtidig saa han ogsaa Lejlighed til at lægge sig efter Juraen og tilkjøbte sig 1764 Embedet som Regimentskvartermester ved det sjællandske Dragonregiment i Næstved. Han kom herved i Forbindelse med General Eickstedt og blev en af Guldbergs Mænd, hvorfor der ogsaa kom mere Gang i hans Forfremmelse efter Struensees Fald 1772. 1774 blev han Inspectør over Jægerspris og 1781 Amtmand over Korsør og Antvorskov Amter og blev samtidig gjort til Conferentsraad. Men 1785, Aaret efter Guldbergs Fald, fik han pludselig sin Afsked, dog med Bibeholdelse af sin fulde Gage. Døde i Slagelse 1804. Som landøkonomisk og naturhistorisk Forfatter af ikke ringe Betydning¹⁾.

Jacob Johan Lund, theol., Insp. (Nvbr. 1752—¹¹/₃ 1757), er født 2. Marts 1725 i Sønder Jernløse, hvor Faderen Peter Jacobsen L. var Spr. Han deponerede

¹⁾ Esaias Fleischers Liv og Levnets Beskrivelse af ham selv 1785. E. Holm i Bricka V.

fra Roskilde Skole 1745 og tog theol. Attestats 1748 med laud., prædikede til Demis Aaret efter og begav sig da hjem og hjalp Faderen i Embedet. Et Løfte om at blive dennes Efterfølger blev ikke holdt, og Lund rejste da mismodig til Kjøbenhavn, hvor han fandt Optagelse paa Elers' Collegium i 5 Aar. Paa Collegiet disputerede han 1753 De mirando Dei auditorio ex Es. 1,2, 1754 og 55 De divina inspiratione, 1756 Annotationes in Ps. XC med en dansk Oversættelse. I sin Collegietid oversatte han desuden Juvenals 10de Satire 1754 og Gellerts Christen 1755; udgav fremdeles Forsøg til moralske Vers 1756. 1ste Sang af hans Oversættelse af Racines »Religionen« udkom ligeledes fra Elers' Collegium. 1758 blev han Feltpræst ved de i Holsten camperende Tropper. Døde 1798 som Sognepræst i Stege og Provst over Møen. Han hører til de mange Smaadigtere i det 18de Aarhundrede¹⁾.

Jacob Baden, theol. (Nvbr. 1752—1756), født 4. Maj 1735 i Vordingborg, hvor Faderen Magister Jacob B. var Rektor ved Skolen. Kun to Aar gammel mistede han sin Fader, men opdroges af sin dygtige Moder Else Jacobine From, som, efterat Sønnen 1750 var bleven Student fra sin Fødeby's Skole, flyttede til Kjøbenhavn for sin Søns Skyld, skjønt hun kun havde 80 Rd. i aarlig Pension. Baden vandt strax Prof. Peter Holms Yndest og fik ved hans Hjælp 1751 Communitetet og Aaret efter Elers' Collegium, hvortil han som en Slægtning af Fru Elers havde særlig Adgang. Dog fik han Paalæg om

¹⁾ Barfod Den falsterske Geistlighed II 9—10. Rhode Sml. t. Laal. og Falsters Hist. II 105—6. N. M. Petersens Literaturh. V, 2 p. 179. Worm og Nyerup. Büsching Nachrichten for 1756 p. 444—49 og for 1757 p. 173.

snarest muligt at tage Attestats, hvilket ogsaa skete 1753. Han kastede sig derpaa over Philosophien, navnlig den Leibnitz-Wolfiske; dog følte han sig ogsaa tiltalt af Spinoza, mod hvem Peter Holm imidlertid advarede ham. Det første Aar holdt han paa Collegiet kun en Declamation De necessitate theologiæ polemicæ, men det følgende Aar 1754 udgav han en Disputats De generalioribus theologiæ polemicæ mediis, og fremdeles 1755 De possibilitate miraculorum og 1756 De scientia divina contra Poiretum. 1756 fik han Elers' Rejsestipendium og drog til Göttingen, hvor han forblev i 3 Aar og navnlig hørte Michaelis. Senere drog han til Leipzig og hørte Ernesti. Digteren Gellert følte han sig særlig tiltrukken af, og herved vaktes hans Interesse for de skjønne Videnskaber. 1760 kom han hjem og blev to Aar efter ansat ved Pædagogiet i Altona, hvor han ikke kunde forliges med Basedow, som var bleven fjernet fra Sorø og anbragt her. 1766 blev han Conrector ved Helsingørs Skole og 1771 Rector smstds. 1780 blev han endelig Prof. eloquentiæ ved Univ. og døde som saadan 1804¹⁾.

Hans Pontoppidan, theol. (April 1755—¹¹/₈ 1758), født 10. Okt. 1730 i Thorkildstrup paa Falster, hvor Faderen Christian P. var Spr. 1746 deponerede han fra Aarhus, hvorhen Faderen var forflyttet som Spr. til Frue Kirke, og tog theol. Attestats 1748. Paa Collegiet følgende Disputatser: 1755 De dicto Paulino Philip. 1,23, 1756 De Manna Israelitarum, 1757 De ineffabilitate beatitudinis coelestis og 1758 De autore epistolæ ad Hebræos. Efter forskjellige Ansættelser blev han Sognepræst til Frederiksberg og Hvidovre 1785, 1787 til Idestrup paa

¹⁾ Lahde og Nyerups Portraitsml. III. Jantzen i Bricka J. Büsching Nachrichten for 1756 p. 444—49.

Falster og 1792 Provst i Søndre Herred. Blev 1780 udnævnt til Consistorialraad. † 1802¹⁾.

Christian Magnus Olrik, jur. (Juni 1755—¹¹/₁₂ 1756), f. 1728 i Sundhordlen i Bergens Stift, hvor Faderen Bent O. var Kjøbmand. Deponerede 1746 fra Bergens Skole og tog theol. Attestats, lagde sig senere efter Jura og fik Elers' Col., hvor han holdt en Declamation om Sjælens Frihed. Efterat at have været Hovmester forskellige Steder blev han Hospitalsforstander i Helsingør 1764, 1782 Viceborgmester i Byen og Justitsraad. † 1793. Han er Forfatter af det 17de og sidste Cap., som er lagt til i 3die Udg. af Holbergs Danmarks og Norges geistlige og verdslige Stat²⁾.

Michael Treschow, jur. (¹¹/₁₂ 1757—¹¹/₆ 1763), født 5. Marts 1741 i Vaage Præstegjæld i Gudbrandsdalen, hvor Faderen Herman T. var Præst. Moderen Anna Schielderup. Efter privat Dimission 1755 studerede han Theologi og tog Attestats, men kastede sig derpaa over Juraen og tog juridisk Examen 1764. Paa Collegiet disputerede Treschow 1759 to Gange, nemlig De interpretatione legali juris Danico-Norvegici og De solennitatibus in genere et de quibusdam juris Danici in specie, 1761 og 1762 De obstagio. 1764 blev han Secretair i Danske Cancelli og 1766 tillige i Højesteret, 1770 Assessor i samme Ret, 1776 Medlem af Theaterdirectionen, 1784 Conferentsraad og 1800 Amtmand over Roskilde Amt, entlediget 1808. 1811 blev han Ridder og 1812 Commandør af Dbr., samme Aar ophøjet i Adelstanden med Vaaben i Sølv: 3 sorte Fuglehoveder med Guldhalsbaand, paa Hjælmen et lignende Hoved

¹⁾ Barfod Den falsterske Geistl. I 215. Wiberg II 7. Nyerup.

²⁾ Worm II og III. Nyerup.

med 3 Paafuglefjer. † 1816. Ved Siden af sin Embedsvirksomhed fandt han Lejlighed til historiske Studier og har leveret flere Bidrag til Danske Magazin. Var i det hele mangesidig dannet ¹⁾).

Matthias Saxtorph, med., Insp. (¹⁴/₁₁ 1759—¹¹/₁₁ 1767), født ¹/₆ 1740 i Mejrup ved Holstebro, hvor Faderen Ole S. var Spr. Moderen Marie Seger. Han var den yngste af 7 Børn, og begge Forældrene døde, da han kun var 4 Aar gammel. Efter i 6 Aar at være opdraget hos en anden Familie blev han kaldt til Kjøbenhavn af sin ældste Broder H. C. Saxtorph (død som Rector i Roskilde) og af denne undervist sammen med Kammerraad Bugges to Sønner (den ene af disse Thomas Bugge blev senere Prof. i Mathematik). Af Broderen blev han privat dimitteret 1756 og tog Aaret efter den philosophiske Examen. Paa Collegiet drev han en udstrakt Manuduktionsvirksomhed og holdt Forelæsninger over Anatomien for sine Medstuderende. Denne Virksomhed vakte hos ham Lysten til at blive offentlig Lærer. 1765 tog han den medicinske Examen og blev ved denne Lejlighed kjendt værdig til at tage Doctorgraden, men gjorde dog foreløbig ingen Brug af denne Ret. 1765—67 gjorde han Tjeneste som medicinsk Candidat paa Fredriks Hospital. Paa Collegiet leverede han flere Disputatser, saaledes 1759—60 to De situ hominum convenientissimo in eundo et jacendo, 1761 Cui bono? qvæstio anatomica critica, 1762 og 66 De doloribus parturientium signum felicis partus præbentibus, 1765 De partu perfecto. Med kongelig Understøttelse drog han i Slutningen af 1767 paa en længere Udenlandsrejse og opholdt sig mest i

¹⁾ Erslew Forfatterlexicon III og Suppl. Magazin til den danske Adels Hist. I 201—2. Nyerup.

Wien, Freiburg, Strassburg og Paris. Aaret efter sin Hjemkomst 1770 tog han den medicinske Doctorgrad, og samme Aar udnævntes han til Stadsaccouchør, foruden at han tillige i dette Aar blev den første Overlæge ved almindeligt Hospital. 1773 designeredes han til Prof. i Medicinen, 1778 Accouchør ved Fødselsstiftelsen, 1792 Etatsraad, 1795 ordinær Professor. † 1800 af Apoplexi. Hans Fortjenester ligger paa Accouchørvidenskabens Omraade. Var Medlem af Videnskabernes Selskab ¹⁾).

Jens Bang, med. (¹¹/₅ 1761—1774 II), er den af alle Alumnerne, som har tilbragt den længste Tid paa Collegiet, over 13 Aar og har udfoldet en for en Alumne enestaaende Virksomhed. Han er født 1. Avg. 1737 i Kjøbenhavn og var Søn af Renteskriver Jens Bang og Hustru Mette Schumann. Han blev privat dimitteret 1756 og gjorde sig strax bemærket ved Universitetet. Han blev Prosector hos Rottbøll og tegnede sjældne Planter for ham, ligesom han ogsaa udførte Dissectioner for C. J. Berger til dennes anatomiske Forelæsninger paa Kunstacademiet. 1760 fik han Communitetet og Aaret efter Elers' Collègium. Vi skal nu se, hvad han i sin Collegietid har udrettet. Han disputerede flere Gange, 1762 De hominis proportione, 1764 Theses obstetriciæ, 1765 De partu secundo vel placentæ propulsione, 1766—67 Tabulæ synopticæ Myologiæ, 1769 De utilitate saltationis, 1770 De nutritione, 1771 De nervis cervicalibus, 1772 De neurologia. Endelig forsvarede han 1774 for Doctorgraden sin Afhandling De mechanismo partus perfecti. 1763 udgav et Forslag til Rebslageriets Forbedring, som blev oversat paa Fransk (Essai sur la

¹⁾ Lahde og Nyerup I. Ingerslev II 508—9. Hundrup Doctores III 176—77.

corderie), og 1767 skrev han en Afhandling om Snørlivets Nytte og Misbrug og oversatte 1770 Tissots Underretning for Landmanden om Sundheden. Det er allerede ovenfor omtalt, at han gav sig af med at tegne, særlig interesserede han sig for Bygningskunst og Kobberstikning. 1760 vandt han Kunstacademiets lille Sølvmedaille og Aaret efter den store, 1664 den lille Guldmedaille for Tegning til et Opfostringshus til 400 Hittebørn og næste Aar den store Guldmedaille for Tegning til et Kornmagazin. Han tegnede Prospector til Pontoppidans Danske Atlas og underviste Enkedronningens og Prins Fredriks Piger i Arkitektur og Frihaandstegning mod en aarlig Løn af 35 Rd., foruden at han i det hele manuducerede mange andre. 1763 valgtes han sammen med Aaskov til at undersøge den da herskende Kvægsyge. 1764 holdt han Forelæsninger for Jordemødre paa Fødselsstiftelsen. 1768 holdt han anatomiske Forelæsninger paa Kunstacademiet under Bergers Fraværelse. 1770—73 var han Prosector ved Universitetet. 1772 blev han Medlem af det Trondhjemske Videnskabernes Selskab og holdt samme Aar Forelæsninger paa Kunstacademiet over Arkitektur og Perspektiv. 1773 underkastede han sig den medicinske Examen. Samme Aar foretog han en lille Afstikker til Norge. Næste Aar disputerede han, som ovenfor bemærket, for den medicinske Doctorgrad. I Slutningen af 1774 forlod han Collegiet for at gaa til Norge som Læge ved Næs Jernværk. Efter ovenstaaende er det klart, at har han boet længe paa Collegiet, saa har han ogsaa nyttet sin Tid vel. 1776 blev han ansat som Læge ved Sorø Academi. 1801 lægekyndig Viceborgmester i Kjøbenhavn; 1803 Justitsraad, 1805 Prof.

i Anatomi ved Kunstacademiet. † 1808 af Apoplexi. Var Medlem af det danske Videnskabernes Selskab ¹⁾).

Lavrids Sahl, theol. Insp. (²/₄ 1762—¹¹/₁₀ 1765), f. ¹⁰/₁₂ 1734 i Nørre Tranders ved Aalborg, hvor Faderen var Degn, deponerede 1754 fra Aalborg, tog Attestats 1761 og samme Aar Magistergraden, fik derpaa Collegiet og var Decan paa Klostret. Som Disputatser udgav han 1762—64 Paraphraser til Dele af Romerbrevet. 1765 blev han Conrector ved Frue Skole og samme Aar Vicar for Professoren i Græsk ved Universitetet, 1769 virkelig Professor i Græsk. Han forsøgte sig som Oversætter, men var ikke heldig. Hans Oversættelse af de 4 første Bøger af Ovid fik af Claus Fasting følgende knusende Epigram:

O, Naso, aldrig var din Brøde lig din Kval,
Du blev forvist fra Rom og oversat af Sahl.

Fra 1763 til 1777 var han Redactør af de Berlingske lærde Tidender. Hans udmærkede philologiske Bibliothek blev efter hans Død købt af Directionen for Univ. og de lærde Skoler. J. P. Mynster, som havde været Discipel under ham i Skolen, har givet følgende lidet tiltalende Skildring af ham: Han tiente Disciplene til Nar, og det kunde ikke let være anderledes, naar han stod som et Svin og skubbede Ryggen mod Cathedret, eller han i dette lagde sig til at sove²⁾).

Morten Thrane Brünnich, theol. (²/₄ 1762—¹¹/₉ 1765), født 30. Sept. 1737 i Kjbh. og er Søn af Portrait-

¹⁾ Klingberg Minde af Jens Bang 1810. Ingerslev II 573—75. Jul. Petersen i Bricka I.

²⁾ Hundrup Lærerst. v. Metropolitansk. I 53—54. Fallesens Maanedsskrift VII 132—34. Tauber Disciple fra Aalborg II 114. Mynster Meddel. af mit Levnet p. 26.

maler Anders B. og Hustru Margr. Thrane Hvass. Han deponerede 1757 fra Frue latinske Skole og tog theol. Attestats 1760, studerede i nogen Tid de semitiske Sprog under Kall, men da en Ansøgning om at være Deltager i et lærd Selskab, som paa kgl. Bekostning skulde sendes til Arabien, mislykkedes, kastede han sig over Naturvidenskaberne. Conferentsraad Sevels Anbefaling skaffede ham Adgang til Grev Thott, som da boede i Studiestræde. Han forfattede Catalog over dennes Bogsamling og forestod Flytningen til Kongens Nytorv. Som Theolog havde han ved Prof. P. Holms Hjælp faaet Communitetet, og i Regentskirken forsvarede han 1761 sit første naturhistoriske Arbejde om Insecterne paa Sjælland. Aaret efter fik han paa Conferentsraad Løvenørns Indstilling Elers' Collegium, og her besluttede han at udgive større naturhistoriske Skrifter udstyrede med Kobberstik, saaledes udgav han 1763 en Beskriv. over Edderfuglen med 3 Kobbere, hvortil senere kom et Tillæg (Skriftet oversattes paa Tysk), udgav fremdeles 1764 ornithologia borealis, som skaffede Forf. evropæisk Navnkundighed, endnu samme Aar som Disputats Entomologia eller Insectlære. Paa Collegiet fik han Besøg af mange, som ønskede at se hans interessante Samling af Insecter, og mange Embedsmænd, som interesserede sig for Naturvidenskaberne, lod sig vejlede af ham. Til Erik Pontoppidans Danske Atlas leverede han flere entomologiske Bidrag. Ligesom i sin Tid Gram stod han i sin Collegietid i Brevvexling med udenlandske Lærde, navnlig engelske, ogsaa med den berømte Linné i Sverrig, hvem han sendte sjældne Insecter. 1765 forlod han Collegiet og begav sig med offentlig Understøttelse paa en længere Udenlandsrejse. Ved sin Hjemkomst 1769 blev han ansat

som Prof. i Naturhistorie ved Univ. og blev tillige Medlem af Videnskabernes Selskab. 1791 blev han Overberghauptmand i det søndenfjeldske Norge og Directør for Sølvværket i Kongsberg. Han forblev nu i Norge til Rigernes Adskillelse 1814, da han drog til Kjøbenhavn, hvor han døde 1827¹⁾.

Thure Krarup, philol. (²¹/₄ 1762—²⁶/₉ 1765), f. ²⁶/₁₁ 1739 paa Gaarden Dejbjerglund i Ribe Stift, deponerede 1758 fra Aarhus og tog theol. Ex. 1762. Paa Collegiet to Disputatser, 1762 De diversis fabulæ de Saturno explicationibus og 1764 De fontibus fabularum gentilium, tog desuden 1765 Magistergraden. Samme Aar blev han Hører ved Aarhus Skole under Rector Jens Worm. 1775—1805 var han selv Skolens Rector; entl. 1805 med Titel af Professor og døde 1808. Han var en grundlærd Mand og tog sig med faderlig Omsorg af sine Elever, men ejede ikke Styrelsens Naadegave. Han sørgede dog for, at Skolen fik ordentlige Kakkelovne, saa at Lærerne nu ikke som tidligere var nødt til at samle Eleverne hjemme hos sig, naar Kulden fordrev dem fra Skolelokalerne. Blandt hans Disciple kan nævnes Grundtvig²⁾.

Hans Finsen (Hannes Finnsson), theol., Insp. (²¹/₄ 1762—¹¹/₁₁ 1767), er Søn af den tidligere Elersianer Biskop Finn Johnsen og født ⁸/₅ 1739 paa Island paa Gaarden Reykholt, hvor Faderen den Gang var Præst,

¹⁾ Thaarup Fædrelandsk Nekrolog 9. Hefte p. 26 ff. Brünnichske Saml. 39—40. 4to (Univ. Biblioth.). R. Nyerup: M. Thr. Brünniche 1819. Erslew I og Suppl.

²⁾ Hertel Beskriv. over Aarhus Domkirke II 483—84. Tauber Historia Scholæ Cathedr. Aarhusiensis p. 144—45. Blache Erindringer fra Aarhus Cathedralskole i Hist. Tidsskr. 4. R. 3. B. p. 56 ff.

dimitteredes 1755 fra Skalholt og optraadte allerede 1759—60 som Forfatter af en oldnordisk Kristenret (jus ecclesiasticum Vicensium), et Arbejde, som vandt megen Anerkjendelse og skaffede ham Plads paa Elers' Collegium. Her leverede han 1762 og 64 to Disputatser om den fornævnte Kristenret, 1765 en anden *De speculo regali* og 1766 endnu en *De incendio Montis Hekla*. 1763 tog han den theologiske Examen med stor Berømmelse. 1766 havde Universitetet udsat en Prisopgave: Hvorvidt Arnfast af Aarhus kunde antages at have forgivet Christoffer I. Hans Finsen, som besvarede Spørgsmaalet benægtende, vandt Prisen. Den franske Gesandt tilbød ham en Ansættelse ved det kgl. Bibliothek i Paris, men han afslog det. 1767 kaldte Faderen ham hjem. Senere kom han atter til Kjøbenhavn og gjorde en videnskabelig Rejse til Stockholm. Han blev imidlertid atter hjemkaldt af Faderen og blev denne adjungeret i Embedet som Bisp over Skalholt og endelig ved Faderens Død 1789 virkelig Biskop over Skalholt. 1790 creerede Universitetet ham til Æresdoctor i Theologien. Han har store Fortjenester af sin *Fødeøs Historie*¹⁾.

Jens Sandøe, jur., men realiter theol. (¹¹/₄ 1764—¹¹/₁₂ 1768), født 1743 i Holbæk, hvor Faderen var Kjøbmand, deponerede fra Roskilde 1759 og tog theol. Attestats 1761. Ved Procantsler Pontoppidans Hjælp fik han Regentsen og senere Elers. Her disputerede han 1765 *De bello punitivo* og 1756 *De vero honoris studio*. 1765 vandt han de skønne Videnskabers Selskabs Pris for en Ode om Guds Hellighed. I sin Collegietid blev han Huscapellan hos et Par Grever Vedel Friis og Knuth.

¹⁾ Kaalund i *Bricka V. Hundrup Doctores I* 60—61.

1768 kaldede Knuth ham til Spr. for Vesterulslev paa Falster, hvorfra han 1755 forflyttedes til Thoreby. 1779 blev han Dr. theol. Var fortrydelig over, at han gik Glip af Sjællands Bispestol. † 1817.¹⁾

Christian Bastholm, theol. (¹¹/₉ 1765—¹¹/₁₁ 1767), født 2. Novbr. 1740 i Kjbh., hvor Faderen Hans B. var Kontorchef i Søcommissariatet, dimitteredes 1759 fra Kjbh.s Skole og tog allerede 1761 theol. Examen. Hans Lyst stod egentlig til Philosophi (den Wolfiske) og Naturvidenskab, men efter Faderens Ønske studerede han Theologi. Den eneste theologiske Professor, han hørte, var Rosenstand Goiske, som blev hans Velynder og helbredede ham for hans Hang til Fritæukeri og Tvivlesyge. Peter Holm og Hans Bang kunde han ikke døje. 1761 fik han Communitetet, for hvilket han samme Aar holdt en Disputats De Jona typo Christi, nærmest for at glæde Provsten Mag. Schiønning, hvem det var en ubeskrivelig Fornøjelse, naar Studenterne lagde sig efter Typologien. 1762—65 forsvarede han 3 Disputatser i Regentskirken De Psychopanychia. 1764 vandt han Prisen for en udsat plilosophisk Opgave. Afhandlingen, som bestod af 16 Ark, vilde han gjerne have trykt, men Peter Holm vilde ikke tillade det paa Grund af en enkelt Ytring om Forholdet mellem Regent og Undersaatter, som forekom ham for fri. Men Bastholm var stiv og vilde ikke stryge den, og Afhandlingen blev derfor ikke trykt. 1765 fik Bastholm Elers' Collegium. For dette Stipendium udarbejdede han samme Aar en Dissertation De possibilitate fidei salvificæ infantium. Peter Holm fandt, at saa høje dogmatiske Problemer ikke burde behandles af saa unge

¹⁾ Autobiografi i Acta Jubilæi Univ. Havn. 1779. Hundrup Drr. I 60. Dansk Minerva 5. B. 1817 for Avg. Erslew III.

Mænd og vilde ikke give sit Imprimatur. Bastholm gik da til Goiske og fik hans. Det følgende Aar skrev han en ny Dissertation De morte æterna, og med denne var Holm saa tilfreds, at han endog betalte Trykningsudgifterne. 1767 vandt han atter den udsatte Pris for en Afhandling: An officia erga nos præferenda semper officiis erga alios. 1766—67 udgav han desuden to gudelige Taler, som vandt Anerkjendelse. I sin Collegietid arbejdede han fremdeles paa et større Værk om Jødernes Historie. Endelig tog han endnu 1767 Magistergraden. Grev Thott havde lovet Bastholm Befordring her hjemme, men uden at holde det; derimod opfordrede han ham 1767 at gaa til Smyrna som Missionspræst for den tyske Menighed der. Efter Raadførsel med Prof. Goiske, med hvis Datter han havde forlovet sig, tog han mod Tilbudet, nærmest for ikke at støde Thott for Hovedet og derved mulig afskjære sig Udsigten til senere Befordring. I Slutningen af 1767 forlod han da Collegiet og drog til Smyrna, hvor han tilbragte 3½ triste Aar, 1772 blev han Præst ved Citadellet i Kjbh. og creeredes 1774 til Dr. theol., 1777 Spr. til St. Olai i Helsingør, 1778 første Hofprædikant, 1782 kgl. Confessionarius. † 1819¹⁾.

Johan Randulf Bull, philol., senere jur. (¹⁷/₄ 1771 — ¹¹/₃ 1776), født ²⁹/₄ 1749 paa Gaarden Rejn i Stod Præstegjæld i nordre Trondhjems Amt. Faderen Capitain Jørgen Andreas B. og Moderen Dorothea Catharina Vandal Randulf. Han var altsaa af Fru Elers' Slægt. Han deponerede 1770 fra Trondhjem og fik Aaret efter

¹⁾ Autobiografi i Lahde og Nyerup 1805. Schebel i Dansk Maa-
nedsskrift f. 1868 p. 173 ff. Hundrup Drr. I 55. L. Koch i
Bricka I.

Collegiet, hvor han 1771 disputerede *De cultu matheseos apud Romanos*, 1772—73 *De judiciis Romanorum*, 1774—75 nøjedes han med at fremsætte nogle Theses. 1772 var han med i det norske Selskab, som samme Aar organiseredes af hans Landsmand Ove Gjerløv Meyer (senere Elersianer). 1778 tog han juridisk Examen og var 1780 Decan paa Communitetet. 1782 Justitssekretær ved Overhofretten i Norge, 1791 Assessor og 1794 Justitiarius i samme Ret. 1797 Justitiarius i den nyoprettede Akershus Stiftsoverret, hvorfra han 1802 forflyttedes til Bergen som Amtmand i Søndre Bergenshus Amt og Stiftsamtmand over Bergens Stift. 1814 Justitiarius i Norges Højesteret indtil 1827. † 1829. Var Rd. af Dbr. og Commandør af Nordstjerneordenen¹⁾.

Rasmus Severin Kisbye, theol. (¹¹/₁ 1774—¹¹/₂ 1777), f. 1754 i Odense, hvor Faderen Hans K. var Professor og Lector ved Gymnasiet; deponerede 1771 fra sin Fødeby. Paa Collegiet disputerede han 1774 *De festo assumptionis Mariæ* (Dyre Vor Frue Dag), 1775 *De disciplina arcani in veteri ecclesia*. Denne Disputats blev senere 1782 omarbejdet og forsvaret for Magistergraden. Paa Elers' Rejsestip. studerede han 3 Aar i Leipzig og Göttingen. 1782 Conrector i Bergen, 1804 Rector ved Cathedralskolen i Aalborg, hvorfra entl. 1811 med Titel af Professor. † 1826²⁾.

Andreas Broberg Ranøe, med. (¹¹/₅ 1774—¹¹/₅ 1781), født ²³/₂ 1751 i Kjbh. Faderen Studiosus Søren R. Deponerede 1768 fra Metropolitanskolen, fik 1769 Regents og Communitetet, som forpligtede ham til at tage theol.

¹⁾ Halvorsen Norsk Forfatterlex. I 541. Yngvar Nielsen i Bricka III.

²⁾ Thaarup Fædrel. Nekrolog p. 455—56. Hundrup Philol. Candidater II 14—15. Erslew II og Suppl.

Attestats 1771. 1774 fik han Elers og studerede her Medicin under Rottbøll og Saxtorph. Paa Collegiet disputerede han 1774 circa circulum sangvinis in foetu, 1775 De pleuritide idiopathica, 1776 De febre puerperali, 1777 Circa usum ligni qvassiæ in affectibus hystericis, 1778 proposuit Centuriam Thesium medicarum. 1777 tog han den medicinske Examen og 1779 Doctorgraden. 1800 Overlæge paa Fredriks Hospital og $\frac{7}{11}$ samme Aar Prof. med. ved Universitetet, men døde allerede 1801¹⁾.

Christian Caspar Seip, med., har en Collegietid paa 10 Aar ($\frac{11}{6}$ 1775— $\frac{11}{11}$ 1785), f. 1751 i Kjbh. og deponerede fra Helsingør 1772, tog 1774 theologisk Attestats og studerede derpaa Medicin og tog Examen heri 1780. Endnu mens han laa paa Collegiet tog han den medicinske Doctorgrad. Paa Collegiet leverede han 8 Disputatser, hvoriblandt 1776 De Angina inflammatoria, 1777 De nutritione, 1778 De menorrhagia lochiali, 1779 De Amaurosi periodica, 1780—81 De pleuritide putrida seu biliosa, 1782 De scarlatina epidemica. 1785 blev han Landphysicus over Smaalenenes Amt og døde her 1806²⁾.

Ove Gjerløv Meyer, jur. ($\frac{11}{9}$ 1776— $\frac{11}{6}$ 1778), født paa Fredrikshald, blev 1772 Huslærer hos Conferentsraad Bornemann. Samme Aar organiserede han det saakaldte norske Selskab, en af de betydeligste litterære Klubber i Slutn. af forrige Aarhundrede. Anledningen var en noget nedsættende Anmeldelse, Abrahamson i Kritisk Journal offentliggjorde af Nordal Bruns Sørgepil Zarine. Meyer skrev et Forsvar, som man troede, Brun selv havde forfattet, og foreslog samtidig sine Landsmænd, som hidtil havde samledes i en større

¹⁾ Autobiografi i Acta Jubilæi 1779. Ingerslev II 552—53. Nyerup.

²⁾ Ingerslev II 611. Hundrup Drr. II 188. Nyerup.

Fællesklub hos Madam Juel i Sværtegade, at danne en snævrere Forening, som hos Madam Juel fik sit eget særskilte Forsamlingslocale; dette var Oprindelsen til det norske Selskab. Meyer blev 1778 Byfoged i Tønsberg, siden Assessor i Overretten i Christiania. Døde som Lagmand i Tønsberg 1790¹⁾.

Hans Peter Tostrup, theol., Insp. (¹¹/₃ 1778—¹¹/₁₁ 1782), f. 1752 i Svenstrup paa Als, hvor Faderen Matthias Hansen T. var Spr., dim. fra Aalborg 1769 og tog 1777 theol. Attestats. Paa Collegiet disputerede han 1779 og 80 De vita, erroribus, scriptis atqve morte Simoni Magi, 1781 De Adamo totius orbis terrarum primo parente, 1782 De mutuis Christum inter et Abgarum epistolis. Efter forskjellige Ansættelser Spr. til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst 1805, 1811 Spr. i Saxkjøbing; entl. 1814. † 1820²⁾.

Børge Poscholan Kofod, theol. (¹¹/₂ 1779—¹¹/₁₂ 1779), f. 1752 i Mariager, hvor Faderen Jørgen K. var Capellan, dim. 1770 fra Frederiksborg, tog 1771 anden Examen med den mærkelige Karakter illum (sc. recipimus). Han var derefter i 5 Aar Hører ved Rønne Skole paa Bornholm. Først 1778 tog han theol. At. med haud. Derefter blev han Alumnus paa Elers' Col., tog 1779 den philologiske Examen med laud. og blev strax efter Hører ved Frue Latinskole i Kjbh. 1782 blev han 2den Cap. ved Frue Kirke og Aaret efter Slotspræst. 1792 Dr. theol. ved Univ. i Göttingen. 1798 Sognepræst til Helligaandskirken i Kjbh. † 1839³⁾.

¹⁾ Nyerup. N. M. Petersens Litteraturh. 2. Udg. V b p. 213.

²⁾ Tauber Disciple fra Aalborg II 138. Erslew III. Wiberg III 18.

³⁾ Erslew II og Suppl. Hundrup Lærerst. ved Metropolitanskolen II 134—35. Østs Materialier p. 334. Wiberg II 147.

Olav Olavsen, math. ($^{11}/_{12}$ 1779— $^{11}/_6$ 1783), f. 1753 paa Tveraa i Skagafjords Syssel paa Island, gik i Holum Skole og deponerede ved Univ. 1777. 1779 stiftede han det islandske Litteraturselskab »Lærdómslista Fèlag«, ved hvilket han blev Secretair. Læste til juridisk Examen og besøgte samtidig Kunstacademiet, hvor han 1780 vandt baade den lille og den store Sølvmedaille i Bygningskunst. Samme Aar søgte han det ledige Professorat i Geometri ved Academiet, men fik det ikke. Paa Collegiet holdt han Declamationer om Astronomi. 1782 tog han juridisk Examen og forlod Aaret efter Collegiet for at gaa til Kongsberg som Lector i Mathematik ved Bergseminariet, fra 1787 tillige Lector i Lovkyndighed sammesteds. Fik 1794 Titel af Professor. Var 1818 Storthingsmand for Kongsberg By. Døde 1832 i Christiania som Rid. af Vasaordenen¹⁾.

Hans Iver Horn, med. ($^{11}/_5$ 1781— $^{11}/_{12}$ 1785), f. 1761 i Kjbh., hvor Faderen Hans Jochum H. var Arkivar i Rentekammeret, privat dim. 1778, tog medicinsk Examen 1784 og det følgende Aar Doctorgraden. 1785 Landphysicus i Jarlsberg Grevskab og boede i Tønsberg Resten af sit Liv. 1807 fik han Titel af Professor. 1798—1802 Meddirectør ved Skolelærerseminariet i Tønsberg, hvor han holdt Forelæsninger over Mathematik. † 1836. Han havde dramatisk Talent og et af ham forfattet 3 Akts Syngestykke »Kapertoget« opførtes 1808 paa det kgl. Theater²⁾.

Gustav Ludvig Baden, jur. ($^{11}/_{11}$ 1781— $^{11}/_3$ 1787),

¹⁾ Weilbach Konstnerlex. p. 521—22. Erslew II. Kraft Norsk Forfatterlex.

²⁾ Autobiografi i hans Doctordisp. de hydrope 1785. Halvorsen II 762—63. Ingerslev II 600—1.

f. 1764 i Altona, hvor Faderen Jacob Baden da var Rector (senere Professor ved Univ., se ovenfor), deponerede 1780 fra Helsingør og blev juridisk Cand. 1784. Paa Collegiet leverede han foruden en Del Declamationer kun een Disputats De hæreditate 1785. Blev 1787 Herredsfoged i Nørre Herred paa Lolland, 1790 Byfoged i Lemvig samt Herredsfoged over Skodborg og Vandfuld Herreder, 1793 Dr. jur. i Kiel, 1794 Borgmester i Nakskov og 1795 tillige Vicelandsdommer over Lolland og Falster, efter et Par andre Ansættelser 1816 By- og Raadstueskriver samt Notarius publicus i Odense, 1818 Birkedommer og Birkeskriver i Hørsholm. Hans fortvivlede økonomiske Forhold, hans hvasse Pen og hans Fjenders Nag bragte ham i frivillig Landflygtighed og tilsidst i Statsfængsel. Døde fattig og nedbøjet 1840. Er betydelig Historiker ¹⁾).

Rasmus Frankenau, med. (¹¹/₁₀ 1785—¹²/₃ 1792), f. ⁶/₁ 1767 i Kjbh., hvor Faderen Etatsraad Friedr. Chr. de Frankenau var Hovmester for de kgl. Pager og senere Tolddirectør; privat dim. 1784 tog han medicinsk Examen 1794. Paa Collegiet disputerede han 1786 De electricitate, 1788 De mechanismo digestionis, 1789 og 90 De circulo sangvinis in foetu. Drog senere udenlands, 1797 Dr. med. og Aaret efter Landphysicus i Arendal. Fra 1810 Læge ved Slagelse Hospital, hvor han døde 1814. Han hører til de betydeligste af det 18. Aarhundredes Smaadigtere. Mest bekjendt blandt hans Digte er vel »Hver Glædens Ven og hver dens tro Veninde« ²⁾).

Nicolai Bøtcher, med. (¹¹/₁₂ 1785—¹¹/₁ 1789), f.

¹⁾ G. L. Badens vigtigste Levnetsomstændigheder 1836. G. L. Wad hos Bricka I.

²⁾ Ingerslev II 602—3. N. M. Petersen V. 2. 444.

$\frac{4}{6}$. 1756 i Ribe og Søn af Bager Peter Mortensen B., dim. 1778 fra Viborg, studerede Theologi og tog 1784 Attestats, gav sig derpaa i Lag med Medicinen og tog den medicinske Examen 1787 og strax det følgende Aar Doctorgraden. Rejste nogen Tid i Udlandet og blev 1792 ansat v. Univ. som Vicar for Kratzenstein at holde Forelæsninger over Fysik, 1795 titulær Professor og næste Aar Physicus i Fredericia. † 1821¹⁾.

Jens Esmarck, math. ($\frac{11}{10}$ 1787— $\frac{3}{6}$ 1789), f. $\frac{31}{1}$ 1763 i Houlbjerg i Aarhus Stift, hvor Faderen Hans Jørgen E. var Spr. og Provst, dim. fra Randers 1784. Det var Faderens Ønske, at Sønnen skulde være Præst, men dertil følte denne ingen Lyst, hvorimod han kastede sig over Medicinen og Naturfagene. I Studenteraarene kæmpede han en haard Kamp for Udkommet, og Moderen maatte tit forstrække ham med Fødevarer fra Hjemmet. Communitetet, som han havde faaet, maatte han opgive, da han forsømte de theologiske Forelæsninger. Derpaa fik han Elers' Col. og manudcerede her i Experimentalfysiken, hvori hans Elever klarede sig godt ved Examen. Paa Collegiet holdt han desuden 1788 en Declamation De refractione radiorum lucis et imagine obsectorum in retine oculi (Foredraget blev samme Aar trykt). Paa Prof. Brünnichs Anbefaling blev han 1789 sendt til Bergseminariet i Kongsberg for at studere Mineralogi og Metallurgi. I Løbet af to Aar tog han Bjærgexamen i Kongsberg og juridisk og geometrisk Examen i Kjbh. Efter en længere Udenlandsrejse blev han Overbergamtsassessor i Kongsberg, 1800 Medlem af

¹⁾ Ingerslev II 559. Jul. Petersen hos Bricka III. Erslew.

det danske Videnskabernes Selskab, 1802 Lector i Mineralogi m. m. i Kongsberg, 1814 Professor ved Univ. i Christiania i Bjærgvidenskaben. † 1836¹⁾.

Peter Vilhelm Lütken, theol. (¹¹/₂ 1788—²⁹/₁₂ 1789), f. ¹³/₁₀ 1761 i Skjellerup paa Fyn, hvor Faderen Otto Diderik L. var Præst, dim. 1780 fra Roskilde og tog 1787 theol. Ex. med laud. Disputerede 1788 paa Collegiet De poenis æternis. 1789 Spr. til Fensmark og Risleve paa Sjælland, 1791 til Lumby paa Fyen, Amtsprovst 1807, fik 1839 Rang med Biskopper, var desuden Rd. af Dbr. og Dbm. † 1844. Som Præst Rationalist, men har Fortjenester af Fattigvæsenet og Skolevæsenet, af Husflid og Industri; var en livlig og kraftig Personlighed og en ivrig Fædrelandsven²⁾.

Fredrik Plum, math., men realiter theol. (¹¹/₃ 1788—⁹/₁₁ 1789), f. ¹²/₁₀ 1760 i Korsør, hvor Faderen Claus P. var Spr., dim. fra Odense 1778 med et godt Vidnesbyrd fra sin Rector Søren Anchersen, studerede Theologi under Balle, som skaffede ham Communitetet. Faderens Død 1781 lammede hans økonomiske Stilling, saa han maatte anvende megen Tid paa Informationer. Først 1788 tog han theol. Attestats og fik samme Aar Elers' Col. samt et Pengestip. fra Odense. Hans Collegiedisputats er ovenfor omtalt (S. 91). 1789 blev han Præst ved det civile Arresthus i Kjbh., 1790 Dr. philos. i Kjbh. og 1792 Dr. theol. i Göttingen. Efter forskjellige Ansættelser blev han 1811 Biskop i Odense, hvor han døde 1834. Var Medlem af Videnskabernes Selskab og

¹⁾ Berzelius i kgl. Vetenskabsacademiens Handlingar i Stockholm 1838 p. 313 ff. Halvorsen. Erslew. K. Rørdam i Bricka IV.

²⁾ Erslew II. Wiberg II 326.

en af Danmarks lærdeste og mest videnskabelige Biskopper, agtet som Menneske og Præst¹⁾).

Jens Koefoed, med. (¹¹/₁ 1789—Decbr. 1791), f. ⁶/₇ 1765 i Klemensker paa Bornholm, hvor Faderen Jørgen K. var Præst, dim. 1784 fra Fredriksborg med Udmærkelse. Paa Collegiet 1789 en Disp. De hæmorrhagiarum, tog medicinsk Ex. 1790 og samme Aar Doctorgraden. Blev 1794 Stiftsphysicus i Viborg og 1802 i samme Egenskab forflyttet til Aalborg. † 1821 som Etatsraad²⁾).

Otto Diderik Bloch, theol. (¹¹/₃ 1789—¹⁴/₁₂ 1791), f. ¹⁵/₂ 1766 i Viby paa Hindsholm i Fyen, hvor Faderen Lavrits B. var Spr., dim. 1784 fra Odense og blev indkaldt ved Artium, tog 1787 theol. Attestats og 1790 den philologiske Examen med laud., fik Elers' Col., blev derefter Vicedecan paa Klostret og 3die Lectiehører ved Frue Latinskole. Disputerede paa Collegiet 1789 De comparatione inter Mosis et Homeri scripta, 1790 De proprietatibus quibusdam Hebræorum styli poetici og 1791 De Orphæi argonauticis. 1792 Magister Artium og Dr. philos., 1797 Overlærer ved Frue Latinskole, men allerede 1798 entl. paa Grund af en Art Sindssvaghed og sat paa Vartpenge. 1814 anden og 1829 første Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket og fik samme Aar Titel af Professor. † 1831 ugift³⁾).

Gregers Otto Bruun Begtrup, theol. (¹⁴/₁₁ 1789

¹⁾ Autobiografi i Anledn. af Bispevielsen 1811 i det af Biskop Münter udstedte Progr. De schola Antiochena. Molbech Hist. Aarb. III 135—36. Erslew.

²⁾ Ingerslev II 578—79. Nyerup.

³⁾ Gertz hos Bricka II. Hundrup Lærerst. ved Metropolitansk. I 54—55 og sammes Efterretn. om philol. Candidater I 69—70. Erslew I.

—¹⁸/₄ 1792), f. ⁶/₁₀ 1769 i Vistofte ved Æbeltoft, hvor Faderen, Mag. Erik Gjørup B., var Præst, deponerede 1787 fra Odense og tog 1791 theologisk Attestats. 1793 begav han sig paa en længere Udenlandsrejse, og paa denne gav han sig til at studere Landøkonomi. Over dette Fag begyndte han 1798 som Privatdocent at holde Forelæsninger ved Universitetet og blev 1801 ansat som extraordinær Prof. i Landøkonomi, den eneste Prof. i dette Fag ved Univ. Hans Forsøg paa at omdanne theologiske Candidater til Landøkonomer mislykkedes, og hans Forelæsninger var ikke meget efterspurgte. † 1841¹⁾.

Claus Pavels, theol. (¹⁰/₂ 1790—Maj 1793), f. ¹/₈ 1769 i Vanse Præstegjæld i Christianssand Stift, hvor Faderen, Claus P., var residerende Capellan og døde før Sønnens Fødsel. 1785 deponerede han fra Christianssand Skole og blev udmærket ved Depositsen. Pavels gav sig nu til at studere Theologi og antog en Elersianer Andreas Hoyem (ligeledes Nordmand) til at gennemgaa Jansons »ubegribelige Dogmatik«. Men da Janson 1788 forsvandt fra Universitet og gik som Biskop til Aarhus, læste Pavels paa egen Haand. 1789 blev han »beruset med laudabilis« ved den theologiske Embedseksamen, og 3 Maaneder efter overgik den samme Beruselse ham i Regentskirken, da han fik laud. for sin Demisprædiken. I Februar 1790 fik han Elers' Collegium. Her dispute-rede han flere Gange, saaledes 1790 De vestigiis doctrinæ de immortalitate animi in libris Veteris Test. og næste Aar De præstantia religionis Christianæ in dogmate de immortalitate animi explicando. Man sporer allerede

1) Erslew I. Uldall hos Bricka II.

i Titlerne Rationalismen. Han gav sig strax paa Collegiet til at manuducere, men Skjæbnen tilførte ham kun daarlige Subjecter, som hverken kunde eller vilde betale. Denne Virksomhed afsluttedes da temmelig brat med »et Fæ ved Navn Gjelstrup«, som aldrig fik Attestats og kun betalte $\frac{1}{2}$ Skilling for flere Maaneders Arbejde. Æsthetiken var Pavels' egentlige Element, og han gik omkring med Anelser om en stor digterisk Fremtid. Først forsøgte han sig som Komiker, men da dette mislykkedes, slog han sig paa Elegien og skrev blandt andet en Ode »Natten«, som blev optaget i Minerva for Decbr. 1790. Denne Ode satte Abrahamson i saadan Begejstring, at han, skjønt kaldet en Løgnens Profet (i Lærde Efterretninger). spaaede, at Pavels' Navn »snart vilde blive et af de berømteste paa det danske Parnas.« Pavels var Medlem af flere æsthetiske Smaaklubber, i en af disse stiftede han Bekjendtskab med Hieronymus Laub, med hvem han senere kom til at bo sammen paa Collegiet¹⁾. Sammen med Laub og flere var Pavels en Tid med til at spille Comedie i en Sal i Nyhavn. Laub spillede med Bravour Roller som en sindig Yngling eller en ærværdig Olding, og da han var spinkel af Væxt,

¹⁾ Hier. Laub er født 1771 i Odense, deponerede 1788 fra Frue Latinskole i Kjøbenhavn og fik Udmærkelse saavel til Artium som til anden Examen; boede paa Elers' Collegium $\frac{8}{6}$ 1791— $\frac{12}{8}$ 1796, tog theol. Examen 1794 og forlod 1796 Collegiet for at blive Huscapellan hos Grev Moltke paa Bregentved, hvor han sluttede et Venskab for Livet med I. P. Mynster, som var Huslærer sammesteds. Han blev 1797 Adjunct og 1799 Overlærer ved Metropolitanskolen, 1801 Præst i Frørup paa Fyen. † 1848. Hans Søn var Hardenach Otto Conrad Laub, som 1826—30 var Alumne paa Elers' Col. og senere blev Biskop i Viborg (Jfr. Selmer Nekrologiske Saml. II p. 34 ff. Hundrup Lærerst. ved Metropolitanskolen I 60—61. Erslew II.)

brugtes han ogsaa meget i Kvinderoller. Pavels, som »næsten manglede ethvert ydre Requisite«, men ellers nok forstod sine Roller, spillede Jeronimus i »Den honnerte Ambition« og Leonard i »Den stundesløse«. Paa Pavels' Værelse sad han og Laub i Forvejen og drøftede Spillet og Dragterne. Den første Vinter, Pavels laa paa Collegiet, forsøgte han sig ogsaa som Prædikant, men Resultatet var ikke bedre end »saa mangen en Students Rigsdalers Producter«. Men i 1791 blev det bedre med ham. Hidtil havde han kun turdet prædike til Aftensang, men det nævnte Aar lod han sig høre til Højmesse i Helligaandskirken 3die Søndag efter Paaske. Kjøbenhavn var paa denne Tid hjemsøgt af »en grusom Mæslingepidemi«, og Pavels stræbte nu i sin Prædiken at overbevise Folk »om Religionens Trøstegrunde i Lidelsen«. Prædikenen vakte stor Opsigt, og Pavels blev for Sognepræsten »en dyrebar Person«. Han prædikede nu oftere i Helligaandskirken under stort Tilløb, saa at han fra at være »en obscur Candidat flux blev ophøjet til en af Kjøbenhavns mest yndede Prædikanter«. Han var den Gang kun 22 Aar.

Paa Collegiet boede Pavels i Begyndelsen sammen med Inspektoren Rathenburg, »et saa godmodigt Menneske, siger han, at jeg aldrig har været i Stand til at forestille mig, hvorledes han kunde sige En et ubehageligt Ord, men derhos flau og uinteressant.« Endnu mindre følte Pavels sig opbygget ved hans Omgangsvener, den famøse Otto Horrebow¹⁾ og Consorter, som idelig løb dem paa Dørene. Men fra 1ste Oktober 1791 blev han dette Contubernalskab kvit, idet han da flyttede

¹⁾ Den bekjendte Udgiver af det naturalistiske Ugeblad »Jesus og Fornuften.

sammen med Laub paa Nr. 2, et ringere Værelse, der var Laub anvist som nyindkommen Alumne. Fra nu af blev disse to Hjærtens Venner. Men en enkelt Begivenhed havde dog nær bragt en Kurre paa Traaden. Laub havde en Søster, Hanne, som var jævnaldrende med Pavels. Da denne første Gang saa hende i Laubs Forældres Hus, følte han sig tiltrukken af hende, skjønt hun langt fra var smuk og havde en haltende Gang. Men Pavels selv var ikke nogen Skjønhed og var sig bevidst, at hans Ansigt ikke kunde sætte Ild paa Verden. De mødtes nu flere Gange, og Pavels følte sig mere og mere draget mod hende, uden at han dog meddelte sin Ven Laub noget om sine Følelser for hans Søster, men i sine Dagbøger optegnede han omhyggeligt alt, hvad der angik hans Forhold til Hanne Laub. Naar han om Aftenen sad hos sin Ven og forelæste ham sine Dagbogsoptegnelser, oversprang han snildeligt de Partier, som handlede om hans Kjærlighedsforhold. Saaledes forløb et halvt Aar. Da skete det en Aften, da Pavels og Laub sad sammen i deres Værelser paa Collegiet, at Laub søgte at aflokke Pavels Hemmeligheden ved at spørge, om han hverken var forlovet eller forliebt. Heraf udspandt sig en Samtale, som efterhaanden afslørede Laubs Snedighed. Han maatte nemlig tilstaa, at han uden Pavels' Vidende havde læst den forbudte Contra-bande i Dagbøgerne. Pavels maatte nu overgive sig og erklære sig forelsket i Hanne Laub. Et Broderkys be-segledede endnu fastere Venskabsbaandet imellem dem. For saa vidt var alt i god Gænge. Men nu vilde Ulykken, at der boede endnu en Nordmand paa Collegiet, nemlig Peter Hount, Pavels' Skolekammerat fra Christianssand. Hount boede paa Nr. 4, og da Pavels en

Dag var inde at besøge ham, traf han her en tredie Nordmand, Meldal, i hvis da afdøde Søster Pavels som 16 Aars Ungersvend havde været dødelig forelsket. Ved at se Meldal mindedes han om Søsteren, og der gik »et Stik« igjennem hans Hjærte, som lammede hans Kjærlighed til Hanne Laub. Endnu et Stød kom fra Nr. 4. En følgende Dag, da Pavels var inde hos Hount, bemærkede denne, at han paa Gaden havde mødt Laub med et Fruentimmer, som havde saadan en afskyelig Gang. Et Dolkestød foer gjennem Pavels' Hjærte. Næste Gang han saa Hanne Laub, forekom hun ham styg, og hans Kjærlighed kølnedes efterhaanden. Laub anede Uraad. En Dag, da han og Pavels kom fra Frederikskirken, sagde han pludselig: »Pavels, du elsker ikke længere min Søster«, og Pavels indrømmede Factum. Nogle Dage derpaa mødte Pavels Hanne Laub paa Vol-den, og da, erklærer Pavels, »stod Vægtskaalen lige«, det vil sige, han var nu paa det rene med, at han ikke længere elskede Laubs Søster. Det kom nu til en Forklaring imellem dem, og hvad der endnu manglede, supplerede Pavels i sine Dagbøger. Saaledes endte Claus Pavels' Kjærlighedshistorie.

De Aar, Pavels tilbragte paa Elers' Kollegium, var ellers de lykkeligste i hans Liv. Han fortsatte sin Digtervirksomhed og hørte sin Ros gjenlyde fjærn og nær. Han skrev bl. a. 5 à 6 Salmer, som han indleverede til Salmebogscommissionen, og fik dem med enkelte Ændringer optagne i den evangelisk-kristelige Salmebog. Han øvede sig flittigt som Prædikant, og den Følelse, hvormed han i sin Ungdom besteg Prædikestolen, var »en sød Drøm om Menneskets voxende Forædling«, og han holdt aldrig nogen Prædiken uden det Haab, at ogsaa

denne Time maatte bidrage til at fremskynde den ventede Guldalder. Senere, siger han, fandt han Hvile i Troen paa »den hellige Trias: Dyd, Gud og Udødelighed.« Forskjellen mellem hans Ungdoms »søde Drøm« og hans Manddoms »hellige Trias« er imidlertid ikke saa stor. Begge Dele er en ganske almindelig Rationalisme.

1793 blev Pavels Capellan til Eidanger og Brevig i Aggershus Stift, 1796 Sognepræst til Hørsholm, 1799 resid. Cap. til Nicolai Menighed i Kjøbenhavn, og efter Menighedens Ophævelse 1805 Slotspræst og 1817 Biskop i Bergen, hvor han døde 1822 som Rd. af Dbr. og Commandør af Nordstjerne-Ordenen¹).

Peter Ulrik Magnus Hount, theol. (¹⁴/₁₂ 1791—¹⁴/₇ 1793), f. 1769 i Igens Sogn paa Als, hvor Faderen, Jacob H., da var resid. Capellan (senere forflyttet til Christianssand Stift), dim. 1786 fra Christianssand Skole og tog 1791 theologisk Attestats med Udmærkelse. Fik derpaa Elers' Col., hvor han var Alumne samtidig med Pavels, men ikke som denne Æsthetiker. Han var i det hele et nøgternt Forstandsmenneske, der fra sin Ungdom af betragtede de kristelige Grundsandheder som noget »dumt sværmende Tøj«. Mens Hount laa paa Elers, kom en Dag den ovenomtalte Nordmand Meldal ind til ham og bad ham hjælpe sig med sin Demisprædiken. Hount havde ikke Tid til at udarbejde nogen Prædiken, men gik ind til Pavels og laante en af hans og gav den til Meldal, som holdt den for Fr. Münter og fik Non. Dette

¹) Pavels' Selvbiografi og Dagbøger, udg. af C. P. Riis, Christiania 1866. (I sine Dagbøger har Pavels selv skildret sine Oplevelser paa Collegiet). N. M. Petersen V. 2 p. 275 ff. Thrap i Personalh. Tidsskr. 1. R. 5. B. 226—27.

forekom dog Hount lovlig lidt, han gik derfor op til Münter og foreholdt ham det usømmelige i en saadan Karakter. Münter lod da Meldal prædike om igjen. 1793 blev Hount resid. Cap. til Vos, 1800 Spr. til Moss, 1801 Spr. til Berg i Smaalenene og et Par Aar senere Provst i Borgesyssel. 1814 var han Smaalenenes Repræsentant i Rigsforsamlingen paa Eidsvold og Medlem af det overordentlige Storthing samme Aar, men døde allerede Aaret efter. Var en udpræget Rationalist¹⁾.

Hans Christian Ørsted, math. ($\frac{4}{4}$ 1795— $\frac{11}{4}$ 1800), og Anders Sandøe Ørsted, philol. ($\frac{2}{9}$ 1795— $\frac{11}{9}$ 1800). Disse to Brødre er sammen med Hans Gram Collegiets mest berømte Alumner. Da deres Liv i Almindelighed maa anses for bekjendt, skal vi her kun beskæftige os med dem i deres Collegietid. De deponerede begge samtidig i Efteraaret 1794. Som Slægtninge af Fru Elers fik de begge det følgende Aar med kort Mellemrum Plads paa Collegiet, hvor de boede i 5 Aar. Desuden nød de ogsaa Cummunitetet. Ved den philosophiske Examens to Prøver fik de begge Udmærkelse under alle Examinatorerne. Deres Veje syntes nu at skilles, idet den ældste Broder lagde sig efter Medicinen, navnlig Naturfagene, medens den yngre kastede sig over Philosophien og Lovkyndigheden. Dog var der en saa inderlig Vexelvirkning imellem dem, at den enes Studier aldrig blev fremmede for den anden. Den yngre Broder studerede navnlig Kants Skrifter og tilegnede sig ganske deres Indhold, saa at han i flere Aar var en ivrig Kantianer. Hans Christian derimod kunde ikke saaledes forsones sig med Kants Tankegang, hvilket for-

¹⁾ Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. I 276—91. Halvorsen II. Bernt Moe Tidsskr. for norsk Personalh. I 177—81.

modentlig hænger sammen med hans æsthetisk anlagte Natur. Han skrev flere Digte, som af og til tryktes. Hans Philosoph var endnu ikke kommen. Det blev nemlig Schelling. Hans æsthetiske Studier drev ham til at besvare en af Universitetet 1796 udsat Prisopgave: Hvorledes kan det prosaiske Sprog fordærvet ved at komme det poetiske for nær, og hvor ere Grændserne imellem det poetiske og det prosaiske Udtryk? For Besvarelsen heraf vandt han 1797 Guldmedaillen og fik megen Ros i Tilgift. Det følgende Aar vandt han atter Prisen for en medicinsk Afhandling. Samme Aar var ogsaa den yngre Broder kommen med og fik sin Guldmedaille for Besvarelsen af en Prisopgave, hvis Ordlyd var: Ostendatur nexus inter principium Ethices et principium Juris Naturæ (Forholdet mellem Moralens og Retslærens Principer). Afhandlingen blev trykt og omfattede da 2 Bind paa 30 Ark, et betydeligt Opus af en 19aarig ung Mand. I Sammenhæng hermed kan nævnes, at A. S. Ørsted i »Philosophisk Repertorium« skrev et Forsvar for Kants Moraltheori. Endelig førte han en Kamp mod Otto Horrebows Blad »Jesus og Fornuften«. Ørstederne havde nemlig fra Hjemmet arvet en vis Tro paa Aabenbaringen, som i hvert Fald ikke kunde forliges med Tonen i Horrebows Organ. I »Philosophisk Repertorium« 2det Bind, som A. S. Ø. selv var Medredaktør af, leverede han en udførlig Kritik af Horrebows Blad. Dette Arbejde udkom ogsaa særskilt samme Aar 1798 under Titel: »Religionsbladet Jesus og Fornuften for Philosophiens Domstol«. Næste Aar skrev han i Minerva (for April) atter en Artikkel imod Horrebows: »Over Religionens moralske Grundvold«. Naar dertil føjes, at han desuden forfattede et Par andre

Afhandlinger og manudcerede til juridisk Embedsexamen, ved hvilken 3 af hans Manucenter fik første Karakter, forinden han selv havde taget den, maa det indrømmes, at her er lagt et betydeligt Arbejde. I Januar Qvartal 1799 indstillede han sig selv til juridisk Examen og fik Udmærkelse saavel ved den theoretiske som ved den praktiske Prøve, noget som her for første Gang skete siden den nye Universitetsfundats af 1788. Han var den Gang kun faa Maaneder over 20 Aar. Den ældre Broder tog 1797 pharmaceutisk Examen med Udmærkelse, og den 5. Sept. 1799 forsvarede han sin Afhandling *De forma metaphysices elementaris naturæ externæ* og fik Diplom som Magister artium et Doctor Philosophiæ. Desuden havde han 1798 ligesom Broderen leveret en Afhandling i »Philosophisk Repertorium« under Titel: Grundtrækkene af Naturmetaphysiken. Endelig udgav han 1799 endnu et Skrift: Videnskaben om Naturens almindelige Love. Det vil heraf skjønnes, at Ørstederne har været Alumner af en ualmindelig Begavelse og Arbejdskraft.

Brødrenes Liv var meget nøje sammenknyttet, og de levede temmelig ensomt. Deres Finantser gik i en fælles Kasse, om hvis Indhold der aldrig var Strid imellem dem. Hos deres Fæster, Farverenke Madam Møller paa Nørregade, havde de fri Middagsmad, og hos hende traf de for første Gang Øhlenschlæger, som boede der i Huset. Den unge Ørsted havde i Begyndelsen, da han kom til Byen, sine lyse Lokker sammenflettet til en Nakkepisk, som dog snart forsvandt, saa Haaret fik Lov at boltre sig frit. Øhlenschlæger skriver i sine Erindringer: »Ørstederne levede ellers meget ensomt. Den første Vinter, jeg kjendte dem, gik de i lange Kavaier, der

næsten naaede dem til Hælene, som Slaaprokker; Arm i Arm klamrede de sig fast, og holdt sig til hinanden, saa de næsten lignede et sammenvoxet Tvillingpar.« Han besøgte dem ofte paa Collegiet. Herom skriver han: »Det var ikke det lystige Frederiksberg, den lystige Efterslægt, det lystige Theater, det lystige Middags- og Aftenselskab hos Madam Møller. Som i en dunkel Munkecelle sadde Ørstederne her alvorlige tause og stude-
derede! — Her gik mig først ret et Lys op om, hvad det vil sige: med Anstrængelse at arbejde for Alvor af Kjærlighed til Videnskaben. Da greb mig en dyb, smeltende Følelse! Jeg havde en indvortes stærk Fornemmelse om, at jeg ogsaa var skabt til en ægte Musasøn. Og nu drev jeg omkring og blev til ingenting! . . . Men hvad skulde jeg begynde paa? Med Studeringerne troede jeg, det var for silde. Jeg indesluttede min Fortvivlelse i min egen Barm, ikke engang mine Venner Ørstederne betroede jeg min Sorg. Hans Christian var Bibliothekar paa Collegiet¹⁾, der havde en smuk stor Bogsamling i den store Sal lige over for Auditoriet, — hvor jeg ti Aar derefter begyndte mine Forelæsninger og fortsatte dem der i 26 Aar. I dette Bibliothek stod jeg engang ene og anstillede sørgelige Betragtninger. Jeg stirrede paa de mange Bind, især paa de gamle Folianter, som Skatte, der evig vare tillukkede for mig. Taarerne strømmede ned af mine Kinder. I denne Tilstand fandt den ædle Hans Christian mig, trøstede mig og forsikrede mig, at det slet ikke var for silde at studere, dersom jeg selv vilde. Han bragte mig til sin Broder, som havde samme Mening. Vi bleve enige i, at jeg skulde lære noget mere

¹⁾ Han var Inspector Collegii og havde som saadan ogsaa Bibliotheket under sig.

Latin, tage latinsk juridisk Forberedelsesexamen, saa vilde Anders manuducere mig, og naar jeg havde faaet Examen, skulde jeg gjøre Prøve som Advokat og gaa for Skranken i Højesteret.« Øhlenschläger modtog da i nogen Tid juridisk Vejledning af Anders Sandøe Ørsted, der som bekjendt tilsidst blev forlovet og gift med hans Søster Sophie. Da H. Chr. Ørsted havde taget Doctorgraden, var der en Aften Gilde hos de to Brødre paa Collegiet. Blandt andre var ogsaa Øhlenschläger til Stede. Om den Episode, som da forefaldt, skal vi lade ham selv føre Ordet: »De taledede først om adskillige lærde Sager. Jeg sad taus i en Krog, tømte undertiden mit Glas, fyldte de andres, og lod dem tale; som jeg overalt sielden er højrøstet i store Selskaber. Nu kom tilsidst ogsaa Digtekunsten paa Bane, og i den Anledning yttrede en barmhiertig Siæl sin Medlidenhed med den danske Digtekunst, at den, siden Ewalds Tid, var sunken saa overordentlig. Ved disse Ord vinder jeg Aand og Ild, staaer hurtig op, gaar midt ind i den store Kreds, seer dem alle dristigt i Øjnene; og idet jeg slaar i Bordet med knyttet Haand, raaber jeg: Ja det er sandt, den er siunken, men den skal F. g. m. reise sig igien!« Der var ingen, som lo. Ørstederne tog det som et Varsel.

1799 concurrerede A. S. Ørsted til det ledige Adjunctembede i det juridiske Facultet, men fik det ikke. I Løbet af 1800 forlod begge Brødre Collegiet, hvor de hver for sig en kort Tid havde været Inspector¹⁾.

¹⁾ A. S. Ørsted: Af mit Livs og min Tids Hist. I. H. C. Ørsteds Autobiografi i Kofods Conversationslexicon XXVIII, 1828. C. Hauch: Ørsteds Levnet i H. C. Ørsteds samlede Skrifter IX 107—183. Øhlenschlägers Erindringer I. Badens Journal for 1796 p. 91 og for 1797 p. 34, for 1798 p. 9—10, for 1799 p. 142.

Hans Bilsted, jur. ($^{22}/_{11}$ 1797— $^{22}/_{12}$ 1802), f. 1774, privat dim. 1794 og tog juridisk Examen 1797. 1799 concurrerede han sammen med A. S. Ørsted og andre til det nysnævnte Adjunctembede i det juridiske Fakultet, men fik det ligesaa lidt som Ørsted. 1802 blev han Højesteretsadvocat, 1813 Justitsraad, 1824 Generalfiscal og Etatsraad, 1828 Kammeradvocat og døde 1830¹⁾.

Christian Sommerfelt Nærenst Münster, theol. ($^5/_{10}$ 1798— $^{19}/_5$ 1802), f. 1779 i Rønne paa Bornholm, dim. fra Aalborg 1796. Paa Collegiet havde han Theologplads, men lagde sig ellers efter Naturfagene. 1804—7 udenlands for at studere Bjærgvidenskaben, senere til forskellige Tider atter i Tyskland, Polen og Italien. 1811 kgl. Bjærgmester og 1819 Directør for det høherdamske Kobberværk i Holsten. † 1856²⁾.

Wilhelm Frimann Koren Christie, jur. ($^4/9$ 1799— $^{11}/_2$ 1801), f. 1778 i Christianssund, hvor Faderen, Johan Koren C., var Byfoged, dim. 1794 fra Bergen og 1799 juridisk Examen med laud. Skjønt der her hjemme syntes at aabne sig glimrende Udsigter for ham, foretrak han dog sit Fædreland Norge og blev 1808 udnævnt til Sorenskriver i Nordhordland ved Bergen. Fra denne By sendtes han 1814 til Eidsvold. Han var blandt de ivrigste for Norges Selvstændighed, men maatte bøje sig for Nødvendigheden. Han var en af Bergens 4 Repræsentanter paa det første overordentlige Storting. Fra 11. Oktober 1814 var han Stortingets og tillige Odelsthingets faste Præsident og fyldte paa en glimrende Maade sin Plads. 1815 blev han Stiftamtmand i Bergens Stift og Amtmand i søndre Bergenus Amt, hvorfra

¹⁾ Erslew II. Kringelbach hos Bricka II.

²⁾ Tauber Disciple fra Aalborg II 95. Erslew II. Nyerup.

entlediget 1825 paa Gr. af Svaghed. Fra 1828 Told-inspectør i Bergen til sin Død 1849. Han er Grundlægger af Bergens Museum, og paa Byens Torv har hans Landsmænd rejst hans Statue i Legemsstørrelse. Han var Rid. og Commandør af Nordstjerneordenen og havde St. Olafsordenens Storkors ¹⁾).

Dermed sluttet denne Række af Biografier, som viser, at Collegiet i det omhandlede Tidsrum har huset mange dygtige Kræfter, som senere paa forskjellig Maade er komne Fædrelandet og Videnskaben til Gode. Desværre tillader Pladsen os ikke at fortsætte med de mange Navne, som i dette Aarhundrede har kastet Glans over Collegiet.

§ 11.

**Kort Udsigt over Collegiets Historie i det
19. Aarhundrede.**

Skjønt Grænsen for dette Skrift egentlig allerede er overskreden, vilde det dog næppe være rigtigt at forholde sig ganske tavs med Hensyn til det sidste Aarhundrede. Men vi maa her fatte os i størst mulig Korthed.

Kjøbenhavns Ildebrand 1795 berørte ikke Elers' Collegium. Dette gik ogsaa nogenlunde frelst ud af Bombardementet 1807. Nogle Bomber maa det dog have faaet, da Skaden i det hele vurderes til 160. Rd.

¹⁾ Selmer Nekrologiske Saml. II 603 ff. Yngvar Nielsen hos Bricka III. Halvorsen II.

Paa Valkendorfs Collegium sattes Skaden til 350 Rd., medens Borch nedbrændte. Collegiets økonomiske Status var i Begyndelsen af Aarhundredet daarlig, hvortil bidrog Prof. Bugges ovenomtalte uheldige Regnskabsførelse, men navnlig Kapitalomskrivningen i 1813. Distributsen var overordentlig ringe og maatte fra 1818 af rent ophøre i nogle Aar. Derimod fik i en kort Aarrække en Del af Alumnerne saavel paa Elers som paa Valkendorf af Communitetets Kasse til Brændselshjælp om Vinteren udbetalt 16 Rd. hver. Distributsen gjenoptoges 1823 med 10 Rd. aarlig til hver Alumne, fra 1835 og fremdeles blev den forhøjet til 30 Rd. aarlig. I Anledning af den sørgelige Status 1818 maatte Communitetet træde hjælpende til og dække Collegiets Underbalance, 800 Rd., hvilken Sum saa atter tilbagebetaltes med aarlige Afdrag.

1837 undergik Collegiets 2den Sal en fuldstændig Omdannelse. Salene her — Auditoriet imod Vest og Bibliothekssalen imod Øst — var i en Aarrække blevne benyttede af Universitetet til Forelæsninger. Men efter 1836 faldt Trangen hertil bort. Man enedes da om at indrette hele 2den Sal til Boliger for 8 Studerende. Planen bifaldtes ved kgl. Resolution af 12. Juni 1837. Til at udføre Forandringen anvendtes 2500 Rd., hvoraf Communitetet tilskød 500 og forstrakte de øvrige 2000, som da atter skulde tilbagebetales i aarlige Afdrag. Bibliothekssalen indrettedes til 4 Contubernalpladser, Auditoriet til 4 Enepladser, hver paa 2 Værelser, bestemte for Candidater, som fortsætte deres Studier. Ingen af disse nye Beboere skulde nyde noget Stipendium. Ombygningen udførtes i Løbet af 1837 og lededes af Etatsraad Hofbygmester Koch, som gjorde dette Ar-

bejde gratis. Ved denne Forandring fik altsaa Collegiet en betydelig Udvidelse, men mistede rigtignok samtidig sit Auditorium. Collegiets øvrige Kamre fik ved samme Lejlighed en Hovedreparation. I det hele sørgede Prof. H. N. Clausen, som var Efor 1834—74, paa bedste Maade for Collegiets Tarv.

Af Theologer, som indlægges paa Collegiet, kræver Fundatsen, at de skal have Attestats. Vi har dog allerede i forrige Aarhundrede set enkelte Lempelser heri, men i dette Aarhundrede har man maattet gjøre Undtagelsen mere almindelig. Det var nemlig ikke altid, at der meldte sig Candidater. 1816 foreslog derfor Eforen P. E. Müller og Denominatorerne, støttede af Consistorium, Directionen for Univ. og de lærde Skoler, at man uden videre skulde antage theologiske Studenter til Alumner. Dette turde man dog ikke den Gang gaa ind paa, hvorimod det tillodes, naar ikke Candidater meldte sig, at indlægge Studenter, men uden at disse nød noget Stipendium. Først 1856 afgjorde en kgl. Resolution, at ogsaa theologiske Studenter kunde antages til regelmæssige Alumner.

Det er tidligere omtalt, at Collegiets Inspector valgtes af Eforen med Consistoriets Billigelse, og at han i Reglen var den ældste Alumne. Regeringsformen paa Collegiet fik derved et patriarkalsk Anstrøg, som meget vel sømmede sig i Enevældens Tid. Men de demokratiske Rørelser i dette Aarhundrede trængte ogsaa indenfor Collegiet, hvor Folket efterhaanden følte Trang til at gaa til Valg. Det var i Midten af Halvtredserne, at denne Trang yttrede sig og er saa meget mere forklarlig, som Collegiet paa denne Tid husede en Folketingsmand, noget som for Resten vistnok er enestaaende i Colle-

giernes Historie. Cand. theol. P. C. Zahle (nuværende Sognepræst i Vallensved), Alumne $^{12}/_{10}$ 1850— $^{12}/_{10}$ 1855, repræsenterede nemlig som 27aarig ung Mand Holbæk-Kredsen en kort Tid i 1853 og fra 1854 Nørresundby og gik paa Collegiet under Navnet »den unge Bondeven«. Under Zahles Ægide — han var i nogen Tid Inspector under cand. med. C. M. Reisz' Fraværelse (nuværende Professor ved Univ.) — indgav Alumnerne 1. Marts 1855 en Ansøgning til Eforen Clausen om Lov til selv at vælge deres Inspector. Man begynder med at henvise til den Kjendsgjerning, at Valkendorfianerne allerede i længere Tid har haft Ret til at vælge deres Inspector. Den Mulighed, at ganske unge Mennesker kunde blive valgte, afskjæres ved den Forsikring, at man ikke har i Sinde at vælge andre end saadanne, »som med den behørige Modenhed forener det særegne Administrationstalent, som jo ingenlunde er enhvers Sag.« Man foreslaar, at den valgte Inspectors Functionstid ikke maa strække sig over $^{1}/_{2}$ Aar — muligvis af Frygt for Dictatur eller Statscoup. Ansøgningen ledsages af et paragraferet Regulativ som Forslag til Lov for Inspectorvalget, forfattet af Zahle. Forslaget approberedes 1855 med enkelte Ændringer af Eforus. Den første, der nød den Ære at blive valgt af Folket, var cand. theol. O. J. C. Ottesen (nuv. Sognepræst til Jungshoved).

Vi skal derefter omtale enkelte Begivenheder af mere almindelig Interesse.

En epokegjørende Begivenhed i det danske Aandsliv har fundet Sted paa Elers' Collegium, et aandeligt Sidestykke til Cartovernes Brag paa Rheden 1801. Der sigtes til Henrik Steffens' berømte Forelæsninger, holdte i Vinterhalvaarene 1802—3 og 1803—4. Det er bekjendt,

at det var disse Forelæsninger der i Forbindelse med Kampen af 2den April vakte det nye Aandsliv i Danmark. Auditoriet var tætpakket af Mennesker, ned ad Trapperne og i Porten var der Trængsel, selv Vinduerne var besatte. Der var Folk af enhver Alder, lige fra Oldinge og ned til de yngste Studenter, men navnlig Blomsten af den danske Ungdom, de Mænd, som snart kom til at svinge Aandens Sværd blandt Folket, her var Øhlenschläger, begge Ørstederne, Sten Blicher, Schak Staffeldt og Grundtvig. Mest betegnende har Grundtvig karakteriseret Steffens ved denne Lejlighed som en »Lynildsmand«, der tændte Aandens Lue i de unges Sind; fra anden Side er hans Foredrag sammenlignet med en »Lava fra Inspirationens Krater, en Verden af Ild og Aand, der bruste frem i glødende Strømme.«

En saa mægtig Virkning er aldrig, hverken før eller siden, udgaaet fra Collegiets Catheder.

I Sammenhæng hermed kan nævnes, at Grundtvig 1813 stod paa det samme Sted og talte ved det første almindelige danske Studentermøde, som her var sammenkaldt. Det var om Efteraaret, da en Fjendehær sammensat af det halve Evropas Folkeslag væltede sig ind over Grænsen og truede Fædrelandets Existens. Begejstret lovede den forsamlede Ungdom at følge Grundtvigs Opfordring til at kæmpe eller dø for Danmark. Den hurtig paafølgende Fred i Kiel i Januar 1814 afskar imidlertid Muligheden for at lade Handling følge paa Ordet.

Vi skal dernæst kortelig omtale de to Studentervæbninger 1801 og 1807, da ogsaa mange Elersianere, baade daværende, forhenværende og tilkommende — i det mindste over 40 — har været med deri. Ikke faa

var med begge Gange. Da Engelskmanden nærmede sig 1801, oprettedes 25. Marts en Studentervæbning under Commando af Overhofmarskal Kammerherre Adam Wilhelm v. Hauch. Korpset bestod indtil 17. Juli s. A. og gik under Navn af Hs. kgl. Højhed Kronprinsens Livkorps. Over 1100 baade ældre og yngre Akademikere meldte sig. Uniformen var mørkeblaa Trøje med kort Skjød og en smal hvid Kant, hvid Vest, graa Benklæder, korte Halvstøvler med en lille Silkedusk foran, rund Hat med en over Pullen en casque bøjet Fjær. Hver Mand fik udleveret et Infanterigevær med lang Bajonet, 30 skarpe Patroner og en Infanterisabel. 19. April overrakte Kronprinsen ved en Højtidelighed paa Amalienborg Plads Korpset to lyseblaa Faner prydet med det danske Vaaben samt Kongens og Kronprinsens Navnetræk. Øvelserne holdtes paa det afbrændte Christiansborg Slots Ridebane, og daglig uddeltes Krigssange af Staffeldt, Øhlenschläger, Rahbek, Thaarup og flere for at opflamme Studenternes Mod. Borgerne samlede sig i talrig Mængde for at se paa Øvelserne; en fransk Officer erklærede, at han i Spidsen for dette Korps turde gaa mod en hvilken-somhelst Fjende. Der blev imidlertid ikke denne Gang anden Brug for Korpset end til en udstrakt Vagttjeneste.

Da vor graa Ven gjæstede os paa ny 1807, traadte Studenterne atter under Vaaben, og denne Gang vankede der braadne Pander. Korpset beholdt sit gamle Navn og stilledes igjen under den afholdte Hauchs Commando. Mundering og Udrustning var omtrent som 1801, og Begejstringen var ikke mindre. Den 12. Avgust og følgende Dage meldte en Mængde sig paa Consistoriet og lod sig indskrive. Communitetskassen bevilgede ligesom 1801

Penge til Uniformer for fattige Studenter. Borchs Collegium blev i en Fart omdannet til et Slags Marketenteri, hvor Bispisningen skulde foregaa. Man samlede her betydelige Forraad af Fødevarer. Men Bombardementet ødelagde imidlertid strax Collegiet. Frimurerlogen i Kronprinsensgade blev Studenterne overladt og omdannet til et Lazaret. En Afdeling af Studenterne under Capitain (Prof.) Rahbeks Anførsel besørgede Vagten paa Universitetet og slukkede de Bomber, som slap ned i Bibliotheket. Bombardementet begyndte den 2. Sept. om Aftenen Kl. 7¹/₂, og Studenterne maatte da til Volds. De fordeltes paa 3 Steder; 3. og 4. Compagni paa Courtinen mellem Gyldenløves og Schaks Bastion (de to Bastioner som omsluttede Vesterport), 5. og 6. Comp. paa Courtinen mellem Ahlefeldts og Hahns Bastion (lige Vest for Nørreport), 7. og 8. Comp. paa Courtinen mellem Rosenkrantz' og Peuchlers Bastion (paa Østervold). Under Volden ved Nørregade opstilledes 1. og 2. Compagni, men kort efter Bombardementets Begyndelse fordeltes ogsaa disse Compagnier paa de 3 nævnte Steder. Imellem 12—1 Nat dræbtes ved Nørreport 3 Studenter, Adolf Cold og P. Chr. Holm, begge af Kjøbenhavn, samt Niels Fischer fra Nyborg. En norsk Student Aage Kaasbøl dræbtes af en Bombe paa Vejen fra Volden til sit Logi. Disse 4 indbragtes døde paa Lazaretet. Næste Nat ramtes en Student Niels Qvistgaard fra Ringsted af en Bombe og døde 2 Timer efter. 3die Dags Formiddag fik Mikael Chr. Lyder fra Holbæk Benet knust af en Bombe og døde kort efter Amputationen. I det hele blev 24 indbragte paa Lazaretet, hvoraf dog de 14 ikke var saarede men syge. Det vil heraf skjønnes, at Stu-

denterne ogsaa har været med i hine 3 forfærdelige Nætter under Bombardementet. Elers' Collegiums Inspector Peter Borch var Fourer, senere Lieutenant.

Ogsaa de nordiske Studentermøder har Collegiet været i Forhold til. 1851 var Studentertoget til Norge, og 1852 gjæstedes Kjøbenhavn af en Del Upsalensere. Stemningen blandt Alumnerne var overvejende national-liberal og skandinavisk, hvorfor ogsaa Collegiets Beboere tog nogle Upsalensere i Logis. Lokalteterne var da benyttet paa en sindrig Maade. Den store Gang paa 1ste Sal var omdannet til Spisesal, tildels ved velvillig Assistance udefra. Den store velbekjendte Aabning var overdækket med Brædder og forvandlet til et kolossalt Spisebord, hvor Sexaen serveredes. Stemningen var meget animeret. Medicineren H. R. Magnus havde forfattet en Sang, som gjorde stor Lykke. Han havde blandt andet ved Slutningen af hvert Vers tilføjet det hebraiske Sela (Pause) med den parenthetiske Bemærkning, at her skulde Glassene tømmes og atter fyldes.

I Somren 1862 husede Collegiet atter nordiske Brødre, denne Gang baade norske og svenske, ialt 17. Festen holdtes Modtagelsesaftenen i Haven i et dejligt Vejr. Man sad bænkede omkring et langt Bord og afsang blandt andet en ypperlig Sang, som var forfattet af Jens Paludan-Müller, og hvortil Barnekov havde componeret en dejlig Melodi, som var indøvet firstemmig. Midt under Festen kom Collegiets Efor Prof. H. N. Clausen og dennes Gjæst Prof. Monrad fra Christiania derhen paa Besøg. Jens Nørregaard, som i disse Aar boede paa Collegiet, var navnlig virksom ved denne Lejlighed¹⁾.

¹⁾ Jens Nørregaard (nuvær. Forstander for Testrup Folkehøjskole og Dr. phil.) meldte sig til frivillig Deltagelse i Krigen 64.

Pladsen tillader os desværre kun spredte Bemærkninger. Til Slutning skal vi blot nævne de Ændringer, Collegiet er undergaaet under dets nuværende Efor Prof. J. L. Ussing. I Slutningen af 1883 enedes man om at inddrage Alumnernes Stipendium og for Fremtiden lønne Portner og Karl af Collegiets Kasse, en Ordning, som ubetinget baader alle Parter bedst. De stipendieløse Contubernalpladser stilledes dernæst paa lige Vilkaar med Alumnerne. Derved er Antallet af disse i Virkeligheden nu forøget til 19. Indehaverne af de stipendieløse Enepladser erlægger hver 5 Kr. maanedlig til Collegiets Kasse. Desuden er der oprettet en Læsestue, hvortil af Collegiets Midler hvert Fjerdingaar gives et Tilskud af 60 Kr. Derved er der paa en Maade raadet Bod paa den Uret, man i sin Tid begik mod Collegiet ved at bortsælge hele dets Bibliothek. Endelig er der i de sidste to Aar gjort sande Velgjerninger mod Collegiet. Ifjor udvidedes Haven ved Flytningen af Jærngitteret, hvorved den urimelig store Gaardsplads indskrænkedes samtidig med, at den blev belagt med Beton, og Porten blev asphalteret, foruden andre Reparationer. I dette sidste Aar er der endelig foretaget en fuldstændig Hovedreparation af selve Bygningen, hvortil Regeringen har bevilget 7150 Kr. Saa godt som alle Gulvene og Trapperne er blevne fornyede, Værelserne tapetserede, og Collegiet udvendig afpudset og malet, saa at det nu ved sit Jubilæum kan fremtræde i en smuk og værdig Skikkelse. Den høje og statelige Bygning har nu et

Under sin Uddannelse paa Aspirantskolen boede han paa Collegiet, forlod dette 13. Marts 1864 og holdt Bryllup paa Petersgaard, men allerede den 18. samme Maaned drog han til Dybbøl, i hvis Forsvar han deltog til dets Fald. Jens Paludan-Müller faldt ved Sankelmark.

virkeligt monumentalt Præg. Navnlig gjør de fremstaaende Piller udmærket Virkning ved at bryde Façaden til Gaden. Den forgyldte Medaillon over Porten med Fredrik den fjerdes Billede bidrager ogsaa i høj Grad til at fremhæve den gamle ærværdige Bygning. Vi tvivler heller ikke om, at naar nu forhenværende Alumner samles til Fest, vil de glæde sig over at se deres Ungdoms Hjem straae i fornyet Glans. Vi skal slutte med Ønsket om, at Collegiet endnu maa staa i Aarhundreder og for mange være det grundlæggende Arnested til en frugtbar Gjerning i Fædrelandets og Videnskabens Tjeneste.

Elers' Collegiums Eforer

1705—1891 ¹⁾.

1. *Hans Vandal*, Prof. Dr. theol.1705—1710.
2. *Christian Reitzer*, Prof. jur. Assessor i
Højesteret1710—1715.
3. *Hans Steenbuch*, Prof. theol.1715—1720.
4. *Arne Magnussen*, Prof. Antiquit. Dan...1720—1725.
5. *Hans Steenbuch*, Prof. theol. (se ovenfor).1725—1731.
6. *Ludvig Holberg*, Prof. Hist. et Geogr...1731—1736.
7. *Marcus Wøldike*, Prof. Dr. theol.1736—1741.
8. *Peter Horrebow*, Prof. Math. superior.
Dr. med.1741—1746.
9. *Jeremias Fredrik Reuss*, Prof. Dr. theol. .1746—1749.
10. *Christian Thestrup*, Prof. Philos. Etats-
raad1749—1750 †.
11. *Peter Holm*, Prof. Dr. theol.1750—1755.
12. *Johannes Christian Kall*, Prof. lingv.
oriental. Justitsraad1755—1761.
13. *Peter Rosenstand Goiske*, Prof. Dr. theol. .1761—1765.
14. *Christian Horrebow*, Prof. Math. Etats-
raad1765—1771.

¹⁾ Taget efter Eforenes Regnskabs- og Kvitteringsprotocol.

15. *Christian Beverlin Studsgaard*, Prof.
theol.....1771—1773.
 16. *Martin Hübner*, Prof. jur. Conferents-
raad1773—1778.
 17. *Hektor Fredrik Janson*, Prof. Dr. theol..1778—1783.
 18. *Christian Friis Rottbøll*, Prof. Dr. med.
Conferentsraad1783—1888.
 19. *Claus Frees Hornemann*, Prof. Dr. theol..1788—1793.
 20. *Thomas Bugge*, Prof. i Astron. Etats-
raad1793—1815.
 21. *Peter Erasmus Müller*, Prof. Dr. theol..1815—1829.
 22. *Janus L. A. Kolderup-Rosenvinge*, Prof.
Dr. jur.1830—1834.
 23. *Henrik Nicolai Clausen*, Prof. Dr. theol..1834—1874.
 24. *Johan Louis Ussing*, Prof. Dr. phil. ...1874—
-

Alumnerækken paa Elers' Collegium

fra Indvielsen den 18. Nvbr. 1705 til 1891¹⁾.

1. Hans Sidelmann, theol....	18/11	1705—Marts	1707. Insp. I.
2. Georg Bang, theol.....	18/11	1705—Juni	1707. Insp. II.
3. Johan Daniel Ramus, theol.	18/11	1705—Juli	1706.
4. Johan Fedder Høyer, theol.	18/11	1705—Dcbr.	1708.
5. Severin Paynck, theol. ...	18/11	1705—Dcbr.	1708.
6. Helmuth Otto Sebbelow, theol.	18/11	1705—Aug.	1706.
7. Peter Blicher, theol.....	18/11	1705—	1708.
8. Venceslaus Galten, theol..	18/11	1705—Apr.	1707.
9. Jens Kaalund, jur.....	18/11	1705—	1710. Insp. III.
10. Jens Lyder Lassen jur....	18/11	1705—Okt.	1706.
11. Johannes Kastrup, med...	18/11	1705—Dcbr.	1712.
12. Peter Hersleb, med.....	18/11	1705—Apr.	1707.
13. Hans Gram, math.	18/11	1705—	1710.
14. Thorleif Holtorius, math..	18/11	1705—	1710.
15. Christian Knopper philol..	18/11	1705—	1709.
16. Peter Knopper, philol.....	18/11	1705—	1708.
17. Johannes Hagerup, theol..	11/9	1706—	1710.
18. Niels Peter Heboe, theol..	11/9	1706—	1710.
19. Peter Niels Møller, jur....	23/10	1706—	1707.
20. Benedikt Meizon Faxøe, theol.		Apr. 1707—	1709.

¹⁾ Angaaende denne Alumnerække er følgende at bemærke. Rækken i sin Helhed findes i Collegiets Protocol og er indtil 1856 en Udarbejdelse af cand. theol. O. J. C. Ottesen (Al. 1851—56), første Inspector ved Valg. Enkelte Rettelser har jeg dog foretaget efter nøjere Oplysninger dels fra Eforprotocollen, dels andetstedsfra. Rækken efter 1856 er ogsaa taget efter Collegieprotocollen, men med en Del Rettelser og Tilføjelser. Enkelte Collegiebeboere fra Tidsrummet 1720—1751 er opførte, men uden Nummer. Endelig indeholder Rækken ogsaa de Collegiebeboere, der siden Collegiets Udvidelse 1837 har boet der uden at være egentlige Alumner.

21. Ludvig Bartholin, theol. ...	Apr. 1707—	1712.
22. Axel Bang, med.	Apr. 1707—	10.
23. Benedikt Luster.	Dcbr. 1707—	12.
24. Børge Dionysius Pontoppi- dan, theol.	Jan. 1708—	10.
25. Severin Borch, theol.	Dcbr. 1709—	10.
26. Fredrik Flint.	Apr. 10—	11.
27. Peter Hunderup.	Maj 10—	15. Insp. iv.
28. Povl Dons, med.	Maj 10—	11.
29. Ole Jacobsen Brøndbye, theol.	Aug. 10—Okt.	12.
30. Bertel Vellejus, theol.	Aug. 10—	12.
31. Peter Simonsen Aarhus, theol.	$\frac{6}{9}$ 10—	12.
32. Christian Solgaard.	Jan. 11—	15.
33. Matthias Lyche, jur.	Jan. 11—	15.
34. Cornelius Lerche, math. ...	Okt. 11—	13.
35. Rasmus Vinding, theol. ...	Febr. 12—Juni	14.
36. Bernhard Schnabel, theol. .	Jan. 12—	14.
37. Ole Lygaard.	Okt. 12—	13.
38. Niels Banner.	Juli 12—Dcbr.	14.
39. Edvard Wium, med.	Juli 12—	14.
40. Severin Holm.	Juli 12—	13.
41. Henrik Christoffer Bytzow, theol.	Juli 12—	17. Insp. v.
42. Ludvig Kling.	Nvbr. 12—	17. Insp. vi.
43. Adam Levin Rossing.	Juli 13—Juli	18. Insp. vii.
44. Christoffer Jens Lidov (Led- øe), theol.	Nvbr. 13—	16.
45. Andreas Engberg, theol. ...	Nvbr. 13—Okt.	18. Insp. viii.
46. Lavrids Brorson.	Nvbr. 13—	18.
47. Matthias Hagerup.	Apr. 15—Febr.	20. } Sen. theol.
48. Jacob Hasse, jur.	Febr. 15—Juli	19. } Insp. ix.
49. Peter Andreas Stokkemærk, theol.	Febr. 15—	16.
50. Christian Vilhelm Lund, theol.	Febr. 15—	19.
51. Constantin Lassen, theol. .	Febr. 15—Dcbr.	15.
52. Christian Stub, jur.	Marts 16—Dcbr.	20. Insp. x ¹⁾ .
Henrik Olivarius.	c. 22—	
Finn Johnsen.	26—	28.
David Plesner.	c. 32—	

1) Inspektorerne Række er hidtil taget efter Acta Consistorii, i det følgende efter Collegiets og Eforens Protocol.

Matthias Eilschov	c.	1732—		
Peter Wartberg	c.	32—	1734.	
Peter v. Haven	c.	33—	34.	
Christen Hee	c.	33—	34.	
Joh. Ernst Stang	c.	33—		
Herman Peter Gudme	c.	34—	38.	
Jacob Hvid	c.	35—	38.	
Niels Olivarius	c.	35—		
Niels Caspar Gudme	c.	36—	39.	
Fredrik Christiansen	c.	37—		
Peter Arentz Kierulf	c.	38—	39.	
Clemens Olivarius	c.	40—		
Søren Ferslev	c.	41—		
Oliger Halling	c.	41—	45.	
Ludvig Christoffer Luja	c.	42—		
Johan Jacob Mylius ¹⁾	c.	49—		
53. Johan Petersen Lange theol.	$\frac{22}{12}$	51—Nvbr.	52.	{ Magister. Insp. XI.
54. Christian Langemach, theol.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	{ Magister. Insp. XII.
55. Christian Beverlin Studsgaard, theol.	$\frac{22}{12}$	51—Sept.	54.	Insp. XIII.
56. Christian Krag, theol.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	
57. Peter Wiinholt, theol.	$\frac{22}{12}$	51—Sept.	56.	
58. Johan Ludvig Bernth, theol.	$\frac{22}{12}$	51—	53.	
59. Georg Albert Rathenborg, theol.	$\frac{22}{12}$	51—Nvbr.	52.	
60. Christian Frederik Thamsen, theol.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	
61. Christian Friis Rottbøll, med.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{27}{5}$	56.	
62. Fredrik Seidelin, med.	$\frac{22}{12}$	51—Nvbr.	52.	
63. Olaus Lundt Bang, jur.	$\frac{22}{12}$	51—Juni	55.	
64. Engelbert Hesselberg, jur.	$\frac{22}{12}$	51—Jan.	55.	
65. Johan Feldten Amundin, math.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	
66. Joachim Georg Holst, math.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	
67. Johan Rørbye, philol.	$\frac{22}{12}$	51— $\frac{11}{12}$	56.	
68. Esaias Fleischer, philol.	$\frac{22}{12}$	51—Maj	52.	
69. Jacob Johan Lund, theol.	Nvbr.	52— $\frac{11}{3}$	57.	Insp. XIV.
70. Niels Løbeck, philol.	Nvbr.	52— $\frac{11}{5}$	57.	

1) Disse unummerede Navne ere tagne fra Univ. Bibliothekets Fortegn. over Disputatser fra Elers' Collegium. Skjønt Beboerne ikke var forpligtede til Disputationer, har dog enkelte alligevel leveret saadanne.

71. Jacob Kiølmer, med.	Nvbr. 1752—Aug.	1755. † 1755.
72. Jacob Baden, theol.	Nvbr. 52—	56.
73. Joachim Bruun, theol.	53—Apr.	55.
74. Johan Heerfordt, theol.	Sept. 54— $11/9$	59.
75. Peter Fredrik Koren, jur.	Jan. 55— $11/12$	57.
76. Hans Pontoppidan, theol.	Apr. 55— $11/8$	58.
77. Christian Magnus Olrik, jur.	„..... Juni 55— $11/12$	56.
78. Christian Fredrik Brix, med.	Aug. 55— $11/6$	59.
79. Joris White, med.	Maj 56— $11/5$	61.
80. Povl Røn, theol.	Sept. 56— $11/11$	61.
81. Christian Carl de Fuchs, theol.	56— $11/11$	61. { Magister. Insp. xv.
82. Gerhard Seeberg, jur.	$11/12$ 56— $11/10$	57.
83. Niels Julbye, theol.	$11/12$ 56— $11/4$	62.
84. Povl Rogert, theol.	$11/12$ 56— $11/4$	62.
85. Søren Munch, theol.	$11/12$ 56— $11/4$	62.
86. Hans Svane, philol.	$11/12$ 56— $11/4$	62.
87. Christian Fabricius, math. (senere theol.)	$11/12$ 56— $11/3$	59. { Gik som Missionær til Grønland.
88. Christian Thomsen Hee, math.	$11/12$ 56— $11/10$	60.
89. Stefan Bjørnsen, math.	$11/3$ 57— $11/4$	62. Islænder.
90. Rasmus Lindegaard, philol.	$11/5$ 57— $11/6$	59.
91. Thomas Riese, jur. (senere theol.)	$11/10$ 57— $11/6$	60.
92. Michael Treschow, jur.	$11/12$ 57— $11/6$	63.
93. Georg Samuel Hanefeldt, theol.	$11/8$ 58— $11/6$	63.
94. Hans Rosted, theol.	$11/3$ 59— $14/11$	59.
95. Henrik Holtermann, philol.	$11/6$ 59— $1/11$	64.
96. Niels Gram, med.	$11/6$ 59— $11/8$	59. † 1759.
97. Matthias Saxtorph, med.	$14/11$ 59— $11/11$	67.
98. Niels Haar, theol.	$14/11$ 59— $22/5$	65. Insp. xvi.
99. Adolf Andreas Fugl, theol.	$14/11$ 59— $11/6$	63.
100. Martin Hammer, jur.	$11/6$ 60— $11/4$	64.
101. Fredrik Christian Steenlos, math.	$11/3$ 61— $11/7$	65.
102. Jens Bang, med.	$11/5$ 61—	74. Dr. med.
103. Andreas Schytt, theol.	$11/11$ 61— $11/2$	67.
104. Christian Carl Stolpenberg, theol.	$11/11$ 61— $11/6$	63.
105. Lavrids Sahl, theol.	$21/4$ 62— $11/10$	65. Insp. xvii.
106. Morten Thrane Brünnich, theol.	$21/4$ 62— $11/9$	65.

107. Thure Krarup, philol.	$21/4$	1762— $26/9$	1765.
108. Hans Finsen, theol.	$21/4$	62— $11/11$	67. Insp. xviii.
109. O. Andreasen Borrebye, math.	$11/4$	62— $11/6$	66.
110. Peter Uldall, jur.	$11/6$	63— $11/9$	66.
111. Berthold Holm, theol.	$11/6$	63— $11/12$	68.
112. Jens Halse Listo, theol. ..	$11/6$	63— $11/12$	68.
113. Lago Eiler (Hilarius), theol.	$11/6$	63— $11/12$	68. Insp. xix.
114. Jens Sandøe, jur. (theol). .	$11/4$	64— $11/12$	68.
115. Peter Teilmann, philol. ...	$1/11$	64— $11/12$	69. Insp. xx.
116. Lavrids Christian Nanne- stad, theol.	$22/5$	65— $11/9$	67.
117. Hans Ambrosius Kisbye, theol.	$11/7$	65— $17/4$	71.
118. Christian Bastholm, theol.	$11/9$	65— $11/11$	67.
119. Hans Philip Plesner, philol.	$26/9$	65— $11/11$	67.
120. Jacob Thune, theol.	$11/10$	65— $17/4$	71. Insp. xxi.
121. Hans Anker Langhorn, jur.	$11/9$	66— $11/9$	71.
122. Niels Erik Arbien, math. (theol.)	$11/6$	66— $11/6$	71.
123. Hans Teilmann, theol.	$11/2$	67— $17/4$	71.
124. Richard Listo, math.	$11/9$	67— $17/4$	71.
125. Andreas Levring, theol. ..	$11/11$	67— $17/4$	71.
126. Hans Jørgen Gottschalk, philol.	$11/11$	67— $17/4$	71.
127. Herluf Flensborg, med.	$11/11$	67— $11/10$	73.
128. Jacob Jacobsen, theol.	$11/11$	67— $11/11$	72.
129. Jacob Albert Ørsted, theol.	$11/12$	68— $11/10$	73. Insp. xxiii.
130. Hans Jacob Milche, jur. ..	$11/12$	68— $11/3$	71. Insp. xxii.
131. Jens Brinck, theol.	$11/12$	68— $11/10$	73.
132. Fredrik Ditlev Flor, math..	$11/12$	68— $5/2$	72.
133. Fochard Christian With, philol. (theol.)	$11/12$	69— $11/1$	75. Insp. xxiv.
134. Enok Grundtvig, philol.	$17/4$	71— $1/11$	75.
135. Niels Boesen, theol.	$17/4$	71— $11/3$	76. Insp. xxv.
136. Georg Hahn, theol.	$17/4$	71— $1/5$	72.
137. Hans Randulff Bull, philol.	$17/4$	71— $11/3$	76.
138. Peter Worsøe, theol.	$17/4$	71— $11/3$	76.
139. Andreas Trapp, math.	$17/4$	71— $1/4$	75.
140. Matthias Georg Matthiesen, jur.	$11/6$	71— $11/9$	76. Insp. xxvi.
141. Lavrids Holst, theol.	$11/12$	71— $11/3$	77.
142. Carl Christian Bendtsen, jur.	$11/3$	72— $11/9$	76.
143. Jens Jacob With, math. ...	$11/5$	72— $11/3$	75.

144. Bondo Løndahl, theol.	$11/11$	1772— $11/3$	1778. Insp. xxvii.
145. Christian Stellwagen, theol.	$11/3$	73— $11/6$	78.
146. Rasmus Severin Kisbye, theol.	$11/1$	74— $11/12$	77.
147. Georg Wederkinck, theol.	$11/4$	74— $15/9$	75.
148. Andreas Broberg Ranøe, med.	$11/5$	74— $11/5$	81.
149. Christoffer Nyholm, theol.	$11/6$	75— $11/12$	77.
150. Jacob Lemvigh, philol.	$11/6$	75— $11/9$	80. Insp. xxviii.
151. Johannes Lyngbye, math.	$11/6$	75— $11/9$	77, { 4. Maj 1776 an-
152. Christian Caspar Seip, med.	$11/6$	75— $11/10$	85. { taget til Ob-
153. Peter Søbørg, math.	$11/6$	75— $11/12$	79. { servator se-
154. Jacob Peter Beck, theol. .	$11/12$	75— $11/9$	76. { cundus under
155. Fredrik Seidelin, philol.	$11/3$	76— $11/6$	79. { Horrebøw. †
156. Christoffer Nyrop, theol. .	$11/3$	76— $11/12$	78. { som Sogne-
157. Hans Fuglede, theol.	$11/3$	76— $11/5$	81. Insp. xxix. { præst til Ha-
158. Christian Ehrenfried Car-			
stensen, theol.	$11/9$	76— $11/9$	78.
159. Ove Gjerløv Meyer, jur. . .	$11/9$	76— $11/11$	78.
160. Niels Søren Milling, jur. . .	$11/9$	76— $11/11$	81. Insp. xxx.
161. Niels Bruun, theol.	$5/4$	77— $11/3$	79.
162. Hans Ørsted, math. (theol.)	$11/9$	77— $11/11$	80.
163. Hans Jacob Ackton, math.	$11/12$	77— $11/6$	79.
164. Elias v. Haven, theol.	$11/12$	77— $11/2$	79.
165. Hans Peter Tostrup, theol.	$11/3$	78— $11/11$	82. Insp. xxxi.
166. Jacob Møller, theol.	$11/6$	78— $11/9$	80.
167. Adam Theophil. Thorup. jur.	$11/6$	78— $11/4$	80.
168. Georg Seidelin Worsøe, theol.	$11/9$	78— $11/12$	83.
169. Hans Harboe Schiellerup, theol.	$11/12$	78— $11/6$	84. Insp. xxxii.
170. Børge Poscholan Kofod, theol.	$11/2$	79— $11/12$	79.
171. Matthias Thye, theol.	$11/3$	79— $11/9$	79.
172. Peter Christian Lund, math. (theol.)	$11/6$	79— $11/5$	82.
173. Andreas Lavrids Schön-			
ning, philol.	$11/6$	79— $11/6$	80.
174. Jens Melchior Gad, theol..	$11/9$	79—Apr.	82. } † i Apr. 1782
175. Thomas Fritz, math.	$11/12$	79— $11/12$	82. { paa Collegiet.
176. Olav Olavsens, math.	$11/12$	79— $11/6$	83.
177. Hans Eiler, jur.	$11/4$	80— $11/10$	85. Insp. xxxiii.
178. Lavrids Niels Mancin, philol.	$11/1$	80— $11/10$	82.

179. Sveno Bredstrup, philol.	$11/9$	1780— $11/5$	1782.
180. Jens Groth Krag, theol.	$11/9$	80— $11/12$	85. Insp. xxxiv.
181. Peter Cappelen, theol.	$11/11$	80— $11/6$	83.
182. Witus Bering, theol.	$11/5$	81— $11/12$	83.
183. H. Ivar Horn, med.	$11/5$	81— $11/12$	85.
184. Gustav Ludvig Baden, jur.	$11/11$	81— $11/3$	87.
185. Henrik Møller, theol.	$11/5$	82— $11/6$	86.
186. Hans Irgens, philol.	$11/5$	82— $11/8$	87.
187. C. W. K. Bull, theol.	$11/5$	82— $11/12$	83.
188. Matth. Thygeson, philol.	$11/10$	82— $11/6$	84.
189. Ferdinand Thura, theol.	$11/11$	82— $11/1$	88. Insp. xxxv.
190. Daniel Eiler, math.	$11/12$	82— $11/3$	88.
191. Andreas Høstmark Wibe, theol.	$11/6$	83— $11/6$	84.
192. Jesper Bistrup, math.	$11/6$	83— $11/10$	87.
193. C. P. F. Mohr, theol.	$11/12$	83— $11/3$	89. Insp. xxxvi.
194. O. Steenberg, theol.	$11/12$	83— $11/3$	87.
195. P. Rose, theol.	$11/12$	83— $11/12$	85.
196. I. C. Halse, theol.	$11/6$	84— $11/6$	86.
197. Peter Hagelund, theol.	$11/6$	84— $11/6$	86.
198. Jens Seidelin, philol.	$11/3$	84— $11/8$	87.
199. Rasmus Frankenau, med.	$11/10$	85— $17/3$	92.
200. Fredrik Peter Busch, jur.	$11/10$	85— $11/10$	88.
201. Lavrids Juhl, theol.	$11/12$	85— $24/11$	90. Insp. xxxvii.
202. Povl Kierulf, theol.	$11/12$	85— $11/12$	89.
203. Nicolai Bøtcher, med.	$11/12$	85— $11/1$	89.
204. Andreas Hoyem, theol.	$11/6$	86— $11/3$	89.
205. Jacob Eiler, theol.	$11/6$	86— $11/8$	87.
206. C. Fredrik Heidemann, theol.	$11/6$	86— $14/11$	89.
207. Johan Ernst Gunner Krog, theol.	$11/3$	87— $11/3$	88.
208. Peter Horrebow Ratenburg, jur.	$11/3$	87— $17/3$	92. Insp. xxxviii.
209. Georg Christian Krogh, theol.	$11/8$	87— $11/12$	88.
210. Gisle Johnsen, philol.	$11/8$	87— $10/2$	90.
211. Christian Frimodt, philol.	$11/8$	87— $26/5$	90.
212. Jens Esmarck, math.	$11/10$	87— $3/6$	89.
213. Reinsholm, theol.	$11/1$	88— $11/3$	88.
214. Peter Vilhelm Lütken, theol.	$11/2$	88— $29/12$	89.
215. Christian Ferslew, theol.	$11/3$	88— $2/7$	89.
216. Fredrik Plum, math. (theol.)	$11/3$	88— $9/11$	89.
217. Edvard Sneedorf Hammer, theol.	$11/3$	88— $11/5$	89.

218. Christian Avgust Tetens, jur.	$11/10$	1788— $3/2$	1794. Insp. XXXIX.
219. Jens Koefoed, med.	$11/1$	89— $1/2$	92.
220. Matthias Christian Brandt, theol.	$11/2$	89— $10/2$	90.
221. Otto Diderik Bloch, theol. (philol.)	$11/3$	89— $14/12$	91.
222. Carl Ernst Sommer, theol.	$11/3$	89— $13/7$	91.
223. H. Wanting, theol.	$11/5$	89— $9/7$	94.
224. Jens Hendrik Fischer, math.	$3/6$	89— $1/10$	94. Insp. XL.
225. Knud Christian Høyer, theol.	$2/7$	89— $13/8$	94.
226. Hans Rosenkilde, math. ..	$9/10$	89— $20/2$	91.
227. Gregers Otto Bruun Beg- trup, theol.	$14/11$	89— $18/4$	92.
228. Johannes Chr. Wibe Stok- fleth, theol.	$29/12$	89— $14/12$	91.
229. Holger Ludvig Olrik, philol.	$10/2$	90— $16/11$	91.
230. Claus Pavels, theol.	$10/2$	90—Maj	93.
231. Jens Fr. Carl Schiern, philol.	$26/5$	90— $2/9$	95. Insp. XLI.
232. Jens Stub, theol.	$24/11$	90— $1/2$	92.
233. Peter Ditlev Faber, math. (theol.)	$23/2$	91— $16/7$	93.
234. Hieronymus Laub, theol. .	$8/6$	91— $12/8$	96. Insp. XLI.
235. Christian Gorm Limkilde, philol. (th.)	$6/11$	91— $30/3$	97. Insp. XLII.
236. Chr. Eichenbroch Schultz, theol.	$14/12$	91— $6/7$	93.
237. Peter Ulrik Magnus Hount, theol.	$14/12$	91— $14/7$	93.
238. Ole Jørgen Sadolin, theol.	$1/2$	92— $7/6$	97.
239. Christian Lintrup, med....	$1/2$	92— $20/8$	99.
240. Lavrids Sahl, jur.	$17/3$	92— $7/6$	97.
241. Simon Bugge, med.	$17/3$	92— $11/6$	98.
242. Mikael Andreas Fosie Berg, theol.	$18/4$	92— $16/7$	93.
243. Ulrik Christian Boesen, theol.	$6/7$	93— $4/4$	95.
244. Johan Georg Nascou, theol.	$14/7$	93— $13/1$	96.
245. Georg Andreas Münster, math.	$16/7$	93— $4/4$	95.
246. Peter Offer Hansen, theol.	$16/7$	93— $9/4$	94.
247. Fredrik Bager Bredsdorff, jur.	$8/2$	94— $4/9$	99. Insp. XLIII.
248. Samuel Friedlieb Zimmer- mann, theol.	$16/4$	94— $11/6$	98.

249. Jacob Baden, theol.....	$\frac{9}{7}$	1794— $\frac{1}{9}$	1799. Insp. XLIV.
250. Morten Wendelboe Mynster, theol.....	$\frac{13}{8}$	94— $\frac{13}{1}$	96.
251. Knud Aagaard, theol.	$\frac{4}{9}$	94— $\frac{5}{10}$	98.
252. Niels Jacob Bolbroe, math.	$\frac{1}{10}$	94— $\frac{8}{1}$	1800. Insp. XLV.
253. Adolf Petersen, theol.	$\frac{4}{4}$	95— $\frac{8}{1}$	1800.
254. Hans Christian Ørsted, math.....	$\frac{4}{4}$	95— $\frac{11}{4}$	1800. } Insp. XLVI. Dr. phil. $\frac{5}{9}$ 1799.
255. Anders Sandøe Ørsted, philol.....	$\frac{2}{9}$	95— $\frac{11}{9}$	1800. Insp. XLVII.
256. F. A. Krog, theol.....	$\frac{13}{1}$	96— $\frac{12}{8}$	1796.
257. M. F. Berg, theol.	$\frac{13}{1}$	96— $\frac{19}{6}$	99.
258. Andreas Spangenberg, theol.	$\frac{12}{8}$	96— $\frac{21}{8}$	1800.
259. Fredrik Christian Bergmann, theol.	$\frac{12}{8}$	96— $\frac{21}{8}$	1800.
260. Matthias Ditzel, philol. ...	$\frac{30}{3}$	97— $\frac{16}{6}$	1802. Insp. XLVIII.
261. Andreas Biering Andreasen, jur.	$\frac{7}{6}$	97— $\frac{12}{11}$	1797. † 1797.
262. Nicolai Severin Ramsing, theol.	$\frac{7}{6}$	97— $\frac{8}{1}$	1800.
263. Hans Bilsted, jur.	$\frac{22}{11}$	97— $\frac{22}{12}$	1802.
264. Peter Helt Fertig, theol. .	$\frac{11}{6}$	98— $\frac{21}{9}$	1803. Insp. XLIX.
265. Christian Sommerfeldt Nærenst Münster, theol.	$\frac{5}{10}$	98— $\frac{19}{5}$	1802.
266. Carl Michelsen, med.	$\frac{11}{6}$	98— $\frac{8}{1}$	1800.
267. Povl Matth. Schor, theol. .	$\frac{19}{6}$	99— $\frac{20}{10}$	1804. Insp. L.
268. Jacob Bering Hahn, med..	$\frac{20}{7}$	99— $\frac{11}{1}$	1806.
269. Peter Rahr Duus, theol...	$\frac{4}{9}$	99— $\frac{16}{6}$	1802.
270. Vilhelm Frimann Koren Christie, jur.	$\frac{4}{9}$	99— $\frac{11}{2}$	1801.
271. Ulrik Rosing, theol.	$\frac{8}{1}$	1800— $\frac{30}{12}$	1801.
272. Jens Carl Winther, theol.	$\frac{8}{1}$	1800— $\frac{8}{5}$	1805. Insp. LI.
273. Vilhelm Peter Roggert, med.	$\frac{8}{1}$	1800— $\frac{11}{6}$	1807.
273. Johannes Sessing, math. .	$\frac{8}{1}$	1800—	1801.
275. David Seidelin Birch, math.	$\frac{21}{5}$	1800— $\frac{18}{4}$	1804.
276. Povl Sveistrup, theol.	$\frac{21}{8}$	1800— $\frac{11}{6}$	1803.
277. Gotfred Henrik Bendtsen, theol.	$\frac{21}{8}$	1800— $\frac{11}{6}$	1804.
278. David Nic. Dorph Seidelin, jur.	$\frac{11}{2}$	1801—	1806 I. Insp. LII.
279. Christian Ferdinand Vilhelm Krebs, philol.....	$\frac{3}{6}$	1801—	1806 II. Insp. LIII.
280. Nicolai Christian Herholdt, math.....	$\frac{5}{6}$	1801—	1804 I.
281. Hans Seidelin Benzon, theol.	$\frac{30}{12}$	1801—	1807 I. Insp. LV.

282. Jørgen Bang, theol. $19/5$ 1802—Dcbr. 1804.
 283. Henrik Lund, theol. $16/6$ 1802— 1803 II.
 284. Martin Christian Rehder,
 philol. $16/6$ 1802— 1805 II.
 285. Mogens Peter Nellemann,
 jur. $22/12$ 1802— 1803 I.
 286. Andreas Bergmann, theol. $11/6$ 1803—Dcbr. 1805.
 287. Isaack Lund, jur. $11/6$ 1803—Dcbr. 1804.
 288. Carl L. Bergmann, theol. . $21/9$ 1803—Dcbr. 1805. Insp. LIV.
 289. Valentin Peter Seidelin,
 theol. $21/9$ 1803— 1804 II.
 290. Peter Borch, math. $18/4$ 1804— 1809 I. Insp. LVI.
 291. Nicolai Schack, math. . . . $18/10$ 1804—Maj 1809.
 292. Niels Høyer, theol. $20/10$ 1804— 1809. Insp. LVII.
 293. Hans Eiler Wolf, theol. . . . $8/1$ 1805—Dcbr. 1805.
 294. Ole Thorkildsen, theol. . . . $27/1$ 1805—Apr. 1810. Insp. LVIII.
 295. Daniel Smith, theol. $27/1$ 1805—Nvbr. 1806.
 296. Jens Ditlev Blichfelt, jur. . $1/3$ 1805—Apr. 1808.
 297. Johannes Weibel, theol. . . $8/5$ 1805—Dcbr. 1808.
 298. Christen Styhr Essendrop,
 theol. $11/1$ 1806— $11/6$ 1811. Insp. LIX.
 299. Johannes Palle Hansen,
 med. $11/1$ 1806— $11/6$ 1806.
 300. Henrik Christian Hansen,
 jur. $11/1$ 1806— $11/12$ 1806.
 301. Christian Thaning, theol. . $16/4$ 1806— $11/6$ 1811.
 302. Claudius Nathanael Kirk-
 steen, jur. $13/8$ 1806— 1808.
 303. Hans Francke, med. $12/11$ 1806— 1807.
 304. Niels Winding Dorph, philol. $12/11$ 1806— 1809.
 305. Emmanuel Nyboe, theol. . $30/1$ 1807— 1812. Insp. LX.
 306. Niel Christian Tobias Lange,
 theol. $4/4$ 1807— 1812.
 307. Peter Grib Fibiger, philol. $29/4$ 1807— 1810.
 308. Fredrik Theodor Klerck,
 med. $1/6$ 1807— 1809.
 309. Jens Grønbek Døderlein,
 med. $1/1$ 1808— 1814.
 310. Lavrids Balslev, math. . . $11/2$ 1808— 1808.
 311. Hans Vilhelm Meyn, jur. . $8/6$ 1808— 1811.
 312. Søren Schiødte, theol. . . . $17/8$ 1808— 1810.
 313. Biarne Thorarensen, jur. . . $17/8$ 1808— 1809.
 314. Eggert Christoffer Bryg-
 mann, theol. $4/1$ 1809— 1814. Insp. LXI.
 315. Carl Vilhelm Borch, math. $8/3$ 1809— 1813.

316. Nicolai Johannes Knudsen, math.	$21/7$	1809—	1810.
317. Frantz Gothard Hovitz, med.	$18/10$	1809—	16.
318. Theodor Peter Lund, theol.	$20/12$	1809—	15. Insp. LXII.
319. Christian Jacob Cosmus Bræstrup, jur.	$20/12$	1809—	11.
320. Carl Avgust Schmidt, theol.	$23/5$	10—	15.
321. Marcus Mathiesen, theol. .	$11/7$	10—	15. Insp. LXIII.
322. P. L. Hansen, philol.	$17/10$	10—	15.
323. Claus Michael Schmidt, theol.	$21/11$	10—	12.
324. Wigfus Thorarensen, jur. .	$13/2$	11—	13.
325. Vilhelm Rudolph Dichman, philol.	$13/2$	11—	14.
326. Christen Olsen, theol.	$12/6$	11—	16.
327. Niels Christoffer Østrup, theol.	$24/7$	11—	12.
328. Daniel Meyer, jur.	$15/1$	12—	16.
329. Johannes Villadsen Angel, theol.	$30/9$	12—	14.
330. Jens Fredrik Becker, theol.	$30/9$	12—	13.
331. John Jacob Kjeld Løchte, math.	$28/10$	12—	17. Insp. LXIV.
331. Fredrik Ulrik Andreas Con- radt Eberlin, jur.	$24/2$	13—	16.
333. Peter Monrad, math.	$21/7$	13—	14.
334. Guldbrand Thesen.	$1/10$	13—	14.
335. Thomas Sandholdt, theol. .	$3/2$	14—	18. Insp. LXV.
336. Daniel Luplau, theol.	$8/6$	14—	17.
337. Hans Georg Koefoed, jur.	$9/11$	14—	18.
338. Peter Jungersen Estrup, math.	$9/11$	14—	20. Insp. LXVI.
339. Erik Svitzer, med.	$9/11$	14—	19.
340. Christian Nicolai Pingel, theol.	$7/12$	14—	19.
341. Gustav Adolf Dichman, philol.	$27/12$	14—	20.
342. Fredrik Carl Sophus Borch- senius, theol.	$10/5$	15—	16.
343. Vilhelm Thaning, theol. . .	$15/7$	15—	16.
344. Ludvig Fasting, math.	$3/1$	16—	21.
345. Jørgen Stephensen, theol.	$3/1$	16—	17.
346. Fredrik Salicath, philol. . .	$24/1$	16—	18.
347. Martin Oxenbøll, jur.	$1/5$	16—	20.

348. David Rosen, theol.....	$\frac{22}{5}$	1816—	1818.
349. N. Fritz, theol.....	$\frac{21}{8}$	16—	17.
350. W. A. Honum, theol.....	$\frac{21}{8}$	16—	17.
351. Ole Cosmus Bech, theol. .	$\frac{14}{5}$	17—	21.
352. Christfried Ehrgott Jantzen, math.	$\frac{16}{7}$	17—	22. Insp. LXVII.
353. J. L. Brandt, theol.....	$\frac{25}{10}$	17—	19.
354. T. C. Rosen, theol.	$\frac{25}{10}$	17—	18.
355. Jeremias M. Høeg, theol. .	$\frac{15}{11}$	17—	21.
356. Severin Wedege Bruun, theol.	$\frac{23}{1}$	18—	22.
357. C. F. Güntelberg, philol...	$\frac{1}{7}$	18—	19.
358. J. G. Sommer, theol.	$\frac{1}{7}$	18—	20.
359. Vilhelm A. Arctander, jur.	$\frac{17}{7}$	18—	21.
360. H. F. J. Fogh, theol.	$\frac{23}{9}$	18—	20.
361. Peter Chr. Stenersen Gad, theol.	$\frac{26}{11}$	18—	21.
362. Lavrids P. W. Grüner, theol.	$\frac{17}{9}$	19—	23. Insp. LXVIII.
363. Hans Chr. A. Gottschalk, med.....	$\frac{23}{4}$	19—	27. Insp. LXIX.
364. I. P. Karmark, theol.....	$\frac{30}{8}$	19—	20.
365. Peter Flindt, philol.	$\frac{29}{9}$	19—	22.
366. Hans Chr. Petersen, theol.	$\frac{9}{2}$	20—	24. Insp. LXX
367. Lavr. Gerhard Fasting, philol.	$\frac{9}{2}$	20—	24.
368. Jensenius Magnus Sommer, jur.	$\frac{12}{4}$	20—	25. Insp. LXXI.
369. David Seidelin, theol.	$\frac{21}{6}$	20—	22.
370. C. C. S. Andresen, theol. .	$\frac{9}{8}$	20—	21.
371. Carl P. Rafn, med.	$\frac{21}{10}$	20—	25.
372. Jens B. Wellejus, math. . .	$\frac{14}{2}$	21—	26. Insp. LXXII.
373. Nicolai H. Olivarius, theol.	$\frac{30}{3}$	21—	22.
374. Chr. Fr. Zøylner, theol. . .	$\frac{30}{5}$	21—	26. Insp. LXXIII.
375. Vigfus Arnason Eriksen, jur.	$\frac{22}{8}$	21—	27.
376. Lavr. Chr. Brøchner, theol.	$\frac{22}{8}$	21—	25.
377. Gisle Brynjulfsen, theol... .	$\frac{5}{12}$	21—	23.
378. Bertel Bruun, philol.	$\frac{27}{3}$	22—	25.
379. Chr. Sommerfeldt, theol. .	$\frac{14}{8}$	22—	24.
380. Joh. Ludvig Obel, theol... .	$\frac{6}{9}$	22—	24.
381. Carl Holger Visby, math..	$\frac{25}{9}$	22—	26.
382. H. F. Gøtzsche, theol.....	$\frac{4}{12}$	22—	23.
383. Jens Larsen Bøggild, theol.	$\frac{10}{4}$	23—	25.
384. J. S. Hvistendahl Galskjøt, theol.	$\frac{28}{5}$	23—	27.

385. Christian Prain Gad, theol.	$\frac{28}{5}$	1823—	1824.
386. N. R. Baggesen, theol. . . .	$\frac{4}{2}$	24—	24.
387. L. P. Larsen, theol.	$\frac{10}{9}$	24—	25.
388. Rasmus Winther, theol. . .	$\frac{10}{11}$	24—	25.
389. Niels Bygom Krarup, philol.	$\frac{10}{11}$	24—	25.
390. Herman P. Gudme Bruun, theol.	$\frac{1}{12}$	24—	29. Insp. LXXIV.
391. H. Friis, theol.	$\frac{1}{12}$	24—	25.
392. Hans Chr. Rørdam, theol.	$\frac{23}{2}$	25—	29.
393. Joachim V. Bang, theol. . .	$\frac{23}{2}$	25—	28.
394. Ole Tønder Hunderup, philol.	$\frac{23}{2}$	25—	30. Insp. LXXV.
395. Gustav Jacob Schaarup, theol.	$\frac{8}{6}$	25—	29.
396. Johan Georg Hillerup, jur.	$\frac{8}{6}$	25—	25.
397. Carl L. Poulsen, philol. . . .	$\frac{23}{7}$	25—	30. Insp. LXXVI.
398. Andr. Chr. Hviid, jur.	$\frac{19}{10}$	25—	30. Insp. LXXVII.
399. Andreas Winding, theol. . .	$\frac{30}{11}$	25—	26.
400. Lavr. Peter Buhl, theol. . . .	$\frac{30}{11}$	25—	27.
401. Numa Chr. Foersom, med.	$\frac{30}{11}$	25—	30.
402. Johannes Buhl, theol.	$\frac{15}{2}$	26—	27.
403. Hardenack Otto Conrad Laub, math. (theol.)	$\frac{5}{4}$	26—	30.
404. Jens Jensen, math.	$\frac{10}{5}$	26—	27.
405. Chr. Fr. Ingerslev, theol. . .	$\frac{6}{9}$	26—	27.
406. Johannes Nic. Kellerman Rørdam, math. (theol.)	$\frac{6}{9}$	26—	31. Insp. LXXVIII.
407. Joh. Cornelius Freisleben, med.	$\frac{18}{10}$	26—	29.
408. Jens Avg. Brasen, theol. . .	$\frac{8}{12}$	26—	29.
409. Severin A. Bojesen, jur. . . .	$\frac{8}{12}$	26—	27.
410. P. Henneberg, theol.	$\frac{26}{9}$	27—	29.
411. Otto Chr. Rod, jur.	$\frac{26}{9}$	27—	29.
412. F. L. B. Zeuthen, theol. . .	$\frac{23}{11}$	27—	30.
413. Kjødt, theol.	$\frac{15}{3}$	28—	28.
414. P. E. Kock, theol.	$\frac{28}{6}$	28—	29.
415. Nic. Munk Plum, theol. . . .	$\frac{17}{12}$	28—	30.
416. Joh. P. Gjessing, jur.	$\frac{11}{3}$	29—	31.
417. Bernt Fr. Jensen, theol. . .	$\frac{11}{3}$	29— $\frac{28}{11}$	32. Insp. LXXIX.
418. Peter Lynge, theol.	$\frac{11}{3}$	29— $\frac{5}{2}$	34.
419. J. W. Marckmann, theol. . .	$\frac{20}{6}$	29—	31.
420. E. J. Haderup, med.	$\frac{20}{6}$	29—	32.
421. N. Hunderup, math.	$\frac{20}{6}$	29—	30.
422. C. F. Balslev, theol.	$\frac{8}{7}$	29— $\frac{15}{8}$	32.
423. H. Posselt, theol.	$\frac{30}{12}$	29—	31.
424. H. Fønss, theol.	$\frac{31}{3}$	30—	31.

425. P. C. Berg, math.	$31/3$	1830— $3/10$	1834.
426. C. F. Broson, math.	$31/3$	30— $21/5$	34.
427. F. E. Hundrup, philol.	$31/3$	30— $20/5$	35.
428. C. H. Friese, med.	$31/3$	30— $26/2$	34.
429. Fr. Emil Elberling, jur.	$1/12$	30— $22/10$	34.
430. S. L. Povelsen, philol.	$5/1$	31— $2/3$	36. Insp. LXXX.
431. Steen Friis, theol.	$5/1$	31— $5/2$	34.
432. E. B. Jerichau, jur.	$9/3$	31— $20/4$	36. Insp. LXXXI.
433. C. G. C. Funch, theol.	$9/3$	31— $4/9$	33.
434. G. A. Tryde, theol.	$14/9$	31— $4/9$	33.
435. P. Bergenhammer, theol.	$19/10$	31— $7/12$	36. Insp. LXXXII.
436. W. Visby, theol.	$30/11$	31— $27/11$	33.
437. J. Agerup, theol.	$15/8$	32— $26/6$	33.
438. M. C. Rønne, theol.	$28/11$	32— $23/12$	35.
439. J. C. Aagaard, med.	$19/12$	32— $20/5$	35.
440. C. A. H. Sidenius, theol.	$26/6$	33— $22/10$	34.
441. E. C. Kemp, theol.	$4/9$	33— $26/2$	34.
442. A. C. Berthelsen, theol.	$4/9$	33— $19/3$	34.
443. Røgind, theol.	$27/11$	33— $22/10$	34.
444. C. J. Trojel, theol.	$5/2$	34—Apr.	38. Insp. LXXXIII.
445. H. K. Tryde, theol.	$5/2$	34— $28/9$	36.
446. A. Ammentorp, theol.	$26/2$	34— $22/10$	34.
447. A. Gerner, med.	$26/2$	34— $1/7$	35.
448. C. M. Branner, theol.	$19/3$	34— $4/2$	35.
449. S. Holmstedt, math.	$21/5$	34— $26/11$	36.
450. C. H. Bjering, math.	$3/10$	34— $27/8$	38.
451. C. W. Boesen, theol.	$22/10$	34— $3/12$	34.
452. F. J. Sevel, theol.	$22/10$	34— $7/9$	36.
453. Th. Jørgensen, theol.	$22/10$	34— $4/11$	35.
454. L. M. Bregendahl, jur.	$22/10$	34— $30/9$	35.
455. E. W. Begtrup, theol.	$3/12$	34— $30/3$	36.
456. C. M. Ørsted, theol.	$4/2$	35— $13/5$	40. Insp. LXXXIV.
457. C. Regenbug, med.	$20/5$	35— $7/9$	36.
458. H. K. P. Seidelin, philol.	$20/5$	35— $23/6$	40. Insp. LXXXV.
459. J. H. V. Møller, med.	$1/7$	35— $21/12$	36.
460. V. B. Hiort, jur.	$30/9$	35— $11/7$	38.
461. C. A. Meyer, theol.	$4/11$	35— $29/6$	36.
462. K. P. Knudsen, theol.	$20/12$	35— $29/6$	36.
463. C. W. Smith, philol.	$2/3$	36— $14/7$	41. Insp. LXXXVI.
464. W. L. Frendrup, theol.	$30/3$	36— $28/9$	36.
465. F. C. E. Dahlstrøm, jur.	$20/4$	36— $4/4$	38.
466. C. F. E. Engel, theol.	$29/6$	36— $3/11$	41. Insp. LXXXVII.
467. H. Knudsen, theol.	$29/6$	36— $21/12$	36.
468. Th. Thygesen, theol.	$7/9$	36— $12/9$	38.
469. C. S. Ørsted, med.	$7/9$	36— $24/8$	42.

470. N. Gottlob, theol.	$\frac{28}{9}$	1836— $\frac{16}{8}$	1837.
471. F. C. Pedersen, theol.	$\frac{28}{9}$	36— $\frac{3}{11}$	41. Insp. LXXXVIII
472. M. F. E. Smith, math.	$\frac{26}{11}$	36— $\frac{26}{1}$	42.
473. Chr. Camradt, theol.	$\frac{7}{12}$	36— $\frac{16}{2}$	42.
474. J. A. Carøe, theol.	$\frac{21}{12}$	36— $\frac{4}{12}$	39.
475. N. H. From, med.	$\frac{21}{12}$	36— $\frac{22}{11}$	38.
476. Jens Paludan Müller, theol.	$\frac{16}{8}$	37— $\frac{10}{3}$	38.
477. J. P. Böttiger, theol.	$\frac{23}{8}$	37— $\frac{3}{11}$	40.
478. Peter Leonhard Trojel, theol.	$\frac{10}{3}$	38— $\frac{26}{4}$	43.
479. J. Japetus Steenstrup. ..	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{23}{10}$	39.
480. Adolf Synnestved, theol. ...	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{6}{11}$	40.
481. Ludvig Avg. Smith, jur. ...	$\frac{4}{4}$	38— $\frac{6}{11}$	40.
482. A. P. H. Birch, jur.	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{24}{12}$	38.
483. G. Hansen, theol.	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{18}{12}$	39.
484. P. L. Møller, theol.	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{5}{6}$	39.
485. Johansen, theol.	$\frac{16}{5}$	38— $\frac{24}{12}$	38.
486. James Møller, med.	$\frac{4}{7}$	38— $\frac{12}{7}$	43.
487. V. P. N. Møller, jur.	$\frac{11}{7}$	38— $\frac{16}{9}$	43.
488. Adolph Steen, math.	$\frac{22}{8}$	38— $\frac{4}{12}$	39.
489. C. B. Fogh, theol.	$\frac{12}{9}$	38— $\frac{2}{10}$	39.
490. P. C. Sinding, theol.	$\frac{12}{9}$	38— $\frac{25}{10}$	43.
491. H. C. E. Schmiegelow, med.	$\frac{12}{11}$	38— $\frac{22}{2}$	43.
492. Carl Chr. Birch, jur.	$\frac{24}{12}$	38— $\frac{10}{12}$	45.
493. Hans Jørgen Trojel Laub, theol.	$\frac{24}{12}$	38— $\frac{30}{4}$	45. Insp. LXXXIX.
494. H. C. Stausholm, math. ...	$\frac{5}{6}$	39— $\frac{11}{6}$	41.
495. A. H. Grove, jur.	$\frac{23}{10}$	39— $\frac{1}{7}$	41.
496. J. P. Buch, math.	$\frac{4}{12}$	39— $\frac{11}{12}$	43.
497. Vilh. Schøler, theol.	$\frac{4}{12}$	39— $\frac{23}{6}$	40.
498. J. P. C. L. Petersen, jur. ...	$\frac{18}{12}$	39— $\frac{4}{11}$	40.
499. P. N. Aalborg, med.	$\frac{11}{3}$	40— $\frac{4}{10}$	43.
500. A. A. Breinholm, theol. ...	$\frac{13}{5}$	40— $\frac{3}{11}$	41.
501. F. C. C. W. Breinholm, theol.	$\frac{23}{6}$	40— $\frac{17}{9}$	45.
502. L. Thornam, philol.	$\frac{23}{6}$	40— $\frac{17}{9}$	45. Insp. xc.
503. W. Hasselriis, theol.	$\frac{23}{12}$	40— $\frac{28}{1}$	46.
504. T. N. Wesenberg, theol. ...	$\frac{24}{2}$	41— $\frac{15}{12}$	44.
505. L. T. Løbner, jur.	$\frac{24}{2}$	41— $\frac{1}{4}$	46.
506. C. W. Herløw, theol.	$\frac{30}{6}$	41— $\frac{26}{8}$	46.
507. Jacob Fredrik Kinch, philol.	$\frac{14}{7}$	41— $\frac{14}{11}$	44.
508. P. M. Worsaae, jur.	$\frac{28}{8}$	41— $\frac{28}{10}$	46.
509. J. G. A. V. Bang, theol. ...	$\frac{3}{11}$	41— $\frac{16}{2}$	42.
510. Lauritz Jürgensen, theol. ...	$\frac{3}{11}$	41— $\frac{10}{10}$	44.
511. O. F. Kynde, theol.	$\frac{3}{11}$	41— $\frac{29}{12}$	46. Insp. xci.
512. Thorvald Müller, math. ...	$\frac{26}{1}$	42— $\frac{22}{5}$	44.

513. W. L. Birch, jur.	$\frac{26}{1}$	1842— $\frac{12}{6}$	1844.
514. Carsten Levinsen, theol. . .	$\frac{16}{2}$	42— $\frac{10}{10}$	44.
515. Carl Julius Jessen, theol. . .	$\frac{23}{4}$	42— $\frac{4}{10}$	43.
516. J. N. Lange, theol.	$\frac{30}{3}$	42— $\frac{4}{10}$	43.
517. P. L. Panum, med.	$\frac{24}{8}$	42— $\frac{18}{2}$	46.
518. S. C. Müller, theol.	$\frac{26}{4}$	43— $\frac{26}{4}$	47. Insp. xcu.
519. L. Warming, theol.	$\frac{4}{10}$	43— $\frac{20}{1}$	44.
520. P. Høeg, theol.	$\frac{4}{10}$	43— $\frac{11}{12}$	45.
521. R. E. Scharling, theol.	$\frac{4}{10}$	43— $\frac{17}{9}$	45.
522. H. J. J. Schmith, philol. . .	$\frac{30}{12}$	43— $\frac{19}{11}$	45.
523. W. P. C. Nissen, theol. . . .	$\frac{20}{3}$	44—Juli	46.
524. J. C. G. Howitz, math.	$\frac{22}{5}$	44— $\frac{26}{7}$	47.
525. A. H. Pedersen, math.	$\frac{22}{5}$	44— $\frac{2}{10}$	44.
526. J. J. Worsaae	$\frac{12}{6}$	44— $\frac{12}{11}$	46.
527. Gerhard Grove, theol.	$\frac{10}{10}$	44— $\frac{22}{11}$	48. Insp. xciii.
528. Børge Vestesen, theol. . . .	$\frac{10}{10}$	44— $\frac{7}{2}$	45.
529. Sidney Schwartz, philol. . .	$\frac{14}{11}$	44— $\frac{28}{10}$	49. Insp. xciv.
			{ Maatte som Mosait opgive Pladsen efter Fundatsens Bestemmelser og Conclus. Consist. 3. Juli 1841.
530. J. J. Jacobsen, math.	$\frac{14}{11}$	44— $\frac{11}{12}$	44.
531. Th. Schow, theol.	$\frac{8}{2}$	45— $\frac{2}{7}$	45.
532. J. F. Belfour, math.	$\frac{26}{2}$	45— $\frac{14}{5}$	49. Insp. xcvi.
533. F. H. Sommer, theol.	$\frac{30}{4}$	45— $\frac{22}{5}$	48.
534. Th. Thaning, theol.	$\frac{30}{4}$	45— $\frac{31}{10}$	48.
535. J. Mygdal, theol.	$\frac{27}{8}$	45— $\frac{27}{8}$	47.
536. A. Manicus, med.	$\frac{17}{9}$	45— $\frac{11}{11}$	45.
537. W. T. Johansen, philol. . . .	$\frac{17}{9}$	45— $\frac{27}{4}$	46.
538. L. Riis, theol.	$\frac{17}{9}$	45— $\frac{20}{10}$	47.
539. M. A. Monrad, jur.	$\frac{17}{9}$	45— $\frac{3}{3}$	47.
540. N. E. Engel, theol.	$\frac{13}{11}$	45— $\frac{2}{11}$	46.
541. Rosenstand Goiske, jur. . .	$\frac{10}{12}$	45— $\frac{11}{12}$	46.
542. C. L. Moth, philol.	$\frac{28}{1}$	46— $\frac{28}{1}$	50.
543. J. P. Laurent, med.	$\frac{18}{2}$	46— $\frac{30}{9}$	48.
544. C. W. Hansen, theol.	$\frac{18}{2}$	46— $\frac{2}{6}$	48.
545. C. E. Hall, jur.	$\frac{1}{4}$	46— $\frac{31}{10}$	48.
546. P. A. B. Rasmussen, med. . .	$\frac{13}{5}$	46— $\frac{1}{5}$	50. Insp. xcvi.
547. M. Møller, philol.	$\frac{26}{8}$	46— $\frac{26}{8}$	51. Insp. xcvi.
548. F. T. Schmidt, med.	$\frac{26}{8}$	46— $\frac{26}{11}$	48.
549. F. T. J. Gram, jur.	$\frac{28}{10}$	46— $\frac{1}{5}$	47.
550. E. T. Brask, theol.	$\frac{11}{11}$	46— $\frac{17}{1}$	48.
551. H. Bohr, theol.	$\frac{29}{12}$	46— $\frac{1}{8}$	50.
552. F. C. Worsaae, theol.	$\frac{29}{12}$	46— $\frac{23}{17}$	49.
553. W. Jørgensen, theol.	$\frac{24}{2}$	47— $\frac{24}{2}$	49.
554. H. J. L. Bang, jur.	$\frac{14}{4}$	47 † $\frac{15}{8}$	49.

555. V. Finsen, jur.	$\frac{26}{5}$	1847— $\frac{26}{5}$	1848.
556. G. Preysz, theol.	$\frac{10}{7}$	47— $\frac{10}{4}$	49.
557. Niels Andersen, theol.	$\frac{10}{7}$	47— $\frac{2}{5}$	51.
558. M. V. Fausbøll, theol.	$\frac{30}{10}$	47—	49 II.
559. Vilh. Forchhammer, math.	$\frac{30}{10}$	47— $\frac{30}{4}$	51.
560. C. P. C. Høeg, theol.	$\frac{22}{12}$	47— $\frac{10}{12}$	49.
561. Bøie Benedictsens, theol. ...	$\frac{2}{2}$	48— $\frac{2}{2}$	53. Insp. xcviII.
562. C. M. Schou, med.	$\frac{2}{4}$	48— $\frac{22}{10}$	48.
563. Andreas Evald Meinert, theol.	$\frac{12}{7}$	48— $\frac{1}{2}$	49.
564. H. Corfixen, theol.	$\frac{23}{8}$	48— $\frac{30}{10}$	51.
565. C. L. F. Lakjer, theol.	$\frac{23}{8}$	48— $\frac{23}{8}$	50.
566. P. A. E. V. Silfverberg, med.	$\frac{20}{12}$	48— $\frac{29}{8}$	49.
567. P. A. Holm, theol.	$\frac{20}{12}$	48—	49 II.
568. M. S. F. Vinding, philol. ...	$\frac{14}{1}$	49— $\frac{3}{12}$	55.
569. T. Thygesen, jur.	$\frac{14}{1}$	49— $\frac{14}{1}$	54. Insp. xcix.
570. J. G. Ehrenreich, theol. ...	$\frac{14}{1}$	49—Decbr.	50.
571. L. Holst, philol.	$\frac{14}{1}$	49— $\frac{14}{1}$	54.
572. J. C. M. Ørum, theol.	$\frac{15}{4}$	49— $\frac{15}{4}$	54.
573. J. H. D. Schou, polit.	$\frac{15}{4}$	49— $\frac{9}{11}$	49.
574. C. A. Henningsen, theol. ...	$\frac{1}{6}$	49— $\frac{1}{10}$	49,
575. F. Howitz, med.	$\frac{29}{8}$	49— $\frac{17}{9}$	53.
576. E. M. Buch, theol.	$\frac{24}{10}$	49— $\frac{1}{8}$	50.
577. Søren Hald, jur.	$\frac{24}{10}$	49— $\frac{15}{12}$	53.
578. E. Spreckelsen, theol.	$\frac{9}{1}$	50— $\frac{30}{4}$	51.
579. N. V. Møller, theol.	$\frac{30}{1}$	50— $\frac{2}{5}$	51.
580. O. M. Brasch, theol.	$\frac{30}{1}$	50—Jan.	52.
581. C. J. Bentzon, philol.	$\frac{20}{2}$	50— $\frac{14}{9}$	53.
582. J. C. M. Brendstrup, jur. ...	$\frac{13}{3}$	50— $\frac{1}{11}$	53.
583. J. C. L. Krohn, theol.	$\frac{13}{3}$	50— $\frac{1}{12}$	50.
584. A. Stybe, math.	$\frac{13}{3}$	50— $\frac{13}{3}$	53.
585. N. Winther, theol.	$\frac{2}{6}$	50— $\frac{2}{6}$	55.
586. J. Neergaard, theol.	$\frac{12}{10}$	50—Okt.	52.
587. P. C. Zahle, theol.	$\frac{12}{10}$	50— $\frac{12}{10}$	55. Insp. c.
588. Carl Marinus Reisz, med. ...	$\frac{12}{10}$	50— $\frac{20}{4}$	55. Insp. ci.
589. J. G. Giessing, theol.	$\frac{21}{12}$	50— $\frac{2}{6}$	55.
590. P. V. Grove, theol.	$\frac{21}{12}$	50— $\frac{5}{5}$	52.
591. A. C. B. Haugsted, theol. ...	$\frac{5}{3}$	51— $\frac{3}{3}$	52.
592. C. P. B. Christensen, theol.	$\frac{5}{3}$	51—Okt.	54.
593. A. G. Fich, theol.	$\frac{24}{9}$	51— $\frac{24}{4}$	53.
594. H. R. Magnus, med.	$\frac{24}{9}$	51— $\frac{20}{4}$	53.
595. C. V. Gad, theol.	$\frac{12}{11}$	51— $\frac{1}{6}$	52.
596. Chr. Hansen, math.	$\frac{24}{12}$	51— $\frac{24}{12}$	54.
597. Otto Johan Carsten Ottesen, theol.	$\frac{24}{12}$	51— $\frac{24}{12}$	56. { Insp. cII. Første Insp. ved Valg.

598. Rudolph Theod. Oppermann, jur.	$\frac{20}{3}$	1852— $\frac{20}{3}$	1856.
599. L. F. Stürup, theol.	$\frac{30}{6}$	52— $\frac{17}{7}$	55.
600. R. V. A. Hauschultz, theol.	$\frac{1}{9}$	52— $\frac{13}{5}$	54.
601. Niels Friis Hansen, theol.	$\frac{2}{2}$	53— $\frac{2}{2}$	55.
602. G. Gregersen, theol.	$\frac{15}{6}$	53— $\frac{22}{4}$	54.
603. Ludvig Peter Bertelsen, theol.	$\frac{7}{9}$	53— $\frac{7}{9}$	58.
604. Peter Nielsen, theol.	$\frac{7}{9}$	53— $\frac{7}{9}$	54.
605. C. Harpöth, med.	$\frac{11}{1}$	54— $\frac{11}{6}$	54.
606. Søren Vendelboe Høyberg, math.	$\frac{11}{1}$	54 † $\frac{1}{1}$	58.
607. Ludvig Rosendahl Sabroe, philol.	$\frac{11}{1}$	54 † $\frac{6}{10}$	55.
608. Chr. Alexander Hviid, jur.	$\frac{29}{3}$	54— $\frac{29}{3}$	59.
609. Andreas L. Christensen, theol.	$\frac{29}{3}$	54 † $\frac{1}{7}$	55.
610. Jens Chr. Rudolph Frimodt, theol.	$\frac{14}{6}$	54— $\frac{1}{10}$	57.
611. Torjus Vilh. Stabell, theol.	$\frac{14}{6}$	54— $\frac{14}{9}$	55.
612. C. E. F. Reinhardt, jur.	$\frac{15}{9}$	54— $\frac{1}{8}$	58.
613. L. T. Hansen, med.	$\frac{15}{9}$	54— $\frac{15}{9}$	57.
614. Ferdinand E. T. Tvermoes, jur.	$\frac{15}{9}$	54— $\frac{1}{3}$	57.
615. Chr. Avg. Riis, theol.	$\frac{4}{10}$	54— $\frac{1}{7}$	56.
616. Jens Krog, theol.	$\frac{22}{11}$	54— $\frac{22}{11}$	55.
617. Rasmus Prip, theol.	$\frac{7}{3}$	55— $\frac{27}{1}$	56.
618. Carl Avg. Thomsen, math.	$\frac{7}{9}$	55—Sept.	60.
619. Carl Viggo Gøtzsche, theol.	$\frac{25}{4}$	55— $\frac{6}{10}$	58. Insp. ciii.
620. Peter Gudmund Ravnkilde, med.	$\frac{4}{7}$	55— $\frac{1}{3}$	59. Insp. civ.
621. F. C. E. Andersen, theol. .	$\frac{29}{8}$	55— $\frac{2}{6}$	56.
622. Philip Peter Rosenstand, jur.	$\frac{29}{8}$	55—Avg.	59.
623. M. C. V. Christensen, theol.	$\frac{7}{11}$	55— $\frac{1}{5}$	57.
624. Jens Broder Theod. Schør- ring, jur.	$\frac{7}{11}$	55— $\frac{21}{11}$	61. Insp. cvi.
625. Anders Lassen Lundbye, theol.	$\frac{28}{11}$	55— $\frac{1}{9}$	59.
626. Otto Chr. Lohse, philol. . .	$\frac{28}{11}$	55— $\frac{14}{2}$	56.
627. Carl Georg Holck, jur. . . .	$\frac{8}{12}$	55— $\frac{1}{4}$	57.
628. Edv. Ferd. Garben, theol. .	$\frac{20}{2}$	56—Jan.	60.
629. Thorvald Fritsche, philol. .	$\frac{20}{2}$	56— $\frac{20}{8}$	56.
630. J. C. V. Schousboe, theol. .	$\frac{30}{4}$	56—Okt.	60.
631. F. W. Wiberg, theol.	$\frac{12}{6}$	56— $\frac{12}{6}$	61.

632. F. Nutzhorn, philol.	$12/6$	1856—Maj	1861. Insp. cv.
633. T. E. Spang, theol.	$21/10$	56— $1/10$	58.
634. M. G. Henningsen, philol..	$21/10$	56— $14/2$	57.
635. T. Ph. Landsperg, jur.....	$14/1$	57— $14/1$	62.
636. A. H. F. C. Goos, jur.....	$4/2$	57—Novbr.	59.
637. N. T. Krarup, theol.....	$18/3$	57—Sept.	60.
638. C. Ramsgaard, philol.....	$29/4$	57— $29/4$	62.
639. A. S. Ø. Jacobsen, jur.....	$10/6$	57— $1/9$	58. { Fik senere
640. J. Paludan-Müller, theol...	$8/7$	57— $8/7$	62. { Borchs Col.,
641. N. Rump, jur.	$8/7$	57—Okt.	60. { faldt ved San-
642. V. T. Kall, theol.....	$25/11$	57—Okt.	60. { kelm. $6\frac{1}{2}$ 1864.
643. Hier. Laub, med.....	$25/11$	57— $23/11$	64. { Atter $25/10$
644. H. G. Zeuthen, math.	$31/3$	58— $31/3$	63. { $65-20/12$ 67.
645. Fr. Zeuthen, theol.....	$7/7$	58— $1/9$	62. { Insp. cvii.
646. J. F. U. Damm, jur.....	$11/9$	58— $25/10$	61.
647. P. C. Cramer, jur.....	$10/11$	58— $1/11$	63.
648. H. L. Petersen, theol.	$8/12$	58— $8/12$	59.
649. H. F. Petersen, theol.	$7/2$	59—Nvbr.	60.
650. J. C. Møller, med.	$2/7$	59— $2/7$	60.
651. A. V. Holck, jur.....	$2/7$	59— $1/7$	64.
652. C. F. Reisz, jur.	$2/11$	59— $1/1$	65.
653. C. P. Seidelin-Krog, theol.	$2/11$	59— $2/11$	64.
654. A. J. C. Kaas, jur.....	$7/3$	60— $1/12$	63.
655. Georg Karstens, theol. ...	$7/3$	60—Marts	61.
656. N. E. Balle, theol.....	$28/3$	60— $1/6$	65.
657. A. F. W. Paulsen, polyt. (Phys.).....	$13/6$	60— $1/9$	65. { Atter $11/11$
658. F. O. Jungersen, theol. ...	$14/11$	60— $14/11$	61. { $68-11/11$ 73.
659. M. G. J. V. Krag, med....	$14/11$	60— $14/11$	65.
660. H. G. L. Egge, jur.....	$16/12$	60—Maj	61.
661. Fr. Sørensen, jur.	$16/12$	60—Sept.	61.
662. O. Jensen, theol.	$16/12$	60— $1/3$	62.
663. Jens Nørregaard, theol....	$27/3$	61— $1/3$	64.
664. H. C. Hansen, theol.....	$11/6$	61— $29/1$	65.
665. H. Øllgaard, jur.	$9/7$	61— $27/4$	64.
666. J. Ph. C. Fraas, philol. ...	$30/10$	61— $1/11$	66.
667. P. C. Nørgaard, jur.	$20/11$	61— $29/6$	65.
668. J. J. E. Jespersen, theol. .	$20/11$	61— $20/11$	66. Insp. cviii.
669. H. J. Holch, jur.	$12/2$	62— $12/2$	67. { Atter $19/6$
670. S. Schjøtt, theol.....	$5/2$	62— $20/10$	65. { $67-1/9$ 71.
671. C. L. Nissen, theol.....	$5/3$	62— $1/4$	66.
672. J. H. Lange, philol.....	$7/7$	62— $8/1$	67. { Atter $31/8$
673. H. V. Berg, med.....	$7/7$	62— $10/4$	64. { $65-3/9$ 68.
674. H. P. Pedersen, theol.....	$5/11$	62— $5/11$	67. { Insp. cix.

675. S. C. C. Lassen, theol.....	$7/1$	1863— $1/4$	1867. Const. Insp.
676. Søren Svendsen, math....	$24/6$	63— $1/9$	68.
677. S. C. Kabell, med.....	$18/11$	63— $9/1$	71.
678. L. T. Trojel, jur.....	$3/8$	64— $8/11$	67.
679. Vilhelm Laub, theol.....	$24/3$	64— $1/7$	66.
680. Vilh. Schepelern, med.....	$11/5$	64— $1/9$	69.
681. H. Matzen, jur.....	$1/6$	64— $1/2$	68.
682. C. A. Olsen, jur.....	$6/6$	64— $6/1$	69.
683. Carl Aagaard, med.....	$6/6$	64— $1/10$	66.
684. Chr. Peter S. Krag, theol.	$14/12$	64— $1/11$	68,
685. C. C. Trojel, theol.....	$14/12$	64— $1/12$	69.
686. J. P. Fr. Rieper, jur.....	$14/12$	64— $4/9$	68.
687. Albert Jantzen, theol....	$5/6$	65— $1/1$	66,
688. C. L. Eschricht, math.....	$30/8$	65— $1/10$	70.
689. P. L. Trojel, theol.....	$10/1$	66— $10/1$	71.
690. A. C. A. Rørby, med.....	$28/2$	66— $7/7$	68.
691. Lavrids Prip, theol.....	$25/4$	66— $1/9$	70. Insp. cx.
692. Niels Munk Plum, theol...	$24/10$	66— $29/4$	67.
693. L. M. F. S. Hofgaard, theol.	$7/11$	66— $16/2$	72.
694. J. F. E. Trojel, philol....	$14/1$	67— $31/1$	73.
695. D. C. E. Laub, med.....	$14/1$	67— $1/11$	68.
696. J. F. Brandt, theol.....	$16/3$	67— $22/9$	67.
697. J. C. Møller, philol.....	$24/4$	67— $1/10$	70.
698. H. A. Høy, theol.....	$5/6$	67— $5/6$	72.
699. H. M. E. Bohn, theol.....	$11/11$	67— $20/2$	73.
700. R. H. Gad, theol.....	$27/11$	67— $1/1$	71.
701. A. Hänschel, jur.....	$8/1$	68— $30/10$	72.
702. Th. Hansen, theol.....	$14/1$	68— $1/5$	69.
703. O. E. G. Ingerslev, med...	$21/11$	68— $1/6$	69.
704. O. M. Larsen, med.....	$21/11$	68— $14/3$	73.
705. N. S. Sødring, math.....	$21/11$	68— $21/10$	73. Insp. cxii.
706. O. M. Gjersing, med.....	$11/11$	68— $31/1$	73.
707. A. A. E. Lassen, theol....	$2/12$	68— $26/1$	72. Insp. cxl.
708. P. L. V. Scheuermann, med.	$20/2$	69— $28/2$	73.
709. Th. Mygind, theol.....	$10/3$	69— $21/9$	70.
710. P. C. V. Hansen, math....	$12/6$	69— $29/4$	74.
711. L. F. C. Buch, med.....	$6/10$	69— $1/10$	71.
712. H. Madsen-Ruhweder, theol.	$6/10$	69— $16/2$	73.
713. J. Thræn, jur.....	$6/4$	70— $3/11$	71. { Atter $3/1$
714. J. M. Møller, theol.....	$12/10$	70— $16/8$	73. { 72— $3/1$ 75.
715. Ch. Wad, theol.....	$2/11$	70— $2/8$	73. { Atter $10/11$
716. L. V. S. W. Jantzen, math.	$2/11$	70— $1/5$	75. { 75— $31/10$ 76.
717. N. Flindt, med.....	$2/11$	70— $1/3$	71. { Atter $8/3$
718. Joh. Schrader, med.....	$15/2$	71— $15/2$	76. { 76— $31/10$ 76.
719. L. F. Fabritius, philol....	$15/2$	71— $1/10$	71. { Insp. cxiii.

720. C. Grønning, theol.	15/2	1871—15/2	1876.
721. J. A. Hejberg, theol.	19/4	71—20/6	73.
722. J. H. Stephensen, jur.	18/10	71—	76.
723. V. J. Anker Hansen, theol.	30/11	71—17/1	77.
724. A. F. Pommerencke, theol.	3/1	72—1/9	74.
725. A. Th. Bruun, philol.	29/2	72—Febr.	77.
726. A. G. A. Stade, philol.	28/3	72—Marts	77.
727. Th. L. M. Rasmussen, theol.	16/10	72—13/12	75.
728. F. Falkenstjerne, theol.	15/1	73—30/4	74.
729. M. G. Krag, theol.	15/1	73—Jan.	78.
730. F. L. Gjellerup, med.	15/1	73—16/4	75.
731. Th. Laub, theol.	27/3	73—	} Modtog ikke Pladsen paa Gr. af foran- dret Livsstill.
732. K. Hansen, med.	27/3	73—1/9	
733. G. Baden, med.	3/4	73—14/11	79.
734. N. C. Th. Jessen, polyt. ..	25/4	73—1/5	78.
735. G. L. Grove, jur.	24/9	73—1/9	82.
736. J. A. Ørsted, philol. (theol.)	15/10	73—9/10	83.
737. G. L. Wad, polit.	15/10	73—1/7	83.
738. H. M. Fenger, theol.	15/10	73—	78 II.
739. H. E. Buchwald, mag.	14/1	74—28/9	79. Insp. .CXIV.
740. C. E. Hansen, mag.	14/1	74—Jan.	78.
741. J. Th. Knuhtsen, theol.	1/7	74—28/7	80. Insp. cxv.
742. O. Kuhr, med.	21/10	74—1/10	75.
743. W. Steen, theol.	21/10	74—10/10	77.
744. H. Brix, theol.	21/10	74—23/9	75.
745. C. J. P. V. Bang, jur.	27/2	75—1/10	79.
746. S. Nielsen, theol.	26/5	75—Avg.	78.
747. K. Prytz, mag.	26/5	75—26/4	76.
748. O. C. Skaarup, theol,	10/11	75—Febr.	76.
749. V. V. Holm, theol.	29/3	76—29/3	81.
750. M. Wad, med.	29/3	76 † 23/2	77. † i Hjemmet.
751. A. Kløvborg, math. (theol.)	7/6	76—7/6	81.
752. Eigil Schmidt, math.	21/9	76—21/9	81.
753. Povl Sveistrup, cand. theol. et jur.	19/10	76—Juli	79.
754. C. V. Sulger, theol.	7/12	76—Nvbr.	80.
755. P. Nielsen, jur.	7/12	76—15/11	82.
756. S. Nielsen, theol.	17/1	77—Avg.	78.
757. V. Secher, jur.	21/2	77—25/9	80.
758. K. Nielsen, med.	25/4	77—Apr.	78.
759. M. K. Kofoed, philol.	25/4	77—1/9	81.
760. V. Oppermann, philol.	27/6	77—1/9	82.
761. A. Conradsen, polyt.	31/10	77—23/5	82.
762. A. S. Ørsted, theol.	6/2	78—7/3	85.
763. K. Høgsbro, med.	1/5	78—31/7	80. Insp. cxvi.

764. H. S. Kjær, med.....	$\frac{22}{5}$	1878— $\frac{30}{6}$	1882. Insp. cxvii.
765. A. Hansen, mag.	$\frac{6}{11}$	78— $\frac{1}{9}$	83. Dr.phil. $\frac{6}{7}$ 83.
766. E. V. Reisz, jur.....	$\frac{27}{11}$	78— $\frac{1}{10}$	81.
767. V. Thalbitzer, theol.....	$\frac{19}{3}$	79— $\frac{1}{7}$	83.
768. O. Faurholt, jur.	$\frac{10}{9}$	79— $\frac{1}{9}$	83.
769. C. F. A. Welding, theol...	$\frac{25}{9}$	79— $\frac{15}{9}$	84. Insp. cxviii.
770. J. S. S. B. Ulrich, jur.....	$\frac{5}{11}$	79—Nvbr.	80.
771. S. N. E. Sporsén, jur.	$\frac{3}{12}$	79— $\frac{31}{12}$	84.
772. Herman C. Schwartz, med.	$\frac{8}{9}$	80— $\frac{11}{2}$	85.
773. Heinrich Maës, jur.....	$\frac{8}{9}$	80— $\frac{30}{9}$	85.
774. Joh. Jansen, theol.	$\frac{10}{11}$	80— $\frac{25}{4}$	85.
775. Vilh. Lassen, jur.....	$\frac{8}{12}$	80—Sept.	84.
776. Mogens Kr. Mogensen, theol.	$\frac{9}{2}$	81— $\frac{2}{2}$	85. Insp. cxix.
777. Lavritz Münster, theol. ...	$\frac{20}{4}$	81— $\frac{1}{5}$	86.
778. K. J. S. Panduro, theol. ...	$\frac{15}{8}$	81— $\frac{12}{8}$	86.
779. C. F. Linderstrøm - Lang, philol.....	$\frac{5}{11}$	81— $\frac{25}{8}$	86.
780. E. Jespersen, jur.....	$\frac{3}{11}$	81— $\frac{21}{4}$	86.
781. R. P. Illum, polyt.....	$\frac{7}{12}$	81— $\frac{14}{3}$	86.
782. E. Wesche, polyt.	$\frac{14}{6}$	82— $\frac{28}{3}$	86. Insp. cxx.
783. Mozart Cohn, philol.....	$\frac{7}{9}$	82— $\frac{12}{9}$	87. Insp. cxxi.
784. Ch. G. W. Cl. Fistaine, med.	$\frac{4}{10}$	82— $\frac{1}{4}$	85.
785. Hans Chr. Ørsted, jur.....	$\frac{2}{11}$	82— $\frac{7}{12}$	87.
786. J. A. C. C. O. Schrøder, theol.	$\frac{11}{1}$	83— $\frac{1}{9}$	86.
787. Thomas Chr. Møller, theol.	$\frac{2}{7}$	83— $\frac{16}{7}$	88.
788. V. Hjort, mag.	$\frac{3}{10}$	83— $\frac{31}{8}$	85.
789. S. E. L. S. Høyer, jur.....	$\frac{3}{10}$	83— $\frac{16}{9}$	86.
790. P. Hansen, mag.	$\frac{3}{10}$	83— $\frac{2}{6}$	86.
791. Herman Larsen, theol. ...	$\frac{3}{11}$	83— $\frac{19}{4}$	88.
792. E. S. Ehlers, theol.	$\frac{5}{10}$	84— $\frac{6}{1}$	89.
793. H. V. Skibsted, jur.....	$\frac{5}{10}$	84— $\frac{3}{11}$	89.
794. Viggo Bentzon, jur.....	$\frac{1}{11}$	85— $\frac{26}{8}$	87.
795. J. C. Jacobsen, theol.....	$\frac{4}{3}$	85— $\frac{2}{6}$	88.
796. Olaf Ørsted, med.	$\frac{25}{3}$	85— $\frac{1}{11}$	86.
797. Ludvig Carl Max Danckert, jur.	$\frac{25}{3}$	85— $\frac{28}{3}$	90.
798. Carl Rosing-Hansen, med..	$\frac{22}{4}$	85— $\frac{1}{2}$	89.
799. Carl Chr. Christensen, med. (mag.).....	$\frac{20}{5}$	85— $\frac{1}{6}$	90.
800. Marius Godskesen, jur. ...	$\frac{1}{9}$	85— $\frac{28}{4}$	88.
801. Tage Einar Schack, theol.	$\frac{1}{10}$	85— $\frac{1}{2}$	88.
802. Harald Norup, mag. (Phys.)	$\frac{7}{4}$	86—Maj.	91.
803. Jens Møller, mag. (math.).	$\frac{7}{4}$	86— $\frac{12}{7}$	90. Insp. cxxii.
804. Alfred Røepstorff, jur.....	$\frac{5}{5}$	86— $\frac{1}{6}$	91. Insp. cxxiii.
805. Kristen Kirkegaard, theol.	$\frac{9}{6}$	86—Avg.	87.

806. Hans Pedersen, theol.	$\frac{30}{6}$	1886—Avg.	87.	} Flyttede ikke ind.
807. H. G. H. Jungersen, theol.	$\frac{1}{10}$	86		
808. Christian Palm Winther, theol.	$\frac{1}{10}$	86— $\frac{1}{2}$	1891.	
809. Holger Pedersen, mag. (Græsk)	$\frac{1}{10}$	86— $\frac{16}{10}$	91.	
810. Rasmus Rasmussen Vester- gaard, theol.	$\frac{28}{10}$	86— $\frac{4}{6}$	91.	
811. Frederik Jørgensen, med..	$\frac{26}{11}$	86— $\frac{1}{4}$	91.	
812. Stig Volrat Bredstrup, theol.	$\frac{9}{12}$	86— $\frac{30}{1}$	89.	
813. Hans Kristian Søltoft-Jen- sen, mag. (Fransk)	$\frac{3}{7}$	87— $\frac{1}{4}$	91.	
814. Jens Peter Thorvald Jensen Dabelsteen, jur.	$\frac{7}{9}$	87— $\frac{15}{9}$	89.	
815. Nicolai Clausen-Bagge, theol.	$\frac{5}{10}$	87		
816. Christian Gabrielsen, mag. (Græsk)	$\frac{5}{10}$	87		
817. Axel Braag Kofod, mag. (math.)	$\frac{7}{12}$	87— $\frac{29}{4}$	91.	
818. Anton Adolf Malta-Müller, jur.	$\frac{15}{2}$	88		Insp. CXXIV.
819. Erik Oldenburg, jur.	$\frac{25}{4}$	88		
820. Lavrids Nicolaj Vilhelm Tol- derlund-Hansen, theol.	$\frac{16}{5}$	88		
821. Lars Peter Larsen, theol..	$\frac{7}{7}$	88 † $\frac{12}{12}$	90.	} † paa St. Jo- sephs Hospit.
822. Nikolai Jens Albert Niko- laisen, theol.	$\frac{12}{9}$	88		
823. Esbern Julius Ehlers, polit.	$\frac{10}{1}$	89		
824. Georg Kinch, theol.	$\frac{7}{3}$	89		
825. Povl Heiberg, med.	$\frac{7}{3}$	89		
826. Immanuel Johannes Svei- strup, theol.	$\frac{10}{10}$	89		
827. Axel Emanuel Ehlers, jur.	$\frac{27}{11}$	89— $\frac{1}{5}$	90.	
828. Henrik Peter Julius Peter- sen, theol.	$\frac{12}{2}$	90		
829. Peder Kristian Pedersen, jur.	$\frac{21}{5}$	90		
830. Olaf Johan Ancora, med. .	$\frac{4}{6}$	90		
831. Niels Christian Carlsen, mag. (math.)	$\frac{3}{10}$	90		
832. Rasmus Alexander Ras- mussen, theol.	$\frac{12}{2}$	91		
833. Gert Andersen, theol.	$\frac{3}{3}$	91		
834. Thomas Sørensen Hov- gaard, mag. (math.)	$\frac{22}{4}$	91		

835. Peter Nielsen Hansen, med.	$\frac{22}{4}$	1891
836. H. Chr. Krog, theol.....	$\frac{3}{6}$	91
837. E. Prip, theol.....	$\frac{3}{6}$	91
838. H. Clausen Bagge, jur. ...	$\frac{3}{6}$	91
839. H. N. Munch Petersen, jur.	$\frac{3}{6}$	91
840. H. Raaschou Nielsen, mag. (Latin)	$\frac{4}{11}$	91

Navneliste¹⁾.

<p>*Aarhus, P. S., Spr. 63.
Aarhus, S., Mag. 63.
Anchersen, M., Prof. 34.
*Andreasen, A. B., st. 45.
Arctander, L. C., Kjbm. 69.</p> <p>*Baden, G. L., Landsdommer,
132-33.</p> <p>*Baden, J., Prof. 18. 78. 86. 87.
88. 100. 117-18. 133.
Baden, J., Rektor, 117.
Bagger, M. Olai, st. 48-49.</p> <p>*Bang, Jens, Prof. 78. 102. 107.
121-23.</p> <p>Bang, J., Renteskr. 121.
Bang, N. C., Forv. 114.</p> <p>*Bang, O. L., Justitiarius, 78.
113-14.</p> <p>Banner, Anna, V., Friherre-
inde, 56.</p> <p>Barnekow, Componist, 156.
Bartholin, Caspar, Prof. 17. 18.
Bartholin, H., Prof. 52. 64. 65.
Basedow, 118.</p> <p>*Bastholm, Chr., Confession. 78.
127-28.</p> <p>Begtrup, E. G., Pr. 137.
*Begtrup, G. OB., Pro. f. 136-37.</p> | <p>Bernhoft, H. O., Spr. 56.</p> <p>*Bernth, J. L., Rektor, 75. 111.
Bernth, L., Degn, 111.
Bertelsdatter, M. 67.</p> <p>*Bilsted, H., Højesteretsadv.
148.</p> <p>Bircherod, J., Prof. 102.</p> <p>*Bjørnsen, Stefan, st. 92.
Blicher, J. O., 55.</p> <p>*Blicher, Peter, Spr. 55.
Bloch, L., Spr. 136.</p> <p>*Bloch, O. D., Bibliothekar, 136.
Borchs Collegium, 7. 10. 16.
17. 22. 23. 24. 32. 37. 40. 42.
150. 155.</p> <p>Borch, Sofie, 56.</p> <p>*Borch, P., Insp. Col. Elers. 156.
Bornemann, Conferentsr. 130.
Bornemann, H., Biskop, 59.
Braëm, G. A., Overpræs. 99.
Brorson, H. A., Biskop, 69.</p> <p>*Brorson, L., st. 41.
Brun, Nordal, 130.
Brünnich, A., 124.
Brünnich, M. T., Prof. 78. 123
-25. 134.</p> <p>Bugge, Th., Prof., 81. 94. 95.
120.</p> |
|---|--|

¹⁾ De med Stjerne betegnede har været Alumner paa Elers' Collegium.

- Bull, J. A., Capit. 128.
 *Bull, N. R., Højesteretsjust. 128—29.
 *Bytzow, H. C., Stiftsprvst. 66—68.
 Bytzow, Ole, Pr. 67.
 Bøfke, Raadmand, 8. 14.
 Bøgvad, A. N., Toldskr. 3. 10.
 Bøgvad, Margr. Sofie, 10.
 *Bøtcher, N., Physicus, 133—34.
- Calundanus, Joh., Rektor, 3.
 Casset, Pater, 64.
 Charlotte Amalie. Enkedr. 56.
 Christensdatter, D. 3. 10.
 Christensdatter, Helvig, 54.
 Christensdatter, Sofie. 2. f.
 Christian V, 5. 8. 63.
 Christie, J. K., Byfog. 148.
 *Christie, W. F. K., Amtm. 148—49.
 Clausen, H. N., Prof. 151. 152. 156.
 Cold, Adolf, st. 155.
 Commissionen f. Fattigvæsen 31—32.
 Crone, Marie G., 16.
- Davidson, Chr., Toldskr. 2.
 Drewsen, Joh. 44.
- Eichel, Joh., 19.
 Eikstedt, General, 116.
 Eggers, Etatsr. 54.
 Elers' Collegiums Navn, 20—21.
 *Elers, C. L., st. 73.
 Elers, Eggert, Borgm. 1 ff.
 Elers, Jacob, Kjbm. 1.
 Elers, Jørgen, Etatsr. 1 ff. osv.
 Elers, Jørgen, Kjbm. 1.
 *Engberg, A., Spr. 41. 68.
 Ernst, Joh. Conrad, Stadsbygmester, 18.
 *Erritzøe, st. 73.
 Esmarck, H. J., Spr. 134.
- *Esmarck, Jens, Prof. 134—35.
 Expectancevæsen, 97—99.
- Fabricius, Joh. A., 60.
 Fasting, Claus, 123.
 *Ferslew, st. 73.
 *Finsen, Hans, Biskop, 78. 101. 125—26.
 Fischer, N., st. 155.
 Fiscus, 38. 82. 83.
 *Fleischer, Es., Amtm. 78. 114—16.
 Frank, A., Oberst, 8. 98.
 Frankenau, F. Chr., Tolddir. 133.
 *Frankenau, R., Læge, Digter, 133.
 Fredrik IV, 20.
 Fredrik V, 74.
 Friedenreich, Magister, 17.
 Friis, Chr. Lodberg, Prof. 67. 112.
 Friis, Christiane, 111.
 From, Jacobine, 117.
 Frue Latinskole, 9. 31.
- *Gad, J. M., st. 45.
 Gisleson, Olaf, Biskop, 108.
 Gjedde, Ove, Admiral, 2.
 Goiske, P. R., Prof. 69. 78. 105. 127. 128.
 *Gram, Hans, Prof. 25—26. 37. 41. 58—62. 65. 107.
 *Gram, N., st. 45.
 Gram, N., Spr. 58—59.
 Groth, Karen, 54.
 Grube, J. G. 57.
 Grundtvig, N. F. S. 125. 153.
 *Gudme, H. P., Stiftsprvst. 109—10.
 Gudme, N., Spr. 109.
 Guldberg, Minister, 116.
- *Haar, Niels, st. 92.
 Haldorsen, J., Provst, 107.
 *Halling, st. 73.

- *Haltorius, Th., st. 39.
 Hansdatter, Bodil, 66.
 Hansen, Jens, st. 42.
 Hasse, Hylleborg, 69.
 *Hasse, J., Stiftsprvst. 68—69.
 Hauch, A. V., Overhofmarsk.
 154.
 v. Haven, Fr. Chr. 109.
 *v. Haven, P., Prof. 109.
 *Hee, Chr., Prof. 108—9.
 *Hee, Chr. Th. 91.
 Hersleb, Christoffer, Spr. 56.
 *Hersleb, P., Biskop, 47—48.
 56—58. 92.
 *Hesselberg, E., st. 83—85.
 *Hjorth, M. L., st. 72.
 Holberg, L. 64. 65. 77. 86.
 Holm, Peter, Prof. 42. 71—72.
 73. 74. 77. 84—85. 96. 105.
 127. 128.
 Holm, P. C., st. 155.
 Holstein, J. L. 75.
 Holstein, U. A. 52
 *Horn, H. J., Prof. 132.
 Horn, H. J. 132.
 Horrebow, Chr. Prof. 81.
 Horrebow, N., Magister, 42.
 Horrebow, P., Prof. 70. 71.
 Horrebow, Otto, 139. 144.
 Hount, J., Præst, 142.
 *Hount, P., Spr. 140—41. **142**
 —**43.**
 *Hoyem, A. 137.
 Hübner, M., Prof. 96.
 Hvass, M. T. 124.
 Hvid, M., Prvst. 115,
 Hvistendahl, M., Præst, 110.
 Høberg, Jens, st. 52.
 Høyer, Fedder, 54.
 *Høyer, Hans, st. 45—46. 54.
 Høyer, Maren, 110.
 Inspector Collegii Elersiani,
 38—39. 82—83.
 Irgens, Chr. Fr. 42.
 Janson, H., Prof. 101. 137.
 *Jespersen, J., st. 73.
 Jespersen, P., Confessionar. 58.
 *Johnsen, Finn, Biskop, **107—8.**
 125.
 *Julbye, N., st. 92.
 *Kaalund, Jens, Spr. 55—56.
 Kaas, J., st. 46.
 Kaasbøl, Aage, st. 155.
 Kall, J. C., Prof. 79. 80. 84—85.
 110. 114. 115.
 *Kisbye, R. S., Rektor, Prof.
 129.
 *Kjølmer, Jacob, st. 45. **83—85.**
 *Knopper, Chr., st. 39. 45.
 *Knopper, P., st. 45—46.
 Knopper, Fr., Mag. 46.
 Koch. Hofbygmester, 150.
 *Koefoed, Jens, Stiftsphys. 136.
 *Kofod, B. P., Spr. 131.
 *Krarup, Thure, Rektor, 125.
 Kresmer, Badstuemand, 44.
 Krog, J., st. 48.
 Kølichen, Caspar, st. 42.
 *Lange, H. P., Mag. 73. 75.
 *Langemack, C., Mag. 73.
 *Lassen, J. L., st. 39. 55.
 *Laub, H. O. C., Biskop, 138.
 Laub, Hanne, 140—41.
 *Laub, Hier., Spr. 138—41.
 Lavrentsen, H., Bogtr. 61. 65.
 *Ledøe, C. J., st. 102.
 Linné, 124.
 Lintrup, S., Prof. 59. 67.
 *Listo, J., st. 91.
 Louise, Dronning, 74.
 *Lund, Chr. V., st. 41.
 *Lund, J. J., Spr., Digter, 116
 —17.
 *Lütken, P. V., Spr. 135.
 Lütken, O. D., Spr. 135.
 Lyder, M. C., st. 155.

Løvenørn, Fr., Amtm., Conferentsr. 98—99.

Løvenørn, Povl, Contreadmiral, 99.

Løvenørn, P. Vendelboe, 98.

Maës, A. 2.

*Magnus, H. R., Læge, 156.

Magnussen, Arne, Prof. 108.

Marcussen; M. Chr., Spr. 104.

Marcussen, P., st. 104.

Masius, H. G., Prof. 17. 18. 29.

Meldal, st. 141. 142—43.

*Meyer, O. G., Lagmand, 130—31.

*Milche, J. J., Insp. Col. 83.

Missionscollegium, 33—34.

Monrad, Prof. 156.

Motzfeldt, Magdalene, 16.

Mule, Anna, 59.

Munthe, Prof. 114.

Müller, P. E., Prof. 151.

*Münster, C. S. N., Dir. 148.

Münter, Fr., Prof. 142—43.

*Mylius, J. J., Landsdommer, 110.

Mynster, J. P., Biskop, 123. 138.

Nordrup, Hans, 48—51.

*Nyeholm, st. 73.

*Nørregaard, Jøns, Højskoleforst. 156—57.

Olavsen, Olav, Prof. 101. **132.**

*Olrik, C. M., Borgm. 119.

*Ottesen, O. J. C., Spr. 152.

Paludan-Müller, Jens; 156.

*Pavels, Claus, Biskop, 107. **137—42.**

*Paynck, S., Spr. 46.

*Plum, Fr., Biskop, 91. 135—36.

Pontoppidan, Erik, 20. 29. 90.

*Pontoppidan, Hans, Consistorialr. 118—19.

Preces sollennes, 22. 38. 39.

Qvistgaard, N., st. 155.

Rahbek, K. L., 154. 155.

Ramus, Chr., Prof. 47.

*Ramus, Joh. Daniel, Convertit, 39. 47—51.

Ramus, J. Fr., Prof. 47.

Ramus, Melchior, 47.

*Ranøe, A. B., Prof. 129—30.

Rask, Jørgen, Prof. 11.

*Rathenborg, G. A., st. 73.

*Rathenburg, P. H., Insp. Col. 139.

Reformationsfesterne 1717 og 1736, 40—42.

Regentsen, 24. 40—42. 43.

*Reisz, C. M., Prof. 152.

Reitzer, Chr., Prof. 30. 59. 61.

Reuss, Jeremias, Prof. 42. 67. 94.

Reventlow, Conrad, Greve, 23.

Rhode, J., st. 47—48.

Rise, H. V., st. 102.

*Rossing, A. L., st. 40.

Rostgaard, Frederik, 34. 52. 60. 103—4.

*Rottbøll, C. F., Prof. 78. 86, 87. 94. 96. **111—13.**

Rømer, Ole, 49. 50. 59.

*Rørbye, Jonas, st. 72. 84. 115.

*Sahl, L., Rektor, 123.

*Sandøe, Jens, Spr. 126—27.

Saxtorph, H. C., Rektor, 120.

*Saxtorph, M. 78. 120—21.

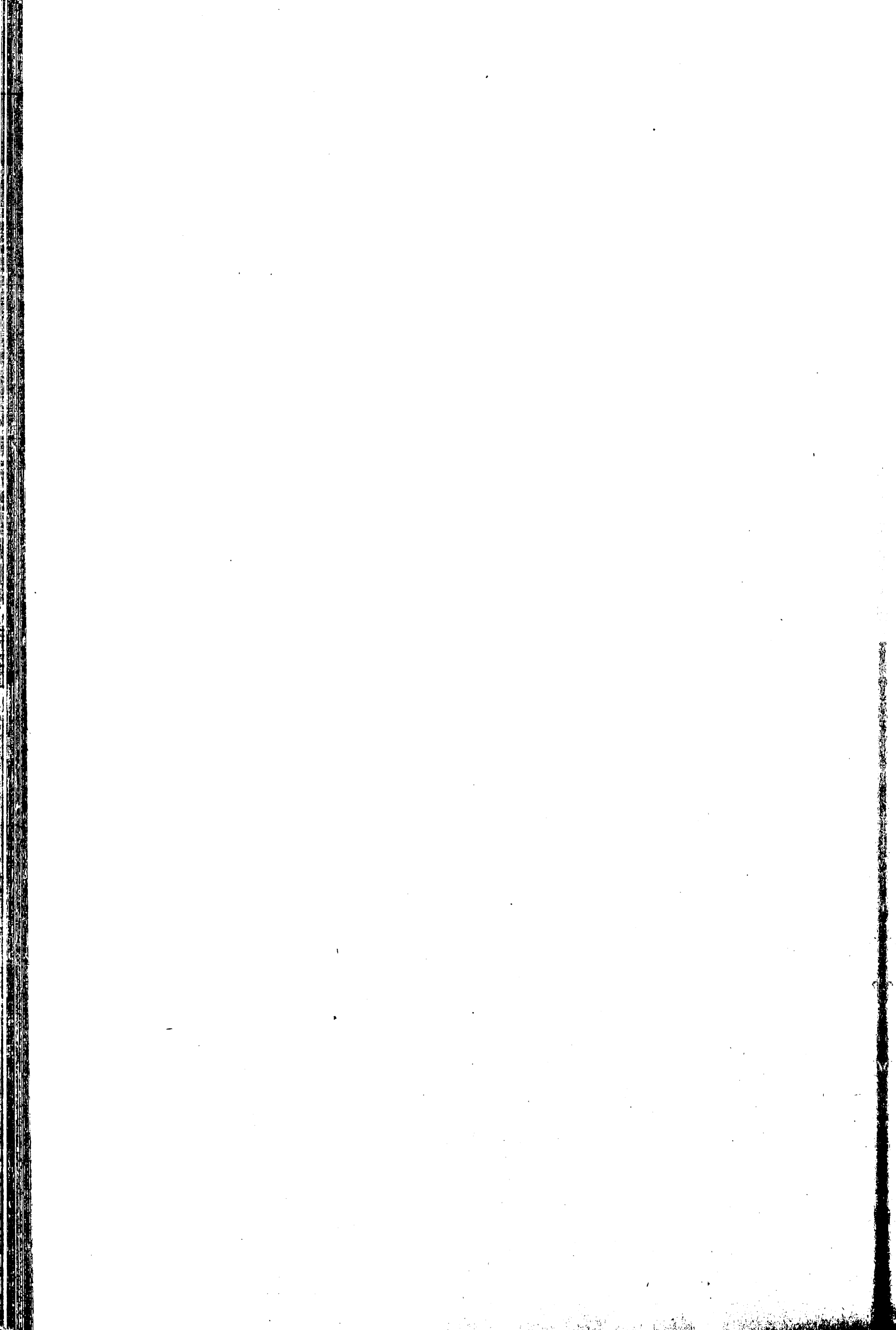
*Schnabel, B., Rektor, **64—66.** 86. 102. 112. 114.

Schrader, Regimentskvartermester, 14.

*Sebbelow, H. O., Rektor, 54.

*Seidelin, Fr., Læge, 113.

- *Seip, Caspar, Dr. med. 102.
130.
Sevel, S., st. 42.
- *Sidelmann, Hans, Mag. 23—25.
53.
Sneedorff, Jens, S., Prof. 99.
100.
Staffeldt, Schak, 153. 154.
Steenbuch, H., Prof. 30. 32—33.
34. 40. 42. 58.
Steffens, Henrik, 152—53.
Stenbock, Magnus, 29.
- *Stokkemark, P. A., Stifts-
provst, 69.
Struensee, 116.
- *Studsgaard, C. B., Biskop, 73.
94. **110—11.**
Suhm, 58. 113.
- *Svane, Hans, st. 79.
- Tange, J. H. 102.
Terpager, L. 57.
Thaarup, Th. 154.
Thestrup, Chr., Prof. 74. 94.
Thott, Greve, 124. 128.
Thura, A. 20.
- *Tostrup, H. P., Spr., Stiftspr.
131.
- *Treschow, M., Amtmand, 78.
119—20.
Trinitatis Kirke, 6. 9. 31.
Tulstrup, G., st. 72.
- *Uldall, P., Højesteretsadvokat,
79—80.
Ursin, J., st. 63.
Ussing, J. L., Prof. 157.
- Waisenhuset, 33—34.
Valkendorfs Collegium, 24, 37.
40—42. 51—52. **71—72.**
Vandal, Anna Cathr. 99.
Vandal, Anna Margr. 1. 5 ff.
osv.
- Vandal, Hans, Biskop i Sjæl. 5.
Vandal, Hans, Biskop i Ribe, 5.
Vandal, Hans, Bisk. i Viborg, 5.
Vandal, Hans, Prof. 9. 10. 13.
18. 23. 24. 27. **28—30.** 50—
51. 60. **96. 97.**
Vandal, Hans, Prof., Spr. 99.
Vandal, Helvig M. 6.
Vandal, Maren, 8. 14.
Vandal, Maria D. 99.
- *Wartberg, P., Højesteretsadv.
108.
Vartov, 9.
Wedel, Povl, Spr. 62.
- *Wellejus, Bertel, Spr. 62—63.
- *Westerholt, Jørgen, Magister,
42—43.
- *White, Joris, Dr. med. 92.
Wielandt, J., st. 61.
- *Wiinholt, P., Spr. 72. 105.
Vind, Holger, 16. 17. 18.
Vinding, Ingeborg, 98.
Vinding, Povl, Prof. 10. 13. 17.
53. 59. 60. 97.
Winsløw, J., Convertit., 49. 65.
Vinstrup, Anna, C. 5.
Vinstrup, P., Biskop, 5.
With, N. R., Capellan, 99. 100.
- *Wium, Edv., Physicus, 66.
- *Worm, Chr., Biskop, 31. 41. 42.
64. 66.
Worm, Johan, Justitsr. 16.
17. 18.
Worm, Ole, Prof. 16.
Wøldike, M., Prof. 42.
- *Zahle, P. C., Spr. 152.
- Øder, Prof. 86. 112.
Øhlenschlæger, 145—47. 153.
154.
Ørsted, A. S., 143—47. 153.
Ørsted, H. C., 143—47. 153.
Ørsted, J. A., st. 105.

Trykfejl og Rettelser.

Side	1 Linie	1 f. n. iminuerant, læs: imminuerant.
—	10 —	2 f. o. Collegium, læs: Collegiums.
—	— —	16 f. o. ind ind, læs: ind.
—	43 —	2 f. o. nobilem, læs: nobilium.
—	58 —	8 f. o. Astartedyrkelse, læs: Astarthedyrkelse.
—	60 —	3 f. o. opud, læs: apud.
—	62 —	9 f. n. og Svenskeren, gav, læs: og Svenskeren gav.
—	68 —	4 og 5 f. o. Prædiskestolen og Bryluppet, læs: Prædikestolen og Brylluppet.
—	75 —	11 f. o. er blot sat som Mulighed, at Bernth er Forf. af det latinske Digt. Dette maa dog anses for sikkert, da det Exemplar, som findes paa det kgl. Bibl., bærer Paa-skriften: „Componeret af Ludvig Bernth.“
—	89 —	9 f. o. Oponnenterne, læs: Opponenterne.
—	90 —	10 f. o. gjentages har, læs: gjentages, har.
—	94 —	3 f. o. Anliggender, læs: Anliggender.
—	100 —	7 f. o. en, læs: end.
—	104 —	4 f. o. Manuscriptos, læs: Manuscriptos.
—	106 —	3 f. n. mindre velvalgt, læs: mindre, velvalgt.
—	109 —	8 f. n. occassionem, læs: occasionem.
—	138 —	14 f. o. Efterretninger), læs: Efterretninger),.

